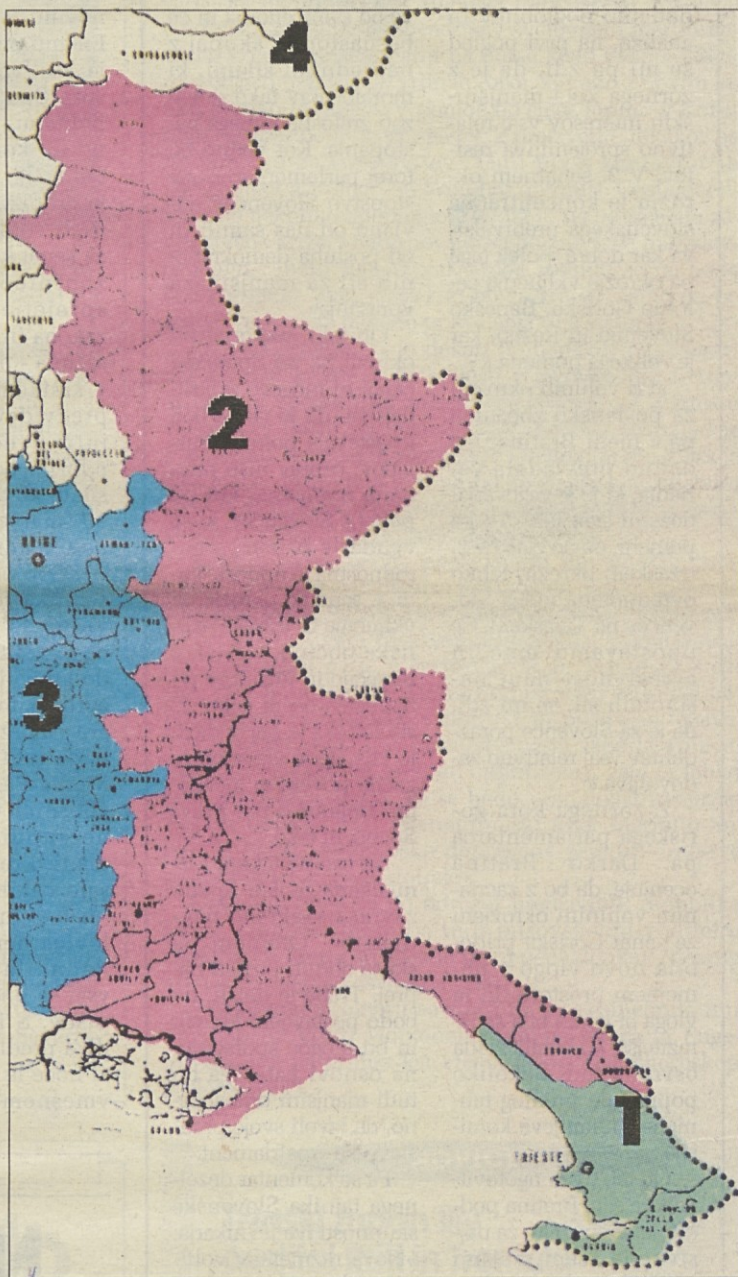
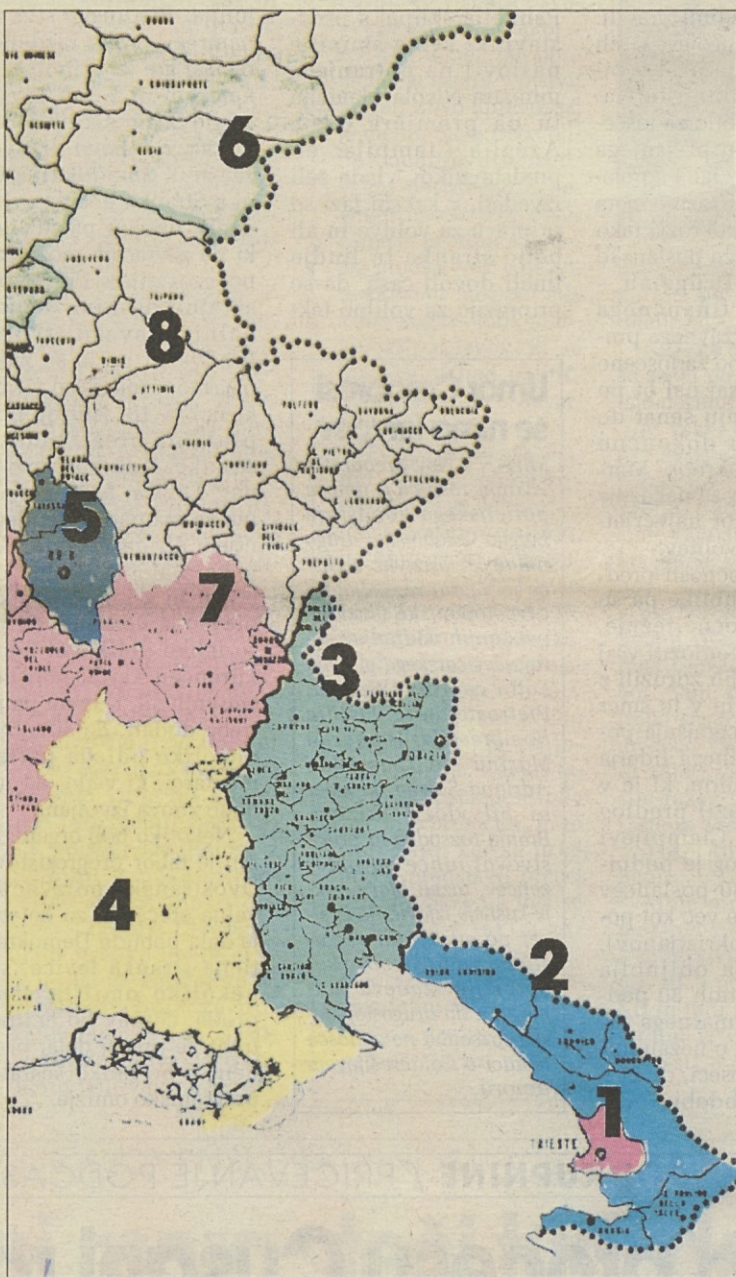

Tako bomo volili

Vlada je v glavnem ohranila svoje prvotne predloge za senat in delno sprejela popravke deželne sveta za volitve v poslansko zbornico

Posl. zbornica

Senat

**Kdo
noče
volitev**

VOJMR TAVCAR

Ko je ob koncu prejšnjega tedna vlada z odlokom zamejila nova volilna okrožja, je bilo zadoščeno enemu od pogojev, ki jih je postavil predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, da razpusti parlament. Drugemu - sprejetju finančnega zakona in državnega proračuna - bo po vsej verjetnosti zadoščeno v prihodnjih dneh.

Vse kaže zato, da bo predsednik Scalfaro lahko že prihodnji teden ali najpozneje prve dni novega leta povabil na posvet predsednika senata in poslanske zbornice, kar je uvod v prekinitev sedanje mandatne dobe in razpis novih volitev.

Toda načrtu, ki ga je Scalfaro nakazal s pismom predsednikoma parlamenta, nasprotujejo močne sile, ki nečejo sprejeti razpusta parlamenta kar tako in bi rade odgodile datum političnih volitev vsaj do junija, ko bodo Italijani poklicani, da glasujejo tudi za evropski parlament. Cilj, ki si ga zastavljajo te sile, je jasen: po eni strani vsaj za nekaj mesecev podaljšati mandat parlamentarcem, ki imajo teza ve s pravico, po drugi pa dati sredinskim in konservativnim silam dovolj časa, da presežejo nasprotja, strnejo svoje vrste in nadoknadijo zamujeno, predvsem pa oblikujejo tak kartel, ki bo lahko uspešneje tekmoval s kartelom naprednih reformistov.

V to smer gre pobuda radikalnega voditelja Marca Pannelle, ki je včeraj vložil v zbornici predlog nezaupnice vladi Carla Azeglia Ciampija, in isti cilj zasleduje tudi skupina centrističnih parlamentarcev, ki zahteva srecanje s predsednikom Scalfarom in ga poziva, naj ima posluš za »parlament, ki ga je izvolil«.

Scalfarovo pismo Spadoliniu in Napolitanu, pa tudi namigi zadnjih dni kažejo, da predsednik republike teži k hitremu razpustu parlamenta in razpisu novih volitev. Toda pritiski, ki jim je izpostavljen, so močni in morebitna nezaupnica vladi bi lahko vsaj delno prekrizala predsednikov načrt.

Ce bi se mandat sedanjemu parlamentu zavlekel, bi to bil jasen znak, da »staremu« se ni odklenalo in da se »novo« se ni uveljavilo. Predvsem pa bi to bilo opozorilo, da hreg druge republike ne bo prijaznejši od sipin prve.

TRST - Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je včeraj objavil razdelitev volilnih okrožij in okolitev za politične volitve, ki jih je vlada odobrila ob koncu prejšnjega tedna in so od včeraj, s podpisom predsednika republike, tudi dokončni. Vlada je le delno upoštevala stališča dežele, predvsem za poslansko zbornico.

Za senat je dežela razdeljena na pet volilnih okrožij. Prvo volilno okrožje sestavljajo občine Trst, Dolina in Milje. Drugo volilno okrožje sestavljajo preostale tri občine trzasko pokrajine, celotna goriska pokrajina in 33 občin videmske pokrajine, med katerimi so vse občine, v katerih živi slovenska manjšina razen Trbiz in Naborjeta. Trbiz in Naborjet sta vključeni v četrto okrožje, ki obsega ves hribovski in gorski del videmske in delno pordenonske pokrajine.

Za poslansko zbornico sestavlja prvi okoliš oziroma predel trzasko občine. Kot poroča tiskovni urad dežele, je vlada upoštevala predloge deželne sveta, vendar točnega seznama rajonov, ki so vključeni v ta okoliš, se nismo prejeli. Vsekakor so iz tega okoliša izvzeti in sodijo v drugi okoliš vsi predmestni in podeželski rajoni. V drugem okolišu je tudi vseh preostalih pet okoliških občin na Trzaskem. V tretjem okolišu je celotna goriska pokrajina, razen občine Gradež, glavna Beneske Slovenije pa je v osmem okrožju, razen Rezije, Naborjeta in Trbiz, ki so v šestem okolišu.

Na drugi strani objavljamo prve ocene nekaterih političnih predstavnikov manjšine.

MILAN / PROCES CUSANI

Afera Enimont: vpletena tudi KPI in Vatikan?

MILAN - Tudi včerajšnji potek sodne obravnave proti finančniku Sergiu Cusaniju je prinesel vrsto razkritij. Med temi izstopata dve: prvič potrdilo, da je pri kompleksnih finančnih operacijah za zagotovitev denarja za podkupnine sodelovala kot protagonistka vatikanska banka IOR, in drugič trditev bivšega upravitelja Montedisona Carla Sama, da je pokojni Raoul Gardini plačal podkupnino tudi takratni KPI.

O operacijah za »pranje« denarja za

podkupnine je včeraj na procesu obsirno govoril podcastnik finančne straže Filippo Alfano, po njegovem pričevanju pa je tožilec Antonio Di Pietru zahteval, naj sodisce spet zasliši bive politične voditelje, kot so Craxi, Forlani, Cirino Pomicino in Martelli, ces da »je prisel čas obracunov«.

O podkupninah tudi za KPI pa je kot receno govoril Carlo Sama, ki so ga včeraj soočili z bivšim predsednikom Montedisona Garofanom.

Več na 2. strani.

Deželna vlada: upravna kriza še brez realnih političnih rešitev

TRST - Politčna kriza deželne vlade je ostala na mrtvi točki. Deželni svet je včeraj odobril začasno proračunsko poslovanje, predsednik odbora Pietro Fontanini pa je izjavil, da za sedaj ne namerava odstopiti. V nekem intervju je predstavnik Severne lige vsekakor rekel, da je Bossijevo gibanje tudi pri nas sredinska politična sila, ki torej isce zavezništva na sredini.

Podpredsednik deželne sveta Milos Budin (DSL) se je v intervjuju našemu dnev-

niku zavzel za oblikovanje široke večinske koalicije, ki bi, poleg Occhettove stranke, zaobjemala tudi nove obraze KD in vredne osebnosti iz vrst Severne lige.

Začasno proračunsko poslovanje lahko na osnovi deželne statuta traja največ štiri mesece, na kar steče postopek za razpustitev deželne skupščine in za sklicanje predčasnih volitev. To je prvič, da je naša dežela doživela začasno oziroma izredno bilanco.

Več na 3. strani

Trst

Str. 6

Železarne ne bodo zaprli

Medministrski odbor je podaljšal komisarju skedenjske železarne de Ferri mandat do konca marca 1994 in tako preprečil, da bi konec decembra ustavili proizvodnjo.

“SKUPAJ NA OPCINAH”

Kupuj v trgovinah, ki izobešajo ta znak.

TU DOBIŠ GOLFA in ZLATE ŽETONE

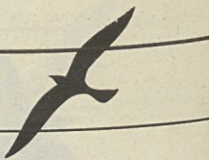

CASSA RURALE ED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HIRANILNICA IN POSOJILNICA
OPCINE - TRST

AUT. MIN. 0/2571

STEFANI PUBBLICITA'

BRATINA, SPETIČ, JEVIKAR

Različne ocene o razmejitvi volilnih okrožij v deželi FJK

RIM - Senator Darko Bratina ni povsem nezadovoljen z resitvijo, ki jo je izbrala vlada glede uninominalnih volilnih okrožij v Furlaniji-Juljski krajini. Raje bi sicer imel resitve, ki jih je sam predlagal, toda tudi vladna zamejitev ni povsem negativna.

»Vprašanje volilnih okrožij,« poudarja Bratina, »bo zahtevalo se dodatno poglobitev in analizo, na prvi pogled se mi pa zdi, da je z zornega kota manjšinskih interesov vsaj relativno sprejemljiva rešitev. V 2. senatnem okrožju je koncentracija slovenskega prebivalstva kar dobra, poleg tega pa okrožje vključuje celotno Gorisko, Benesko Slovenijo in Režijo, kar je velikega pomena.«

»Pri volilnih okrožjih za poslansko zbornico pa,« meni Bratina, »je očitno prevladala varianta, ki jo je zagovarjal deželni svet FJK. To pa pomeni, da bo zlasti v 2. trzaskem okrožju lahko ovrednotena vloga Slovencev na Trzaskem. Če upoštevamo moč in agresivnost nam nasprotnih sil, se mi zdi, da je za Slovence porazdelitev vsaj relativno zadovoljiva.«

Z zornega kota goriskega parlamentarca pa Darko Bratina ocenjuje, da bo z začrtanim volilnim okrožjem za senat Goriska pridobila novo vlogo v obmejnem prostoru. In ta vloga bi lahko bila se izrazitejša, ko bi bila vlada osvojila tudi nekoliko popravljen predlog tehnične Zulianijeve komisije.

Ob teh dveh ugotovitvah pa sen. Bratina podčrtuje se eno. Gre za dejstvo, da »sem prejšnji teden dejansko sam branil tako interes in pravico slovenske narodnosti skupnosti do političnega predstavnstva v parlamentu, obenem pa tudi interese celotne Juljske krajine. Trzaski listarski poslanec Giulio Camber je že dalj časa povsem odsoten, pa tudi poslanec Demokracije zaveznistva Willer Bordon bolj skrbi za uveljavitev DZ, kot pa za volilna okrožja na Trzaskem. Problemu je sicer sledil podtajnik Sergio Coloni, ki pa je bil ravno v tem času preobremenjen z razpravo o finančnem zakonu in državnem proračunu.«

Ce so bili vsaj delno upoštevani interesi Juljske krajine, pa tudi slovenske narodnostne skupnosti, se je treba po oceni sen. Bratine zadržati tudi prizadevanjem ministra za odnose z deželami Livia Paladina, ki je pokazal precej poslušnosti.

Različna in ostrejša je ocena bivšega senatorja Stojana Spetice. »Vlada ni upoštevala možnosti, ki jo nakazuje zakon, da se omeji število volilcev v okrožjih, kjer živi manjšina,« je poudaril Spetič, po katerem manjšina sama v tako zasnovanih okrožjih ne bo uspela izvoliti svojih parlamentarcev. »Manjšina lahko postane pomemben dejavnik, če bo sama enotna in če bo nastopila skupaj z naprednimi silami, ki morajo prav tako dokazati zrelost enotnega nastrovanja. Kot vedno bo torej parlamentarno zadržano od nas samih in od poslušne demokratične sil za manjšinska vprašanja.«

Ob taki razporeditvi okrožij pa po Speticevi oceni ni mogoče prikriti dejstva, da je vlada bolj upoštevala potrebe Furlanov, čeprav niso priznana manjšina, kot pa potrebe Slovencev, ki so vendarle priznana narodnostna skupnost. Tudi 2. senatno okrožje, ki vključuje tri trzasko okoliške občine, Gorisko, Benecijo in Režijo, je po Speticevi oceni neke vrste slepilo, ki naj bi dajalo vtis, da je vlada omogočila povezavo manjšine. Dejansko pa, pravi Spetič, ni tako.

Na osnovi takega razmisljanja Stojan Spetič zavrača vsakršno navdušenje. Obenem pa skusa obrniti pogled naprej. Treba je delati, da bodo postavljeni temelji in bo mogoč sporazum, na osnovi katerega bo tudi manjšini omogočeno, da izvoli svoje predstavnike v parlament.

Pa še komentar deželnega tajnika Slovenske skupnosti Iva Jevnikarja: »Nova razmejitev volilnih okrožij je sicer skusala v nekaterih primerih, zlasti za senat, upoštevati prisotnost Slovencev, vendar smo daleč od navodila parlamenta, naj bodo narodne manjšine razdeljene na čim manj okrožij. Tudi taka razmejitev ne jamči naši skupnosti zastopstva v novem parlamentu in nas hočeš nočes prepušča dobri volji večine, zato moramo vztrajati pri zahtevi po zajamčenem vsaj minimalnem zastopstvu.«

Vendar se zdaj blizajo predčasne volitve in na njih moramo nastopiti tako, da v tesnih mejah, ki nam jih določa zakon, iztržimo čim več. Upravne volitve na Trzaskem so lahko dober zgled. Iskati je treba širše povezave na podlagi jasnih programov o naših bistvenih problemih, vendar na enakopravni ravni, brez apriornih izključevanj ali vnaprej določenih »izvoljenosti«.

RIM / POLITIČNI MANEVRI

Novi poskusi odložitve volitev

Pannella organiziral nezaupnico Ciampiju

VOJIMIR TAVCAR

RIM - S pismom predsednikoma senata in poslanske zbornice Giovanniju Spadoliniju in Giorgiju Napolitanu ter s številnimi namigi v zadnjih dneh je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro nazakal v pismu Spadoliniju in Napolitanu, je bilo zadosćeno ob koncu prejšnjega tedna, ko je vlada sprejela odloka, ki razmejuje nova volilna okrožja tako za senat kot za poslansko zbornico. Drugemu sprejetje finančnega zakona in državnega proračuna - pa bo zadosćeno v kratkem, saj naj bi po predvidevanju senat do jutri zvečer dokončno odbrl oba ukrepa. Marsikdo ob tem že nakazuje 20. marec kot najverjetnejši datum volitev.

Kljub odločnosti predsednika republike pa so vidne še močne težnje, da bi volitve odložili vsaj do junija in jih združili z evropskimi. In v to smer gre najbrž včerajšnja pobuda radikalnega liderja Marca Pannelle, ki je v zbornici vložil predlog nezaupnice Ciampijevi vladi. Predlog je podpisalo kakih 80 poslancev (med njimi je več kot polovica demokristjanov), Pannella pa objavlja vsaj se dodatnih 80 podpisov. S formalnega vidika predlog o nezaupnici hoče le doseči, da bi v vmesnem obdobju med

razpustom parlamenta in predčasnimi volitvami državo vodila bolj politična vlada, ki bi bila neposrednejši izraz parlamenta. Dejansko pa bi se, če bi zbornica predlog sprejela, upočasnili postopek razpuščanja.

Da gre pobuda v to smer, dokazuje poslansko vprašanje, ki ga je Pannella skupaj s predstavniki svoje skupine naslovil na notranjega ministra Nicola Mancina in na premiera Carla Azeglia Ciampija: od predstavnikov vlade želi izvedeti, v kakšni fazi so priprave za volitve in ali bodo stranke in ljudje imeli dovolj časa, da se pripravijo za volilno tek-

mo. V isto smer gre tudi izjava 150 parlamentarcev sredinskih skupin, ki apelirajo na predsednika Scalfara, naj bo »nepriestranski do parlamenta, ki ga je izvolil« in naj ne prisluhne samo »neparlamentarnim dejavnikom«.

Cilj takih pobud je jasen: odložiti volitve do junija. Sredinske sile so namreč krepko razdeljene, saj gre za »ribnik«, v katerem bi želeli loviti Mario Segni s svojim Paktom za obnovo države, založnik Silvio Berlusconi s Stranko dobrega vladanja, obniju pa se sile, ki ne zavračajo možnosti povezovanja s Finijevim skrajno desnim Nacionalnim zavezništvom. Predvsem pa je se zelo nejasno razmerje sil v KD, ki naj bi 18. januarja priplula na breg Ljudske stranke. Kdo bo prevladal? Levica, ki se zaveza za skupno pot s Segnijem ali desno krilo, ki je za dialog z Berlusconi in z Ligo? Skratka prevec je neznank, da bi se lahko oblikoval konkurenčen kartel konservativnih sil. K temu pa je treba dodati, da si želijo nekoliko odloga parlamentarci, ki vedo, da ne bodo znova izvoljeni.

Nekoliko bolj organiziran je tabor progresistov. Dvostranska poizvedovalna srečanja, za katera je dala pobudo Demokracijska stranka levice, so nekoliko omilila nasprotja, čeprav bo očitno treba še precej dela, preden se bo lahko sestalo programsko omizje.

Umor Calabresi še nima krivcev

MILAN - Nov preobrat v iskanju resnice o umoru policijskega komisarja Luigija Calabresija: drugo milansko prizivno sodišče je včeraj razveljavilo prvostopenjske obsodbe nekdanjih voditeljev skrajnolevicarskega gibanja Lotta continua Giorgio Pietrostefanija, Ovidia Bombressija, Leonarda Marina in posredno Adriana Sofrija, ki sicer ni bil vložil priziva. Branju razsodbe ni prisostvoval nihče od obtožencev, razen Marina, ki je kasneje izjavil, da je sicer po eni strani »egoistično zadovoljen«, ker oprostitev zadeva tudi njega, a da drugostopenjska razsodba ne zadosća resnici o Calabresijevem umoru.

VOŠČILA / DIPLOMATSKI ZBOR

Scalfaro: Italija ne bo opustila demokracije

Predsednika zbornic z novinarji

RIM - Italija v notranji politiki ne bo opustila poti demokracije, v zunanji pa ne zavzemanja za solidarnost in sožitje med narodi. To sta »gotovosti«, ki jih je predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro podčrtal ob voscilih, ki jih je izrazil zboru akreditiranih diplomatov.

Govor predsednika republike je izzvenel predvsem kot želja, da bi pomiril diplomate, ki morda s skrbjo sledijo burnemu dogajanju v Italiji. S tega vidika je izpostavil prav omenjeni misli: morebitne spremembe ne bodo okrnile demokracije, ki je »Italijanom presla v kri in meso«, ne bodo pa okrnile niti mednarodne vloge Italije.

Predsednika senata in poslanske zbornice Giovanni Spadolini in Giorgio Napolitano pa sta med tradicionalnim srečanjem s parlamentarnimi novinarji izpostavila predvsem vlogo parlamenta, ki je v tem mandatu deloval v težkih pogojih, vendar pa opravil svojo nalogo, med drugim z odobritvijo nove volilne zakonodaje. Spadolini je priložnost izkoristil tudi za oster odgovor bivšemu socialističnemu tajniku Bettinu Craxiju: »Pri vprašanju morale ne sprejemam lekcij od nikogar,« je dejal in podčrtal, da je pred desetimi leti njegova vlada padla zato, ker je hotel na nekatera ključna mesta imenovati strankarsko nevezane tehnike. (VT)

Bossi napoveduje zgolj »taktični« odstop

Liga bo bojkotirala zakon o finansiranju strank

MILAN - Tajnik Severne lige Umberto Bossi, ki je od ponedeljka na seznamu preiskovanih oseb, bo jutri ponudil zveznemu svetu gibanja odstop. Tako je napovedal na novinarski konferenci v Milanu in dodal, da gre za »zgolj formalen odstop,« ker je kongres pred durmi. Zasliševanje na milanskem tožilstvu je nekoliko zamajalo Bossijevo samozavest, toda »senatur« se najbrž ne bo odpovedal krmarjenju Lige. Ponujeni odstop je le poskus, da bi mu gibanje potrdilo zaupanje, kar bi utrdilo njegov položaj. Ne kaže niti, da bi kdo nameraval spodnesti Bossija, kateremu je včeraj med drugimi potrdil zaupanje in solidarnost tudi zvezni predsednik Franco Rocchetta, ki je bil na nedavnem predkongresu eden od tajnikovih nasprotnikov.

Bossi pa se ni odpovedal običajni izizvalni potezi in je napovedal, da Liga ne bo več spostovala zakona o finansiranju strank in ne bo prijavljala imen tistih, ki prispevajo več kot 5 milijonov. V bistvu gre za bojkot določila, ki ga je bilo spravilo v težave.

PODKUPNINE / PRIČEVANJE PODČASTNIKA FINANČNE STRAŽE

Na procesu Cusani razkrili postopek po katerem je lor »prala« podkupnine

Pri soočenju z Garofanom je Sama razkril, da je Gardini plačeval tudi KPI

MILAN - Pokojni predsednik Montedisona in grupe Ferruzzi Raul Gardini, ki si je vzel življenje, da bi se izognil roki pravice, je plačal okrog 150 milijard lir podkupnine strankam (največ KD in PSI), da bi ob razporoki zasebnega in državnega kemijskega koncema, iztržil za svoj delež v Enimontu kar najboljšo ceno.

Del državnih zadolžnic, s katerimi so Gardini in njegovi sodelavci plačali podkupnine, je »oprala« vatikanska banka Ior in včeraj je bil med 17. obravnavo procesa zoper Sergia Cusanija, ki je obtožen sodelovanja v izplačevanju podkupnin, pojasnjen mehanizem pranja denarja in bančnih poti, po katerih je denar prešel iz roke v roko. Postopek je - tudi na osnovi odgovorov vatičanske banke - pojasnil podcastnik finančne straže Filippo Alfano, ki je pod vodstvom milanskega tožilstva opravil ta del preiskave. Njegovo pričevanje je zadeva-

lo 88 od skupnih 150 milijard lir podkupnine. Takoj potem pa je javni tožilec Antonio Di Pietro zahteval, naj sodišče spet zasliši bivšega socialističnega tajnika Bettina Craxija, bivšega tajnika KD Arnalda Forlanija, bivšega proračunskega ministra Paola Cirina Pomicina, bivšega pravosodnega ministra Claudia Martellija in druge poslovneze, ki so vpleteni v podkupninsko afero. Med novinarji, ki sledijo procesu, pa prevladuje prepričanje, da je bila včerajšnja ena od ključnih obravnav, kar je potrdil tudi Di Pietro, po katerem je »prišel čas obračunov«.

Po pričevanju Alfana in po dokumentih, ki jih je vatičanska banka prek vatičanskega sodišča poslala milanskemu tožilstvu, je vodja Gardinijevega tiskovnega urada Luigi Bisignani zaupal Ioru državne zadolžnice in druge vrednostne papirje v skupni vrednosti 88 milijard lir. Ior je te papirje vnovčil s pomočjo bank

Commerciale Italiana, Santo Spirito in Credito italiano, ta sredstva pa je vatičanski denarni zavod nato nakazal luksemburški mednarodni banki, zenevskemu zavodu GDU in banki SBS v Chiassu. Največji del je sel luksemburški banki, s katero je posloval predvsem Mauro Giallombardo, Craxijev osebni tajnik, ki je pobeignil na tuje, da bi se izognil roki pravice.

Po pričevanju podcastnika Alfana vrsta indicij kaže, da je Giallombardo delal v Craxijevem imenu. Med drugim naj bi to dokazovale tudi fakture družbe Merchant Italia, med delničarji katere je tudi Craxijev osebni tajnik. Slo naj bi med drugim za lažne fakture, ki so krile finansiranje socialistične stranke.

Popoldne je sodišče na zahtevo tožilca Di Pietra soočilo bivšega upravitelja Montedisona Carla Samo in bivšega predsednika Giuseppe Garafona. Sama je tokrat v afero Enimont vpletel tudi KPI.

Po njegovem zadnjem pričevanju naj bi Gardini plačal podkupnine Krščanski demokraciji, socialistom in tudi Komunistični partiji, ki je tako prvič dejansko vpletena v to obravnavo.

Prihodnji dnevi bodo pokazali, kako se bo razvil proces, ki razkriva marsikatero okoliščino podkupninske afere, čeprav ostaja obtoženec Cusani še v senci. Medtem pa je tožilec Fabio De Pasquale končal preiskavo o podkupninah, ki so bile plačane zato, da bi zavarovalna družba Sai imela v zakupu zavarovanje uslužbenecv javnega koncema Eni. De Pasquale je zahteval, naj sodnik za preliminarne preiskave formalno obtoži bivšega tajnika PSI Bettina Craxija, bivšega upravnega tajnika KD Severina Cittaristija in poslovneza Salvatoreja Ligrestija korupcije in izsiljevanja podkupnin ter naj preda akte kazenskemu sodišču v nadaljnji postopek. (VT)

SKUPŠČINA FJK / ZAČASNO FINANČNO POSLOVANJE

Dežela prvič v zgodovini brez rednega proračuna

Kaže, da predsednik odbora Pietro Fontanini ne namerava odstopiti

SANDOR TENCE

TRST - Dežela Furlanija-Juljska krajina je z včerajšnjim dnevom vstopila v obdobje začasnega proračunskega poslovanja. V njeni tridesetletni zgodovini se to še ni zgodilo, izredne politične razmere pa očitno zahtevajo tudi izredne finančne ukrepe. Zacasno proračunsko poslovanje je sicer le tehnično sredstvo, da lahko Dežela opravlja vse svoje finančne dolžnosti, ima pa velik politični pomen. Odbor predsednika Pietra Fontaninija namreč ne bo vodil uprave na osnovi lastne bilance, ki jo je skupščina dejansko zavrnila, ampak na osnovi proračuna za tri-

letje 93-95, ki ga je odobrila prejšnja uprava. Zacasno finančno poslovanje je dalo povod za nove politične polemike. Fontanini in so-misljeniki so namreč do zadnjega vztrajali, da je edini veljavni proračun tisti, ki ga je pripravila sedanja vlada, skupščina pa ga je zavrnila. Večina svetovalcev pa ni delila njihovega mnenja, tako da je na koncu prevladala odločitev za bilanco iz triletja 1993-95. Severna liga je na koncu ostala le v družbi liberalcev, republikancev in Liste za Trst, torej tistih strank, ki so do zadnjega osamljeno podpirale Fontaninijevo upravo.

Fontanini je poudaril, da skupščinski sklep ne zadovoljuje njegovega odbora, ki je zelo zaskrbljen, saj bodo zaradi tega nekateri pomembni sektorji deležni manjše finančne podpore deželne uprave. Nekateri so to izjavo razumeli kot prikrito težnjo Severne lige, naj skupščina ne odobri zacasne bilance, kar bi dejansko sprožilo postopek za predcasno razpustitev sveta in za sklicanje predcasnih volitev. Velika večina svetovalcev pa je prepričana, da je treba na volitve z novim volilnim zakonom, ki ga mora odobriti parlament.

Predsednik Dezele je pred včerajšnjo sejo ponovil, da bo odstopil v trenutku, ko bodo politične sile dosegle sporazum za oblikovanje nove koalicije. Do takrat bom ostal na svojem mestu, je rezko dejal Fontanini. Predsednik je s tem očitno osvojil stališča tistih, ki v Severni ligi zagovarjajo trdo in brezkompromisno politično linijo. Med zagovorniki te usmeritve naj bi bila tržaski in furlanski tajnik Lige Fabrizio Belloni in Roberto Visentin, medtem ko je bil Fontanini (do včeraj) zagovornik političnega dialoga z ostalimi strankami, posebnost s Krščansko demokracijo in z Demokratično stranko levice. Tudi v Ligi je, kot vse kaže, prišlo do boja za notranjo oblast in se zlasti za kandidature na političnih volitvah.

Budin: Oblikovati res široko koalicijo

TRST - Podpredsednik deželnega sveta Milos Budin (na sliki-foto KROMA) je skupaj s kolegom Giorgiom Mattasijem polagal velike upe v predsednika Pietra Fontaninija in v njegovo deželno vlado. V nasprotju s stališči svoje stranke, ki je takoj v začetku ubrala pot opozicije, je Budin v bistvu podprl novo upravo, saj je menil, da je treba odbor ocenjevati predvsem po njegovih dejanjih. Zaradi tega zadržanja si je edini slovenski predstavnik v deželnem svetu nakopal številne kritike, tudi strankarskih kolegov, ki so mu celo očitali politično koketiranje s Severno ligo.

Podpredsednik Budin, kako ocenjuje krizo deželnega odbora?

Neizogibno je bilo, da smo zasli v ta položaj, ker je bila Fontaninijeva uprava od vsega začetka manjšinska, v teh mesecih pa ni naredila nicesar, da bi v deželnem svetu prišlo do oblikovanja večinske koalicije. Zaradi tega je skupščina seveda zavrnila proračun, in to tudi zato, ker se je ta odbor predstavil precej osobno. Severna liga se je hotela s takim zadržanjem očitno izogniti izbiri političnih zavezništva tako na levi kot na desni. Zato je pač ostala pri začetni

manjšinski koaliciji, rezultati pa so sedaj na dlani.

Kakšne perspektive se sedaj po Vašem obetajo deželni vladi?

V vsaki demokratični skupščini vlada osnovno pravilo, da vlada večina. Sedaj smo vzpostavili začetno stanje, ko je treba na novo sestaviti program v okviru večine, ki bo potem izbrala predsednika Dezele in nov odbor. Sam mislim, da je treba sestaviti najširšo mogočo večino, ki mora zajeti vse politične sile razen misovcev in Liste za Trst.

Torej tudi Severno ligo?

Moje mnenje je, da moramo sestaviti vlado s predstavniki naprednih sil, z novimi obrazi KD in tudi z veljavnimi ljudmi iz vrst Severne lige. (st)

NOVO LETO / NAPOVEDI

Astrologi iz zvezd ne berejo pravič dobrega

Napovedujejo nove krize

RIM - Potrepeljivost, pravi pregovor, je krepost močnih. In vse kaže, da bodo ljudje potrebovali veliko potrepeljivosti, saj bo grenko razočaran tisti, ki upa, da bo leto 1994 boljše od iztekajočega se 1993. leta. Astrologi v zvezdah ne berejo nič dobrega. Nasprotno, prihodnje leto bi zaradi gospodarskih težav, narodnostnih nasprotij, političnih nesoglasij in meddržavnih sporov lahko bilo celo slabše od letošnjega.

Krivda vsega, pravijo astrologi, je v dejstvu, da se je na enem samem delu neba zbralo veliko planetov in taka koncentracija je doslej vplivala izredno negativno na vse svetovno dogajanje. Z letom 1995 se bodo stvari obrnile na bolje, negativni vplivi pa se bodo povsem nehal seleti z letom 1996.

Napovedi so zato crnoglede. Neapeljski vedezevalec Ciro Discepolo, učenec znanega francoskega astrologa Andreja Barbaulta, napoveduje v svetovnem merilu nevarna krizna zarišca, Italiji pa zbraklo kislno usodo. »Skorenj« blesti namreč po vrlinah Raka, ki bodo z novim letom krepko okrnjene. V pomoč bo sicer Jupiter v Kozorogu, vendar bo to le prispevek k preživetju, nikakor pa ne jamstvo za uveljavitev. Tudi bivši kantavtor in uveljavljeni astrolog Van Wood ni optimist. Gospodarstvo si bo nekoliko opomoglo, vendar to ne bo zajezilo zapostavitvene krize. »Saturnova kosa bo odsekala marikatero glavo,« meni Van Wood, »toda sodniki se ne bodo kos korupciji, kajti marsikdo bo se kradel, samo da bo izumil tudi nove metode prisvajanja tuje lastnine.«

Rosita Cardano, ki je dekan italijanskih astrologov, napoveduje krizna zarišca zlasti v jugovzhodni Evropi in krepko upočasnitev mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu, v Italiji pa težave vladi. Se bolj crnogled je predsednik evropskih okultistov Otelma: »Leto 1993 je bilo slabo, prihodnje leto pa bo še slabše.« V kristalni sferi vidi namreč »narasčajočo brezposelnost, neobvladljiv parlament in porazen državni dolg.«

Kakšna pa bo usoda posameznih italijanskih politikov? Niti njim zvezde niso naklonjene. Edina izjema je Umberto Bossi, ki mu Discepolo prerokuje »zelo pozitivno leto«. Rosita Cardano je nekoliko previdnejša, Giuliana Valci pa je prepričana, da bo »senatur« s časom spet popularnejši. Silviu Berlusconi astrologi napovedujejo razočaranje v politiki in poslovne težave. Tajniku DSL Achilleju Occhetto bosta škodila »prevelika impulzivnost in pretiran optimizem«, zato bi lahko celo zapustil politiko, ko se bodo protislovja zaostila. Težave bo imel tudi referendumski lider Mariotto Segni, ki tvega »psihološko depresijo« zaradi »drobitve političnih sil, ki ga podpirajo«.

Nekoliko bolje se bo odrezal predsednik republike Oscar Luigi Scalfaro, pa tudi misovskemu voditelju Gianfrancu Finiju so zvezde manj nenaklonjene, ceprav »mu ne bo uspelo osvojiti vlade«.

V tako črnem okviru se sreča ne bo nasmehnili niti novinarjem. Indro Montanelli, Giorgio Bocca in Eugenio Scalfari na primer kar »tekmujejo«, cigav horoskop je slabši. (VT)

Fontanini: Liga je sredinska sila

VIDEM - Ali se Severna liga ze na tihem pogaja s Krščansko demokracijo? To vprašanje si je postavil marsikdo, ki je včeraj poslušal radijski in televizijski intervju, v katerem je Fontanini povedal, da je Liga sredinska sila, ki nima nič skupnega z levico in desnico. Ker smo sredinska sila, je pojasnil predsednik Dezele, lahko iscemo (in najdemo) zavezništva le na sredini, kjer se danes poleg Lige nahaja edinole Krščanska demokracija. Sredinsko zavezništvo bi bilo torej edina logična rešitev te zapletene politične krize.

Da je treba Ligo potisniti v opozicijo, pa je se vedno trdno prepričana Stranka komunistične prenope, ki ponavlja svoj predlog za izvolitev vlade naprednih in levicarskih sil, medtem ko socialisti menijo, da bo morala biti nova deželna koalicija izrazito programska. PSI, ki ima v deželnem svetu tri svetovalce, je v teh mesecih vodila ostro opozicijo Fontaninijevi upravi. Tudi PSI se zavzema za dialog med levicarskimi strankami.

OSIMO / OBISK DELEGACIJE SLOVENSKE SKUPNOSTI V LJUBLJANI

Peterle: Čimprej mora steči tudi delo komisije za manjšinska vprašanja

Drugi del tiskovnega sporočila SSK o vprašanju slovenskih TV sporedov

TRST - »Delovne skupine za posamezna področja slovensko-italijanskih odnosov, ki so bile ustanovljene v okviru mešane slovensko-italijanske komisije za dograjevanje Osimskih sporazumov, so dobro zastavile delo, slovenska stran pa je zdaj predlagala, naj bi čimprej začela z delom tudi skupina za manjšinska vprašanja. To področje je seveda bistvenega pomena za sožitje med ljudmi na obeh straneh meje in za prijateljstvo in sodelovanje med obema narodoma.«

Tako je med drugim dejal slovenski zunanji minister Lojze Peterle delegaciji Slovenske skupnosti iz Furlanije-Juljske krajine, ki ga je obiskala v Ljubljani, je rečeno v tiskovnem sporočilu stranke. Deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni predsednik Marjan Terpin, tržaski pokrajinski tajnik Martin Breclj in član

deželnega tajništva za videmsko pokrajino Salvatore Venosi so imeli nato se razgovor z državnim sekretarjem za Slovence po svetu Petrom Venclem in svetovalcem vlade v Ministrstvu za zunanje zadeve Rudijem Merljakom.

Oba razgovora sta bila posvečena aktualnim vprašanjem Slovencev v Italiji, zlasti v času po pozitivnih premikih na tržaskih upravnih volitvah in v perspektivi novih parlamentarnih volitev v Italiji.

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti nam je v preteklih dneh poslalo tudi daljše tiskovno sporočilo s svojim stališčem do vprašanja televizijskih sporedov v slovenscini. Prvi del dopisa smo objavili v nedeljo, v nadaljevanju pa SSK ugotavlja, da se je v razpravo o koprski televiziji vključil tudi del slovenske manjšine v Italiji, in to ravno v

casu časopisnih polemik o nekaterih gospodarskih podjetjih v zamejstvu in neosnovanih napadov na slovensko zunanje ministrstvo in njegovo »zamejsko politiko«. SSK ob tem poudarja, da »nekaterih podjetij, dejavnosti in organizacij ne smemo enotati z vso manjšino«, kot se tudi same ne bi smele »skrivati« za manjšino. »SSK je že pred mnogimi leti podčrtala,« beremo, »da so nekatere ustanove, organizacije, mediji in podjetja po svojem izvoru, značaju in namenu vsemanjšinskega pomena in da je treba vsem delom manjšine zagotoviti soodločanje in sodelovanje na tem področju. Do pluralizacije je ponekod prišlo, to pa ne velja ne za gospodarsko osnovo ne za dnevni tisk.«

Ob poudarjanju teh načelnih izhodišč - dodaja SSK - se stranka ni spuščala v kak lov za aferami, za katere se zdi, da

prihajajo na dan zaradi »družinskih zdrazh«, in si ne želi izničenja velikih naporov in sredstev slovenskega delovnega cloveka. Kar pa zadeva odnos matičnih oblasti do zamejstva, stranka ze od nekdanj zagovarja trezen in iskren dialog, ce prihaja do nesoglasij, ne pa posmehljivo, omalovazujoce in večkrat neupravičeno obravnavo v casopisju. Po informacijah, ki jih ima SSK, je prišlo do sedanjega paritetnega in enakopravnega vplivanja obeh krovnih organizacij na podlagi sporazuma med obema ob priznavanju vloge subjekta manjšinski skupnosti - zaključuje nota SSK - medtem ko je povsem negativno vpletanje tako občutljive problematike v strankarsko pogojene predsodke in boje proti političnim skupinam, ki so ostale zveste Demosovemu programu demokratizacije.

NOVICE

Tržaski župan Illy čestital Roti in Tremulu

TRST - Župan Riccardo Illy je poslal Giuseppu Roti v Umag in Mauriziju Tremulu v Koper priscrne cestitke ob njuni ponovni izvolitvi za predsednika skupščine oziroma za nacelnika izvrsnega odbora Unije Italijanov, krovne organizacije, ki združuje pripadnike italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaskem. Tržaski župan je v telegramu se iskreno cestital za uspesno delo in izrazil upanje, da se bodo odnosi med vsemi prebivalci tukajšnjega prostora ob meji izboljšali, kot je to tudi potrebno.

Knjiga o Kanalski dolini med svetovnimi vojnama

CEDAD - Kanalska dolina med svetovnimi vojnama s posebnim pogledom na vasi Ukve, Naborjet in Ovcja vas - to je naslov (v prevodu) knjige, ki jo je napisal duhovnik Mario Gariup, izdala pa založniška zadruga Dom. Knjigo bodo predstavili v sredo, 29. decembra, ob 18. uri v Beneški palači v Naborjetu. Avtorja in knjigo bo predstavil msgr. Marino Qualizza, ravnatelj Visje teoloske sole v Vidmu.

Stalno gledališče FJK razpisuje abonma za Istro

TRST - Darilo Italijanom, ki živijo v Istri, tako je Stalno gledališče FJK predstavilo posebno ponudbo, ki je namenjena izključno istoskim ljubiteljem gledališča. »Istrski« abonma stane 50 tisoč lir, velja pa za ogled petih predstav, ki si jih vsakdo lahko svobodno izbere med celotno letošnjo abonmajsko ponudbo oziroma med 11 predstavami, ki bodo se na sporedu. Pri pobudi sodelujeta tudi Ljudska univerza iz Trsta in Italijanska unija z Reke.

GORICA / POROČILO DEŽELNEGA TAJNIKA BORISA PERICA

Nova podoba Zveze

Z nedeljskim občnim zborom se je zaključilo obdobje prenavljanja SKGZ

Na nedeljskem občnem zboru SKGZ je deželni tajnik Boris Peric govoril predvsem o prenovi organizacije, podal pa je tudi prerez delovanja zveze v zadnjem obdobju. Tokrat objavljamo v izveščkih tajniško poročilo, v naslednjih dneh pa bomo objavili še posege razpravljalcev na 19. občnem zboru, ki je bil v nedeljo v avditoriju Fogar v Gorici.

PRENAVLANJE

Z današnjim občnim zborom se končno zaključuje obdobje prenavljanja Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki se je začelo z izzivi občnega zbora v Cedadu in nadaljevalo s programsko konferenco junija 1990. Potrebo po spremembah je bilo čutiti že nekaj let, odločneje pa je prišla na dan ko je svet okrog nas s pospešenim ritmom prehajal v novo zgodovinsko obdobje. Na programski konferenci smo razmisljali o novih perspektivah, ki se odpirajo ob padcu berlinskega zidu, ko smo iz zgodovinskega obdobja »železne zaveze« presli z neverjetno hitrostjo v obdobje odprtega mednarodnega sodelovanja in razvoja demokratičnih družbenih sistemov. Istocasnno je marsikdo postavil v dvom vlogo in potrebo po obstoju organizacije, kot je naša, verjetno se se vsi spominjamo raznih člankov, ki so poudarjali potrebo po razpustitvi SKGZ. Tudi pod pritiskom teh zuna-

Borsi Peric med branjem poročila na nedeljskem občnem zboru (Foto Križmančič)

njih elementov smo takrat začeli spreminjati statutarno in vsebinsko podobo naše organizacije. Izhajali smo iz izhodišč, ki jih je podčrtala programska konferenca, predvsem pa iz potrebe po večji legitimaciji organizacije, demokratičnosti in drugačni pokrajinski organiziranosti. Prav ti trije elementi so bili izhodišče za pripravo novega statuta, ki je bil sprejet na prejšnjem občnem zboru, in pravilnikov, ki so bili kasneje sprejeti tako v okviru pokrajinske organiziranosti kot na deželni ravni.

POKRAJINSKA ORGANIZIRANOST

Pokrajinska organiziranost mora biti sredstvo, preko katerega se bomo približali našim

ljudem na teritoriju in začeli odgovarjati njihovim potrebam, kajti če organizacija ne bo izraz lastne baze, se bo vedno znova postavljala pod vprašaj njena legitimnost. Po statutu naše zveze so se zato izoblikovali trije pokrajinski pravilniki, ki so si med seboj precej različni.

Na Trzaskem je bil uporabljen model deželne pravilnika, tako da so pokrajinske članice ustanove in zveze. V Beneciji se SKGZ uveljavlja kot povezovalce društev in kot vezni člen med deželno organizacijo in lokalno realnostjo. Pri tem moramo poudariti tudi vlogo Zveze Slovencev Videmske pokrajine, ki povezuje posameznike in skuša na tem nivoju zblizati različne stvarnosti tega področja. Za Gorisko predvideva pravilnik združevanje tako društev in ustanov kot posameznikov s statutom individualnega člana. Nima smisla, da sodo, kateri od treh modelov je bolj primeren za naše delo, ker bo to pokazal le čas. Dejstvo je, da smo z omogočanjem pokrajinskih avtonomij zadostili osnovni zahtevi, tj. približevanje našim osnovnim organizacijam in potrebam njihovih članov. Poleg tega bi želel se poudariti, da ovrednotenje pokrajinskega nivoja ni postavilo v dvom vlogo in potrebo po deželni organizaciji, kot so nekateri napačno mislili. Vsi se namreč zavedamo, da samo dobro organizirana in učinkovita deželna organizacija lahko dosledno uveljavlja tudi pokrajinske specifične in da mora biti njena pozornost namenjena enakovredno vsem, brez lokalpatriotističnih ali kakršnihkoli partikularizmov. Po drugi strani pa prav pokrajinska avtonomija gradi večjo učinkovitost in večjo reprezentativnost celotne deželne organizacije.

FINANSIRANJE USTANOV

Mislim, da mora država v kateri smo polnopravni državljani, prevzeti polno skrb za najpomembnejše naše ustanove. Zagotoviti mora obstoj tistih institucij, ki predstavljajo »hrbtenico« naše skupnosti. Pri tem imam v mislih Glasbeno matico, Zavod za slovensko izobraževanje v Spetru, Slovenski raziskovalni inštitut in Narodno in študijsko knjižnico. Prizadevati si moramo, da bodo te ustanove imele podoben status, ceprav seveda s specifičnimi razlikami, kot ga imajo Stalno slovensko gledališče, slovenska sola ali slovenski radio. Samo s tem bomo omogočili njihov nemoten obstoj ter zagotovili uslužbencem vsaj gotovost delovnega mesta. Uslužbencem vseh naših ustanov naj gre torej vsa naša solidarnost in spoštovanje za delo, ki ga opravljajo večkrat v precejšnji negotovosti. Vsi skupaj si moramo prizadevati, da ne bomo pri uveljavljanju zahtev za posamezno ustanovo zasli v ozek egoizem. Naša skupnost mora ohraniti svojo celovitost, sicer nas lahko egoizmi in partikularizmi privedejo v bitko med »revezi«, v kateri ne bo zmagovalca in poraženi bomo vsi.

Pri deželni vladi se moramo zato zavzemati za ugodno prilagoditev zakona, ki omogoča finansiranje slovenskih ustanov, da bi bili po stopki dodeljevanja podpor poenostavljeni in prilagojeni dejanskim potrebam.

KOMISIJA ZA KULTURO

Podčrtati moramo pozitivno vlogo, ki jo je imela komisija za kulturo pri naši zvezi, in je stalno spremljala dogajanje ter bila istocasnno tudi pobudnik nekaterih novosti, kot npr. izid

nove revije Pretoki. Poleg tega ne moremo mimo ustanovitve nove založbe Devin, ki sicer ni se povsem razkrila svojih načrtov, a predstavlja vsekakor svez izziv. Upamo, da bo pomembni družabnik iz Slovenije lahko založniški dejavnosti v zamejstvu dal nove dimenzije in istocasnno tudi omogočil gospodarsko samostojnost in neodvisnost. Ob tem bo treba z Zvezo kulturnih društev preveriti uporabnost in namembnost kulturnih sedežev po naših vaseh in zapolniti nekatere vrzeli, kot je odsotnost primernih prostorov v Nabrezini in v Beneski Sloveniji. Zavzemati se bo treba, da bo Zveza slovenskih kulturnih društev priznana s strani deželne uprave zaradi pomembne vloge, ki jo opravlja v tem prostoru predvsem kot povezovalce dveh kulturnih stvarnosti.

SPORT

Sportna društva in organizacije postajajo vse bolj pomembni sestavni element našega družbenega življenja. Poleg tekmovanja duha se vedno bolj uveljavljata tudi njihov pomen pri vzgoji in narodnostnem oblikovanju mlajših generacij. Pohvaliti moramo opravljeno delo tako Zveze slovenskih sportnih društev v Italiji, ki je zacrtala jasne razvojne perspektive in strategije včlanjenih klubov, kot komisije za sport pri naši Zvezi, ki je s stro-

kovnim pristopom podkrepila delo sportnih navdušencev. Prav pri opravljenem delu na tem področju je se najbolj jasno razvidno, kakšna mora biti vloga komisij pri SKGZ in članic.

IZOBRAŽEVANJE

Med najpomembnejšimi področji za obstoj in razvoj naše skupnosti je prav gotovo izobraževanje. V okviru naše zveze delujejo nekatere zelo pomembne ustanove, kot sta oba dijaska domova in dvojezični zavod v Spetru. Prav spetski center doživlja izredne uspehe v Beneski Sloveniji in mu bo z vselitvijo v nove prostore omogočeno,

da bo lahko odgovarjal povpraševanju. Z resitvijo prostorskih problemov, pa bo le delno zadoščeno potrebam, s katerimi se ukvarja. Glavni problem vsekakor ostaja zagotavljanje poučevanja tudi v slovenskem jeziku za celotno benesko področje.

Skrb za to mora prevzeti državna solska uprava. Verjetno bi v tem kontekstu bilo potrebno ponovno poudariti, da je uveljavitev jezika bistvene važnosti za razvoj etnicne identitete in ne strinjamo se s tistimi posamezniki, tudi iz vrst slovenskih organizacij, ko povdajajo narečje kot osnovno za slovensko uveljavitev.

Udeleženci 19. občnega zbora SKGZ (Foto Križmančič)

PATRONAT INAC SVETUJE

Nove nezdružljivosti

Vpr.: »Novembra 1992 sem dopolnil 35 let skupne delovne dobe, in sicer 25 let sem zaposlen kot obrtnik in deset let sem bil zavarovan kot delavec. Zaradi znanega zakona nisem mogel dobiti pokojnine in so mi dejali, da bo to možno v letu 1994. Slišal sem, da bodo sedaj zahtevali zbris iz obrtniškega seznama, ker v nasprotnem primeru INPS ne bo priznal pokojnine. Imam avtomehanično delavnico, ki jo nameravam prepustiti sinu, vendar se ne bi hotel prenehati. Kako je s to zadevo in kaj mi svetujete?« S.A.

Poleg začasne zamrznitve do 31.12.1993 možnosti za predčasno upokojeitev, prinaša zakon št. 503/92 se vrsto drugih novosti, ki bistveno spreminjajo dosednji pokojninski režim. Med temi je tudi predpis, da mora od 1.1.1994 tudi samostojni delavec (kot je doslej veljalo le za odvisne delavce) ob predcasni upokojitvi na osnovi 35-letne zavarovalne dobe prekiniti svojo dejavnost in se obvezno zbrisati iz poklicnega seznama pri Trgovinski zbornici. Zakonodajalec je to-

rej sprejel princip, da praviloma nista združljiva pokojnina in dohodek od samostojne dejavnosti.

V primeru, da po upokojitvi in zbrisu iz seznamov upokojenec ustvari dohodek od samostojne dejavnosti, mu INPS zadrži polovični znesek razlike med tem dohodkom in minimalno pokojnino. Kot vidimo, je mehanizem precej kompleksen in moramo biti precej previdni, ko uokvirjamo posamezni primer, upoštevajoč tudi izjeme, ki jih predvideva zakon.

Med temi izjemami je se poseben pomembna tista, ki se bo aplicirala v primeru našega bralca. Zakon namreč predvideva, da novi omejevalni kriteriji nimajo učinka za tiste samostojne delavce, ki bodo 31.12.1993 izpolnjevali zavarovalne pogoje za upokojeitev in se bodo odločili za upokojeitev v teku leta 1994.

Nas obrtnik ima torej se leto dni časa za premislek, kaj naj postori: če se bo upokojil v letu 1994, bo lahko še naprej opravljal svojo samostojno dejavnost brez vsakršnega odvzema na pokojnini, kot je to predvidevala dosedanja zakonodaja. (B)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzaskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publist
tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1253244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT,
finančni in legalni 120.00 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 50 SIT

Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT za leto 1993

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.500 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

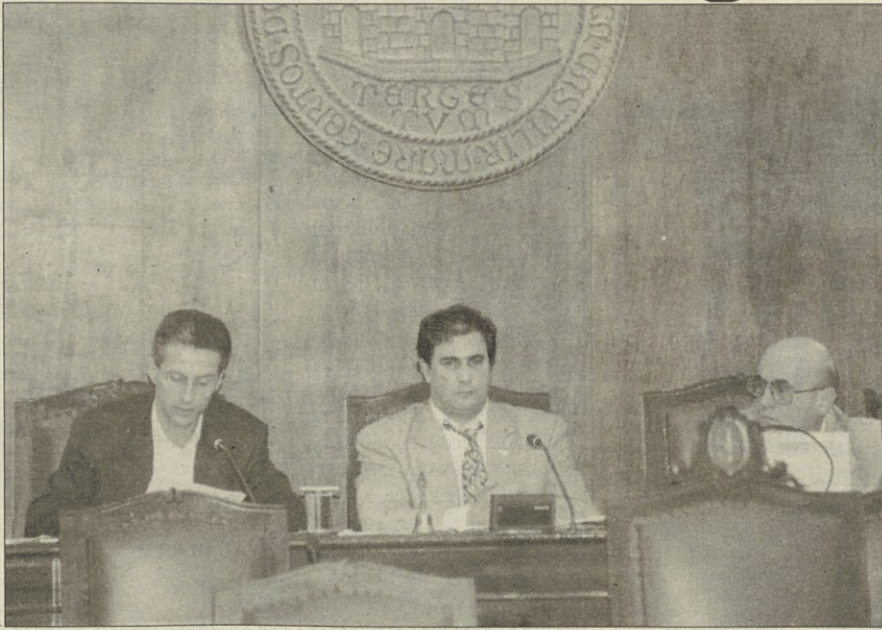

ODMEVI NA UMESTITVENO SEJO TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Večinsko zavezništvo je že dobro uigrano

Politična večina, ki podpira novega župana Riccarda Illyja in njegovo občinsko upravo, je dobro prestala prvi izpit. Demokristjani, DSL in Zavezništvo za Trst so na prvi seji tržaškega občinskega sveta pokazali, da so že kolikor toliko dobro "uigrani", saj so brez večjih težav preskočili vse proceduralne in politične ovire, ki jih je neuspešno postavila opozicijska koalicija MSI-Lista za Trst. To sta namrec edini dve svetovalski skupini, ki jih lahko takoj imamo za opozicijski.

Severna liga je že med volilno kampanjo jasno povedala, da nima nič skupnega z nacionalistično desnico. To je dokazala tudi v ponedeljek zvečer, ko je dala razumeti, da bo Illyja ocenjevala po dejanjih in ne po politični barvi njegove koalicije. Predsedujoči Giorgio Marchesich se je večkrat glasno sprl z misovcem Robertom Menio in glede rabe slovensčine tudi z nekdanjim županom Staffierjem. Marchesich je bil sicer pri tem precej nedosleden, saj je po eni strani brez težav prislutil slovenskim pozdravom, po drugi pa osvojil Staffierjevo stališče, da

Prvo se jo občinske skupščine je vodil zastopnik Severne lige Giorgio Marchesich, ki se je nekajkrat glasno sprl z neofašisti in z nekdanjim županom Staffierjem (KROMA)

je edini uradni jezik italijanscina. Njegovo stališče pa je ostalo brez konkretnih posledic, saj je slovenscina odmevala na seji, občinska palaca pa se ni zrušila.

Zanimivo stališče je med razpravo zavzel edini svetovalec gibanja ljudskih katolicov, ki so zapustili KD in sli pogubno v naročje z nacionalisti. Bruno Marini, ki je takoj po izvolitvi obljubljal politično vojno županu Illyju, je bil na prvi seji zelo previ-

den, lahko rečemo celo spravljiv. Tudi on je rekel, da bo upravo sodil po dejanjih, pri čemer je dal razumeti, da nima nič skupnega z Menio in s Staffierjem. Za kroniko naj povemo, da je bivši župan pred slovenskimi pozdravi zapustil sejo, na katero se ni več vrnil. Verjetno je upal, da bo "proglas" proti rabi slovensčine žel nekdanje uspehe, pri čemer pa se je pošteno zmotil.

Stojan Spetič je napovedal, da se bo vzdržal,

ko bo skupščina glasovala o upravnem programu novega odbora. Njegova stranka se hoče s to potezo seveda v prvi vrsti ograditi od desne opozicije, Spetičevu zadržanje pa hoče biti jasen signal za Illyja, a najbrž predvsem opozorilo DSL, da se lahko na leviči tudi marsikaj skupnega naredi. Svetovalec SKP je sicer govoril o popuščanju DSL in slovenskih zastopnikov, pokazal pa je pripravljenost, da bo sodeloval pri morebitni

pozitivni reviziji občinskega statuta in pravilnika.

Tržaski občinski svet se bo znova sestal jutri zvečer, ko bo najbrž odobrili program Illyjeve uprave. Novi župan bo medtem danes zaprisegel na prefekturi in bo s tem postal tudi opolnomočeni državni funkcionar. Z današnjim dnem bo torej dokončno prenehal s poslovanjem izredni vladni komisar Francesco Larosa, ki je kolikor toliko dobro vodil Obcino po avgustovskem odstopu Staffierjevega odbora in po predcasnem razpustu mestne skupščine.

Prvo sejo je, kot rečeno, vodil zastopnik Severne lige Marchesich. Občinski statut določa, da mora skupščini predsedovati župan, državni zakon pa govori tudi o možnosti izvolitve predsednika sveta. Ni torej izključeno, da bo Illyjeva koalicija že v prihodnjih dneh ponudila to mesto Severni ligi kot največji koalicijski sili, morda pa ga bo ohranila zase. Slo bo ne toliko za tehnično kot za čisto politično rešitev. Če bo izbira padla na Severno ligo, pa za predsednika najbrž ne bo izbran Marchesich.

Za načelnika svetovalcev Zavezništva za Trst v občinski skupščini je bil medtem izvoljen Alberto Russignan, ki pripada Zeleni listi. Stranke in gibanja, ki sestavljajo to volilno zavezništvo, so se sporazumela za časovno rotacijo načelnika svetovalske skupine.

MNENJE / BELCI IN BRATINA

»Izvolitev Illyja je odprla mestu vrata v Evropo«

Po »tržaškem modelu« naj bi se zgledovali tudi drugje

»Primer Illy« je se pod drobnogledom političnih analitikov, ki soglasajo, da je v Trstu izgubil, kdor je žugal s prikaznimi in z zatajitvijo vizije prihodnosti hotel obrniti kolo zgodovine nazaj. Novost te kandidature, ki je nastala zunaj strank, a so jo te podprle ter omogočile prevlado razuma nad strahovi, in polnopravna »vrnitev« Trsta iz »skorajšnjega dvajsetletja« nazaj v Italijo, predstavlja srz razmišljanj Corrada Belcija in Darka Bratine o izidu županske balotaze. Razmišljanja bodo priobčili v prihodnji številki trimesecnika Trieste&Oltre.

Po navedbi glavnih etap za potrditev Illyjeve kandidature in nanašanju naklonjenih oziroma nasprotnih zavezništva Belci omenja obujanje strahu in občutka nevarnosti ter podziganje k paniki, »kot da bi hoteli spet oziveti preteklost, namesto da bi gradili prihodnost«. Pisec ne pozablja »nizkih udarcev« na rovas bodočega župana in dejstva, da so ti krogi dajali podpori podjetnikov in sindikalistov, Italijanov in Slovencev, znanstvenikov in književnikov Illyju pecat »dvoumnosti in zmede«, medtem ko je slo v resnici za »element pomenljive evolucije in enotnosti«. Belci naglasa novi odnos med angaziranimi skupinami civilne družbe in političnimi sredinami, zlasti pa propad politike obujanja preteklosti. Od dveh tržaških dus je

prevladala tista, ki hoče zgraditi mestu prihodnost v novi Evropi, porazena pa je bila ona druga, ki ostaja jetnica zgodovine in njene namisljene večnosti...

Tudi Darko Bratina meni, da je z izvolitvijo Illyja konec obdobja »strasne civilne in moralne regresije«, med katerim je »preudarnost« podlegla »nenadzorovani čustveni zolčnosti«. Po njegovem prisostvujemo zatonu »skorajšnjega dvajsetletja«, za katerega je bila značilna neke vrste mazohistična samoparaliza, ki je v političnem pogledu pahnila mesto iz Italije in ga potisnila v brezperspektivnost. Bil je to čas, ko je gotova oblika italijanizma paradokso ugonobila italijanskost Trsta in njegovo evropskost in ko se je aroganten, zastarel, nizkoten nacionalizem vampirsko zazrl v zapleteno, z mnogimi kulturami, jeziki in verami obogateno dušo Trsta. Illyjeva izvolitev je nepovrnljiv proces, ki lahko zruši »male in velike pregrade«, izoblikuje novo soglasje, obnovi politično vzdušje izpred Osimskih sporazumov in s svojo inovatorsko vsebino predstavlja »izvozni model«, po katerem je ob spostovanju tudi etničnih in verskih identitet možna kompatibilnost političnih kultur, da so le povezane z nedemagoškim in prestrankarskim projektom-programom.

Predstavniki Kolektiva iz Ul. Gambini pri občinskem odborniku Damianiju

Občinski odbornik za kulturo Roberto Damiani je včeraj sprejel skupino predstavnikov "Kolektiva" iz Ul. Gambini, s katerimi se je pogovarjal o zgocem vprašanju primernih prostora za razne oblike mladinskega delovanja.

Mladi predstavniki Kolektiva so tudi izročili odborniku prvi seznam prostih poslopij, ki bi jih lahko uporabljali mladi (seveda upoštevajoč tudi potrebe ostalih mestnih stvarnosti). Odbornik Damiani je na vsak način zagotovil svojo

razpoložljivost za reševanje vseh teh problemov (tudi v imenu župana Illyja), in izrazil željo, da bi se dialog nadaljeval za reševanje vseh teh problemov, ki so pri srcu velikemu številu mladih v našem mestu.

PISMO UREDNIŠTVU

Novo je treba še zgraditi

Poraz nacionalistične desnice na upravnih volitvah je za sedaj pometel s starim, toda novo je treba se zgraditi, nihče nam ga ni podaril. Odprli smo novo, toda nepopolno stran. Zato si Slovenci ne smemo privoščiti samoprevare, kajti presodki so se močni, kot je čila in kreпка porazena desnica. Za svoje pravice se bomo morali še boriti, nihče nam jih ne bo podaril, niti Illy.

Ze vsa povojna desetletja skušamo slovenski svetovalci na prvi seji tržaškega občinskega sveta poudariti zahtevo o priznanju enakopravnosti našega jezika in pravice, da v njem opravljamo svojo dolžnost.

Kratek, zelo kratek slovenski pozdrav (»vsega dve sekundi,« je večkrat poudaril predsedujoči) je torej samo dokaz večje strpnosti, toda nič več. Nalasc je

Staffieri predložil resolucijo o »izključni rabi italijansčine«, ki jo je predsedujoči osvojil ob mlačnem zadržanju večine.

Prav zato nisem vznemirjen nad vzdusjem prve seje in sem v svojem posegu poudaril, da se boj za rabo slovensčine nadaljuje. Potrebno bo spremeniti občinski statut, ki poudarja »italijanstvo Trsta« in molči o Slovincih, predvsem pa je potrebno izdelati novi občinski pravilnik in v njem pravično urediti vprašanje rabe slovensčine. Takrat bomo preverili, kje je meja med strpnostjo in dobro voljo.

Kljub drugačni presoji položaja pa nisem hotel odreci solidarnosti ostalim slovenskim kolegom, ki sede na klopi večine. Illyju sem zato (po slovensko) rekel »hvala lepa« in s tem vljudno vrnil zahvalo, ki nam jo je naslovil na dan izvolitve.

Stojan Spetič

RAZSTAVE / V SODELOVANJU Z DZL

Srečanje umetnikov

Skupinska razstava tržaških slikarjev ob koncu leta

BOJANA VATOVEC

V TGaleriji je bila sinoci otvoritev skupinske razstave tržaških likovnikov z naslovom Srečanje (na sliki - foto KROMA). To je druga razstava v letosnji sezoni in zadnja v letošnjem letu, je v svojem pozdravu prisotnim umetnikom in gostom povedal vodja galerija Franko Vecchiet, ki se je tudi zahvalil Društvu zamejskih likovnikov in se posebej Jasni Merku, Atiliju Kralju, Dezideriju Sviri in Matjazju Hmeljaku za sodelovanje pri postavitvi.

Cprav TGalerija običajno ne prireja skupinskih razstav, je vendar ta razstava ob tej priložnosti umestna, ceprav je nepopolna, saj nakaj tržaških umetnikov ni prisotnih iz različnih razlogov. Razstava

ima namrec poseben simboličen pomen, ker izraza željo po skupnem delu, po medsebojnem spoznavanju in soočanju med umetniki, med organizatorji, med generacijami in tudi med pripadniki različnih narodnosti.

Franko Vecchiet se je nato spomnil se pobude Grupe U izpred 20 let, ko so priredili srečanje o možnostih ustvarjalca v zamejstvu. Po končani razstavi bi bila zopet priložnost za tak posvet, ki bi obravnaval perspektive in

možnosti soočanja v novih, popolnoma spremenjenih razmerah in v okviru nove kulturne scene, je se predlagal.

V mislih na ta načrt so vsi dvignili kozarce in nazdravili, umetnosti seveda.

Illyjeve čestitke Roti in Tremulu

Župan Illy je brzojavno čestital Giuseppeju Roti in Mauriziju Tremulu ob njihni izvolitvi na celo Unije Italijanov. V brzojavki jima je Illy zazlel plodno delo »v korist nujnega izboljšanja odnosov med vsemi tukaj živečimi narodni.

Protest CGIL

Tržaska CGIL je ostro protestirala proti sklepu deželne vlade, da povisa tarife krajevnih javnih prevoznih, in to v večji meri, kot znaša programiran indeks inflacije. Sindikat obzaluje, da ukrep ni povezan z nujnimi sklepi o reorganizaciji prevoznih.

Dolenc in Spetič po Radiu Općine

Gosta danasnje oddaje Radia Općine, posvečene predstavitvi novoizvoljenih občinskih svetovalcev, bosta Igor Dolenc (DSL) in Stojan Spetič (SKP). Zacetek ob 21. uri. Na prejšnji oddaji sta se predstavila Andrej Berdon in Peter Mocnik.

KRIZA / S TRIMESEČNIM PODALJŠANJEM MANDATA KOMISARJU

Medministrski odbor CIPI začasno »rešil« železarno

Proizvodnja se bo lahko nemoteno nadaljevala, vendar bo potrebno do konca marca 1994 izpeljati privatizacijo

DRAGO GASPERLIN

Predbožični čas je za nekatera krizna podjetja na Trzaskem vendarle spodbudnejši, kot je bilo še pred kratkim misliti. Osebjem Trzaskega Lloyda, ki je prejel svežo finančno injekcijo iz državne blagajne, se je obzorje razjasnilo, podobno velja za delavce bivše zavelejske rafinerije, ki jim bo minister za delo podaljšal izredno dopolnilno blagajno, a poslednja spodbudna novica iz Rima je pršla včeraj zjutraj: medministrski odbor za industrijsko načrtovanje (CIPI) je komisarju skedenjske železarne AFS Gianpaolu de Ferri podaljšal za tri mesece mandat in na ta način preprečil zaprtje obrata, ki je bilo določeno za zadnji dan leta.

To seveda pomeni, da bo lahko de Ferra še naprej opravljal svoje izredne komisarske posle, da mu bo bančni sistem - kakor nam je povedal član pokrajinskega tajništva CGIL Riccardo Vescovi - še dalje nudil potrebne kredite, sprico cesar se bo proizvodnja redno nadaljevala, predvsem pa, da bo mogoče zdaj lažje, torej brez vsake časovne stiske voditi pogajanja z zasebniki ali navezami privatnih podjetij, ki so pripravljena odkupiti železarno, seveda na podlagi temeljitelne razvojnega načrta. Kakor je že znano, so to podjetniki Pittini (Furlanija), Leali in Pasini (Lombardija) ter avstrijska družba Voest Alpine, a k zadevi bo

morda pristopila še deželna finančna družba Friulia, za kar se že dolgo izrecno zavzemajo tudi stanovske organizacije kovinarjev oziroma jeklarjev.

Tajnik FIOM/CGIL Waldi Catalano, ki smo ga dosegli po telefonu brz po prejetju ugodne novice, je seveda zadovoljen, vendar meni, da je to samo prvi in minimalen korak, ki so ga bili dolžni narediti v Rimu za skedenjsko tovarno. Skratka, sklep odbora CIPI je le predpogoj, da pogajanja za privatizacijo zares stečejo, kajti trije meseci navsezadnje niso posebno dolgo obdobje, kadar gre za takšne postopke, vrh tega pa je sedaj potrebno, da odločneje nastopi tudi sam ministrski svet, kajti sprenevanja je bilo na tej ravni že več kot dovolj. Ciampijska vlada je namreč vse doslej pogojevala usodo AFS z vsedravnim jeklarskim načrtom, ki ga po drugi strani spet pogojuje Evropska skupnost, v resnici pa so določila le-te zadevala zgolj Ilvo in nikakor ne skedenjske železarne.

Zadovoljstvo ob CIPIjevem sklepu je izrazil še podtajnik na zakladnem ministrstvu, trzaski poslanec Sergio Coloni, ki se je tudi sam udeležil delne s preiskavami, delno pa tudi s pomočjo nekaterih skencev. Zaradi razpečevanja mamila je bil vsekakor aretiran le Affatati, medtem ko so Civitija priprli zaradi posesti

Izredni komisar Gianpaolo de Ferra (foto Ferrari)

Prijeten »domski dan«

Včerajšnji domski dan v dijaškem domu Srečko Kosovel je, kot sicer vsi prejšnji, potekal v dokaj prijetnem in veselem vzdušju, od prejšnjih pa se je razlikoval po zares bogatem kulturnem sporedu. Konico večera je prav gotovo predstavljal nastop malih Ylenie Zobe in Albe Nacinovich, finalistk letošnje 36. revije otroške pesmi »Lo zecchino d'oro«, ki sta bili deležni toplega sprejema in burnih aplavzov, prav tako kot drugi nastopajoči: otroci glasbene skupine osnovne sole Vincenzo de Castro iz Pirana ter Mladinski zbor Vesela pomlad z

Opčin, ki je prav te dni slavil 15 let delovanja. Program je seveda predvideval tudi pozdrave ter glasbeno animacijo skupine domovih gojencev, programu pa je kot običajno sledila prijetna družabnost.

Trzaski župan Riccardo Illy je vodstvu doma poslal brzojavko, v kateri je izrazil obžalovanje, da se zaradi prejšnjih obvez ni mogel udeležiti večera, ter tople čestitke organizatorjem in gostom.

Na sliki (foto Ferrari/KROMA) ravnatelj Svab pozdravlja udeležence srečanja v dijaškem domu.

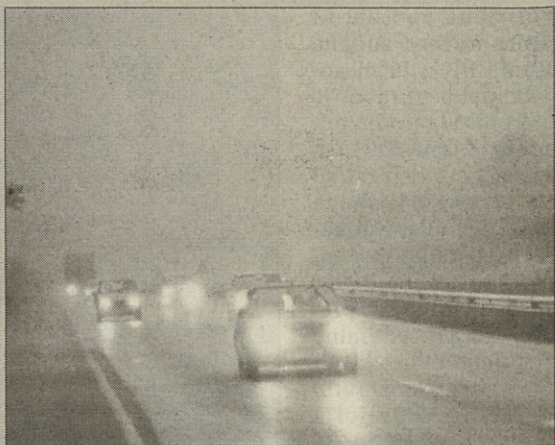
PROMET IN ONESNAŽENJE

Mestno središče tudi danes zaprto

Rekordna količina ogljikovega dioksida v zraku - Megla še poslabšala položaj

Tudi danes bo trzasko mestno središče zaprto za promet po običajnih pravilih, namreč v takomimovanjih conah A in B od 7. do 9. ure zjutraj in od 16. do 20. Ukrej je sprožila občinska uprava na osnovi rezultatov ponedeljkovih meritev, ko so bile krepko presežene dovoljene količine ogljikovega dioksida v zraku. Merilne naprave na Goldonijevem trgu so na primer ob 19. uri name-rile kar 17,2 miligramov na kubični meter, medtem ko znaša varnostna meja, kot znano, 10 mg.

Precej verjetno pa je, da bodo ukrep podaljšali tudi v naslednjih dneh. Čeprav podatkov za včeraj pristojna služba KZE se ni objavila, je dokaj verjetno,

da so bile varnostne meje spet presežene, saj se je slabemu vremenu pridružila še megla, ki je prav gotovo prispevala svoje.

Seveda pa so ti ukrepi le blazilnega značaja v

pričakovanju razčlenjenega načrta, kako urediti promet v mestu in predmestju.

Na sliki (foto Ferrari/KROMA) včerajšnja gosta megla na Krasu.

ČRNA KRONIKA / HEROIN PRIHAJAL IZ SLOVENIJE

Razpečevalci mamil razkriti

Trzaska policija je v zadnjih dneh aretirala dve osebi in prijavila sodnim oblastem druge stiri v okviru obsežnejše akcije proti razpečevanju mamil. Preiskave vodi namestnik državnega pravdnika Antonio De Nicolo, pri njih pa sodeluje oddelek sodne policije trzasko kvesture.

Aretiranca sta 34-letni Graziano Civita iz Ul. Grego 46 iz Trsta in prav toliko let stari Francesco Affatati iz Ul. Luca 3 v Miljah. Prvega so aretirali že 3. oktobra in je trenutno v hišnem priporu, drugega pa 5. novembra in je še vedno v zaporu.

Sodnim oblastem so prijavljeni še 37-letni Giorgio Barnaba iz Ul. s. Pelagio, 28-letni Sergio Capriati iz Klanca za Rovte, 32-letni Mario Giugovaz iz Ul. Pagano in 43-letni Romano Cirielli iz Ul. Grandi.

V daljših preiskavah, ki se

niso še zaključile, se je izkazalo, da je v središču celotne zadeve Francesco Affatati, ki je prinašal mamila iz Kopra in Izole v Trst in jih tu razpečeval. Kaze, da je prinašal po 30 gramov heroina na teden, iz česar je mogoče pripraviti 150 do 160 doz. Policija je pršla na sled posameznim razpečevalcem oziroma narkomanom delno s preiskavami, delno pa tudi s pomočjo nekaterih skencev. Zaradi razpečevanja mamila je bil vsekakor aretiran le Affatati, medtem ko so Civitija priprli zaradi posesti

večje količine heroina (na njegovem domu so našli 26 gramov), ostali pa so bili prijavljeni zaradi posesti manjše količine mamila.

Kot rečeno, so preiskave še v teku in pri njih sodelujejo tudi slovenske policijske in sodne oblasti. V preteklosti so namreč v Trst prihajala mamila skoraj izključno iz Milana in iz drugih večjih italijanskih mest, v zadnjih casih pa prihajajo mamila večinoma iz Slovenije, kamor jih pritihotajo v glavnem po morskem poti iz Turčije.

V morju truplo mladega Afričana

Predsinocnjim, malo pred polnoco, so karabinjerji potapljači, v bližini grljanskega portica v morju našli truplo 24-letnega Afričana Georgeja Musonde, ki se je rodil v Zambiji. Musonda je obiskoval izpopolnjevalni tečaj v Centru za teoretsko fiziko v Miramuru. Njegovo truplo so najprej opazili krajevni ribiči, ki so nato obvestili karabinjerje. Po mnenju preiskovalcev naj bi mladi Afričan utonil, potem ko naj bi s čolna padel v morje zaradi slabosti.

DEVIN-NABREŽINA / ZARADI SEČNJE DREVES

Obsojen predsednik konzorcija obrtnikov

Zadovoljstvo naravovarstvenikov in zelenih

Konzorcij za obrtno cono v Nabrezini je dobil nov udarec. Trzaska pretorica Manila Salvà je obsodila njegovega predsednika Stanislava Svabo zaradi sečnje nekaj sto dreves, ki jo je konzorcij opravil marca 1992, da bi lahko izvedel meritve na terenu. Kazen je dokaj težka, saj je Svaba obsojen na 3 mesece zapore pogojno in na 50 milijonov lir globe, poleg tega pa bo moral poskrbeti za sajenje novih dreves oziroma za nadomestilo posekanih.

Te podatke je posredoval Svetovni sklad za naravo (WWF), ki je svoj cas tudi prijavil Svabo zaradi sečnje. V komunikaciji je tudi rečeno, da je pretorica posredovala akte procesa trzaskemu državnemu pravdniku, da bi ugotovil, ali ni v tej zadevi prislo tudi do drugih zakonskih kršitev, pa naj bo to s strani konzorcija ali s strani pristojnih javnih upraviteljev. Glede tega je včeraj odvetnik WWF Alessandro Giadrossi izročil na procesu dodatno spomenico, ki jo je pretorica posredovala trzaskemu državnemu pravdniku z ostalimi sodnimi akti.

WWF v svojem tiskovnem poročilu izraža veliko zadovoljstvo nad razsodbo. Po oceni te naravovarstvene organizacije gre za izredno važen dogodek v celotni zgodbi nabrezinske obrtne cone. Le-ta se je pricela na začetku osemdesetih let, ko je občinska uprava začela pripravljati nov regulacijski načrt. Da bi zadostili potrebe krajevnih obrtnikov in jim omogočili razvoj njihove dejavnosti zunaj naselij, so upravitelji v načrtu predvideli obrtno cono pod železniškim viaduktom v Nabrezini Kamnolomih. Občinski svet je regulacijski načrt skoraj soglasno odobril leta 1984 in potem se še nekajkrat skoraj soglasno izrekel za uresničitev obrtne cone na predvideni lokaciji. A temu je od vsega začetka nasprotovala trzaska sekcija WWF, deželna uprava pa je v teku let zavzemala enkrat pozitivna drugič pa negativna stališča, kar je celotno zadevo hudo zapletlo. Veliko zadovoljstvo nad razsodbo trzasko pretorice je včeraj izrazil tudi deželni svetovalec zelenih Paolo Gherisina.

UNIVERZA / OSEBJE

Študenti tujih jezikov zahtevajo večje število lektorjev

Študenti fakultete tujih jezikov Trzasko univerze so včeraj sklicali tiskovno konferenco, na kateri so postavili vrsto problemov, ki zadevajo delovanje fakultete. Gre za vprašanja delovanja knjižnice in za pomanjkanje učilnic in citalnic. Predvsem pa so govorili in podprli boj lektorjev, ki je že dalj časa v teku, ker je po mnenju študentov njihovo delo neobhodno potrebno. Študenti so predvsem podčrtali, da bodo njihovi problemi rešeni, ko bodo rešeni tudi problemi lektorjev. Kot so sami dejali, je treba delo lektorjev spoštovati kot delo profesorjev, saj so "hrbtenica" fakultete, na kateri se poučujejo tuji jeziki. S svoje strani pa je ravnateljica fakultete Silva Monti povabila upravni svet Univerze, da bi sprejel sklep (akademski senat je to že storil) o sprejetju v službo zahtevanega števila lektorjev za leto 1993-1994. Predstavniki študentov so tudi upravni svet univerzitetne ustanove opozorili, da se je v zadnjem času zvišalo število študentov, število lektorjev pa je ostalo nespremenjeno.

SEZONA GLASBEN MATICE / DRUGI KONCERT

Nastopili so mladi slovenski glasbeni poustvarjalci

ITALIJANSKE IN SLOVENSKE ŠOLE

Tudi božičnice za medsebojno spoznavanje

NEVA LUKES

V prostorih otroškega vrtca pri Sv. Ivanu so otroci tega vrtca skupno z otroci iz vrtca v Ul. Conti pripravili izredno lepo predstavo »sencnega gledališča«, v kateri so otroci nastopali za belo zaveso, izza katere so se samo oglašali s svojim petjem in teksti. Mamice, očki, none in nonoti, slovenske in italijanske narodnosti, pa so jih lahko gledali le kot sence na zaslonu, ki so pripovedovale zgodbo o »Pticku-božičku«, ki išče zavetje pred mrazom in snežinkami, pa ga najde potem na božični smreki, okrog katere se zberejo in zaplesejo vsi otroci, njihova pesem pa govori o ljubezni, medsebojnem razumevanju in prijateljstvu.

Lepo prireditve, ki je povezala oba vrtca, so pripravile vzgojiteljice Ida, Rossana, Tamara, Ellen, Morena, to lepo zamisel pa sta pozdravili ravnateljica sole v Ul. Conti g. Zorzenoni in podravnateljica sole pri Sv. Ivanu g. Anna Elia.

Zamisel o sodelovanju obeh sicer oddaljenih vrtcev je stekla s strani dveh vzgojiteljic, ki sta se prej delali v vrtcu v Miljah. Tu jih je Nerina Svab tudi naučila novih prijemov podajanja raznih igrice. Tako se je začelo sodelovanje med obema vrtcema,

na katerih obe vzgojiteljici sedaj delata, ki je že obrodilo sadove, med katerimi skupni izlet na Martinovanje na Proseku, pa tudi več medsebojnih obiskov.

Starši so bili s prireditvijo izredno zadovoljni, vzgojiteljice in nastopajoči (tu naj omenimo dva »ptička božička« Erika in Samuela) pa tudi s predstavo samo, saj je vse na njej dihalo v duhu prijateljstva, boljšega poznavanja med otroci in pa želje po dobrem sodelovanju.

Na Opcinah pa sta slovenski in italijanski otroški vrtci, ki delata v isti stavbi, pripravila prvi skupno božični koncert. Kar 77 otrok je na njej sodelovalo v prikazu božične noči, v kateri nastopajo zvezde, snežinke, Josef in Marija, pa pastirji in se otroci, ki predstavljajo živo božično drevo. Večji otroci so nato voscili vse dobro svojim staršem in vzgojiteljicam - slovenski v italijanscini, italijanski v slovenscini, nakar so zapeli se dve pesmi »Mir vam dajem« in »Pace è«. Tudi ta, zelo lepo podana prireditve, ki so jo skupno pripravile vzgojiteljice Loredana, Magda, Magda, Cristina, Nevja, Gabriela, Maura in Pina, je govorila o prijateljstvu, sožitju in viziji novega sveta, v katerem ne bo sovraštva.

Drugi abonmajski koncert Glasbene matice so oblikovali mladi slovenski glasbeni poustvarjalci. V trzaskem Kulturnem domu je v ponedeljek zvečer v okviru sezone, ki je - kot smo že večkrat poudarili - solidarnostnega značaja, nastopil orkester Akademije za glasbo iz Ljubljane. Pod vodstvom mlade dirigentke Nade Matosevič je izvajal skladbe P. E. Bacha, W. A. Mozarta in F. Mendelssohna. Kot solista pa sta se trzaskemu občinstvu predstavila flavtistka Vesna Jan in pianist Aljoša Starc. Slednji je kot gojenec GM pred kratkim diplomiral na trzaskem konservatoriju, kjer je prejel nagrado kot najboljši diplomant leta iz klavirja.

Na sliki (foto Ferrari) orkester Akademije za glasbo iz Ljubljane med trzaskim nastopom

RICMANJE / JUBILEJNI KONCERT OB 25-LETNICI DELOVANJA

Od vaške godbe do pihalnega orkestra

Prvi nastop pod vodstvom mladega Marina Marsiča

DAMIANA OTA

Ob praznovanju 25-letnice obnove se je sestav ricmanjske godbe na pihala predstavil občinstvu v izrazito pomlajeni podobi: to je bil prvi spodbudni vtis s koncerta, s katerim so v nedeljo v gledališču France Prešeren v Boljuncu pod pokroviteljstvom občine Dolina proslavili četrstoletno delovanje tega breskega društva.

Druga pomembna novost nedeljskega jubilejnega koncerta pa je bil dirigent; po dvehletnem mentorstvu Darija Pobege, je namreč na začetku te sezone vodenje orkestra prevzel Marino Marsič. Mladi diplomirani klarinetist in pedagog glasbene sole v Ricmanjih je obenem od mladih nog član godbe. Znanje klasično izobraženega glasbenika se tako dopolnjuje z dolgoletno izkušnjo v godbenem sestavu: tovrstni binom pravzaprav ponuja veliko prednosti mlademu dirigentu, ki se je že ob svojem prvem tako pomembnem nastopu kar dobro izkazal.

Kljub mnogim novim članom - med temi je osem sploh doživelo svoj krstni stik z občinstvom - pa je ricmanjskemu pihalnemu orkestru uspelo ohraniti že dalj časa osvojeni sloves kakovostnega instrumen-

Jubilejni koncert ricmanjske godbe na pihala v gledališču Prešeren (foto KROMA)

talnega sestava. Na koncertnem sporedu so bile za godbeniške ansamble že neizogibne koracnice, večji del sporeda pa so obsegale skladbe v takorekoč klasičnem orkestralnem smislu. V začetnem delu je Godba na pihala iz Ricmanj celo zajela v repertoar velikih, kot sta Beethoven in Bach. Prijetno scensko presenečenje pa je ponudila melodija Premrlove Zdravice, ki jo je skupina godbenikov zaigrala za kulisa pred običajnim vstopom na oder. Koncertni spored je dopolnil še tro-

bilni kvintet, ki ga v okviru glasbene sole vodi Flavio Sgubin. »Zastavili smo si cilj, da iz vaške godbe prerasemo v pihalni orkester,« to je bila tudi v besedah predsednika Maksija Komarja poglobljena misel, ki je spremljala delovanje zadnjih let. Se posebno velik korak je bil storjen s preosnovo glasbene sole, ki že več let deluje z razrednim poučevanjem. Ko so se septembra 1991 pri ricmanjski godbi odločili za nove smernice dela, se je večina starejših članov odstranila. Skupina se je tako okrepila z nekaterimi člani koprškega pihalnega orkestra, ki ga je prav tako vodil tedanji kapelnik Pobege. Danes je ricmanjska godba skorajda samostojni zamejski sestav, ki crpa svoje nove moči iz mladih gojencev skrbno organizirane glasbene sole.

Nedeljsko praznovanje

srebrnega jubileja obnove ricmanjske godbe so z besedo in priložnostnimi darili obeležili se pokrajinski predsednik trzasko ZSKD Boirs Pangerc, predstavniki KD Primorsko, KD Venturini, SKD Slavec, TFS Stu ledi, PD Slovenec in harmonikarskega orkestra Synthesis 4.

+

Nenadoma nas je zapustila

Tea Starc por. Rupini

Pogreb bo jutri, 23. decembra, ob 12. uri iz mrtvasnice glavne bolnišnice v kontovelsko cerkev.

Zalostno vest sporočajo mož Renato, sin Walter in ostalo sorodstvo

Trst, 22. decembra 1993
(Pogrebno podjetje Zimolo)

22. 12. 1983 22. 12. 1993

Ze deset let je, odkar nas je zapustila naša dobra, plemenita

Julka Kapelj vd. Vesel

V spominu jo hranimo z ljubeznijo in hvaležnostjo

sinova Aljoša z Vero in Sergij z Miljano; vnukinje Eva, Lara in Tanja; sestra Zorka in brat Stanko z družino

Trst, 22. decembra 1993

22. 12. 1985 22. 12. 1993

Renato Gombač

Vedno se te spominjava mama Lidia in brat Ervin
Lonjer, 22. decembra 1993

DSI / BOŽIČNO MISEL JE PODAL G. ZVONE ŠTRUBELJ

»Poročila o rojstvu Jezusa so zgodovinsko preverjena«

HELENA JOVANOVIČ

Sezono Društva slovenskih izobražencev za leto 1993 je v ponedeljek sklenil župnik z Opcin Zvone Strubelj, ki je podal svoje razmišljanje za božični čas. Analiziral je evangelijski opis Mateja in Luke ter opozoril na razlike med njima. Ta dva evangelista sta namreč precej natančno opisala Jezusovo rojstvo, njegovo otroštvo in mladost. Za izhodišče svojega razmišljanja je g. Strubelj vzel citat iz zapisa pokojnega duhovnika msgr. Jakoba Ukmarija, ki je dejal, da se »evangeljska poročila o spočetju in rojstvu božjega Sina bistveno razlikujejo od poganskih pripovedk o poistanku bogov. Kar poročata Matej in Luka, to niso bajke, ki se pricenja-

jo s tistim običajnim »je bilo nekje«, marveč so zgodovinska dejstva...«

Zvone Strubelj je predvsem poudaril, da je sedanje praznovanje božice bližje cikličnemu pojmovanju zgodovine in poganskemu doživljanju mi-

sterija rojstva bogov kot pa evangelijskemu, prvotno krščanskemu občutju in doživljanju Jezusa kot odrešenika. »Zdi se mi,« je zaključil, »kot da rabi- mo neko oazo, kamor se za božic zatečemo in doživljamo noč miru, ve-

soljnega bratstva, fiktivno uresničenje najglobljih sanj! Zanimivo bi bilo vedeti, kaj bi o tem mislil Jezus, če bi se vrnil »incognito« za letošnji božic.«

Na sliki (foto Ferrari/KROMA): ponedeljkov večer v DSL.

SKD PRIMOREC - Mladinska skupina TREBCE

vam bo voscila vesele praznike s spevoigro

Sneguljčica

Tekst in režija BOŽA HRVATIC

Ljudski dom v Trebcah, jutri, 23. t. m., ob 20.30.
Ponovitev v nedeljo, 26. t. m., ob 18.30

Boris M. Gombac

Trst - Trieste. Dve imeni ena identiteta.

Delo govori o Trstu, o nasi prisotnosti v tem mestu, ter o vlogi zgodovine in zgodovinskega pri reševanju bistvenih odnosov obeh narodov na tem zelo občutnem geografskem prostoru. Knjigo lahko dobite v Trzaski knjigarni

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
22. decembra 1993
DEMETRIJ

Sonce vzide ob 7.43 in zatone ob 16.24 - Dolžina dneva 8.41 - Luna vzide ob 12.16 in zatone ob 1.14.

Jutri, CETRTEK,
23. decembra 1993
VIKTORIJA

VREME VCERAJ: temperatura zraka 10,8 stopinj, zračni tlak 1005,6 pda, brezvetrije, vlaga 92-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 11 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Francesco Mongioi, Axel Starri, Andrea Krizmancic, Giada Pilo.

UMRLI SO: 76-letni Ferruccio Spizzamiglio, 90-letna Annina Zaban, 16-letni Enrico Bressan, 79-letni Umberto Grando, 84-letni Pietro Zucca, 52-letna Renata Emili, 83-letna Maria Giovannini, 81-letni Santo Storni.

LEKARNE

Od ponedeljka, 20., do nedelje, 26. decembra 1993

Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Largo Piave 2 (tel. 361655), Ul. Felluga 46 (tel. 390280), Lungomare Venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

MAJHNI POŽIRKI,
VELIKA
DOŽIVETJA

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Largo Piave 2, Ul. Felluga 46, Ul. Bernini 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA Lekarne odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Bernini 4 (tel. 309114).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitna pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.00 »Un mondo perfetto«, r.-i. Clint Eastwood, i. Kevin Costner, Laura Dern; 21.00 »L'articolo 2«, r. Maurizio Zaccaro, i. Susanna Marcomeni, Fabio Sartor. Ob koncu srečanje z režiserjem in igralci.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Il figlio della Pantera rosa«, r. Blake Edwards, i. Roberto Benigni, Claudia Cardinale

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.20, 20.10, 22. »Caro diario«, r. Nanni Moretti.

NAZIONALE 1 - 15.00, 17.20, 19.40, 22.00 »Piccolo Buddha«, r. Bernardo Bertolucci, i. Keanu Reeves, Bridget Fonda.

NAZIONALE 2 - 14.40, 17.05, 19.30, 22.10 »La casa degli spiriti«, i. Meryl Streep, Glenn Close, Jeremy Irons.

NAZIONALE 3 - 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Giovanni Falcone«, i. Giancarlo Giannini, Michele Placido.

NAZIONALE 4 - 15.00, 16.45, 18.30, 20.20, 22.15 »Insonnia d'amore«, i. Tom Hanks, Meg Ryan.

GRATTACIELO - 16.30, 18.15, 20.10, 22.00 »Aladdin«, risani film, prod. Walt Disney.

MIGNON - 16.00, 18.00, 20.00, 22.15 »Un' anima divisa in due«, r. S. Soldini, i. F. Bontivoglio.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Sorelle superbagnate«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Anni novanta - Parte II«, i. Massimo Boldi, Christian De Sica, Andrea Roncato.

ALCIONE - 19.30, 22.00 »Il socio«, r. Sydney Pollack, i. Tom Cruise, Gene Hackman.

LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 »Per amore solo per amore«, i. Diego Abatantuono, Stefania Sandrelli. Zadnji dan.

RADIO - 15.30 - 21.30 »Sessualità totale«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDITVE

GODBENO DRUŠTVO PROSEK priredi TRADICIONALNI KONCERT na Stefanovo, 26. t. m., ob 17. uri v Kulturnem domu na Proseku. Vabljeni!

SKD PRIMOREC - Mladinska skupina Trebce vam bo voscila vesele praznike s spevoigro »Sneguljčica«, tekst in režija Boža Hrvatic, v Ljudskem domu v Trebcah jutri, 23. t. m., ob 20.30 in ponovitev v nedeljo, 26. t. m., ob 18.30.

KD IVAN GRBEC priredi za clane in prijatelje TRADICIONALNO PRED-SILVESTROVANJE v nedeljo, 26. t. m., ob 17. uri v društvenih prostorih. Vabljeni.

UCENCI OSNOVNE SOLE NA PROSEKU vabijo prijatelje in vasčane na BOZICNICO, ki bo danes, 22. t. m., ob 19.30 v Kulturnem domu na Proseku.

OSNOVNA SOLA FRAN SALESKI FINZGAR v sodelovanju z italijansko osnovno solo Battistig vabi na BOZICNICO, ki bo danes, 22. t. m., ob 10.30 v občinskem rekreacijskem centru v Barkovljah.

COS F. VENTURINI vabi na BOZICNICO, ki bo danes, 22. t. m., ob 19.30 v Mladinskem domu v Boljuncu.

OTROSKI PEVSKI ZBOR »SLOVENSKI SOPEK« praznuje 28. decembra v Mackoljah TEPEZNICO s sledicim programom: ob 16.00 sv. masa z blagoslovom otrok, nato pesmi, recitacije in igrice »Ljubke Sorli«.

ZUPNIJSKA SKUPNOST iz Mackolj vabi v petek, 24. decembra, ob 23.30 na BOZICNI KONCERT v izvedbi domačega cerkvenega zbora; sledila bo ob 24.00 polnočnica.

OBVESTILA

TRZASKA KNJIGARNA obvešča cenjene odjemalce, da bo v decembru poslovala od ponedeljka do sobote po obicajnem urniku od 8.30 do 13.00 in od 15.30 do 19.00.

ZSKD obvešča clane in sodelavce trzaskega pokrajinskega odbora, da bo prihodnja seja danes, 22. t. m., ob 18.30 na sedežu trzasko ZSKD (Gregorčičeva dvorana, Ul. sv. Franciska 20, II. nadst.). Dnevni red: 1. praznovanje Dneva slovenske kulture, 2. predlog za mladinski zbor, 3. tekoče zadeve. Cim številnejša prisotnost dobrodošla!

FOTO TRST 80 prireja fotografsko razstavo »Biseri v ledu«. Svoja umetniška dela bo prikazal Darko Bradassi. Razstava bo v galeriji »Le Caveau«, Ul. sv. Franciska 51/a, od 27. do 31. decembra letos, od 10.30 do 12.30 in od 17. do 20. ure. Vljudno vabljeni na odprtje v ponedeljek, 27. t. m., ob 18. uri.

OBČINA DEVIN NABREZINA razpisuje javni natečaj na osnovi listin in izpitov za mesto načelnika II. Sestavljene delovne enote - financa, računovodstvo, ekonomat - 7. funkcionalna kvalifikacija. Kandidati morajo biti v posesti univerzitetne diplome iz ekonomskih ved. Prošnje je treba predložiti na prostem pa-

pirju najkasneje do 11.30 dne 17. 1. 1994. Za morebitna pojasnila se interesi lahko obrnejo na občinski urad za osebje.

ŠOLSKE VESTI

DIJAKI, PROFESORJI IN RAVNATELJI SREDNJE SOLE SREČKO KOSOVEL na Opčinah vabijo starše, sorodnike in prijatelje k BOZICNICI, ki bo v farni cerkvi sv. Jerneja danes, 22. t. m., ob 11.30.

UCENCI IN UCITELJICE COS V MILJAH se iskreno zahvaljujemo Slovenskemu dobrodelnemu društvu za izraženo pozornost in pomoč. Ob priliki voscimo vsem članom društva vesele božične praznike in se veliko uspehov v letu 1994.

ČESTITKE

Dobrodošla MACRI! Srečni mami Darji čestita ueno in neučno osebje vrtca in osnovne sole v Skednju.

MALI OGLASI

OSMICO imata Marcello in Ervin Doljak v Samatorci 22.

OSMICO ima v Borštu Danilo Glavina.

V JAMLJAH - Zupanciceva 8 - je Mario Pahor odprl osmico. Toči belo in crno vino ter nudi domac prigrizek.

OSMICO sta odprla Cvetka in Mirko na Briscach pri Krizu.

OSMICO ima odprto Zbogar v Samatorci st. 47.

OSMICO je odprla Maurica Peric vd. Radečič, Medjvas 10. Toči belo in crno vino z domacim prigrizkom.

BRISKO VINO, pristno in po ugodni ceni, raznih sort prodaja Avgust Stekar - Valerisce 11, Sterverjan. Tel. (0481) 884066.

STE ZE POMISLILI na silvestrovanje? Priporoča se gostilna Miro v Sovodnjah. Rezervacije na tel. st. 882017.

KOZJEREJA Zbogar nudi kozji in konjski gnoj, primeren za vrtnarstvo. Možnost dobave na dom. Tel. na st. 229191.

NUDIM pomoč kot varuska otrok ali ostarelih in za likanje. Tel. na st. 213936 ob večernih urah.

ISCETE varusko za vašega otroka (predsol-skega ali tudi za solarja)? Tel. ob uri kosila (0481) 78080.

NUDIM lekcije iz nemščine srednješolcem. Tel. na st. 229566 od 13. do 14. ure.

ZARADI nuje prodam

piano po izredno ugodni ceni. Tel. na st. 660645 od 19.00 do 21.30.

PO UGODNI ceni prodam dobro ohranjen crn zidni klavir »forneris« v starem stilu. Telefonirati od 13. do 14. ure na st. 411512.

V NAJEM dajemo hišo z vrtom na Kontovelu. Tel. na st. 327128.

RIBOGONJICA AGROITTICA GLINSICA iz Boljuncu nudi kanadske losose vsak petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel. st. 228297. Odprta bo tudi danes, 22., jutri, 23., in v petek, 24. decembra.

PRISPEVKI

Ob 15. obletnici smrti Antona - Mira Ukmarja darujeta Nela in Dunja 100.000 lir za Trzaski partizanski pevski zbor.

V spomin na Norinega oceta daruje Stanka Hrovatin 50.000 lir za ZPZ Tabor.

Namesto cvetja na grob Oskarja Krebla daruje družina Scurek 30.000 lir za SKD Igo Gruden.

Ob 10. obletnici smrti drage mame Alberte Skerk vd. Kralj daruje sin Maks z družino 50.000 lir za MPZ Igo Gruden iz Nabrezine.

PEVMA / OSNOVNOŠOLCI PRIREDILI BOŽIČNICO

Odprimo vsem ki trkajo na vrata

Opomin na medčloveško solidarnost
Pozorni do starejših in osamelih vaščanov

Učenci osnovne sole Josip Abram v Pevmi so v nedeljo popoldne v domaci cerkvi pripravili lepo božično prireditve. S skupinsko recitacijo Odprmi mi, moj brat, so opozorili na vsak dan bolj občuteno vprašanje občečloveške solidarnosti, ko pripadniki različnih skupnosti, ki živijo v revščini in pomanjkanju, trkajo na vrata razvitega sveta. Drugi del božične prireditve pa so otroci posvetili ostarelim, ki so prav tako potrebni naše pomoči in solidarnosti.

Z recitacijami, nagovorom, petjem in ob predvajanju diapozitivov, so učenci, učitelji in starsi preziveli lepo, predpraznično popoldne.

Na sliki - foto Studio Reportage - prizorček ob jaslicah v domaci cerkvi.

KINO

GORICA VITTORIA 15.00-16.45-18.30-20.15-22.00 »Aladdin«. Prod. Walt Disney, risani film za otroke in odrasle. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.00-19.30-22.00 »Un mondo perfetto«. K. Costner in C. Eastwood.

VERDI Zaprto.

TRŽIC COMUNALE Zaprto.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

MARZINI, C. Italia 89, tel. 531443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽICU

S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

OBVESTILA

OBCINSKA UPRAVA DOBERDOB vabi upokojence na srečanje z upravitelji, ki bo jutri, v četrtek, 23. decembra, ob 16. uri v občinski telovadnici v Doberdobu.

LOGLAB-MULTIMEDIJALNI LABORATORIJ KULTURNE EKOLOGIJE. Zacla se bo SOLA PREŽIVETJA. Kontaktno srečanje bo danes, 22. 12. v knjižnici Damir Feigel v Gorici v ulici della Croce 3. Informacije po telefonu: 0481/531 733.

RAZSTAVE

SKD KREMENJAK vabi na božičnico, ki bo v cerkvi v Jamljah v četrtek, 23. t. m., ob 20. uri. Sodelovali bodo jameljski otroci, mešani pevski zbor Hrast iz Doberdoba in moski pevski zbor Skala iz Gabrij.

CERKVENI SVET VRH in Mladinski zbor sv. Mihael vabita na božičnico v cerkvi na Vrhu v nedeljo, 26. t. m., takoj po masi ob 11. uri.

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO »EMIL KOMEL« in GLASBENA MATICA v Gorici prirejata božične notranje nastope, ki bodo: danes, 22. t. m., ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah, v četrtek, 23. t. m., ob 17. uri v Sedejevem domu v Steverjanu.

V BIVSI SOLI V ST-MAVRU bo jutri, v četrtek, 23. t. m., ob 20. uri božično srečanje z vasčani, ki ga prireja rajonski svet za Pevmo, Oslavje in Stmaver. Predvajali bodo diapozitive z raznih letošnjih srečanj, peli bodo domaci pevski zbori, sledila bo družabnost in izmenjava voscil.

RAZSTAVE

V KATOLIŠKI KNJIGARNI razstavlja do 31. decembra David Faganel. Urnik ogleda razstave je ob urah odprtja knjižarne.

V VILI CORONINI v drev. XX. septembra v Gorici je do 16. januarja na ogled razstava starih cipk »Suggestive trasparenze« in nekaterih slik ter predmetov iz Coroninjeve zapustnine. Ogled vsak dan od 9.30 do 13. ure in od 15. do 17. ure (zaprto 25. in 26. decembra in 1. januarja).

V LIKOVNI GALERII EXIT v Ul. Favetti 16 v Gorici je do prvih dni januarja na ogled razstava »Fine's«, s katero Studio Exit zaključuje petletno delovanje v teh prostorih. Razstavlja njegovi stiri ustanovitelji Luciano de Gironcoli, Roberto Kusterle, Emanuela Uccello in Giorgio Valvasori. Ogled od torkih, četrkih in sobotah od 17. do 20. ure.

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU v Gorici je sedo 31. decembra na ogled razstava »Il filo lucente«, ki prikazuje zgodovino pridobivanja svile in razvoj mode v Gorici v letih od 1725 do 1915. Urnik za ogled: 10-13 in 15-20 (ob ponedeljkih zaprto).

V OBČINSKI FOTOGRAFSKI GALERII V FOLJANU je postavljena razstava »Musica in bianco e nero«. Fotografije razstavlja Pierluigi Bumbaca, Marino Cragolini, Federico Del Fabbro, Arnaldo Grundner in Luca D'Agostino. Ogled je do 6. februarja 94 možen od ponedeljka do četrta (16-18.30), v petek in nedeljo (10-12).

POGREBI

Danes ob 11. uri, Mariateresa Peretti, iz mrliške veže bolnišnice Janca na Boga na glavno pokopališče.

AVTOELEKTRIČARSTVO RUDI

ul. Sv. Mihaela 113 - Stanzrez - tel. 0481/21915

Vas pričakuje v novih prostorih in Vam ponuja posebne popuste na vseh avtoradijih in alarmnih napravah

POKRAJINA / PO DOLGI IN RAZBURLJIVI SEJI

APT bo delovalo še do 31. oktobra

Upravno komisijo bo z ukazom imenovala predsednica Pokrajine - Samo štirje člani

Ponedeljkova seja pokrajinskega sveta, najbrž zadnja v tem letu, je trajala dobrih osem ur. Zaključila se je namreč sele včeraj, okrog tretje ure zjutraj, potem ko so predstavniki opozicije zapustili sejo. Vecina je tako sama (soglasje je sicer napovedal tudi miso-vec) izglasovala sklepe v zvezi s podaljšanjem mandata pokrajinskemu prevoznemu podjetju APT, v zvezi s spremembo proračuna podjetja in v zvezi s sestavoupravne komisije APT.

Podjetje APT bo na osnovi včeraj odobrenega sklepa delovalo le še nekaj mesecev, to je do ustanovitve novega podjetja, predvidoma mešane družbe, ki bo prevzela opravljanje javnega avtobusnega prometa. Kot zadnji rok se vsekakor omenja 31. oktober 1994. V tem času bo podjetje APT upravljala stiričlanska komisija (dva efektivna člana in dva suplenta) s predsednikom. Imenovala jih bo, z odlokom, Predsednica pokrajine. Ob tem velja zabeležiti, da sestavlja sedanjo upravno komisijo skoraj dvakrat tolikšno število članov in da so bili po "stari demokratični praksi" izvoljeni, tako iz vrst večine, kakor iz vrst opozicije. O imenih novih upraviteljev se zaenkrat še ne ve ničesar. Domnevati je mogoče, da bodo ob imenovanju upoštevali predvsem strokovno pripravljenost.

O "revoluciji" na področju javnega avtobusnega prometa je govor že lep čas. Od besed je

pokrajinska uprava zdaj prešla k dejanjem, postopek pa je, kot kaže, pospešila nedavna ugotovitev, da bo predvideni deficit podjetja APT za leto 1993 skoraj trikrat višji od prvotno določenega. Razlog, kakor smo razumeli iz zelo izčrpnega poročila, ki ga je pripravila upravna komisija, ni v slabem upravljanju, ampak predvsem v drastičnem znižanju prispevkov Dezele, ki je se posebej prikrajsala prav podjetje APT, medtem ko naj bo v odnosu do drugih območij v deželi in do drugih, posebno zasebnih podjetij, upoštevala drugačne, ugodnejše kriterije. V skromnih besedah povedano, podjetje APT bo letos prejelo kakih devetsto

milijonov lir manj prispevkov od predvidene vsote. Prevelik znesek, da bi ga v celoti ali deloma amortizirali z koricenjem notranjih rezerv ali kako drugače. Tudi zaradi tega, ker notranjih rezerv v podjetju več ni.

Kako iz zagate? Sedanja upravna komisija predlaga nadaljnje krcenje organika za petnajst oseb in tudi crtanje slabo rentabilnih prog. Vendar vse to postopoma. Zdi se pa, da bo te drastične ukrepe sprejemala nova upravna komisija, brz ko bo imenovana.

Glede samega poteka seje pa velja, kar smo že večkrat povedali, da ni bila ravno zgled demokratske konfrontacije.

DOBERDOB / OBČINSKI SVET

Izstop iz CISP-a

Ponovno brez tajnika

V ponedeljek je bila v Doberdobo seja občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo več točk, zanimivejše pa so bile tiste o javnih prevozi, o finančnem posojilu za razširitev zupanstva, o prilagoditvi občinskega statuta in o nezasedenem tajniškem mestu. Na prvo mesto je bil postavljen problem konzorcija za prevoze CISP. Doberdobska občina se je odločila, da izstopi. Storitve bo opravljal podjetje APT. Zupan je povedal, da so storitve, ki jih opravlja to podjetje delno pomanjkljive, ker npr. ob 8. uri zjutraj manjka avtobus, ki bi popeljal dijake v Ronke in Trzic. Napovedal je, da bo občina pisno posegla na Pokrajini, da se zade-

va takoj reši. Občina je pripravljena tudi priskočiti finančno na pomoč. Omeniti velja, da se je predstavnik manjšine, ob glasovanju, vzdržal. Druga točka je predvidela odobritev finančnega načrta v višini 94 milijonov lir posojila pri Kmečko-obrtni hranilnici v Doberdobo za dela na zupanstvu. Prilagojen je bil tudi občinski statut, v smislu zakona št. 81, ki predvideva neposredno izvolitev zupana.

Občina Doberdob pa bo morala v zelo kratkem rešiti tudi zelo pomemben problem. Občinski tajnik je namreč napredoval in na ta način odpade konvencija z občino Turjak za skupnega tajnika. (MJ)

NOVICE

Tričlansko pokrajinsko vodstvo obnovljene PSI na Goriškem

V ponedeljek so se prvič po izrednem pokrajinskem kongresu socialistične stranke - potekal je 11. decembra v Krminu - sestali člani pokrajinskega odbora, jamstvene komisije in odbora preglednikov računov. Člani pokrajinskega odbora so iz svoje srede izbrali Albana Gasparina, Rosello Santangelo in Franca Lupija za člane koordinacijskega odbora. Za predsednika preglednikov računov je bil izvoljen Silvano Plazzotta, v odboru pa sta Gianfranco Cappello in Pietro Farris, jamstveni komisiji načeljuje Max Cellie, člana pa sta Giorgio Rossi in Claudio Trevisan. Upravne zadeve bo vodil Amatore Visintin, ki se je, zaradi nezdržljivosti funkcije, odpovedal mestu v pokrajinskem odboru. Zamenjal ga je Claudio Galliani. Vsi organi stranke torej že delujejo, v januarju pa bodo pripravili vrsto tematskih srečanj. V programu pa so tudi volitve in reorganizacija v sekcijah.

Tatovi odnesli bogat plen iz zlatarne v Gradišcu

Dogodek se je pripetil že v soboto zgodaj popoldne, vendar pa se je zanj izvedelo sele včeraj. Tatovi so odnesli dokaj bogat plen iz zlatarne Lorisa Peza v Gradišcu, na tamkajšnji ulici Trieste. Podvig so opravili med 12.30 in 14. uro, ko je trgovina zaprta zaradi opoldanskega premora. Ukradli so za kakih dvajset milijonov lir dragocenosti in, kot kaže, izginili brez sledu. V teku je preiskava. Na podoben način so tatovi olajali tudi zlatarno v Gradežu in to v nedeljo opoldne. Ni izključeno, da so bili na delu isti storilci.

GORICA POROČILO O STANJU OTROK V SVETU

Vznemirljivo poročilo o žrtvah

Stotisoči žrtve vojne, nasilja in vsakršnega izkoriščanja

V predavalnici industrijskega tehničnega zavoda G. Galilei je bila včeraj predstavitev t.i. Grantovega poročila za leto 1993.

James P. Grant je generalni direktor agencije za otroke pri Organizaciji Združenih Narodov, ki jo vsi poznamo pod kratico UNICEF. Vsako leto pripravi poročilo o stanju otrok in lahko rečemo, da je letošnje poročilo še bolj zaskrbljujoče kot lansko, saj je splošno stanje, posebej otrok, v svetu iz dneva v dan težje. V dvorani solskega centra ITI so se

zbrali otroci tretjih razredov vseh goriških srednjih sol, ki so ob koncu predali Grantovo poročilo zal malostevilnim predstavnikom oblasti in solskemu skrbniku. Poročilo so posredovali predstavniki UNICEFA za Gorisko in FJK. Na svetu je v zadnjih letih bilo ubitih okrog 1,5 milijona otrok v vseh vojnah (od leta 1945 je bilo do danes 145 lokalnih vojn), 4 milijoni otrok so ostali vojni invalidi, 5 milijonov otrok je trenutno na begu, 12 milijonov otrok živi v izganstvu, cez 50

odstotkov od 20 milijonov v vojnah pobitih ljudi po letu 1945 je otrok in zena, največja groznja za otroke so danes protipehotne mine. Posejanih po svetu jih je okrog 200 milijonov. Italija je druga izvoznica in proizvajalka teh min na svetu... In se 200 tisoč otrok je aktivno udeleženi v vojni. To so mali vojaki, ki morajo ubijati in so ubijani... V polni dvorani so sle v zbrani tisihi besede v otroški srca, pred koncem so si ogledali se pretresljiv film o tragediji otrok v Sarajevu.

SINDIKATI / OB SEDANJIH PROTESTIH V ŠOLAH

CGIL/CISL/UIL zelo ugodno ocenjujejo odločitve o ustanovitvi sindikata dijakov

Sindikalne zveze CGIL/CISL/UIL zelo ugodno ocenjujejo napoved, da bodo dijaki ustanovili avtonomen sindikat in da imajo glede ciljev zelo jasne ideje. Tako stališče so sindikalne zveze zavzele v daljšem poročilu za tisk, kjer med drugim navajajo, da se tokrat namenoma niso vmešavali v protestne pobude dijakov. Velikokrat se je namreč že zgodilo, da je po živahni notranji razpravi o specifičnih vprašanjih prislo do ideoloških razlikovanj in so se sicer v začetku

dokaj enotne pobude dijakov razdrobile, seveda v zadovoljstvo tistih krogov, ki na problem solstva gledajo skozi prizmo dobickarstva, ali tistih krogov, ki vidijo v soli le varno državno službo. Do takih posledic je prislo, po mnenju sindikalnih zvez, prav zaradi pomanjkanja povsem avtonomne organizacijske strukture.

Sindikati navajajo tudi, da so se pred casom izrekli svoje nasprotovanje enostranskim ukrepom Ministrstva za solstvo in da imajo jasen koncept, kakšno naj bo,

ali naj bi bila sola. Solški sistem je osnova vsakega družbenega in gospodarskega razvoja, zato si že vrsto let prizadevajo za reformo. Sindikati dobro razumejo, kaj se skriva za "privatizacijo" sole, zakaj prihaja predlog na dan prav v tem obdobju in kaksni so dejanski cilji privatizacije. Nesprejemljiv je tak predlog posebej se ce temelji samo na potrebi po omejevanju javnih izdatkov.

Sindikati izjavljajo, da so z dijaki pripravljeni na pogovor o vseh vprašanjih.

DOBERDOB / ZA OBLETNICO TUDI LEP IZLET

Skupno praznovanje doberdobskih fantov in deklet rojenih leta 1948

Kaka dva meseca je že tega kar so se 45-letniki iz Doberdoba (medse so povabili tudi slavlence z Vrha) zbrali na družabnosti skupnega prazno-

vanja. Gre za družabnost, ki je v zadnjem času pravzaprav zelo cenjena. Ob tej priložnosti so se odpeljali na izlet v Veneto (San Pelagio di Ca-

stelfranco Veneto in Basano del Grappa), kjer so videli marsikaj zanimivega, zvečer pa preživeli v prijetnem vzdušju na kmečkem turizmu.

ŠE ENKRAT O VOLITVAH V OŽJI ODBOR BGS

V zvezi s pismom Predsednika Briske gorske skupnosti g. Corsija, ki smo ga objavili 12. t.m., nam je Igor Komel poslal daljši odgovor v katerem izpodbija nekatere trditve glede poteka in pomena seje skupščine BGS 29. novembra in vnovič ugotavlja, da je slo za izgubljeno priložnost. Pismo smo, ker je bilo predolgo, skrajšali na bistvene točke.

"1) Spomin g. Corsija ne vara, ko pravi, da sem bil izvoljen v BGS v okviru goriškega občinskega sveta tudi z glasovi SSk. Naj k temu dodam, da je tudi predstavnik SSk B. Spazzapan ob isti priložnosti bil izvoljen s podporo podpisanega in I. Bratine. Nazadnje pa je bil g. Corsi izvoljen za predsednika BGS z glasovi vseh slovenskih predstavnikov in celotne opozicije v tem organu, kar je bilo v tistem določenem trenutku politično nadvse pomembno, saj se je za kulisami obstoječe vecinske koalicije, ki ga podpira, odigravala, oziroma se je skušalo odigrati, marsikatero drugačno "spletkarenje".

Ce se povrnem na izkušnje in odnose v goriškem občinskem svetu, osebno priznam, da sem na to ponosen, saj je sodelovanje med stirimi izvoljenimi slovenskimi predstavniki (B. Spazzapan, M. Brescia za SSk ter I. Bratina in podpisani za DSL) obrodilo marsikatero pozitivne sadove za našo skupnost, istočasno pa vsaj delno pripomoglo k vzpostavitvi tiste prepotrebne izhodiščne osnove za morebitna nadaljnja volilna in programska zavestništva.

Glede druge točke naj navedem, da smo bili prisotni na zasedanju skupščine stirje predstavniki politične manjšine, ne pa slovenske manjšine. Glede 3. in 4. točke pa naslednje: g. Corsi pozablja, da mu je večkrat ravno manjšina zagotovila sklepčnost. V sami začetni fazi, ko odnosi med večino in manjšino niso bili najboljši, smo nekateri predstav-

niki opozicije (manjšine) odločili, da sklepčnosti ne bomo več zagotavljali, ce samim predstavnikom vecine ni do tega. Kasneje so se odnosi, moram priznati, izboljšali in postajali postopoma bolj konstruktivni. In ravno iz te osnove je izhajal predlog, da se v odbor BGS vključi tudi predstavnik manjšine. S predlogom so se strinjali tudi nekateri predstavniki vecinske koalicije.

Glede zakona št. 142 pa naslednje: najprej, nisem načelnik nobene skupine v okviru BGS - in to bi g. Corsi, kot Predsednik, moral vedeti - nato pa se dobro zavedam, da je ravno na osnovi kompetenc, ki izhajajo iz omenjenega zakona, veliko bolj pomembno biti prisoten v ožjem odboru, kakor pa v skupščini.

Ožji odbor - in ne skupščina, ki se je v obdobju od leta 1990 do 1993 sestala enajstkrat - je tisti organ, ki ima platno in skarje. Zatorej sem se tudi osebno zavzemal - in tega mi g. Corsi ne more osporavati - da naj v odbor vstopi tudi predstavnik manjšine, v osebi steverjanskega zupana g. Humarja.

Nekateri so o dveh zamenjavah že zdavnaj vedeli... Za kulisami se je kot običajno "delovalo" po stari politični praksi. Govoric, resnic in polresnic je v tej zvezi slišati se in se...

Primer neizvolitve slovenskega predstavnika v ožji odbor BGS zaključujem z naslednjo ugotovitvijo: škoda za zamujeno priložnost.

Upam le, da nam bo to le dober poduk za prihodnje, ko bomo vsi skupaj naše načelne poglede za uveljavljanje slovenskih predstavnikov znali in predvsem hoteli konkretno uresničevati.

Vsem skupaj pa voščim vesele praznike in srečno 1994."

Gorica 18. decembra 1993

Igor Komel

GLASBA / SLAVNOSTNI KONCERT

Uspešnih 15 let Synthesisa 4

Harmonikarski orkester vodi prof. Furlan

LUISA ANTONI

V petek, 17. t.m. je harmonikarski orkester Synthesis 4 praznoval petnajstletnico delovanja s koncertom v gledališču Prešeren v Boljuncu. V petnajstih letih delovanja je orkester pozel mnogo uspehov na koncertnih odrih in dosegel tudi izredne uvrstitve na državnih in mednarodnih tekmovanjih. Med zadnjimi dosežki velja omeniti srebrno plaketo na uglednem festivalu v Innsbrucku.

Na petkovem koncertu je harmonikarski orkester predstavil deloma obnovljen spored. Večer je pricel s Simfoničnimi fragmenti ruskega sodobnega skladatelja J. Siskakova. Stiristavčna skladba je bila za Trzasko praznovedba. V izmenjavi hitrih in počasnih stavkov je orkester dokazal izredno prelitje zvočnosti in timbrike instrumentov.

Sledil je Koncert v d molu baročnega skladatelja Benedetta Marcella. V uvodnem Andanteju, ki se začne v dialogu med dvema instrumentoma, se je izkazal solist Maurizio Marchezic: le-ta je v izoblikovanju in podajanju glasbenega stavka prikazal različne odtenke svoje muzikalnosti, ki pa so prišle do izraza v manjši meri tudi v ostalih dveh stavkih. Sledil je Prokofjevov March in B, v katerem je orkester podal saljiv značaj

skladbe preko enotnosti namena, v katerem je izstopala predvsem komorna igra.

Na sporedu je nato bila West side story ameriškega skladatelja Leonarda Bernsteina. Orkester je zaigral večdelno skladbo, ki se odvija preko nenehnih zamenjav v ritmičnih in tempih, z dobrim skupinskim ritmičnim in idejnim podajanjem. Program koncerta je zaključila Fantazija v E ruskega, se živečega skladatelja A. Atarova; le-ta je skladbo napisal prav za Synthesis 4. Z izvedbo te kompozicije si je ansambel v lanskem poletju zagotovil prvo nagrado in pa trofejo mesta Pulj. Tudi to skladbo so na Trzaskem prvič izvedli. Sicer pa je Fantazija v E predstavila najbolj zanimiv del programa; komponirana na harmoniji po kvartah, je temu združila tudi neobičajno usklajevanje ritmičnih figur. Ob tem pa je bila izvedba na visokem kvalitetnem nivoju. Večer sta zaključila se dva dodatka programu, v katerih je prišla dodatno do izraza skoraj gledališka gestualnost prof. Furlana, ki pa je bila prisotna skozi cel koncert.

Na sliki (foto Ferrari) harmonikarski orkester Synthesis 4 z dirigentom Furlanom med petkovim nastopom

LJUDSKO IZROČILO / PREJŠNJO NEDELJO

Na Opčinah koncert albanske kantavtorice

Skupna pobuda kulturnih organizacij

V Prosvetnem domu na Opčinah je bil v nedeljo popoldne koncert pevke Silvane Licursi, ki izhaja iz albanske narodne skupnosti v Moliseju. Umetnica (na sliki-foto KROMA) je nastopila ob spremljavi odličnih glasbenikov Sergia Saracina (kitara) in Massima Carrana (tolkala). Z izvajanjem albanskih ljudskih pesmi je dobesedno ocarala občinstvo.

Koncert so skupno priredile nekatere trzaskke kulturne organizacije in ustanove, med katerimi tudi Zveza slovenskih kulturnih društev. Gostinjo, ki živi v Rimu, sta predstavila tajnica ZSKD Nives Košuta in predsednik devinsko-nabrežinskega kulturnega krožka 1991 Michele Gangale.

JADRANSKI KOLEDAR ZA LETO '94 / IZŠEL JE PRI ZTT

Lep zbornik

Uredil ga je Miran Košuta s sodelavci

JOZE KOREN

Prihodnje leto (1995) bo že petdeseto-jubilejno, odkar se Jadranski koledar, pospremljen s knjižno zbirko, v prvih decembrskih dneh pojavlja med nami. Castitljiva starost tudi za bogato slovensko koledarsko tradicijo. Starost kot vino, ki se plemeniti, če je prav negovano.

Za Jadranski koledar 1994 to prav gotovo velja, kajti zdi se mi, da je v svoji stalni rasti prav s pričujočim letnikom dosegel za to knjižno zvrst zavidljivo raven zbornika, ki pregledno,akovostno, realistično s pravšnjo mero potrebne kritičnosti, pa obenem prijetno berljivo odlikava našo zamejsko (in tudi splošno slovensko) stvarnost, sedanjo, polpreteklo in daljno na različnih področjih udejstvovanja. Vsebinsko je bogat in dragocen v svoji pričevalski in ocenjevalni vlogi. Nedvomno ima pri tem veliko zaslugo njegov sedanji odgovorni in glavni urednik Miran Košuta, imajo pa jo tudi njegovi sodelavci iz uredniškega odbora in avtorji posameznih sestavkov v njem.

Prvič odkar izhajajo, se v njem kot uvodnicar pojavlja predsednik neke države, in kdo drugi kot je predsednik mlade samostojne slovenske države, Milan Kučan, človek z iztanjanim poslušom za slovenstvo in posebej se za slovenstvo ob mejah, saj je tudi sam mejaš z nasprotni strani slovenske domovinske diagonale. Naj iz njegovega stavka povzamem le misel, ki se mi zdi poglobljena tudi kot voščilo: »Če bomo zmogli - doma in v zamejstvu - enotno nastopili v obrambi bistvenih postavk nacionalnega bitja, ce bomo medsebojne razprtije podredili skupnim ciljem nacionalnega pomena, potem nas bo tudi svet hotel in moral sprejeti kot spodobnega in enakovrednega partnerja, neglede na našo številčno majhnost.«

S to mislijo se kot odmev z naše strani ujemata tista, ki jo je v svoj prispevek z naslovom »Vse je slo čez mero...« zapisal Klavdij Palčić, predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze, ko ocenjuje najnovejši razplet političnega dogajanja v Italiji in pri nas: »Kot velika večina italijanskih državljanov, ki si želijo, da bi »novo«, ki nastaja, čimprej in temeljito pomotlo z vsem, kar se je nakopilo starega, skorumpiranega, nazadnjakega in pogubnega v tej državi, tako si tudi Slovenci želimo, da bi zavel nov veter, ki bi dal zadahati nam in vsem, ki si želijo odprtosti in novih razvojnih perspektiv.«

Ves prvi del koledarja tja do petdesete strani, zapolnjujejo prispevki z aktualno vsebino, v kate-

rih se kažejo dosežki pa tudi težave v tej, z gmočnega vidika, izredno težki situaciji za našo manjšino. Elio Fornazarič piše o gospodarski krizi, ki hudo pesti Trst, Marij Cuk obravnava gledališko sezono SSG pod značilnim naslovom »Pod Damoklejevim mečem«, Marko Kravos pa v svojem knjižnem pregledu »Mi v knjigah in knjige med nami (1992-93)« posebej zaustavlja pri publikacijah, ki ustvarjajo priloznost za medsebojno spoznavanje, ne more pa mimo grenkega ugotavljanja založniške krize v hiši, ki koledar izdaja. O likovni zetvi z naslovom »Lep in nege potreben gaj«

primerih zgovornejši kot pa zapoznala retorika. V ta okvir je urednik postavil fragment iz sarajevske tragedije »Sramotna pomoč« izpod peresa Dževada Karahasana. Resnično, boleč fragment nedoumljive tragedije.

Sledijo prispevki pod rubrikami »Obletnice«, »Zgodovina« in »Iz naše preteklosti«. Milan Pahor piše o 100-letnici ustanovitve Trzaskke kmetijske družbe, ki je zgovorna priča organiziranosti naših prednikov, v tem primeru kmetovalcev. Izredno prijetno berljivi so »Spomini na Kosovela« ob 90-letnici pesnikovega rojstva, ki jih objavlja Boris Mozina in ki nam ne-

nje obrneno je poglavje o kulturi. Globoko in analitično razmislija Ace Mermolja pod naslovom »Rđeci flomastri« o nezamenljivi vlogi kulture za ohranjanje narodove identitete in o vlogi intelektualcev. Marija Jurić Pahor pod nenavadnim naslovom »Pig-Peg ali o podobah slovenstva«, razmislija o gledanju na korosko problematiko. Pavel Fonda piše »o enakopravnosti jezikov« iz izkušnje svojega kratkega zupanovanja v devinsko-nabrežinski občini (ob obisku waleskega princa Charlesa v Devinu). Martin Jevnikar se s spostljivo mislijo spominja letos umrle goriske pesnice in trpinke Ljubke Sorli Bratuzeve s pregledom njenih pesniških zbirk. Pisec tega prispevka ozivlja spomin na prav tako letos (1993) umrlega Eugenia Laurentija, komandanta italijanskih partizanskih enot v sklopu NOVJ in povojnega političnega delavca in casnikarja. Miroslav Kosuta osvetljuje lik pokojnega izjemnega gledališkega umetnika Jozka Lukesa in pravi: »V zgodovini bo Jozko Lukes zapisan kot eden izmed stebrov slovenskega gledališča v Trstu, stebrov v casu, ko je ta beseda se imela svoj pravi pomen. Ko ni bilo lahko, a je bilo kaj nositi.«

Luigia Negro piše o rezijanski mojstrici pripovedovanja Eleni di Lenardo ali »Jelici tuw Borovicje«, Michele Obic pa objavlja sestavek »Zastave«, simbolni utrinek o medsebojnem spostovanju. Marko Jagodic piše o mladinskem raziskovalnem taboru »Sovodnje 93«, Stanko Flego o rimski naselbini v Zabrezcu. Lojze Abram pa niza nekaj planinskih utrinkov v pocastitev 90-letnice Slovenskega planinskega društva - Trst.

Pod naslovom »Od Litije do Cateza« je Gorica vmes... (Litija je misljena kot Istra, Catez kot Rezija in Kanalska dolina), predstavlja Miran Kosuta »cvetnik sodobnega leploslova na Goriskem« in v njegovem sopku avtorje in sedanje ustvarjalne prozne in pesniške generacije. Ti so: Nevin Birs, Boris Jukić, Darko Komac, Marija Mercina, Vida Mokrin Pauer, Jurij Paljk, Frane Tomsic, Lucijan Vuga, Vita Zerjal Pavlin, Milojka Zizmond Kofol.

Zbornik zaključuje »Slovenska bibliografija v Italiji«, ki sta jo pripravila namescenki Narodne in studijske knjižnice, Ksenija Majovski in Magda Pavlic Maver.

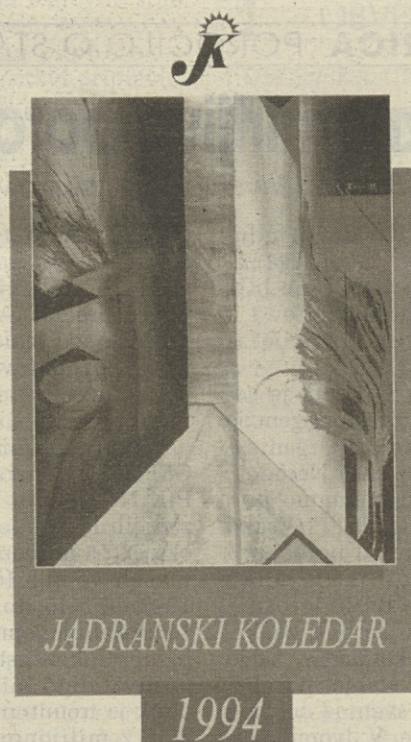
Vse to na skoraj 200 straneh in s sodelovanjem kar 45 avtorjev v knjigi, ki se postavlja z lično barvno platnico slikarja Borisa Zuliana, v opremi Graficentra in tisku tiskarne »Graphart«.

piše Franko Vecchiet, Branko Laković niza v prispevku »Med uspehi in malodusjem« pomembne sportne dosežke pri nas in izraza upanje, da se ze tako težki ekonomski pogoji za prepotrebne sportne investicije ne bi se poslabšali. Adrijan Semen, predsednik GM, se zaustavlja pri »negotovi budocnosti Glasbene matice«, ki kljub trudu in prizadevanjem se ni docakala svojega javnopravnega priznanja in s tem rednega dotoka finančnih sredstev. Sandor Tence analizira izide deželnih volitev in prodor Severne lige in izglede za manjšino v novem ozračju, ki so ga ustvarili volilni izidi. Nas priznani izvedenec za solska in tudi sicer družbena vprašanja Pavel Stranj se v sestavku Slovenska sola v primezu »racionalizacije« sooca s problemi slovenskega solstva pri nas tudi z vidika najavljenih restriktivnih reform, podaja pa tudi dragoceno pregledno sliko gibanja stvila solarjev po posameznih solah. Aldo Rupel podaja fotokroniko proslave ob 50-letnici Partizanskega dnevnika na Vrhu in meni, da so slike ob takih

srecnega Srečka osvetljujejo iz povsem novega ali vsaj zelo malo znanega zornega kota. Janez Dolenc ob 150-letnici rojstva Simona Gregorčiča tudi s pomočjo pesnikovih verzov ugotavlja, kako je Gregorčičev ideal bila »samostojna zedinjena Slovenija«. Zanimiv je se-stavek zgodovinarja dr. Branka Marusića o tragicnem liku revolucionarja Antona Furlana-Nina v letih okrog prve svetovne vojne in po njej. Petra Svoljsak v sestavku »V vrtincu oktobrske revolucije« ozivlja lik primorskega jugoslovanskega dobrovoljca v letih oktobrske revolucije Franca Batagelja.

Marta Ivasic Kodrić je iz zgodovinskega arhiva trzaskke občine izkopal zanimive in poučne podatke o uporabljanju slovenscine (cragolino) proti koncu 18. stoletja, Aleksej Kalc piše o protislovni osebnosti Ivana Marije Coka in o njegovem zadržanju do narodnoosvobodilnega gibanja. Neva Lukes piše o »uporni mladini« oziroma o svojem in bratovem ilegalnem delu v Trstu med vojno.

Bogato in v razmislja-

BIH / MIROVNA POGAJANJA

Srbi in Hrvati trgujejo

Ustavljena zračna pomoč

ZENEVA - Srbi in Hrvati so včeraj razpravljali o tem, kdo bo katero ozemlje prepustil bosanskim Muslimanom. Ta tema je del končnega sporazuma, ki naj bi končal

dvajsetmesečno vojno. Mednarodni posredniki in EU pritiskajo na sprte strani, da bi sklenile predbožnični mirovni sporazum.

Včerajšnji dan je bil v zna-

Slobodan Milošević ob prihodu v ženevsko Palačo narodov (Telefoto: AP)

Zunanji ministri EU o BiH

BRUSELJ - Zunanji ministri Evropske unije so pozvali Srbijo in Hrvasko, naj popustita in končata vojno v Bosni in Hercegovini, sicer bo dvanajsterica poostila pritisk. Belgijski zunanji minister Willy Claes je dejal, da so najosnovnejše zahteve Evropske unije, da bosanski Muslimani dobijo dostop do morja in nadzor vsaj nad tretjino ozemlja nekdanje BiH. »Nismo naklonjeni delitvi Sarajeva in/ali Mostarja, saj mora biti dostop do morja zajamčen,« je dejal Claes. Dosedanje mirovne pogovore je označil za neplodne: »Ne moremo v nedogled nadaljevati s pogovori, kakršni so do sedaj potekali v Ženevi.« Evropska unija bo začela z zimskim programom pomoči žrtvam vojne, vrednim 48 milijonov ekujev. Skupina strokovnjakov je preučila, katere so najosnovnejše humanitarne potrebe, program pa financirajo države Evropske unije in Evropska komisija, ki pa se med seboj se niso dogovorile o kriterijih plačevanja.

(Agencije)

PISMO IZ PEKLA

Medijska megla nad Bosno

KEMAL KURSPAHIĆ

SARAJEVO - Mogoče samo se ena med bolj ali manj podobnimi novicami o Bosni in Hercegovini: ženevski pogovori med vsemi tremi v vojno vpletenimi stranmi o tem, kako končati 20 mesecev trajajočo državljansko vojno v tej državi, so znova obstali na mrtvi točki ob zahtevi Muslimanov, ki od Srbov zahtevajo več ozemlja, kot so ga slednji pripravljeni odstopiti, od Hrvatov pa, da jim poleg dostopa do morja zagotovijo tudi suverenost nad delom jadranske obale. Keliko nesporazumov in kaksna količina medijske megle v enem samem značilnem stavku iz nedavnega poročila ob se enem, ne preveč obetavnem poskusu, da bi bosansko tragedijo pripeljali do konca!

A spregovorimo najprej o »vseh treh, v vojno vpletenih straneh«. Na zalost se mednarodni tisk vse globlje zapleta v past predstavnika Evropske unije, lorda Davida Owna, ki obravnava »vse tri v vojno vpletene strani« enako in ob tem povsem spregleduje dejstvo, da ena teh »vpletenih strani« predstavlja demokratično izvoljeno vlado mednarodno priznane države Bosne in Hercegovine, drugi dve pa le dve srbski in hrvaske državi, ki so se razglasile znotraj Bosne in so vse nastale kot posledica genocidnega »etničnega čiščenja«. Obravnavati zakonitost predsednika predsedstva BiH Alijo Izetbegovića na enak način kot samorazglasena predstavnik Srbov in Hrvatov, Radovana Karadžića in Mateja Bobana, od katerih nobeden ni bil izvoljen na prvih in zadnjih demokratičnih volitvah v tej državi, novem-

bra 1990, ne pomeni samo spreminjanje dejstev in preziranja zakonitosti, ampak pristajanje tudi na t.i. opravico mednarodne skupnosti, ker ne stori ničesar, da bi državo članico ZN zavarovala pred agresijo. Spregovorimo se o »državljanski vojni«. Prvic - krvavi pokol v Bosni sploh ni vojna. Kajti za vojno sta potrebni dve oboroženi vojski, medtem ko Bosna v času, ko so jo napadle srbske paramilitaristične tolpe in JLA - vojske sploh ni imela. Za vse kaj drugega gre kot za vojno: za strahovlado, za pokole, za posilstva, za genocid. In nikakor ne za »državljansko vojno«, pač pa za agresijo zoper Bosno, da bi z nje najprej ustvarili »Veliko Srbijo« in potem se »Veliko Hrvasko« - na skodo bosanskega ozemlja. Toda prav s sprenevedanjem ob teh dejstvih in s spreminjanjem agresije, ki so jo priznali tako ZN kot EU, v

državljansko vojno mednarodnima posrednikoma Ownu in Stoltenbergu uspeva, da v mirovni proces vpletata tudi tiste, ki so neposredno odgovorni za najhujše vojne zločine, zagrešene po drugi svetovni vojni. Tako sta Bosni namesto mednarodne zaščite ostali le še dve, do njenega ozemlja skrajno pohlepnosti, na čelu z Miloševićem in Tudmanom, ki diktirata pogoje za mir. V praksi oba s pomočjo majhnih satelitskih držav, ki sta ju ustvarila v tistih predelih Bosne, ki jih je genocid spremenil v »etnično čista« ozemlja. Seveda - ob polni podpori mednarodnih posrednikov ter ob bolj ali manj zmedeni navzočnosti mednarodnega občinstva.

Spregovorimo tudi o »ozemljih«. Sploh ne gre za to, da bi Muslimani od Srbov zahtevali, naj jim odstopijo stiri do pet odstotkov njihovega ozemlja več,

ali za to, da bi od »Hrvatov zahtevali, naj jim omogočijo izhod na morje oziroma suverenost nad koskom jadranske obale«. Preden je aprila 1992 prislo do agresije, ni bilo v BiH nikakršnega zgolj srbskega ali zgolj hrvaskega ali zgolj muslimanskega ozemlja. Tisto, kar v medijskih poročilih iz Ženeve zdaj s tolikšno lahkotnostjo imenujejo »srbsko« ali »hrvasko« ozemlje, je bilo prej preprosto ozemlje mednarodno priznane države BiH, ki je šele potem, ko je bilo »etnično očiščeno« z množičnimi pokoli in posiljevanjem, z zapiranjem v koncentracijska taborišča in izgonom stotin tisočev »drugacnih«, omogočilo nastanek etnično ekskluzivnih srbskih in hrvaske »republike« znotraj Bosne. A ce bi bili to državo zavarovali pred agresijo, ji ne bi bilo treba prositi Srbov ali Hrvatov, naj ji »vrnejo« dele njenega ozemlja.

Namesto da bi opravila svojo dolžnost do članice ZN, mednarodna skupnost zdaj ne dopušta samo nadaljevanja pokolov, ampak Bosni se naprej veže roke z embargom na uvoz orožja. Ta je sredstvo za izsiljevanje, kakršnega uporablja lord Owen, ko trdi, da bi morali končno vendarle sprejeti »stvarnost razdelitve ozemlja«. Ce ne, bi Bosna utegnila ostati celo brez humanitarne pomoči! Lep nauk o tem, kakšen je novi svetovni red. Bosanci si bodo ta nauk za zmeraj zapomnili. Le tega ne bodo nikoli vedeli, zakaj ta kristalno čisti nauk mediji nenehno ovijajo v vso to meglo besed o »straneh, vpletenih v vojno«, o »državljanski vojni« ter nujnost »razdelitve ozemelj«.

SARAJEVO - Organizacija združenih narodov je včeraj ustavila zračne polete s človekoljubno pomočjo v Sarajevo, potem ko je težko artilerijsko orožje zadelo enega njenih letal pri pristanku v bosansko glavno mesto. »Humanitarni zračni poleti visokega komisariata za begunce so ustavljeni in ne vemo, za kako dolgo,« je izjavil tiskovni predstavnik Unproforja major Idesbald van Biesebroek. V Ženevi pa je tiskovni predstavnik visokega komisariata za begunce Ron Redmond dejal, da bodo pomoč začeli posiljati šele tedaj, ko bodo dobili zagotovila, da takšnih nesreč ne bo več in dodal: »Zračna pomoč je absolutno nujna, da bi to mesto ohranili pri življenju.«

(Agencije)

morajo okoli muslimanskih enklav prepustiti več ozemlja in muslimanski republikam jamčiti dostop do Save. Hrvati morajo Muslimanom dovoliti dostop do morja preko polotoka Prevlake in skozi pristanišče Ploče proti severu. Neum pripade muslimanski republik, ce si Hrvaska prilasti zasedena ozemlja. Bosanskim Muslimanom pa izjava nalaga, da ne smejo postavljati novih ozemeljskih zahtev in da mora njihova vojska ustaviti vse ofenzive proti Hrvatom v osrednji Bosni.

(Agencije)

VELIKA BRITANIJA / OPERACIJA ANGEL

Bosanskih ranjencev nihče noče, če ni zraven novinarjev

LONDON - V Britanijo je iz BiH prispelo sedem hudo bolnih in ranjenih evakuirancev s sorodniki, z njimi pa se je vrnila tudi Angležinja Sally Becker, neodvisna bolnicarka, ki ima največ zaslug za operacijo Angel, s katero so v pet različnih držav pripeljali 90 ranjencev in bolnikov iz Mostarja, Zenice, Visokega in Kaknja.

Namesto pričakovanih 16 evakuirancev je v Britanijo prispelo le šest otrok in en 24-letni mož, druge pa je zadržala »birokracija«. Prispeli so le oboleli za levkemijo in hudimi srčnimi boleznimi ter ranjenci s hudimi poškodbami, ki so jih povzročili drobci granat. Čeprav so evakuirance v Britaniji sprejeli z veliko pozornostjo in celo ljubeznijo, mnogim operacija Angel ni vsek.

Britanski svet za begunce ni zadovoljen z odločitvijo, da bolnike lahko spremlja le eden od staršev. Britanski tisk opisuje pretresljivo zgodbo očeta, ki so mu v Anconi prepovedali vstopiti na letalo za Birmingham.

Tudi Sally Becker, ki jo v Bosni poznajo pod imenom Angel iz Mostarja, ker je sama z avtomobilom reševala otroke iz tega mesta, je na udaru. Funkcionarji Združenih narodov trdijo, da publiciteta in novinarji, ki jo spremljajo, ovirajo operacijo. To je Beckerjevo izzvalo, da je v Birminghamu na novinarski konferenci izbruhnila: »Ce pravijo, da jih oviram, zakaj so potem sodelovali z menoj in zakaj niso vsega storili ze sami pred meseci. Ce lahko delajo brez mene, dobro. Zakaj pa potem tega niso storili? Nekaj ljudi iz BiH je bilo na seznamih za evakuacijo ze mesece.«

Operacijo Angel in Združene narode pa kritizirajo tudi bosanski predstavniki.

Bosanski zdravniki, združeni v organizacijo Bosnian Medics, ki v Britaniji delajo za begunce, niso zadovoljni. Njihova predstavnica dr. Alma Sarajlić je izjavila: »Hvalezni smo Sally Becker, ker je iz Bosne pogumno pripeljala ranjene in bolne otroke z njihovimi sorodniki. Sprašujemo pa, zakaj je UNHCR kar naenkrat pohitel z evakuacijo? Ce ZN lahko to storijo tako hitro, kadar se o tem veliko govori in piše v javnosti, zakaj potem tega ne morejo početi redno?«

Bosansko-hercegovski informacijski center v Londonu dodaja, da v BiH caka več kot 1700 hudih ranjencev in bolnikov, ki so jih izbrali ZN, vendar evakuacijo zavira »birokracija«. Ni res, da bi vojne žrtve čakale na prostor v tujih bolnišnicah. Različne države so ponudile ze dovolj postelj za vse ranjence, trdi center in obtozuje, da se »strukture ZN, ki naj bi za to skrbele, zbudijo šele takrat, ko se država, kot je Britanija, zeli sončiti v javnosti«. Center trdi, da je Turcija poleti ponudila evakuacijo na stotine hudo ranjenih in je bila celo pripravljena zgraditi bosansko bolnišnico, v kateri bi delali bosanski zdravniki, vendar ZN zaradi birokracije tega niso mogli uresničiti.

Bosanski vrsilec dolžnosti v Londonu Mamun Nahas pa je izjavil: »ZN se v moji deželi vedejo kot kolonialna administracija. Zdaj pa zaradi operacije Angel, o kateri so veliko pisali mediji, letajo po Bosni in mahajo s carobno palico. Evakuirali so nekaj otrok in njihovih družin, ne da bi se o tem posvetovali z bosanskimi oblastmi.«

Alja Kosak

SRBIJA / REZULTATI VOLITEV

Skoraj polovica glasov Miloševiću

Do absolutne večine v parlamentu mu manjkajo le štirje sedeži

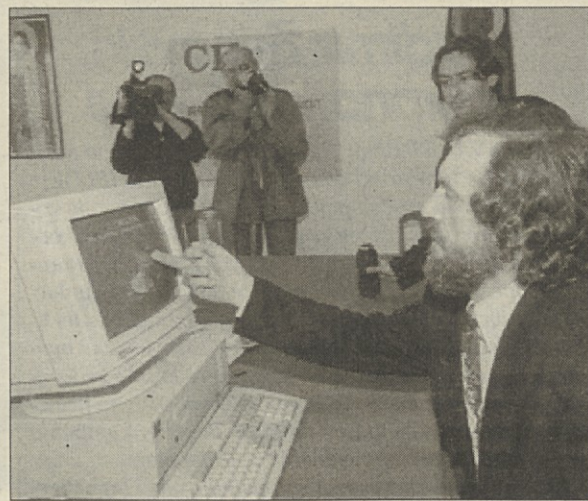
BEOGRAD - Socialistična stranka predsednika Slobodana Miloševića je v novem srbskem parlamentu dobila 122 sedežev (48, 80 odstotka glasov), potem ko so presteli 89 odstotkov glasov, tako da ji manjkajo le še štirje sedeži, da bi si zagotovila absolutno večino.

Dokonečne rezultate naj bi objavili v sredo. »Tudi po teh volitvah ostaja Socialistična stranka (SPS) prva politična sila v Srbiji, z velikimi možnostmi, da v parlamentu doseže absolutno večino,« je izjavil tiskovni predstavnik SPS Ivica Dadić, ki meni, da bo njegova stranka dobila med 124 in 127 sedeži. Povsem prepričan v zmago je Dadić zavrnil možnost oblikovanja ekspertne vlade ali vlade narodne resitve, kakšno predlaga opozicijska Demokratska stranka. »Vlada narodne resitve bi bila vlada narodne resitve le za opozicijske stranke, v ničemer pa ne bi rešila ničesar za državljane Srbije,« je izjavil Dadić. Rezultati potrjujejo zma-

go socialistov, ki so si v rešnici močno okrepili svoj položaj v primerjavi z lanskim letom, ko so dosegli le 28, 77 odstotka glasov in si v parlamentu zagotovili 101 sedež. Volilna komisija je sporocila, da se je opozicijska koalicija Depos uvrstila na drugo mesto s 44 sedeži (17, 60 odstotka glasov), sledijo ji skrajno nacionalistična Srbska radi-

kalna stranka z 41 sedeži (16 odstotkov), Demokratska stranka z 29 (11, 60 odstotka), Demokratska stranka Srbije s sedmimi sedeži (2, 8 odstotka), Demokratska zveza vojvodinskih Madzarov s petimi (dva odstotka) ter Stranka demokratske akcije Albancev na jugu Srbije s tremi sedeži (1, 2 odstotka).

Nicolas Miletitch / AFP

Vuk Drašković spremlja volilne izide (Telefoto: AP)

Sarajevska tržnica pred božičem (Telefoto: AP)

PARIZ / PLO - IZRAEL

Pogaja se kot na tržnici

Tako o Arafatu meni eden od izraelskih predstavnikov

PARIZ, TUNIS - V torek pozno zvečer so se v Parizu srečali izraelski in palestinski predstavniki, ki bodo ponovno skušali premagati ovire na poti k uresničitvi sporazuma o izraelskem umiku iz Gaze in Jeriha ter k vzpostavitvi prehodne palestinske avtonomije.

Sporni so nadzor meja

omenjenih ozemelj, ki ga zase zahtevata obe strani, velikost območja Jeriha, ki naj bi pripadlo Palestincem, in vprašanje varnosti zidovskih naseljencev, ki naj bi po novi ureditvi ziveli na območjih, katerih nadzor bodo prevzeli Palestinci. Pogajanja bi utegnili trajati od nekaj dni do treh tednov, so povedali diplo-

Palestinci se veselijo vrnitve rojakov, ki so leto dni živeli v izgnanstvu (Telefoto: AP)

mati blizu pogajalskim krogom. Generalni sekretar izraelske laburistične stranke Nisim Zvili je ob tem dejal, da se Arafat pogaja, kot da bi bil na orietalski tržnici, da pa je to za zdaj edini Palestinec, s katerim se je Izrael prisiljen pogajati, saj je le on sposoben sprejeti in izpeljati pomembne politične odločitve. Zvili, ki je tesen Peresov sodelavec, je dejal, da se bodo pogajali tako o možnostih oblikovanja palestinske države, vendar ne prej kot po petih letih, pa

tudi kompromis o velikosti območja Jeriha je po njegovem mogoč. V območje palestinskega nadzora naj bi tako vključili tudi avtocesto Jeruzalem-Mrtvo morje. Glede nadzora meja Izrael ponuja skupne enote na meji z Egiptom in Jordanijo, samostojno pa želi nadzorovati mostove in mejo.

Voditelj palestinske delegacije na pariskih pogajanjih Jaser Abed Rabo je dejal, da bodo pogovori najverjetneje trajali le en dan, ni pa želel komentirati izida srečanja. Kot poudarjajo pa-

lestinski viri v Tunisu, bo vodstvo PLO vztrajalo pri zahtevi po samostojnem nadzoru meja: »Palestinski nadzor v Gazi in Jetrihu je neločljivo povezan z nadzorom meja teh dveh območij,« je prepričan Sulejman Najab, član izvršnega odbora PLO.

Ce se bodo tokratni pogovori izjalovili, bi to pomenilo ponovno odložitve srečanja Arafat-Rabin, kar zagotovo ne bi dobro vplivalo na nadaljevanje mirovnih prizadevanj.

(Reuters, AFP)

GRUZIJA / KRIZA

Državi vladajo kriminalci, prekupčevalci in nasilneži

TBILISI - »Cenjene stranke prosimo, da pustijo svoje orožje v garderobi.« Napis, ki stoji pred vhodom v luksuzni hotel Metechi v Tbilisiju, nas opominja, da v Gruziji, ki se dobesedno utaplja v kaosu, lahko preživijo le organizirane tolpe, ki sistematizirano izkoriščajo dezelo.

Drzavo zdaj pretresa državljanska vojna, dusi jo kvazi gospodarski blok Rusije, preplavljajo jo begunci in na milost in nemilost je prepuščena mafijskim tolпам in korupciji. V Gruziji, kjer je bilo življenje se do nedavna mirno, danes vlada nered.

»Vojna je pustila za seboj hude posledice: gospodarsko krizo, lakoto, pomanjkanje,« je pred nekaj novinarji ugotovil predsednik Edvard Sevardnadze, za katerega je prva naloga boj proti zločinu, ki državi »ne pusti, da bi se ponovno postavila na noge.«

Gruzijski predsednik, ki nima za seboj ne vojske ne policije, poskuša znova doseči red v državi, s tem da je ustanovil tako imenovano predsedniško gardo, ki jo sestavlja nekaj tisoč moč.

Gruzijci pa obtožujejo »mafijske« sefe, proti katerim je Sevardnadze brez moči, da si kopičijo bogastvo tako, da kupujejo delnice podjetij, krajejo gorivo, izjemajo ljudstvo in celo izkoriščajo mednarodne organizacije za pomoč. V Kutaisiju, drugem največjem gruzijskem mestu, ves promet poneha že po sedmi uri zvečer, saj se se tisti redki vozniki bojijo, da bi se na dnje spravile oborožene ulične tolpe. »Vsi mladi sanjajo o tem, da bi lahko paradirali naokoli s kalašnikovom,« pravi neka Gruzijka.

Kriminal je povzročil popoln kaos v gospodarstvu. Električno in vodo je mogoče uporabljati le nekaj ur na dan, uradov, sol in stanovanjskih poslopij ne ogrevajo več. Javni promet ne obratuje, saj ni goriva. Zaradi hudega mraza bo univer-

Sevardnadze (Telefoto: AP)

za v Tbilisiju zaprta vse do marca, 90 odstotkov vseh tovornovozov pa je zaprtih zaradi pomanjkanja surovin.

Od leta 1990 se proizvodnja zmanjšuje za 20 do 30 odstotkov na leto, pravi neki diplomat. Sef Komiteja za begunce v Tbilisiju pravi, da vsak dan umre zaradi lakote okoli deset oseb, velika večina pa živi v pomanjkanju. »Na mesec zaslužim kakih 50000 kuponov (to je zdaj gruzijska 'valuta'). Za ta denar lahko kupim pet jajc v veleblagovnici,« pravi Lali Kelbakiani, profesorica francosine na univerzi. Finančna kriza sovпада z gospodarsko, potem ko so pretrgali stike z Moskvo. Odtlej je vrednost gruzijske valute močno upadla, zdaj namreč en dolar velja 70000 kuponov.

Najbolj prizadeti so otroci in starejši, ki dostikrat za obed ne dobijo drugega kot kruh in vodo, pravi predstavnik Rdečega križa v Koutaisiju. Strokovnjaki menijo, da je zunanja pomoč, ki za leto 1993 znaša že 500 milijonov ameriških dolarjev, ziviljenjskega pomena.

Francoska ministrica za človekoljubno pomoč, ki je bila pravkar na obisku v Gruziji, je izjavila, da je Francija pripravljena se povečati svojo pomoč, ki je v zadnjih treh mesecih znašala 8,5 milijona dolarjev.

(AFP)

Hamas je zagrozil Židom in turistom

DAMASK - Voditelj Hamasa, islamskega fundamentalističnega gibanja, ki nasprotuje mirovnemu sporazumu z Izraelom, je napovedal nove napade na židovske naseljence. Turiste in božjepotnike, ki za božič prihajajo v Jeruzalem, je opozoril, da bi utegnili biti ogroženi zaradi akcij Hamasovcev. Abu Mohamed Mustafa meni, da je treba Izrael napadati, ker lahko ozemlja, ki jih je Palestincem odvzel s silo, ti vrnejo le z orožjem.

(Reuters)

JUŽNA AFRIKA / VILJOEN ZAVRNIL SPORAZUM

Predstavniki Afriškega nacionalnega kongresa kljub temu ostajajo optimistični

JOHANNESBURG - Vođa belskih desničarjev Constand Viljoen ni hotel podpisati sporazuma med Afrikanersko ljudsko fronto in Afriškim nacionalnim kongresom, ki sta ga strani dosegli v ponedeljek.

Sporazum bi nasprotnikom sporazumevanja med de Klerkom in Mandelom omogočil sodelovanje v aprilskih parlamentarnih volitvah, hkrati pa je odprl pot tudi sklepanju kompromisov v zvezi z nekaterimi zahtevami bele manjšine in konzervativnih strank, med katerimi je tudi stranka Inkhata črnega voditelja Mangusutuja Buthelezija.

Klub temu, da za zdaj ni zaznati nikakršnega napredka v pogajanjih med omenjenima skupinama, pa namestnik generalnega sekretarja ANC Jakob Zuma ostaja optimističen, čes da bo prej ali slej prislo do nekakšnega sporazuma in da Viljoenova zavrnitev ne zmanjšuje vrednosti in pomena ponedeljkovega sporazuma med Afrikanersko ljudsko fronto in Afriškim nacionalnim kongresom. Po njegovem mnenju je sporazum jasno znamenje vsem Južnoafričanom, da se podpisniki sporazuma zavzemata za miren prehod v bolj demokratično

Južno Afriko. Constand Viljoen pa je svojo odločitev razložil s trditvijo, da predstavniki vlade iz njemu neznan razlogov po posvetovanju z vodstvom ANC niso vključili predlogov belcev v predlog ustave, o kateri se ta čas pogajajo. »Zdi se, da nas ne jemljejo resno,« je odločitev Južnoafriške vlade komentiral Viljoen. Kot je predvideval sporazum, bi se ANC in AVF morala dogovoriti o svojevrstni avtonomiji belcev na določenem delu ozemlja, o njihovih pravicah in pravicah črncev v tem delu države.

(Reuters, AFP)

ANGOLA / TEŽKA POT DO MIRU

Unita se vrača na pogajanja

Posredujejo naj ZDA, Rusija in Portugalska

LUSAKA, HARARE - Pripadniki angolskega uporniškega gibanja Unita se bodo vrnili na mirovna pogajanja o zaključku osemnajstletne državljanske vojne, ker so predstavniki ZN ustregli njihovi zahtevi in pripravili poročilo o napadu angolskih vladnih sil na sedež gibanja v Cuitu 11. decembra, s katerim naj bi hoteli odstraniti s sveta voditelja Unita Jonasa Savimbija, je novinarjem povedal tiskovni predstavnik gibanja Jorge Valentim.

Predstavniki afriških držav tako imenovane prve bojne črte, ki so se v pone-

deljek sestali v Harareju, da bi obravnavali pereča vprašanja kontinenta, predvsem spremembe v Južni Afriki in možnosti za sklenitev miru v Angoli, so predstavniki ZDA, Rusije in Portugalske pozvali, naj zaustavitev spopadov v Angoli naredijo vse, kar je v njihovi moči. Predstavniki angolske vlade, Botsvane, Namibije, Mozambika, Tanzanije, Zambije in Zimbabveja so izrazili globoko zaskrbljenost zaradi trpljenja Angolcev in izrazili vso podporo predstavnikom omenjenih treh zahodnih držav v naporih za sklenitev miru.

(Reuters)

RUSIJA / JELCIN KOMENTIRA VOLITVE

Glasovi za Žirinovskega so glasovi zoper revščino

Še nepotrjene vesti govorijo o možnosti Jelcinovega sodelovanja z Žirinovskim

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin je o volitvah 12. decembra prvič spregovoril v torek, ko je vzpon ultranacionalista Vladimirja Žirinovskega v parlament pripisal tistim, ki so glasovali »zoper revščino«.

Veliko je revnih, ki so volili za Liberalnodemokratsko stranko (PLD). Niso voli-

li ne za njenega voditelja, ne za strankin program, ampak zato, da bi protestirali proti revščini, je Jelcin izjavil med obiskom neke arhitekturne razstave v Moskvi.

Bezne pripombe so bile seveda namenjene pomirjanju razburjenja, ki ga je po vsem svetu povzročil nenaden vzpon napadalnega ruskega nacionalizma, prav ta-

ko pa so bile namenjene tudi tistim v vrstah njegovih reformatorjev, ki bodo morali vseeno nekoliko upočasniti tempo gospodarskih ukrepov.

Predsednik Jelcin bo imel sicer v sredo tiskovno konferenco v Kremlju (prvo po poletju), po vsej verjetnosti neposredno po tem, ko bodo objavili uradne rezultate volitev in referendumu o ustavi. Če že ne bo spregovoril o skrb vzbujajočem vzponu skrajne desnice, bo moral priznati poraz reformatorjev. Njegov komentar je nujen predvsem zato, menijo opazovalci, ker se vlada že spopada zaradi reform, saj posamezni ministri zaradi upoštevanja »številnih glasov proti« odkrito zagovarjajo upočasnitev »liberalne revolucije«, medtem ko drugi grozijo z odstopom, če bodo usmeritve opustili.

Jelcin je v kratki izjavi, ki jo je povzela agencija Itar-Tass 13. decembra, zatrdil, da bo se naprej »jamčil za ustavo« in da bo zgradil mo-

čan »ustavni obrambni zid zoper vse napade, uperjene proti demokraciji«. Vendar ta kratka pripomba, ki se je nanašala zgolj na novo ustavo predsedniškega tipa, kakršno si je Rusija izbrala zdaj, se zdalec ni pomirila duhov, ki jih skrbi nepriznana veliko število sedežev, ki jih je v spodnjem domu parlamenta (dumi) osvojila skrajno desna PLD. Ta naj bi na škodo vladne stranke Ruske odločitve od 450 zasedla kar 65 sedežev. Kot poroča agencija Interfax, se je Žirinovski v ponedeljek zvečer uro in pol pogovarjal z Nikolajem Medvedevim, predstavnikom predsedstva. V torek predsedstvo te novice ni ne potrdilo ne zanikalo, Medvedev pa ni hotel povedati, kaj je bila vsebina njegovega »zapnege« pogovora z Žirinovskim. Če bodo potrdili, da je vest o tem sestanku resnična, bi to vsekakor pomenilo, da se Jelcin nagiba k strateški morebitnega sodelovanja s PLD.

(AFP)

Ruske volitve

Agencija ITAR-Tass je na podlagi izidov iz 214 volilnih okrožij (od 225) razdelila sedeže 450-članske dume (spodnjega doma parlamenta). Osnutek zajema 380 sedežev, druge bodo zasedli neodvisni kandidati.

Vladimir Žirinovski je hipnotiziral Ruse

MOSKVA - Vladimir Žirinovski, vođa skrajno nacionalistične Liberalno-demokratske stranke (PLD) je »uporabljal za doseg političnih ciljev hipnozo«, je zatrdil eden od izvedencev za psihologijo na tiskovni konferenci, ki jo je v ponedeljek sklical Konstantin Borovoj, sopredsedujoči reformatorske stranke Gospodarskih svobosčin. V dokumentu, ki so ga razdelili na tej tiskovni konferenci, izvedenci zatrjujejo, da je prav uporaba »hipnotičnih metod ob podpori medijev« povzročila nezavedne odzive volilcev ter Žirinovskemu prinesla tolikšno število glasov. Med predvolilno kampanjo so se namreč nastopi voditelja PLD dopolnjevali z nastopi Anatolija Kacpirovskega, popularnega hipnotizerja, ki je bil izvoljen za poslanca na listi PLD. (AFP)

POLJSKA / PREHOD V KAPITALIZEM

Država je na robu revščine in obupa

Več kot 3 milijone brezposelnih zaman išče delo - Iz dneva v dan je vse več kriminala

VARSAVA - Samomori zaradi brezposelnosti so postali tragična stvarnost tudi v katoliški Varšavi. Kot je zapisal dnevnik »Zycie Warszawy«, se je neka 50-letna ženska pognala v ledenomrzlo Vislo, pol ure kasneje je policija našla truplo, v enem od žepov revne obleke pa listič z napisom: »Sem brez dela.«

Brezposelnost postaja torej eno od najbolj dramatičnih vprašanj sodobne Poljske. Več kot 3 milijone Poljakov obupano išče delo, a izgledi, da ga bodo tudi dobili, so iz dneva v dan manjši. Stevilni univerzitetni diplomiranci in celo vpeljeni izobraženci raje emigrirajo v tujino in se zadovoljijo tudi z najbolj ponizujočimi deli, samo da lahko domov posljejo nekaj dragocene konvertibilne valute.

Kdor ostane brez dela na Poljskem, lahko v bistvu živi le šest mesecev, toliko časa namreč prejema posebno pomoč za brezposelne, ki znaša 1,7 milijona zlotov na mesec (komaj 90 dolarjev). V državi, kjer je inflacija 38% in kjer so cene blaga široke potrošnje enake zahodnim, taka pomoč ne zadostuje niti za preživetje.

»Poljska ni Burma, a lahko to vsak čas

postane, če vlada nove levice ne bo sprejela akcijskega načrta proti brezposelnosti,« je pomenljivo zapisal neki uvodnikar.

Kar 60% anketiranih Poljakov je izjavilo, da jih je strah revščine. Tednik v angleščini »Warsaw voice« je navedel, da je brez doma kar 250 tisoč oseb, ki živijo kot klosarji v železnških čakalnicah in v zasilnih bivaliscih. »Število brezdomcev je gotovo se višje, a ne uspe nam napraviti točnega popisa,« je izjavil funkcionar ministrstva za delo Pawel Lukasiak. »Za časa komunizma smo živeli slabše, a vsi so imeli delo,« je povedala neka Varšavčanka, ki se za sedaj se ne ubada z revščino.

Težka in huda je cena, ki jo Poljska plačuje v prehodu iz dirigiranega v tržno gospodarstvo. Ta cena se odraža prevsem v rastočem kriminalu in v izgubi občutka osebne varnosti. Kot pišejo casopisi, ni v Varšavi nihče varen, saj lahko vsakogar napadejo in oropajo kar na ulici. Novinarji pa vseeno poudarjajo, da je treba nadaljevati po zacrtani poti, ker tudi Rima niso zgradili v enem dnevu.

V švicarskih bankah bo tajnost ostala zajamčena

ZENEVA - Diskretnost švicarskih bank in tajnost bančnih podatkov imata pred seboj se dolgo življenje. Bernski parlament je namreč ob najnovjšem predlogu zakona, katerega namen je bil podpreti mednarodno sodelovanje v boju zoper kriminal in pranje denarja, zavrnil možnost, da bi tujim oblastem dovolili pravico do vpogleda v švicarske račune. Novi predlog zakona poleg izmenjave policijskih informacij predvideva, da bi morebitne kazni izrekli sele potem, ko bi se zanje dogovorili na mednarodni ravni. Negativni izid gla-

sovanja v parlamentu je ostro napadel minister za gospodarstvo Otto Stich: »Nova inačica tega zakona onemogoča pravno pomoč ter zmanjšuje možnosti za boj zoper kriminal in pranje denarja.« Tudi direktor zvezne bančne komisije Kurt Hauri se ni strinjal z odločitvijo parlamenta, ki je po njegovem, kot je zatrdil v intervjuju, objavljenem v časniku Nouveau Quotidien, »omajala ugled švicarskega finančnega tržišča«. Po njegovem gre za to, »da zdaj pridobljene informacije pogosto ne bodo imele komu služiti«. (ANSA)

NOVICE

Titanovi modrčki gredo v promet kot najboljši med

PARIZ - Pariski veleblagovnici Galeries Lafayette in Printemps se v teh casih gospodarske recesije in krize dobesečno pulita za vsakega kupca z brezplačnimi parkirskimi, izrednimi popusti, uslužnimi najstniki, ki nosijo strankam pakete do avtomobilov, a rezultati so zelo pičli. Po vsem sodec pa bo to »božično bitko« dobila veleblagovnica Printemps, in to po zaslugi modrcrkov, ki imajo ogrodje iz titana, saj gredo v promet kot najboljši med. Titan ima namreč to značilnost, da ohrani prvotno obliko tudi po večkratnem pranju. Tudi v primeru, da bi prišlo do deformacij, je dovolj, da modrček potopimo v mlačno vodo (25 stopinj) in bo pridobil prvotno obliko.

Z žganjem je izzval pokol med Indijanci

SAO PAULO - Brazilski pustolovec Manuel Campelo je izzval pravi pokol med dvema skupinama Indijancev Kulina, potem ko jim je v zameno za surov kavčuk dal žganje iz sladkornega trsa. Po prvih pričevanjih je Campelu uspelo prelisčiti agente zvezne ustanove za Indijance, ki budno pazijo, da ne bi kdo domorodcem prodajal prepovedanega žganja. Ko je prispel v rezervat Indijancev Kulina (na meji med Perujem in Brazilijo), je z lahkoto zamenjal žganje za surove kavčuk in nato izginil. Indijanci so se opili, vnel se je prepir med dvema skupinama, ki se je končal z 11 mrtvimi in 6 ranjenci.

Daroval bo otroški vrtec v zameno za Walesove brke

VARSAVA - »Ce si bo pred 1. januarjem 1994 poljski predsednik Lech Walesa obril brke, bom daroval državi otroški vrtec,« je predlagal nekdanji predstavnik za tisk propadlega komunističnega režima Jerzy Urban. Izziv se je pojavil na straneh Urbanovega tednika »Nie« (Ne), ki je eden izmed časopisov z najvišjo naklado na Poljskem in je Urbanu omogočil, da se je uvrstil med najbogatejše Poljake. Nekdanji predstavnik za tisk je obenem eden najhujših kritikov sedanjega režima in priznan politični provokator. Ker nova oblast ne uspe uresničiti muzeja v vili heroja poljske neodvisnosti, marsala Jozefa Piłsudskega, ker je v poslopiju sedaj otroški vrtec, je Urban izzval svojega predsednika. »Občina nima denarja, da bi zgradila nov otroški vrtec. Pripravljen sem porabiti več milijard zlotov za nov otroški vrtec, ce se bo predsednik ob tradicionalnih noveltnih voščilih pojavil na televiziji brez brk,« je zapisal provokativni Urban.

Pijan policistom niso predavali o vinjenih voznikih

STOCKHOLM - Predavatelji švedske policijske akademije so bili nemalo presenečeni, ko je kar polovica policijskih kadetov prišla na predavanje o prepričevanju vinjenih voznikov s posledicami težkega macka. Kar 22 kadetov so poslali domov, ostalim pa so zabicali, da ne smejo piti alkohola pred lekcijami.

NEW YORK

Donald Trump in Marla Maples dahnila »da«

ALEC MCCABE/REUTER

NEW YORK - In se je le zgodilo: Donald Trump in Marla Maples sta postala mož in žena. Po številnih prepirih in enako številnih pobotanjih sta 47-letni podjetnik in 29-letna igralka in pevka v ponedeljek zvečer v slovitem hotelu Plaza dahnila »da« in si izmenjala prstana. Poročna slovesnot ni bila zelo intimna, saj ji je prisostvovalo približno tisoč oseb, ki se bile povabljeni v prejšnjih dneh.

Lastnik hotelov in casinojev je

namreč sele pred približno tednom dni najavil, da se namerava poročiti z materjo svoje četrtorojenke, nekajtedenske Tiffany. Rekel je sicer tudi, da se bodo kratke poročne slovesnosti - trajala je vsega petnajst minut - udeležili tudi otroci iz zakona z znano Ivano. Vendar pa očitno svetlolasi Ivani, ki se je dolgo borila, da si je ob ločitvi zagotovila »ustrezne« dohodke, ni bilo do tega, da bi njeni otroci prisostvovali »zmago-

slavju« njene prav tako plavalase (o podobnosti med obema ženskama se je veliko pisalo), vendar mlajše tekmice. Tako pa so - kot kaže - 16-letni Donald, 12-letna Ivanka in 10-letni Eric odpotovali z mamo na zimske počitnice v Colorado.

Vsekakor pa to ni skalilo sreče mladoporočencev: po pričevanju očividcev naj bi bil 47-letni bogataš (večkrat naj bi bil sicer že na robu bankrota) zelo ganjen in nervozen, njegova izvoljenka pa je bila vsa zareca. Obblecena je bila v belo obleko s cipkasto tancico, na glavi pa je nosila diadem s 350 diamanti v skupni vrednosti 2 milijonov dolarjev. Vendar pa ni slo za Donaldovo poročno darilo Marli, diadem je bil namreč sposojen in ga je po poroki par moral vrniti draguljarju Harryju Winstonu.

V salonu hotela Plaza se je v ponedeljek zvečer kar trlo ljudi: v množici povabljenecv, med katerimi je bilo veliko predstavnikov političnega, filmskega in sportnega sveta, so se namreč spretno premikali tudi številni novinarji, ki jih je privabil »mondni dogodek leta«. Fotografiranje pa je »The Donald« - kot ga na kratko imenujejo - dal v zakup: fotografije bodo namreč dali v prosto prodajo, izkupicek pa bo sel v dobrodelne namene.

Mogoče se je tudi zato novoporočeni par zelo rad nastavljal fotoografskemu aparatu in Donald je v splošno veselje vztrajno poljubljil zareco Marlo, se pravi novopečeno gospo Trump. Varnost para in nemoteno zabavo gostov so zagotavljali številni policijski agenti in varnostniki, ki so svojo nalogo dobro opravili. Vsekakor Donald Trump ni stetil z denarjem, saj je svojim izbranim povabljenecv pripravil bogato zakusko, podrobnosti o tej niso znane, ve pa se, da je bila poročna torta visoka 1,80 metra. Ce upostevamo dejstvo, da jo je moralo pokusiti vsaj tisoč ljudi, pa mogoče le ni bila tako ogromna.

Sestrica rešila svojo dvojčico

WASHINGTON - »Bobby pool, Bobby pool,« (Bobby bazen, Bobby bazen) s temi štirimi besedami je dveletna deklica rešila svojo dvojčico, ki se je utapljala v domačem bazenu. Zgodilo se je v Miamiu. Mala Kayla Katz je očeta začela vleci za srajco in ga tako opozorila na nesrečo. Gary Katz je takoj skočil v bazen in izvlekel otroka, ki je bil že modrikast, a ga je z umetnim dihanjem rešil.

ZDA / SPET BRSKANJE PO PRETEKLOSTI

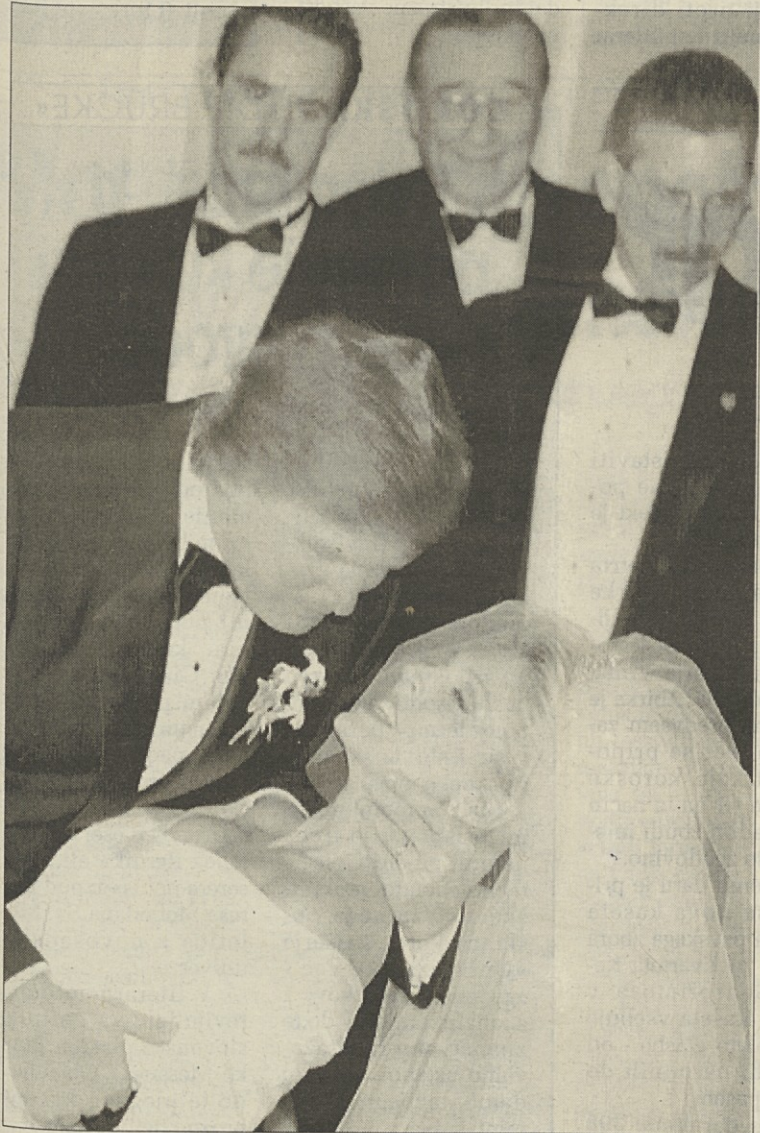
Clintona prvič obtožila lepa Jennifer Flowers

Njegovi demantiji niso povsem prepričljivi

Arhivski posnetek Jennifer Flowers (Telefoto AP)

NEW YORK - Po izjavah policijskih agentov o domnevnem Clintonovem skakanju cez plot tedaj, ko je bil arkansaski guverner, se je obnovilo zanimanje za nekdanje Clintonove ljubezenske avanture. Prve izpovedi o Clintonovih erotičnih podvigih je januarja lani tisku posredovala nekdanja kraljica lepotic in kabaretna pevka Jennifer Flowers. Proti placilu je bulvarskemu Staru opisala najbolj intimne podrobnosti tajnega ljubezenskega razmerja z arkansaskim guvernerjem. Bill Clinton je seveda priznal, da je bila lepa Jennifer le »dobra znanka«. Te trditve pa so v nasprotju z vsebino nekega telefonskega pogovora, ki ga je premetena Jennifer posnela.

NOVICE

Štirje mrtvi po veržnem trčenju na turski avtocesti

SALZBURG - Na avtocestnem mostu v bližini kraja Hüttau se je včeraj v zgodnjih jutranjih urah na turski avtocesti zgodila huda prometna nesreča, ki je terjala življenje štirih oseb. Nesreča je v toliko bolj tragična, ker osebe niso izgubili življenje pri nesreči sami, temveč ko so skušali rešiti se pred drugimi blizajočo se avtomobili. V temi so skočili čez (nezavarovano) ograjo in padli v 50 metrov globok prepad. Vsi štiri so bili mrtvi na licu mesta. Do veržnega trčenja je prislo zaradi poledice, v nesrečo pa je bilo vpletenih osem avtomobilov.

Leta 1994 bo število nezaposlenih še naraslo

DUNAJ - Avstrijskemu gospodarstvu strokovnjaki za leto 1994 napovedujejo 1,5-odstotno rast, bolj pesimistične pa so prognoze glede brezposelnosti v Avstriji v prihodnjem letu. Iz najnovejše studije OECD je narmec razvidno, da bo število brezposelnih v letu 1994 se naraslo in doseglo 5,25 odstotkov po načinu izračunavanja OECD. V absolutnih številkah bi to pomenilo, da bi se število brezposelnih v Avstriji približalo magični znamki 300.000. Po studiji OECD tudi v letu 1996 ni računati z znatnim upadanjem števila brezposelnih; - tako kot tudi v ostalih industrijskih državah.

Kazenske carine za Grundig in General Motors

BRUSELJ/DUNAJ - Zunanji ministri Evropske unije so z glasovi Nemčije, Nizozemske in Luksemburga sklenili uvedbo kazenske carine za podjetja Grundig in General Motors v Avstriji. Grundig mora plačati 14 odstotkov na vse izvozne proizvode svojega avstrijskega podjetja v EU, General Motors pa 4,9 odstotka. Glede kazenske carine za Grundig je bilo sklenjeno, da bo EU kazen opustila, če bo podjetje vrnilo dve tretjini subvencije v višini 100 milijonov avstrijskih šilingov, glede kazni za General Motors pa ni nobenih možnosti za revizijo sklenjenih sankcij. Podjetje Grundig-Austria se je se včeraj odzvalo sklepu zunanjih ministrov EU in vrnilo 67 milijonov subvencij, torej dve tretjini prejetih podpora s strani mesta Dunaj. Zvezni kancler Vranitzky najnovejši razplet med avstrijskimi podjetji in EU ni hotel dramatizirati in dejal, da ne vidi negativnih posledic za pristopna pogajanja, dunajski podžupan Mayr pa je odločitev EU označil kot »teško politično napako«.

Strešna organizacija avstrijskih ekoloških združenj

DUNAJ - Avstrijske ekološke organizacije se bodo združile v okviru »Eko-komora« - nekakšne strešne organizacije avstrijskih organizacij za zaščito narave. Te dni je bila s strani organizacij, ki so do zdaj bile združene v okviru »Družbe za zaščito narave in okolja« in »Ekološkega biroja«, bil podpisan tozadeven sporazum. Namen združenja organizacij za zaščito narave je ustanovitev javnopravne institucije, ki naj bi postal enakopraven partner v okviru avstrijskega sistema socialnega partnerstva. Eko-komora naj bi bila vključena v mehanizem preverjanja in soodločanja pri realizaciji projektov in zakonov, ki zadevajo tudi ekološka vprašanja.

AVSTRIJA / NOV KROG POGAJANJ O VV BRUSLJU

Preboj pri pogajanjih z Evropsko unijo?

Optimistična ocena zunanjega ministra Aloisa Mocka

Avstrijski zunanji minister Alois Mock je po včerajšnjem krogu pogajanj v Bruslju govoril o »preboju«.

BRUSELJ/DUNAJ - Včerajšnji krog pogajanj avstrijske delegacije na celu z zunanjim ministrom Aloisem Mockom o avstrijskem pristopu k Evropski uniji so bil očitno uspešen. Avstrijski minister je celo govoril o »preboju«, saj so bila zaključena tako pomembna poglavja kot gospodarska in monetarna unija, zunanja in varnostna politika ter tudi področje bodočih standardov pri zaščiti okolja.

Mock je v pogovoru z novinarji se izpostavil, da je bil nadaljnji rezultat pogajanj, da se bo Avstrija lahko se pred vstopom v Evropsko unijo delno vključevala v zunanjo politiko dvanajsterice. Zato da je potreben samo dodaten proto-

kol oz. dokument, je poudaril Mock, ki je obenem tudi izpostavil, da Avstriji v slučaju njenega pristopa k Evropski uniji ne bo treba spremeniti zakon o stalni nevtralnosti.

Kot znano, je prav avstrijska nevtralnost v preteklosti bila v središču vročih razprav tako v Evropski uniji oz. prej Evropski skupnosti kot tudi znotraj Avstrije. Medtem ko se ÖVP in FPÖ zavzemata za takojšnjo odpravo avstrijske nevtralnosti, so socialdemokrati kot vodilna politična sila v parlamentu in v zvezni vladi vedno trdno zagovarjali stališče, da toliko časa ni razloga se odločiti o nevtralnosti, dokler v Evropi ne bo oblikovan nov vseevropski varnostni sistem. (I.L.)

AVSTRIJA / RAZKRIVANJE ATENTATOV S PISEMSKIMI BOMBAMI

Preiskava na »mrtvi točki«

DUNAJ - V zvezi z razkrivanjem krvavega nasilja s pisemskimi bombami v Avstriji so varnostni organi očitno obticali na »mrtvi točki«. Minister za notranje zadeve Franz Löschnak je včeraj dejal, da so raziskave trenutno v fazi »drobnega kriminalističnega dela«, saj je od indicijskih dokazov treba priti do dejanskih dokazov.

Slej ko prej pa da so varnostni organi prepričani, da so nekateri od pet trenutno aretiranih osumljencev - vsi pripadajo desnoekstremistični sceni v Avstriji - »v dolo-

ceni obliki« vpleteni v bombne atentate, pri katerih je bilo pred skoraj tremi deni ranjenih štiri oseb, med njimi tudi dunajski socialdemokratski župan Helmut Zilk, ki je se vedno v dunajski splošni bolnišnici (AKH).

Glede morebitnih rezultatov zasliševanj aretiranih osumljencev velja se naprej informacijska blokada notranjega ministertva. Kritiko vicekanclerja in predsednika ljudske stranke Erharda Buseka, kateri ni skrival svoje nezadovoljstvo glede napredka pri razkrivanju se-rije atentatov, kot tudi se-

fa svobodnjaske stranke Jörga Haiderja, slednji je oblastem očital »ideološko obarvano postopanje«, je Löschnak odločno zavrnil. Dejaj, da je varnostnim organom uspelo razkriti »veliko gnezdo«.

Ali so varnostni organi z dosedanjimi aretacijami razkrili tudi glavne skrivne povzročitelje nasilja, minister za notranje zadeve ni potrdil ne demantiral. Povedal je samo, da v naslednjih dneh ni pričakovati novih aretacij.

Avstrijski Karitas pa je po grožnji proti direktorju Helmutu Schüllerju

(kot smo poročali, je nek avstrijski radio-amater na Balkanu prestopel radiotelegram, iz katerega je bilo mogoče povzeti načrt umora do 24. decembra letos) odpovedal vse javne nastope svojih javnih predstavnikov.

Govornik Karitasa za javnost, Bergmann, je dejal, da direktor Schüller za nekaj časa tudi ne bo na razpolago za intervjuje. Direktor Schüller sam je v ponedeljek dejal, da ga je vest o načrtovanem atentatu močno prizadela, hkrati je napovedal tudi ustrezne varnostne ukrepe. (I.L.)

Haider hoče odpraviti položaj kanclerja

DUNAJ - Sef avstrijskih svobodnjakov Jörg Haider, ki že nekajkrat napovedal, da hoče sedanjo 2. (avstrijsko) republiko nadomestiti s »3.«, je včeraj na tiskovni konferenci konkretiziral svoje predloge za ureditve tega svojega cilja.

Najbolj transparentna zahteva desno usmerjenega politika je opustitev funkcije zveznega kanclerja z istocasno krepitevijo položaja zveznega predsednika. Haider je s tem v zvezi predlagal, naj zvezni predsednik prevzame predsedstvo na sejah ministrskega sveta, torej zvezne vlade. Le-ta pa naj bi v bodoče bila sestavljena samo se iz sedmih ministrov.

Koncept vodje avstrijskih svobodnjakov hkrati predvideva tudi poglobitev federalističnih elementov, kot so to v zadnjih dneh zahtevali tudi zastopniki deželnih vlad.

Povsem močno pozicijo pa naj bi v »Haiderjevi 3. republiki« imel tudi Zvezni urad za računsko kontrolo, sodstvo pa bi moralo biti popolnoma izvezeto iz strankarske politike. Po Haiderjevih predstavah sodniki v »3. republiki« tudi ne bi smeli biti več člani te ali one demokratske stranke v Avstriji. (I.L.)

KOROŠKA / SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA PREDSTAVA SVOJ KNJIŽNI DAR

Slovensko-koroški dar

Pet daril, ko so vsa povezana s tematiko koroških Slovencev

CELOVEC - Tik pred iztekom leta je tudi Slovenska prosvetna zveza predstavila svoj tradicionalni knjižni dar, ki tudi letos vsebuje obilo zanimivega branja - tako starejše kot tudi za mlajše. Za razliko k prejšnjim leti pa ima letošnji knjižni dar se pomembno posebnost: je izrecno slovensko-koroški, saj se je SPZ - tako tajnik Janko Malle na tiskovni konferenci - po vsebinski plati odločila zato, da se obravnava v vseh starih knjigah knjižnega daru tematika, ki je povezana s koroškimi Slovenci.

Iz letosnje ponudbe izstopa predvsem potopis »Lepota velike praznine« Mirka Bogataja, glavnega urednika slovenskih oddaj studija ORF v Celov-

cu. Casnikar v knjigi na berljiv, socen in napet način v prozi opisuje svojo

M. Bogataj, avtor knjige »Lepota velike praznine«.

lanskoletno potovanje skozi puščavo afriške celine. Pozitivno, brez vsakršnega preziranjja in idealiziranja, posreduje bralcu borbo z naravo, s peskom, predvsem pa enkratna srečanja z domačini, z raznimi drugimi narodi, jeziki in kulturami, ponekod starimi nekaj tisoč let.

Obvezen del knjižnega daru je seveda Koroški koledar, ki prinaša poleg koledarskega dela se vrsto aktualnih prispevkov k političnem in kulturnem življenju v deželi in tudi preko njenih meja. Albert Reiterer piše o pogojih sožitja večine in manjšine, Katja Sturm-Schnabl je napisala znanstven prispevek o Lovru Kuharju-Prežihovem Vrancu, Feliks J. Bister pa

obravnavava »Pogleda na stajersto Slovence v avstrijskem casopisju po drugi svetovni vojni«. Janko Malle se loti problematike ohranjanja identitete, regionalizma, ohranjanju raznolikosti in regionalizaciji oz. etnizaciji kulture. S slovensko književnostjo se ukvarja Andrej Leben, pesnik Andrej Kokot pa objavlja poezijo in aforizme.

Novum knjižnega daru je bilten »Na poti v vas«, ki je nastal na osnovi raziskovalnega dela mladine iz Ljubljane, Sentjanca in Bilcovsa. Mladinci so pod strokovnim vodstvom zbirali gradivo, nastalo pa je sedem zanimivih opisov bivalne kulture, starih seg in navad, otroških iger itd. Gre za prvo knjiga iz serije, ki

ima namen, predstaviti regionalne kulturne posebnosti. Drugi projekt je ze v načrtu: Radiše.

Dar kompletira cetrti in zadnja knjiga zbirke »Koroške ljudske pravljice in pripovedke« koroškega pravljicarja Vinka Möderndorferja. Zbirka je pomembna predvsem zaradi tega, ker se pripovedi dotikajo koroške zgodovine ter na ta način ze pri mladini zbudi interes za siršo zgodovino. Knjižnemu daru je priložena še nova kaseta Mešanega pevskega zbora »Danica« in Kvarteta Kezar iz Sentprimozja v Podjuni. Kaseta vsebuje široko paleto glasbe - od (domačih) narodnih do umetniških pesem.

Knjižni dar stane 398 silingov. Ivan Lukan

KOROŠKA / »DIE BRÜCKE«

Trden most, ki povezuje kulturo obeh narodov

Izšla druga letošnja številka

CELOVEC - Te dni je izšla druga številka letošnjega letnika kulturne revije »Die Brücke«. Ostaja zvesta svojemu poslanstvu, saj urednik profesor Ernst Gayer v njej spet vzorno upošteva kulturo obeh narodov v deželi, poleg tega pa posega se v širši slovenski prostor preko meje.

Med pomembnejšimi prispevki je treba najprej omeniti disertacijo socialdemokratskega deželnega poslanca Petra Kaiserja »Univerza Celovec - zgodovina zadržkov« z analizo odgovorov do te znanstveno-izobraževalno ustanovo vse do demontaznega načrta ministrstva.

Zanimiv prispevek s področja poezije je namenjen Heinzu Potošchnigu ob njegovi 70-letnici, ljubitelje likovne umetnosti bo pritegnil pogovor s priznanim koroškim slikarjem Giselbertom Hokejem pod naslovom »Umetnost ne zna nič - toda ona je vse«.

Iz področja slovenske likovne umetnosti je objavljen esej »Slikar Janez Bernik« ali »miserere nobis« izpod peresa Slobodana Sv. Miletica z novosadske univerze.

V literarnem delu revije je uvrščen tudi slovenski pisatelj Janko Messner. Objavljeno je njegovo kratko prozno delo »Ateje«.

DRŽAVNI ZBOR IN LOKALNE VOLITVE

LJUBLJANA - Pred približno šestimi meseci je generalni tajnik SKD Edvard Stanic napovedal, da bo lokalna samouprava razen proračuna najhujša preizkušnja za vladno koalicijo. Včerajšnje glasovanje je pokazalo, da koalicija na tej točki ni uspešna doseči soglasja, saj je zakon o lokalni samoupravi sprejela drugačna koalicija - liberalni demokrati, združena lista, demokrati in ekozeleži.

Cela zgodba je pravno sila zapletena, politično pa so interesi zelo razvidni: gre za računico, kdo bo dobil ali obdržal oblast na lokalnih ravneh po prihodnjih volitvah. Včeraj dopoldne je postal jasno, da bosta tokrat dve stranki vladne koalicije (SKD, SDSS) ostali v manjšini. Kmalu zatem je predsednik SKD Lojze Peterle poslal pismo predsedniku vlade Drnovšku, v katerem predlaga stiri stopnje reforme, »da bi se izognili uporabi 92. člena ustave, ki govori o izrednih razmerah«. Peterle predlaga dopolnitev koalicijske pogodbe tudi z določbami o lokalni samoupravi in državnih upravi ter zahteva čimprejšnji podpis aneksa; SKD namreč noče več sodelovati pri rušenju vladnih predlogov zaradi neusklajenosti koalicije.

Da je spor resen, je včeraj dokazovala navzočnost vseh prvih moz koalicije v parlamentu, kjer so (za zaprtimi vrati) brez uspeha nadaljevali pogajanja. Jansa in Peterle sta po srečanju povedala, da druga stran ni hotela popustiti in da »gre očitno za težnjo po ohranitvi starega sistema občin in določenih koristi, ki iz tega za nekatere izhajajo«. Zabavna podrobnost: Janez Drnovšek je novinarjem popoldne povedal,

Predsednik krščanskih demokratov pisal Drnovšku

Gre za vprašanje, kdo bo dobil ali obdržal oblast na lokalnih ravneh po prihodnjih volitvah - Pogajanja še niso končana

da Peterletovega pisma še ni videl, predsednik SKD pa je nekaj minut zatem zatrdil, da je mandatar pismo dobil, se preden so ga poslali medijem.

V vsakem primeru stranke v koaliciji - kljub omenjenim sporom - »usodnih« zapletov ne predvidevajo. Jutri se namreč začnejo pogajanja o ustavnem zakonu, s katerim naj bi podaljšali mandat za usklajevanje zakonov z ustavo. Pri tem glasovanju je potrebna dvetretjinska večina, zato bodo krščanski demokrati zagotovo se lahko iztržili večino svojih zahtev. Politična razmerja sil so namreč takšna, da so stranke koalicije vedno znova prisiljene v kompromise, ki ne dovoljujejo absolutnega zmaganja ne eni ne drugi strani. Tako poznavalci menijo, da se bo koalicija tudi po tem sporu še nekoliko razrahljala, vendar pa bo zagotovo ostala cela. Tanja Staric

LJUBLJANA - Poslanci so po hitrem postopku sprejeli zakon o določitvi visine invalidskih in veteranskih prejemkov za prihodnje leto, kar pomeni, da se invalidnine ne bodo povečale. V skladu z ustavnim zakonom za izvedbo temeljne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije bi se morale v začetku prihodnjega leta invalidnine in druge pravice uskladiti tako, da bi se povprečna mesečna plača, izplačana v prvih devetih mesecih leta, povečala za 80 odstotkov. Invalidnina bi se tako s sedanjih dobrih 60 tisoč tolarjev povečala na dobrih 80 tisoč tolarjev.

Zaradi uskladitve z ustavo pripravila vlada nove predpise o varstvu vojskih invalidov in veteranov, s katerimi bodo urejene pravice, ki so jih imeli državljani po jugoslovanskih predpisih. Visina prejemkov in način usklajevanja bosta tako prilagojena ekonomskim in socialnim razmeram v Sloveniji. Zaradi tega je vlada predlagala, da je treba do sprejema novih zakonov ohraniti visino prejemkov na letošnji decembrski ravni. Tako bo proračunska poraba zmanjšana za 76 do 81 milijonov tolarjev. Poslanci so sprejeli tudi dopolnitve zakona o ureja-

nju naselij in drugih posegov v prostor, ki omogočajo pospešitev postopkov za gradnjo avtocest. Vlada tako lahko določi, da se odškodnina za spremembo namembnosti zemljišč, ki so potrebna za gradnjo avtocest, ne plačuje, če je zavezanec republika.

Sprejet je tudi zakon o dohodnini. Osnova za dohodnino bo odslej avtomatično manjša za enajst odstotkov letne povprečne plače zaposlenih v Sloveniji. Poleg tega se osnova lahko zmanjša se za tri odstoke za sredstva, vložena v vrednostne papirje, nakup učbenikov, solnino in podobno. Olajšava za prvega otroka znaša deset odstotkov in se za vsakega nadaljnjega otroka poveča za pet odstotkov.

Sprejeta je tudi nova lestvica davka za letne prihodke v razponu od 17 odstotkov osnove do največ 50 odstotkov. V skladu z zakonom o načinu opravljanja in financiranju prometa na obstoječi železniški mreži ter reorganizaciji in lastništvu preoblikovanju javnega podjetja Slovenske železnice, ki ga je sprejel državni zbor, pa bo vlada preoblikovala Slovenske železnice v javno podjetje v obliki delniške družbe. Matjaz Albreht

Dragi dedek Mraz!

Najbrž si ze pomislil, da sem Ti tudi jaz obrnil hrbet sedaj, ko mnogi tako radi pozabljajo stare prijatelje in stare družbe. Ne, ne. Saj jaz sem res ze prej rad kaj dobil od Miklavža in Božička, a Tebe imam se vedno najraje.

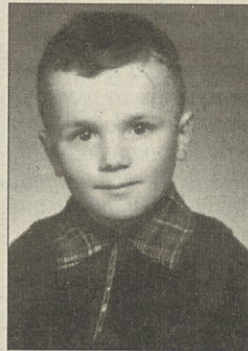
Je pa res, da Ti marsikdo ne bo pisal. Pa ne, da Ti ne bi hoteli - saj daril se nihče ne brani - le upali si ne bodo. Marsikoga prevec spominja na njegovo kariero v prejšnjem rezimu.

Saj, če kaj bereš moje stolpice, si opazil, da sem nekajkrat opozarjal na t. i. »jurisantske napade« tistih, ki jih preganjata zamudništvo in partijska preteklost. Se pravi, da tako, kot so mnogi ne prevec hrabri partizani po drugi vojni zaradi občutka krivde v nekakšnem histeričnem transu prijurisali v gostilno in »za nazaj« vodili tvegane vojaske operacije, sedaj nekateri novinarji, ki so bili preverjeni partijski kadri, teden za tednom jurisajo v nase mozgane. Pa bi Te zato najprej prosil, če vsaj za ona dva najbolj nadležna urediš pri tvojih v Udbomafiji, da ju izbrisajo s seznama partijskega članstva, pa tudi iz zadnjega sestava cekaja ter s seznama funkcionarjev socialisticne mladine. Boš videl, koliko Slovencev Ti bo hvaleznih; kot da si njih obdaril.

Morda boš lažje razumel, kaksna stiska zene mnoge ljudi, da se Te po tolikih letih veselja sedaj izogibajo, če Ti povem, da je trenutno najbolj aktualni dvorni trač v Ljubljani tisti, o našem slavnem ministru, ki ima praktično ze vsa priznanja razen svetih zakramentov. Pa se je menda odločil, da jih sprejme. Sedaj pa si predstavlja nerodnost, dragi Dedek Mraz. Minister je približno meter osemdeset velik in če ga bodo v struko povili in ga dali v naročje, bo prav toliko dolg. Pa si predstavlja ta krst. Saj ga bi morali nesti v cerkev vsaj trije ali stirje botri, če bi sploh prišli skozi cerkvena vrata. Morda bi Ti, dragi Dedek Mraz, lahko pri gospodu nadškofu interveniral, da bi mu cerkev zaradi izjemnih zaslug pri osamosvojitvi in osvoboditvi priznala vsaj krst. Na prvo sveto obhajilo in birmo bo ze nekako prišel.

Imam tudi dobro idejo, kako se znebiti nadležnih literatov. Saj sam veš, kako zatezijo. Če se začnejo literati mešati v politiko, gre vse narobe. Spomni se samo, kako so se v zadnjih mesecih najprej opredeljevali, pa jim ni bilo dovolj, sedaj pa prav nadležno tarnajo nad naceto substanco. Morda bi lahko Ti, dragi Dedek Mraz, kaksnemu od slovenskih literatov dal navdih, da bi napisal kaj res dobrega, kar bi doma in na tujem začeli brati in nagrajevati. Ti povem, da bi se zaradi pregovorne slovenske zavisti vsi naši literati začeli pehati za uspehi in nagradami in bi enkrat za vselej razresili literarni sindrom v slovenski politiki. Pa na Lojzeta, dragi Dedek Mraz, nikakor ne pozabi. Je ze res, da on da več na Miklavža in Božička kot nate. Le da mu onadva ne bosta podvojila modrosti. Sam pa dobro veš, da bo moral čim prej dojeti, da bo Slovenija pod njegovo zunanjepolitično taktiko izgubila ves ugled in kredit. Morda bi mu Ti lahko za novoletno darilo dal toliko modrosti, da bi dojel vsaj to, da zavezni nimajo nič posluha za tiste, ki so med vojno z vilami in motikami lovili njihove sestreljene pilote in da je zato igranje z vlogami poražencev in zmagovalcev mednarodno zelo tvegano podjetje. Kar spomni ga, kaj so delali s hrvaškim suverenom nedolgo nazaj v Ameriki. Pa Zmago in njegovim ubeznikom podtakni kaksno fejest bosansko. Boš videl, kako jim bo računstvo slo bolj v glavo: kar naenkrat bodo bolj zmerni pri populacijskih bilancah. Pa seveda na nasega Milana, predsednika vseh tistih Slovencev, ki ga podpirajo, ne pozabi. Zasciti ga pred vsemi njegovimi prijatelji in svetovalci, saj se pred nasprotniki in sovražniki zna tako sam ubraniti. In na naše asketske parlamentarce ne pozabi. Kolikor jih poznam, bi bili najbolj veseli draginjskega dodatka k svoji skromni plači. Pravzaprav vidim in se strinjam, da je prevec kandidatov, da bi lahko Ti, dragi Dedek Mraz, vsakega slovenskega politika posebej obdaril. Zato imam idejo. Prinesi jim skupno darilo. Denimo mumps. Ja, epidemijo mumps. Ta bo marsikomu prav prišel. Saj sam vidis, da imajo mnogi, kot bi rekel nas strumni Zmago, premalo jajc. Mumps pa jih menda prav spodobno poveča. Posliji ga denimo mojim eldeesovskim prijateljem, ki ljubljeno vodijo tako korajžno za hrbtom jezike pa fige kažejo in dajejo častno titovo, da se ga nič ne bojijo, pa potem postanejo čisto majhni, ko jih okara in jim pove, da ni z njimi nič zadovoljen. Pa Pridruženi listi socialdemokratov, da bodo nehali hrbet nastavljeni, se preden jih kdo začne seskati. Pa našim vrlim ministrom. Denimo ministru Mihi, da se mi več ne bo treba v jezik ugrizniti, ko se bo v kratkem spet moral potegovati za sodnike, in ministru Sergeju, da bo nehal glasovati proti svojim predlogom, pa ministru Slavku, da bo drugič upal priti na otvoritev se kaksne begunske gimnazije, pa da bo bolj upal ljubljene premiera dražiti s solskim tolarjem, pa premieru Janezu, da bi se končno enkrat pustil sprovcirati in se ukvarjati se s kaksnim »nebistvenim problemom«, da bo morebiti začel razmišljati o tem, ali se spodobi, da odja opozicije sedi na vladnih sestankih, vodi obrambni resor in se povrhu meša v prav vsako točko dnevnega reda na vladnih sestankih. Pravzaprav ne daj premieru Janezu nič. Naj si darilo izprosi kar pri sindikatu policistov ali solnikov.

Kaj pa meni? Daj, kar das. A nikakor si ne umisljaj, da sem zato, ker nisem politik, pretirano skromen. Tvoj Vlado

ITALIJANSKA UNIJA / SKUPŠČINA

Manjšina ostaja enotna tudi v novih razmerah

Poslancem uspelo zgladiti spore iz minulega obdobja

KOPER - V soboto je bila na Reki skupščina Italijanske unije za Istro in Reko, ki je osrednja organizacija italijanske manjšine v Sloveniji in na Hrvaškem. Na skupščini so novoizvoljeni poslanci Unije (od 85 jih je bilo navzočih 80, med njimi tudi poslanec iz Zadra) za svojega predsednika izvolili Giuseppeja Roto iz Umaga, za predsednika izvršnega odbora Unije pa Maurizia Tremula iz Kopra. Oba sta isti funkciji opravljala že v prejšnjem mandatu, ki je bil zaradi povsem novih političnih okoliščin gotovo najtežji v zgodovini te organizacije.

Italijanska unija se je kot krovna manjšinska organizacija konstituirala po mirovnem sporazumu oziroma po londonskem

memorandumu leta 1954. Z razpadom Jugoslavije se je prej enotna manjšina nenadoma znasla v dveh državah, kar je prineslo resne organizacijske, kadrovske in druge težave. Razumljivo je, da je manjšina zahtevala ohranitev enotnosti, čeprav je zdaj prostor, v katerem živi, razdeljen med dve suvereni državi. Enotnost manjšine so potrdili tudi na tej skupščini, ko so poslanci uspeli preseči spore in razhajanja iz zadnjega obdobja.

Z vpeljavo treh podpredsedniških funkcij pa so vendarle plačali tudi davek novi politični realnosti, saj mora manjšina delovati v dveh različnih državnih in treh specifičnih regionalnih okoliščinah.

Za podpredsednika ti-stega dela Unije, ki zajema Italijane v Sloveniji, je bil izvoljen Silvano Sau iz Izole, ki je za Republiko povedal:

»Skupščina Unije je s ponovno izvolitvijo obeh prejšnjih predsednikov potrdila pravilnost delovanja in usmeritve, ki smo jih zastavili že v prejšnjem mandatu. Pomembna novost pa je izvolitev treh podpredsednikov, s cimer je tudi formalno priznано, da Unija deluje v treh različnih realnostih, ki so pogojene z objektivno različnostjo treh regij: slovenske Istre, hrvaške Istre ter Reke s Kvarnerskimi otoki in Zadrom. Enotnost Unije in z njo manjšine je mogoča le z upoštevanjem različnih objektivnih okoliščin.« Boris Vuk

REVOZ / EKOLOŠKI PREGLED

Tovarna zmerno onesnažuje okolje

Opravili meritve vpliva tovarne in nove lakirnice na okolje

NOVO MESTO - Na zahtevo Evropske banke za razvoj poteka v novomeški tovarni Revoz ekološki pregled tovarne, opravili pa so tudi meritve vpliva tovarne in predvsem nove lakirnice na okolje. Rezultate opravljenih meritev je direktor Revoza Bernard Coursat skupaj s sodelavci predstavil na sinočnjem pogovoru z novinarji.

V okviru projekta Clio so v novomeški tovarni Revoz zgradili tudi novo lakirnico, ki sodi med tehnološko najsodobnejše v Evropi. Z njo so po zagotovilih predstavnikov Revoza dosegli boljso kakovost lakiranja in površinske zaščite vozil Renault 5 in Clio ter najboljso možno zaščito okolja pred neprijetnimi in škodljivimi izpušti. Po meritvah strokovnih

ekip so ugotovili, da tovarna Revoz zmerno obremenjuje okolje, da so emisije in imisije v okolici tovarne praviloma daleč pod zakonsko določenimi največjimi dovoljenimi količinami in da se na nekaterih merjenih mestih bolj pozna učinek cestnega prometa in kurisec.

Meritve so pokazale, da so emisijske vrednosti ob normalnem obratovanju lakirnice in tovarne med približno 10 do 50 odstotki zakonsko predpisanih vrednosti. Meritve obremenitve okolice Revoza s hrupom pa so pokazale, da je glavni vir hrupa v okolici Revoza promet, tovarna sama pa bistveno ne prispeva k imisijam hrupa - z izjemo železnice, ki pa ni bila predmet studije Zavoda za varstvo pri delu. (STA)

LUTKARSTVO / POGOVOR Z EDIJEM MAJARONOM

Ustvarjalci morajo imeti občutek za čas

Edi Majaron predlaga: stalen likovni kvadrienale, vmes pa tekmovalno srečanje mladih poklicnih skupin

V začetku januarja si bo lahko v Cankarjevem domu ogledali lutkovno uprizoritev Cankarjevega Pohujšanja v dolini šentflorjanski v režiji Edija Majarona, glasbenika in režiserja, ki je, kot sam pravi, »poklic zamenjal za hobi in hobi za poklic«. V letih 1959-73 je bil prvi violoncelist Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, šef programa Slovenske filharmonije (1973), umetniški vodja Lutkovnega gledališča ljubljanskega (1979-84), pred dvema letoma pa je postal docent za predmet lutkarstvo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Podpisal je nad sedemdeset lutkovnih režij, med njimi mnoge v tujini; med najodmevnejše vsekakor sodijo Saint-Exupéryjev Mali princ (Ljubljana 1979), Aristofanov Lizi-strata (Ljubljana 1987), Grumov Dogodek v mestu Gogi (Minsk 1988), Shakespea-rjev Vihar (Beograd 1988) itd. Čeprav se danes ukvarja z lutkovno umetnostjo, glasba se vedno ostaja njegova ljubezen in prav povezuje med tema dvema umetnostma je bila izhodišče pogovora z lutkarjem in glasbenikom Edijem Majaronom in pričujočega zapisa.

Med podiplomskim studijem cela in komorne glasbe v Pragi sem hospitiral tudi na Katedri za lutkarstvo na praksi Akademiji lepih umetnosti. Povezuje med glasbo in lutkarstvom je po mojem mnenju nekaj pomembnega. Zdi se, da je danes ukvarjanje z umetnostjo vprašanje posameznikove širine. Prav v gledališču je ta širina zelo potrebna, kajti gledališče, ki se ne tiče sodobnega gledalca nima razloga za obstoj. Da pa se lahko tika gledalca, morajo ustvarjalci imeti občutek za čas. Nujna je osebna opredelitev, h kateri sodi tudi osebna širina, zanimanje za mnoge stvari, med drugim tudi za glasbo, umetnostno zgodovino in likovno umetnost v najširšem pomenu besede; to pripomore, da je človek tolerant do vsega, saj več ko človek ve, bolj vidi, kaj vse bi se moral vedeti.

V gledaliških krogih vam nekateri ocitajo, da nastopate zoper tiste dramske režiserje, ki občasno režirajo tudi v lutkovnem gledališču.

Lutkovna umetnost je, ce citiram Petra Brooka, ti-sta možnost gledališča, ki se zdalec ni izcrpana. To je najstarejša oblika gledališča in prav zaradi tega ima svoje specifične zakonitosti in svoja pravila, ki ga locujejo od »živega« (igral-skega) gledališča. Zdi se mi samo hvalevredno, da se režiserji živega gledališča želijo spoprijeti tudi z lutkovnimi možnostmi. Zato ostaja moja zamera utemeljena izključno na rezultatih tega dela in ne na tem, da se režiserji živega gledališča ukvarjajo tudi z lutkovnim odrom. Rezultati njihovega dela pa izpri-čujejo, da se večinoma niti malo niso teoretsko poglobili v stvari, ki so že do-gnane. S tem pa ignorira-jo posebnosti, ki locujejo možnosti lutke od živega gledališča. Prenos živega teatra na lutkovno sceno se je že mnogokrat izka-zal kot onemogočanje ti-stega kar lutka ponuja ze s svojim obstojem.

Pred letom dni ste ustanovili svoje gledališče - Freyer teater...

Institucija je mehanizem s pravili, ki so po eni strani utečena, po drugi pa podrejena določenim umetniškim usmeritvam. Za

uresnitve nekaterih idej dolga leta ni bilo druge možnosti, kot da ustanovim gledališče, ki bi bilo združba podobno mislecih ljudi, vsakokrat vezanih na določen projekt.

Prva predstava je imela nekoliko nenavadno uso-do...

Trnuljčica je bila prvotno zamišljena kot komorna predstava gledališča v Mostarju. Zaradi situacije v Jugoslaviji pa je nismo mogli realizirati. Poskusal sem najti možnost, da projekt vendarle realiziramo pri nas brez podpore državnega denarja. Uspeh na festivalu v Charlevilleu Mesieresu pa nam je odprl pot na mnoge druge festivale. Po premieri v Franciji je sledila premiera v Ljubljani v Cankarjevem domu in nato na festivalih na Nizozemskem, Avstriji, Italiji, Nemčiji in Spaniji. Pred

nami so nova vabila: na lutkovni bienale v Cannesu, na Mednarodni lutkovni festival v Bielsko-Biala na Poljskem ter na festival v Alicante in Segovio. V Tolu se je na posebno vabilo predstavila oblikovalka lutk Agata Freyer. Razstavlja je preko 90 lutk, skic in fotografij iz predstav z ozemlja nekdanje Jugoslavije. Razstava je dobila deloma tudi politične konotacije zaradi kontrasta med poetičnostjo lutk in dejanskim dogajanjem na področju nekdanje Jugoslavije. Pomembnejše pa so strokovne ocene in vabila, da razstavlja tudi na Poljskem in v Belgiji. Upam, da smo s tem projektom uspeli dokazati, da znamo delati.

Slovenci smo prepričani, da s svojim dramskim gledališčem sodimo v vrh evropske gledališke produkcije. Kam bi po vašem mnenju

lahko uvrstili slovensko lutkovno produkcijo?

Nasa lutkovna gledališča ze od 60. let naprej enakopravno nastopajo med najboljšimi lutkovnimi gledališči po vseh svetovnih festivalih, pretežno na vabila za konkretno predstavo, ki naj bi gostovala na festivalu in ne po protokolarnih izmenjavah. Slovenska lutkovna umetnost je gotovo v svojih boljših rezultatih enako pomembna kot najpomembnejše stvaritve francoskega ali češkega lutkarstva. Slovenska lutkovna umetnost je danes integralni del estetskih trendov v svetu. To so lahko videli tudi gledalci na lanskem festivalu UNIMA '92 v Ljubljani, kjer se je pokazalo, da je slovensko lutkarstvo, navkljub svoji različnosti, po kvaliteti enakovredno drugim. Različnost estetik pa je značilnost sodobne lutkovne umetnosti. Po eni strani posega

Edi Majaron: "Dokazali smo, da znamo delati." (Foto: J. S.)

po tradiciji in jo poskuša z interpretacijo aktualizirati; drugi pol pa je avantgarda, ki je lutkarstvo zaznamovala ze ob koncu prejšnjega stoletja in najde v vsaki generaciji nove pristase. Obe usmeritvi imata svoj pomen in estetsko ter seveda komunikativno funkcijo, ki jo gledališče mora imeti.

Danes se kot kot tajnik svetovnega lutkovnega festivala UNIMA zavzimate za festival Lutka prihodnje leto v Ljubljani...

Misel o mednarodnem festivalu Lutka se je rodila leta 1988, ob prvem kvadrienalu predstav lutkovnih sol. Ker pa kvadrienale ne daje občutka kontinuitete, je pri slovenskem centru UNIMA in v Lutkovnem gledališču ljubljanskem dozorela ideja, da predlagamo stalen

bienale, ki bi na stiri leta imel ze znani profil produkcij mednarodnih lutkovnih sol, v vmesnem obdobju pa bi bil tekmovalno srečanje mladih profesionalnih lutkovnih skupin. To bi bila tudi posebnost našega festivala, saj so le redki, ki se posvečajo promociji mladih profesionalnih lutkovnih skupin. Drugi del festivala pa bi bil nastop lutkarjev z zvencami imeni iz držav, ki bi bile pripravljene tudi same sodelovati pri tej promociji. Namen festivala bi bil na eni strani razvijati občutek za lutkovno kulturo pri naši publiki, po drugi strani pa promovirati Slovenijo tudi skozi »marginalno« umetnost kot je lutkarstvo. O tem nas je prepričal tudi lanskeletni festival UNIMA, ki je imel sorazmerno velik odmev v svetu. Mogoče so tisti lutkarji, ki so lani prisli v Slovenijo, napravili zanj v svetu več, kot je to uspelo našim ministrstvom. Čeprav zveni trditve nekoliko paradoksalno moram poudariti, da odmev med ljudmi lahko stori veliko več kot mednarodni kontakti na višjih nivojih. Renome neke države se začne in konča med navadnimi ljudmi.

Miha Trefalt

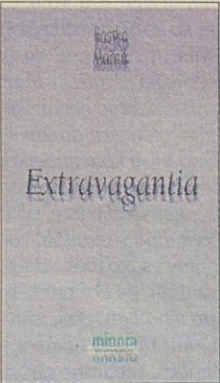
Jacinta Agate Freyer v Pohujšanju v dolini šentflorjanski

IZŠLO JE / KNJIGE

RASTKO MOCNIK: EXTRA-VAGANTIA, zbirka Studia humanitatis minora, SKUC, 200 strani, Ljubljana, 1993, 1000 tolarjev.

Novo zbirko pričanja izbor studij Rastka Mocnika, ki je na predstaviti knjige opozoril predvsem na letnice izida omenjenih esejev, saj izhajajo iz »zlatih« osemdesetih let, ko je teorija na Slovenskem še nekaj veljala. Teksti so predvsem ploč razvejane polemike s slovenskim lacanovstvom o estetskih vprašanjih, vsi po vrsti pa se nanašajo na »kulturno industrijo«, na medije kot proizvajalce množične kulture in umetnostnih zvrsti, ki so po svojem cilju »obce«. Mocnik se ukvarja z godbo, označevalcem, položajem kinematografije v zgodovini idej, postmodernizmom in alternativno, o Lessingovem Laokoonu in montazi, fotografiji in videu, televiziji, mestu kot estetskemu pojavu in opero - tako rekoč z vsemi oblikami »popularnе« umetnosti torej. »Po zgodovinski logiki, ki jo besedila v tej knjigi uveljavljajo, niso kdove kako ekstravagantna: a ce so zaenkrat videti vsaj malo taka, je to dobro znamenje, da svoje logike ne uveljavljajo samoniklo,« zapise v uvodu avtor.

(T. V.)

ALDOUS HUXLEY: Vrata zaznavanja, Nebesa in pekel; studiji, prevedla Alenka Moder-Saje, Studia humanitatis minora, 127 strani, SKUC, Ljubljana, 1993, 1000 tolarjev.

»Zrelo« obdobje avtorja Grotesknega plesa, Kontrapunkta življenja, Krasnega novega sveta (ce nastejemo samo v slovensčino prevedene romane) je prineslo se močnejši odmik od leposlovja v filozofijo in esejistiko, in tako imamo pred seboj dva eseja (iz let 1954 in '56), ki se dotikata duhovne stimulacije in »odkritja« absolutnega - bodisi s posredovanjem drog (predvsem meskalina) ali kontemplacije, kar ponazarja z vrsto primerov iz zgodovine umetnosti in filozofije, predvsem življenj velikih moz. »Sam bi rekel, da sta pravilna oba, moderni spiritualizem in starodavna tradicija,« zaključuje avtor Vrata zaznavanja, ko razpravlja o zgodovini interpretacij posmrtnega življenja. Poglobljeno spremno besedo je napisal Igor Pribac, ki omenja tudi dejstvo, da so Huxleyeve teze močno vplivale na znanstveno eksperimentiranje z drogami in zakonske ureditve tega področja v začetku šestdesetih. .

(T. V.)

Hugo von Hofmannsthal: Slehernik, prevod Niko Grafenauer, založba Mihe-lac, 1993, trda vezava, 83 strani, cena 2310 tolarjev.

Pesnik, dramatik in prozaist, ki je skupaj s Petrom Altenbergom nekako sodil v krog dunajske moderne, je v Sloveniji sicer dobro znan, le redko pa so bila njegova dela samostojno predstavljena. Dramska moraliteta Slehernik je nastala na osnovi dveh virov, v nji pa se razkrivajo moralno utemeljena razmerja med akterji, ki so zgolj nosilci idej, dogajanja pa skorajda ni. Igra je doživela velik uspeh zlasti po I. svetovni vojni, ko je bila v Evropi v ospredju moralna obnova človeka. Prva uprizoritev leta 1911 v režiji Maxa Reinhardta je bila v berlinskem cirkusu, na salzburskem festivalu pa je bila na sporedu vsako leto do leta 1938, ko so predstave začeli motiti nacisti. Po drugi svetovni vojni so jo zopet obnovili in se danes sodi v stalni repertoar salzburskega festa. Pri nas je bilo delo prvič uprizorjeno v sezoni 1930-31 v skrajšanem prevodu Otona Župancica, tokrat pa je v prevodu Nika Grafenauerja pred nami integralno delo.

(V. S.)

Anton Pavlovič Cehov: Tri drame (Strček Vanja, Tri sestre, Česnjevi vrti), prevod Milan Jesih, založba Mihe-lac, 1993, trda vezava, 300 strani, cena 2940 tolarjev

A. P. Cehov je bil v Sloveniji mnogokrat prevajan in tudi uprizarjan, vendar je večina dosedanjih prevodov težila bolj k interpretaciji kot k resničnemu prevodu. Tri drame, objavljene tokrat, sodijo med najboljše sprejete Cehova dela pri nas, nastale pa so med leti 1897 in 1903. Cehov v svojih delih teži k temu, da bi dramo zasnoval v območju človekove eksistence in ne v območju idej. Zanima ga predvsem ironično razmerje med idejo in resničnim življenjem. Kot je povedal pisec spremne besede Andrej Inkret, je Cehov »epohalen avtor, ki je opravil "spust" k sliki vsakdanjega življenja" in s tem prekinil tradicijo pisatelja kot ideologa in socialnega kritika, kar je bilo značilno zlasti za Rusijo. Cehov v svojih delih v drobcih življenja odkriva elementarne sile, v življenje njegovih dramskih likov vdira usoda, za katero pa avtor ne išče vzrokov, ampak jo le nakazuje. Jesihov prevod pomeni bistveno spremembo v prenosu Cehova na slovenska tla.

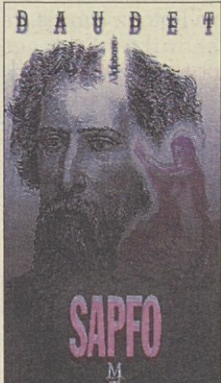
(V. S.)

Alphonse Daudet: Sapfo, prevedel Marjan Poljanec, založba Mihe-lac, 1993, zbirka Svetovni klasiki, št. 24, trda vezava, 142 strani, cena 2940 tolarjev

Alphonse Daudet je v Sloveniji dobro poznan avtor, predvsem po svojih Pismih iz mojega mlina ter Tartarinu iz Tarascona, delih ki ju prezema ljubezniv humor. Delo Sapfo, s podnaslovom Pariske ljubezni, nastalo leta 1884 pa ga predstavlja kot resnobnega pisca. Prvi slovenski prevod romana Sapfo smo dobili leta 1912, njegov avtor pa je bil Oton Župancic. Označitev in točna opredelitev Daudetovega dela v določeno literarno smer, je povzročila težave mnogim literarnim zgodovinarjem. Nekateri so ga uvrstili med naturaliste, drugi menijo da je bolj realističen. Roman Sapfo je napisal, ko je imel trinštirideset let, v delu pa ozi-vlja svoje nekdanje razmerje s slikarskim modelom in umetniško, bohemsko življenje sredi prejšnjega stoletja. Naslov romana je na prvi pogled zelo zavajajoč, saj se hitro lahko spomnimo na grsko pesnico z Lesbosa. V Daudetovem romanu pa je junakinja Sapfo francoska lepota, ki rada pohaja z umetniki in si denar za življenje služi kot slikarski model.

(V. S.)

NOVO NA ODRU

HENRIK IBSEN: ROSMERSHOLM, Drama SNG Ljubljana, prevod Janko Moder, režija Mile Korun, igrajo Ales Valic (Rosmer), Milena Zupancic (Rebekka), Danilo Benedicic (Kroll), Dare Valic (Brendel), Brane Grubar (Mortensgard), Iva Zupancic (Helsethova), premiera nočoj ob 19.30 uri na velikem odru ljubljanske Dramе, predviden zaključek predstave ob 21.30 uri, cena gledališkega lista 300 tolarjev, cena vstopnic 600 - 1.200 tolarjev (premiera) in 450 - 800 tolarjev (izven), predstava ima en odmor.

Z Rosmersholmom - dramatik je to svoje delo imenoval »pesnitev o cloveku in cloveskih usodah« - se po šestih letih v osrednjo slovensko gledalisko hišo ponovno vrača režiser Mile Korun s svojim videnjem tragedije, v kateri se prepletata dnevno politična tematika in intimna drama. V zgodbi, ki se odvija med glavnima protagonista, Rebekko West, ki je »hotela osvojiti svet, da bi skrila greh« (Mirko Zupancic) in Rosmerjem, poslednjim poganjkom velike in vplivne rodbine, ki se mu ne posreči, da bi se otresel bremena svojih občutkov krivde, so režiserja najbolj vznemirjala moralna vprašanja, predvsem vprašanje svobode - do kod seže le - ta danes, kje se konča svoboda in prične občutek krivde - in ali ima danasnji clovek v sebi sploh se glas vesti. Čeprav gre za eno izmed besedil, ki je utemeljilo naturalizem na evropskih odrih, se je režiser poskušal izogniti nekaterim naturalističnim elementom in predstavo prepeljati iz sveta vsakdanjosti v svet pomenskosti in semantike. Scenografka in kostumografka predstave je Janja Korun, lektorica pa Katja Podbevsek. (M.T.)

Milena Zupancic in Ales Valic v Rosmersholmu

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 13. 12. do 19. 12. 93)

Neposredno pred božičnimi prazniki smo, blizu se tudi Novo leto, to pa je tradicionalno čas največjih kinematografskih iztrzkov v ZDA, podoben vrh pa predstavljajo tudi poletne pocitnice. Pri nas so bili prazniki in dopusti včasih obvezno povezani z manjšim obiskom v kinu. Kot vse kaže, pa se to spreminja, saj so v prejšnjem tednu ponovno zabeležili porast stevila gledalcev (za 597 ali 3, 06 odstotka). Spet je to zasluga vrha lestvice: premierni Sam doma 2: Izgubljen v New Yorku in Begunec sta skupaj zbrala 14.036 ali 69, 72 odstotka gledalcev, preostali delež pa si je med seboj razdelilo 19 filmov, ki so bili tudi v tem času predvajani v ljubljanskih kinematografih. Premiero so prejšnji teden začeli vrteti tudi Mesto radosti. V Cankarjevem domu pa se zelo dobro drzijo Goli, saj sta bili dve od starih predstav ponovno razprodani.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga st. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosednji skupni sestevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Sam doma 2: Izgubljen v New Yorku / Mladina film	27 (27)	7.694 (7.694)	3.077.600 (3.077.600)
2. Begunec / Lj. kinem.	33 (109)	6.342 (23.009)	2.782.100 (10.183.900)
3. Zemljevid srca / Mladina film	14 (18)	781 (1.014)	310.300 (403.500)
4. Prvaki / Lj. kinem.	24 (46)	716 (2.200)	262.850 (856.450)
5. Orlando / Mladina film	25 (177)	713 (8.161)	280.150 (3.215.200)
6. Morana / Mladina film	21 (73)	693 (4.601)	266.500 (1.789.200)
7. Zadnja velika avantura / Mladina film	21 (132)	679 (8.658)	262.200 (3.283.800)
8. Goli / Cankarjev dom	4 (10)	645 (2.016)	322.500 (1.008.000)
9. Vročica / Carnium - Feel Film	20 (163)	488 (19.517)	191.500 (7.670.100)
10. Firma / Carnium - Feel Film	6 (102)	263 (17.762)	113.450 (7.861.250)
V Zagrebu so imeli dve premieri - Born Yesterday in Vrnitev Casanove (slednji tudi v hrvaški prestolnici ni vzletel nič bolje kot v slovenski). Navajamo st. gledalcev v preteklem tednu in (v oklepaju) skupno st. gledalcev.			

1. Aladin	21.599 (33.517)
2. Firma	5.108 (17.672)
3. Born Yesterday	5.776 (5.776)
4. Made In America	2.982 (5.776)
5. Sommersby	2.634 (22.707)
6. Silver	2.337 (38.442)
7. Guilty As Sin	1.669 (20.050)
8. Vrnitev Casanove	627 (627)
9. Give Me A Break	233 (3.572)
Igor Kernel	

Jožetu Ciuhi nagrada za najboljšega tujega razstavljalca

LJUBLJANA -Regija Veneto, mesto Benetke in Mednarodni grafični likovni center v Benetkah že od leta 1982 podeljuje po izboru znanih likovnih kritikov nagrade za najboljši razstavi v letu, izberejo eno razstavo italijanskega in eno razstavo tujega umetnika. Letos bo na slovesnosti 18. decembra v Benetkah nagrado za najboljšo tujo razstavo v letu 1993 prejel slovenski slikar Jože Ciuha, kot domaći umetnik pa Enrico Bay. Jože Ciuha je namreč letos veliko razstavljal v tujini, med drugim tudi v Benetkah. V tem mestu so si v času od 24. septembra do 8. novembra likovni strokovnjaki in ljubitelji lahko ogledali njegova dela v treh galerijah. V cerkvi Ateneo San Basso na Markovem trgu je bilo razstavljenih deset slik velikega formata, naslikanih v zadnjih desetih letih v tehniki akril na platnu. V Galeriji del Cavallino nedaleč od omenjene cerkve so bile razstavljene slike na papirju srednjega formata iz najnovejšega obdobja, v Galeriji l'occhio pa grafike, ki so nastale v beneskem ateljeju Fiorenza Fallanija v obdobju zadnjih osemnajstih let.

Stanka Ritonja

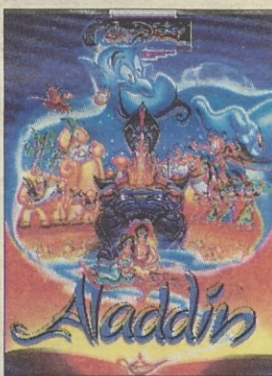
Nova zbirka Studie Humanitatis

LJUBLJANA - Ob »klasični« zbirki Studia humanitatis, ki na Slovenskem skorajda edina se vzdržuje stik z evropsko humanistično literaturo, so se v urednistvu SH odločili, da poskusijo »od mrtvih« obuditi tudi domačo teoretsko misel, ki je bila po besedah glavne urednice urednice Nede Pagon v 80. letih celo kompetitivna do produkcije v državah razvite misli, potem pa sta jo zamenjala ideologija in politika. Zato so se odločili za zbirko SH Minora (prvi dve deli predstavljamo v rubriki Izšlo je), ki sicer - predvsem s prevodom Huxleya - se ne prinaša nameravnega programa, torej sodobne domače teoretske produkcije. Rastko Mocnik je besedam urednice dodal misel, naj se pri branju prvih del nove zbirke sleherni večer vpraša: »Kaj sem danes storil, da bi se teorija vrnila na raven 80. let?«. V program SH Minore za leto 1994 (sevé glede na finančne možnosti) so po besedah urednice zaenkrat »evidentirani« Iztok Saksida, Braco Rotar, Neda Pagon in Tone Vogrinc.

Tone Vrhovnik

Prefinjen »kapitalistični« tržni projekt ameriške družbe

Konkreten primer »povezovanja« med filmom in drugimi oblikami porabništva je ob filmu Aladin pokazala Družba Walt Disney: ob posredovanju švedskega koncerna Egmont, ki ima pravice za tiskane Disneyeve izdelke praktično za celo Evropo, in Egmontovega slovenskega zastopnika Matjaža Vizjaka so izšle reprezentativna velika barvna slikanica Aladin, dve kartonki in se štiri drobne knjižice s »poglavji« znane zgodbe. Gre za del enajstdelnega projekta Walt

Disney Classics, od katerega imamo na Slovenskem doslej ob Aladinu prevedene ze slikanice Lepotica in zver, Knjiga o dzungli in Ariela, na izid pa čakajo pa se Dumbo,

Dama in potepuh, Pepelka, Peter Pan, Robin Hood, Ostržek ter Karljevič in berac. Seveda gre za prefinjen »kapitalistični« tržni projekt ameriške družbe, ki pa ob odlični kvaliteti ilustracij (narejenih s skupinskim delom vrste animatorjev za filmske namene) in »večnamenskosti«, torej tudi različnih cenovnih skupinah (od 700 do 2300 tolarjev), uspeva pokriti kar najsirši del najzanimivejše skupine porabnikov, ki za svoje »potrebe« troši denar staršev.

Filip Komar

NOVO V KINU

ALADIN (Aladdin), risani film, scenarij R. Clemens, T. Eliot, J. Musker, T. Rossio, režija John Musker in Ron Clementis, Walt Disney Pictures, distribucija Ljubljanski kinematografi, premiera jutri v Ljubljani (Komuna in Siska), Celje, Maribor, Kranj in Koper

Ogromna masinerija koncerna Disney (nad 600 animatorjev, umetniških sodelavcev in tehnikov) je lani obudila znamenito pravljico iz Tisoč in ene noči, ki prinaša zgodbo o borbi dobrega proti zlu in ljubezni proti sovrastrvu. Aladin, revni mladenič iz arabskega kraljestva Aghrab, seveda v želji po nevesti ne cilja nikamor višje kot do cudovite sultanove hčere. Vendar Jasmin začuda ne mara Aladina niti kot bogatega princa (v to vlogo ga spremeni obešenjaški duh iz svetilke): dokazati se bo treba pač drugače in morda bo Aladina do ljubljene pripeljala zmaga nad zlobnim velikim vezirjem Jafarjem. Navdušenje večine svetovnih medijev nad sanjsko animacijo disneyevih delavcev in trije letosnji oskarji obljublajo resnično prijetno gledalsko izkušnjo. (T. V.)

ROBIN HOOD - MOŽJE V PAJKICAH (Robin Hood - Men in Tights), scenarij M. Brooks, E. Chandler in D. Shapiro, režija Mel Brooks, igrajo Cary Elwes, Richard Lewis, Roger Rees in Amy Yasbeck, produkcija Brooksfilm/Columbia, distribucija Mladina film, premiera jutri v Ljubljani, Kranju, Kopru in Novem mestu

Kevin Costner in njegova (bogve katera po vrsti) interpretacija velikega humanista iz sherwoodskega gozda se se nista dobro ohladila, ko je Mel Brooks že obrnil angleško srednjeveško legendo v noro komedijo in parodijo, ceprav vsebine ni bistveno spremenil. Samo junaki iz leta 1125 so malce bolj cloveski, njihove romantične in junaske dogodivščine pa dobijo ironičen pridih. Tako Robina junastva pridejo nekako sama od sebe, Lady Marian pa od vseh težav tega sveta najbolj zuli nepraktični deviski pas. Serif seveda ostaja klasično nottinghamski serif. Film bo dodobra nazabaval tudi tiste, ki smo se zadnje tedne »ogrevali« ob TV seriji Marianne, ki so jo vrteli na HRT. (T. V.)

IZ TUJINE

Kdo so kandidati za ameriške glasbene nagrade?

LOS ANGELES - Tisti, ki so spremljali nominacije za ameriške glasbene nagrade (American Music Awards), bi lahko mislili, da moski ne znajo peti. Pevka Witney Houston je bila namreč kar osemkrat nominirana, Janet Jackson pa petkrat, obe sta tudi na listi najljubših pevk, potegovali pa se bosta tudi v kategoriji za najljubši album, tako pop glasbe kot soula. Na Beverly Hillsu so imena pevcev, ki se bodo potegovali za 25 glasbenih nagrad, sporočili na tiskovni konferenci, ki sta jo vodila Dick Clark in Joe Walsh, nekdanji član skupine The Eagles. Televizijska družba ABC bo neposredno prenosala podelitev Music Awards - prireditve bo 7. februarja v avditoriju Shrin.Imena nominirancev so sestavljena iz glasbenih lestvic, objavljenih v reviji Soundscan ter po revijah Radio and Records. Zmagovalce bodo izbirali anketiranci različnih starosti iz raznih ameriških krajev - razlikovali se bodo tudi po poklicu in rasni pripadnosti. Zenska skupina SWV, ki je kar štirikrat nominirana, je tudi na listi novih skupin, in sicer v kategoriji pop glasbe in soula. Za najboljšega moskega pevača se bodo potegovali Michael Bolton, Eric Clapton, Michael Jackson in Rod Stewart, v vrsti za najboljšo pevko pa stojijo: Mariah Carey, Gloria Estefan, Whitney Houston in Janet Jackson. V kategoriji najboljših pop ansamblov se bodo za nagrado potegovali: Aerosmith, Pearl Jam in U2. Nominiranci v kategoriji novih pop izvajalcev so: Blind Melon, Stone Temple in SWV. Skupine Aerosmith, Metallica in Pearl Jam se potegujejo za priznanje najbolj priljubljenega hard rock ansambla. Arrested Development, Dr Dre in Naughty By Nature so nominirani v kategoriji rap ansamblov. Michael Bolton, Kenny G in Whitney Houston bodo zbirali glasove za nagrado že uveljavljene izvajalca. Na prireditvi bodo proglasili tudi zmagovalca med izvajalci country glasbe. Na moski listi so Garth Brooks, Vince Gill, Alan Jackson in George Strait, na ženskem seznamu so: Mary-Chapin Carpenter, Reba McEntire, Dolly Parton in Wynonna. Med moskimi nominiranci izvajalcev soula so Babyface, Bobby Brown, Michael Jackson in Luther Vandross, med pevkami pa se za nagrado v tej kategoriji potegujejo: Toni Braxton, Mariah Carey, Whitney Houston in Janet Jackson. (Reuter)

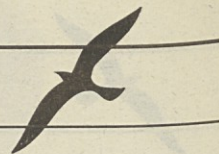
Sedmi avdiovizualni festival

PARIZ - V Cannesu bo med 7. in 12. januarjem '94 potekal 7. Mednarodni avdiovizualni festival (FIPA), na katerem bo sodelovalo 29 držav. Festival bo sestavljalo šest tekmovalnih skupin; tekmovalce bodo oddaje z znanstvenega področja, serije in feljtoni, dokumentarne oddaje, daljše reportaze, glasbene oddaje in kratki filmi. Ocenjevali jih bo šest žirij in vsaka bo podelila nagrade. V žirijah bodo tudi znani režiserji, med njimi so organizatorji omenili Jacquesa Deraya, Nagisa Oshima in švicarskega producenta in novinarja Claudea Torracinta. Med festivalom bodo predvajali tudi dokumentarne oddaje o Bosni, med dokumentarnimi posnetki bodo prikazali tudi film Radovana Tadića z naslovom Živi in mrtvi Sarajevčani in dokumentarec Dvajset ur v taborišču, ki ga je posnel Chris Marker. Bosni bo posvečen ves dan. Na festivalu bodo posebno pozornost namenili tudi francoski filmski produkciji - na ogled bo 19 dokumentarcev. Med festivalom bodo organizirani tudi raznih posveti, na dan otvoritve pa bodo prikazani Klovni, edini Fellinijev avdiovizualni film. (AFP)

BLUEBERRY HILL, scenarij Robbe De Hert in W. van den Broeck, igrajo Michael Pas, Babette Van Veen, Frank Aendenboom, Hilde Heynen, Frank Dingen, Belgija 1989, distribucija Cankarjev dom.

»Flamski Ameriški grafič«, kakor so film poimenovali ob nominaciji za neangleskega oskarja, je zgodba o razredu dijakov pred maturo v 60. letih, fante pa jasno pestijo drugi problemi, predvsem tisti ljubezenske narave. Junak Blueberry Hilla Robin (M. Pas) na vse pretege vnovič osvaja svoje bivše dekle Cathy (B. Van Veen), medtem ko solskega tajnika »Bika« zanimajo samo učni uspehi problematičnega razreda. Gre torej za pripoved o odraslanju na eni strani in na drugi o vzgoji otrok kot obliki represije frustriranih in nemotiviranih odrasli. Film z manj patetičnimi prizori kot ameriški primeri te vrste (zadnji, ki smo ga videli, je bil Vonj po ženski), zato pa toliko bolj pretanjen in čuten. Britanec de Hert se je pred Blueberry Hillom izkazal kot avtor vrste filmov s politično ali socialno podstatjo. (T. V.)

NOVICE

Naravoslovno-tehnološki center

LJUBLJANA - Včeraj je bila na Institutu Jozef Stefan (IJS) skromna slovesnost, s katero so zaznamovali začetek delovanja Naravoslovno-tehnološkega centra (NTC), ki ga je otvoril Rado Bohinc, minister za znanost in tehnologijo. Center je ustanovljen v okviru Odseka za fiziko trdne snovi, namenjen pa je razvoju novih tehnologij in zagonu prototipne, maloserijske proizvodnje visokotehnoloških izdelkov s področij tankih plasti, elektronskih elementov, tipal, prikazalnikov s tekocimi kristali, optičnih svetlobnih modulatorjev (svetlobna zračna očala, zasloni) in podobnih proizvodov, ki terjajo širok izbor in poznavanje različnih tehnoloških postopkov in materialov ter vrhunsko opremo. Center je ustanovil IJS skupaj s svojimi poslovnimi partnerji Iskro (Tela, Hipot, Merilni instrumenti, Mehanizmi, Vega), Lekom, Zelezarno Ravne STO in VCS, ki v znanju in tehnoloških možnostih instituta vidijo izvore novih idej in tehnoloških rešitev, kakršne jim omogočajo hitrejše prodore na svetovno tržišče. Ustanovitev NTC je pravzaprav le nova organizacijska oblika dolgoletnega strokovnega sodelovanja, v okviru katerega je bil s finančno pomočjo ustanoviteljev zgrajen visokotehnološki laboratorij, ki omogoča razvoj vrste visokotehnoloških izdelkov. Večino prostorov in osnovne opreme, v skupni vrednosti približno dva milijona nemških mark, je zagotovilo šest podjetij družbe Iskra. Delovanje centra finančno podpira tudi Ministrstvo za znanost in tehnologijo. (MZT)

Nevrotične domače živali

HARRISBURG - Čeprav prizadevna doktorica Victoria Voith uspešno pozdravi večino nevroz, se ji njeni pacienti nikoli ne zahvalijo za dobro opravljeno delo - morda zato, ker so živali. Klinika za preučevanje vedenja živali v Pennsylvaniji, ki jo vodi omenjena veterinarica, že več let uspešno sodeluje z lastniki domačih živali, če imajo kake vedenjske motnje. Najpogostejša obolenja teh živali so nevroze, ki se izražajo z ugrizi in nenadzorovanim opravljanjem »potreb«. Terapija je v bistvu enourni pogovor s kar največjim številom družinskih članov. Ena izmed morebitnih rešitev - kakor v primeru nekega dobermana, ki je renčal na svojega gospodarja - je preprosta edukacija lastnika, kako naj si zagotovi dominacijo nad psom ali ga prisili k poslušnosti: »Sedi, leži, skoči ...!« Včasih se mora dr. Vothova tudi sama ukvarjati z živalmi, vendar samo tedaj, ko gre za bolj zapletene probleme. Denimo, kot v primeru angleškega ovčarja, ki se je bal grmenja. Pri vsakem prvem grmenju je namreč skočil skozi zaprto okno ali steklena vrata. Pri tem ovčarju je morala uporabiti klasično metodo desenzitiviranja, s kakršno sicer zdravniki fobije pri ljudeh. Veterinarica mu je reproducirala čedalje močnejše zvoke in glasbo, psa pa je nagradila, če je mirno prenesel hrup, dokler se ni na koncu naučil prenašati grmenja. »Ker vsaj cetrtnina vseh domačih živali po mestih zaradi svojih vedenjskih motenj konca pri 'sintarjih',« pravi dr. Alan Beck, direktor Centra za interakcijo med živalmi in družbo, v okviru katerega deluje tudi navedena ustanova, »je klinika nedvomno humana zamisel«.

Mars bo še naprej v središču pozornosti

HOUSTON - Okvara na medplanetarni sondi Mars Observer, ki je vredna dobro milijardo dolarjev, ni omajala odločnosti strokovnjakov agencije NASA. Hkrati s analizami morebitnih vzrokov okvare nadaljujejo z izvajanjem drugih programov raziskav Marsa in planirajo nove dejavnosti, ki naj bi nadomestile propadli projekt. Zdi se, da je okvaro na Mars Observerju, do katere je prišlo 20. avgusta letos, ko so štiri dni pred vtirjenjem sonde v Marsovo orbito neprodušno zaprli rezervoarje za gorivo, povzročila hkratna odpoved dveh enakih tranzistorjev v glavnem in alternativnem merilcem računalnika. Taksni tranzistorji so se pokvarili tudi neposredno pred izstrelitvijo meteorološkega satelita NOAA-13 junija meseca letos, in sicer zaradi prekinjenega vezja, kjer so aluminijaste žicke spete s pozlačeno podlogo, ki ni bilo odporno na vibracije. Naslednja misija agencije NASA proti Marsu se bo začela 1996. leta, ko bodo izstrelili malo sondo za spuščanje, imenovano MESUR Pathfinder. MESUR bo prva od dvanajstih »mikro« sond, ki jih bo NASA v prihodnjih desetih letih spustila na Mars. Čeprav so sprva strokovnjaki predvidevali, da bodo s pomočjo Mars Observerja izdelali natančne zemljevide Marsove površine, kar naj bi olajšalo izbiro optimalnih točk za pristanke sond, danes pravijo, da jih lahko določijo tudi brez Observerjevih posnetkov. Upravitelj agencije NASA Daniel Goldin je že izdal nalog, naj strokovnjaki izdelajo tri opcije za »nadomestitev« izgubljenega Observerja: napravili naj bi novo sondo iz rezervnih delov; popolnoma novo napravo, kar naj bi omogočila tudi udeležba privatne industrije; ali pa naj bi novembra 1994 izstrelili dve do štiri »mini« sonde proti Marsu. Orbitalne sonde naj bi izdelali po istem vzorcu kot sondo Clementine, ki so jo izdelali po naročilu ameriskega ministrstva za obrambo. Slednje bodo izstrelili januarja prihodnje leto, da bi omogočila kartografiranje Meseca in nekaterih asteroidov. Projekt so končali v manj kot dveh letih, za skromnih 100 milijonov dolarjev. (E. J.)

ZANIMIVA ZNANOST (8) / NARAVA POGOSTO OBČUTLJIVIM ORGANOM VSILI DODATNE FUNKCIJE

Hidravlika

Srce ni edina »črpalka« za oskrbovanje organizmov

Narava se vselej rada potruži, da organom vsili dodatne funkcije. Tudi kardiovaskularni sistem se ni mogel izogniti tej usodi, čeprav so njegove naloge zelo specifične in odgovorne - pritisk v krvnem obtoku je bil namreč preveč mamljiv, da ga narava ne bi izkoristila.

Znano je, da je povečan krvni pritisk zelo nevaren za organizem, saj lahko uniči krvne žile. Vendar pa je narava izkoristila tudi ta pojav. Primer: zabji kušcar, ki živi v mehkiških puščavah, koristi lokalno hipertonijo v žilah glave za svojo obrambo. Tovrstna funkcija hipertoniije ni redkost v naravi. Kri pod pritiskom, večjim od običajnega, napolnjuje grebene, bodice in druge izrastke na glavi in drugih delih telesa številnih živali, ter povzroča njihovo povečanje in spremembo barve - s čimer žival dobi zelo strahljiv videz. Zabje kušcarje je narava oskrbela se z enim »hidravličnim« obrambnim mehanizmom: v trenutku nevarnosti posebna mišica pritiska ob veliko žilo, kar povzroči naglo povečanje pritiska v žilah glave. Tanke žilice v očesnih vekah takega pritiska ne prenesejo, zato počijo, kri pa brižgne iz kušcarjevih oči naravnost v sovražnika. Nepricakovani tuš požene napadalca v beg. To »orožje« deluje v premeru meter in pol. Mišica-zapiralka pomaga zabjemu kušcarju tudi pri levitvi. Ker rastejo skoraj vse življenje, zabji kušcarji vsako leto zamenjajo svojo kožo. Včasih se jim pri slavljenju malce zatakne in tedaj mišica-zapiralka priskoci na pomoč. Ko se krvni pritisk poveča,

se žile napolnijo s krvjo in glava pričanja otekati; debeli se tako dolgo, dokler stara koža ne počni. Nadaljnja procedura je enostavna: kušcar se izvleče iz svoje kože skozi nastalo odprtino kot iz kombinezona. Za nove dodatne funkcije kardiovaskularni sistem ni bil primeren. A ko je narava »iznasla« črpalke in informacijske sisteme, se je »odločila«, da se resneje pozabava s hidravliko. Najprej se je »spomnila«, da se s potiskanjem tekočine v votle predele organizma in medtkivni prostor lahko znatno poveča njihova mehanska čvrstost. Do nastanka hidrostatičnega skeleta je bil samo se en korak. Smešno se sliši, da je človek pričel uporabljati podobne izume sele v 20. stoletju. Zamislite si kolono buldožerjev, ki so se prebili skozi tajgo na kraj bodočega gradbišča.

Hidravlika je navzoča na vseh »postajah« evolucije

BORIS SERGEJEV

Ko je prostor za naselje očiscen, raztovorijo ne ravno velike črpalke in že čez pol ure zraste naselje dvonadstropnih planinskih his, katerih nosilna konstrukcija je dobesedno napihnjena. Udobno, hitro, poceni in zanesljivo. Povrh tega so platnene hiše lahko zelo tople, se zlasti če so njihovi zidovi narejeni iz dveh do treh slojev gumi-ranega platna.

Tudi zivalim prinaša hidrostatični skelet udobje. Njegova osnovna prednost je v tem, da lahko nastane samo za obdobje, ko je to potrebno. Ko potrebe več ni, se pritisk v sistemu zmanjša in od skeleta ne ostane niti sledu. Glede na varnost hidrostatični skelet resda ni vzdržal konkurence s koščenim; tam, kjer morajo biti opore konstan-

tne, je odstopil svoje mesto trdnjšim tvorbam. Kjer konstantni skelet ni potreben, pa je prednost se zmeraj na strani hidravlike. Narava je prenesla ta izum skozi vso evolucijo, od najprimitivnejših bitij do človeka. Primer: koclživ gobasti organ, ki za delovno tekočino uporablja kri. Se bolj zanimivi so hidrodinamični mehanizmi. Med najpreprostejše konstrukcije spadajo odvodni sifoni mehkužcev-skoljkarjev. Te zivali dobivajo kisik in hrano v obliki drobnih kosčkov organskih snovi v vodi, ki jo vsesavajo v votlino svoje lupine, z izločki onesnaženo vodo pa splakujejo skozi specialni sifon. Za mehkužcevo zdravje je bistvenega pomena, da odpadne snovi odplavajo čimdlje, da se ne bi vračale vanj. Zato je odvodni sifon precej dolg. A ta organ nima posebne muskulature, s pomočjo katere bi se lahko iztegnil. Ko se skoljka zapre in se gibanje vode v votlini plasca umiri, sifon splahni. A kakor hitro pride do ponovnega valovanja, se sifon pod pritiskom tekočine zravna in stegne. V okončinah pajkov igrajo hidrodinamične naprave funkcijo motorike. Ta oktopodna bitja, katerih vsaka nozica sestoji iz 6 do 7 členkov, upogibajo svoje okončine tako kot vse druge živali: s pomočjo kontrakcije specialnih mišic, stegujejo pa jih s pomočjo povečanega pritiska v ekstremitetah, ki so prevlečene s hitinskim oklepom. Hidrodinamični mehanizmi pomagajo nekaterim zivalim tudi pri kopanju lukenj. Ko navadna glista poskuša izkopati luknjo v vlažna tla (če so suha, jih navlaži sa-

ma), maksimalno skrci prstanasto muskulaturo sprednjega dela svojega telesca, pri čemer se pretvori v ostro silo, s katerim isče vsaj minimalno razpoko v zemlji. Če ji to ne uspe, zabode prednji konec v zemljo in prične udarjati po njem odnotraj z organom, ki se premika s pomočjo hidrodinamičnega mehanizma. Povečanje pritiska z dveh na 14 atmosfer ji omogoča udarec jakosti 8, 5 gramov. Ko se vsaj malo vdre, glista povečuje pritisk v sprednjem delu telesca, s čimer ga siri in z njim povečuje luknjo. Če tla niso pretirna, se glista s ponavljanjem orisanih kretanj ze v kratkem času vkoplje. Se bolj energične so sipunkulide, ki pri kopanju lukenj razvijejo pritisk do 600 milimetrov vodnega stolpca. Med najpopolnejše hidrodinamične sisteme spada motorični aparat morskih zvezd in ježkov. Kraki morskih zvezd so prežeti s simetrično nameščenimi zrakastimi kanali, ki jih napolnjuje vodenkasta tekočina. Večice, ki se razprostirajo od kanalov, prodirajo v vsako od majcenih misičnih nožic, ki so nameščene na spodnji strani kraka. Med gibanjem tekočina pritiska ob nozice, ki močno otečejo in se zravnavajo v smer gibanja ter se s pomočjo tipalk pričvrstijo ob tla, nakar se njihova muskulatura skrci in iztisne tekočino iz kanala, zvezda pa se pomakne naprej. Zatem se nozice ločijo od podlage, vanje ponovno prodre tekočina in ciklus se ponovi. Kot vidite, srce ni edina črpalka, ki jo narava uporablja za oskrbovanje pomembnih življenjskih funkcij. (B.K.)

SPLOŠNA MEDICINA / ČLOVEŠKI ODNOSI

Drobne želje kakor pot do zadovoljstva

Darujmo sebi in drugim kako prijetnost

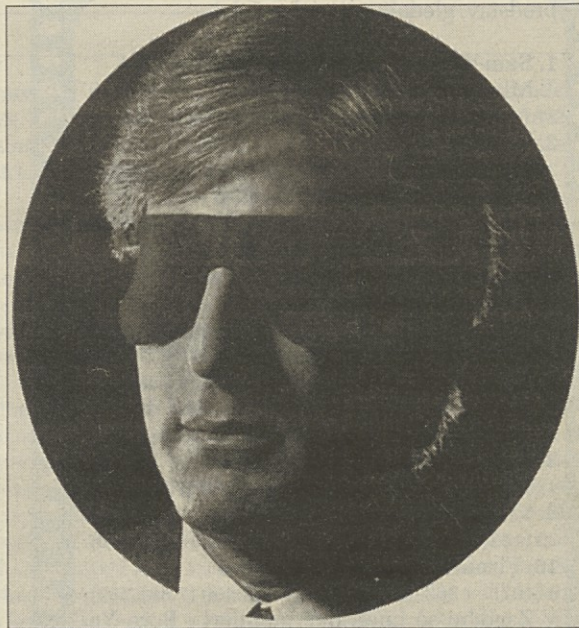
Večina ljudi v zadnjih decemberskih dneh mrzlično premišluje, kako in kaj vse je pred iztekom leta še potrebno narediti, kupiti, napisati, poslati, pripraviti, zaviti, koga vse je potrebno obiskati, poklicati, komu voščiti in tako naprej in naprej. Zaposlena s tekanjem sem ter tja in v stalni skrbi, kako izpolniti obsežni vsakodnevni plan, ta večina nase kar pozablja. Nekateri morda nimajo tako obsedene stanja in vse načrte konec leta opravijo v manj hitenja. Nekateri pa so povsem izven tega. So osamljeni in v svoji bližini niamjo ljudi, ki bi jih klicali, jim voščili. Prazniki so čas, ko se osamljeni svoje samote še bolj zavedajo in jo glo-

bje začutijo. Ustavimo se za trenutek! Vsi dirkajo, srednje hiteci in osamljeni. Ustavimo se in se vprašajmo, kdaj smo sami sebi darovali kaj lepega. Kdaj smo zase storili to, kar želimo, da bi drugi naredili za nas? Poskušajte se spomniti, kdaj ste si nazadnje vzeli čas za svoje drobne želje in si jih izpolnili.

Ce morate prav dolgo premisljevati in iskati odgovor, potem je vsekor zadnji čas, da darujete nekaj samo sebi. Morda se povabite na tortico v slastičarno. Morda odidete k frizerju in se uredite zato, da boste sebi vseh in ne zaradi drugih. Morda se za pol ure zaprete v kopalnico, si pripravite dišečo kopel in uživate.

Kdaj ste bili nazadnje v gledališču, v kinu, na tekmi? Prislunhite sami sebi in izpolnite si svoje drobne želje. Tiste drobne želje, katerih uresničitev je odvisna le od vas, pa sami do sedaj niste imeli časa ali poguma, da si jih uresničite. Ob tem, ko boste svoje želje uresničevali, ko boste občutili prijetnost in zadovoljstvo, ob tem pa le pomislite, zakaj si kaj podobnega ne bi se kdaj darovali. Zakaj bi se izogibali prijetnostim, katerih uresničitev je v vaših rokah?

Ce ste na vprašanje, kdaj ste si izpolnili kakšno drobno željo, hitro našli odgovor ali celo več odgovorov, potem vsekor znate poskrebeti zase. Vprašajte se potem,

Življenje z zavezanimi očmi označuje osamljenost

kdaj ste povsem na lasno pobudo izpolnili drobno željo svojega bližnjega. Ce ste tudi sedaj hitro našli odgovor, potem ste lahko srečni vi in ljude v vaši okolici. Ce pa morate se in se premisljevati, kdaj se je zgodilo kaj takega, potem je čas, da prislunhete drobnim željam svojih bližnjih. Vas mogoče otrok že več tednov prosi, da gresta v lutkovno gledali-

šče? Bi morda možu spekli njegov priljubljeni kolač, čeprav se ni praznika? Bi namesto mame skuhalo kosilo? Bi morda slabovidnemu dedu prebrali za vas dolgočasen, zanj pa zanimiv članek? Drobne želje ležijo v nas in v drugih, zakaj jih ne bi izpolnjevali in tako lepsali našega trdega vsakdana. Darujmo sebi in drugim nekaj malih prijetnosti. **Meta Pentek**

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Danes, 22. decembra, ob 20. uri OB LETU OSOREJ (SD).

Danes, 22., v četrtek, 23., in v petek, 24. decembra, ob 16. uri predstava marionetnega gledališča Kinetikon SKRAT TUKI-TAM IN NJEGOVE TEZAVE (KD).

V petek, 24., v soboto, 25., v nedeljo, 26. decembra, otroški muzikal BUCKA NA BROADWAYU (LD).

DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

Danes, 22. decembra, ob 20. uri premiera H. Ibsen: ROSMERSHOLM, za izven. Predstava bo se v četrtek, 23. decembra, ob 19.30, za abonma prva repri-za in izven.

MALA DRAMA SNG, tel.: 061/ 221-511

V četrtek, 23. decembra, ob 20. uri M. Jesih: LJUBI-TI, za izven. Razprodano!

OPERA SNG, tel.: 061/ 331-950

Danes, 22. decembra, ob 11. uri Cipci: SNEGULJCI-CA. Razprodano!

Danes, 22. decembra, ob 19. uri Strauss ml.: NETO-PIR. Razprodano! Predstava bo se v ponedeljek, 27. decembra, ob 16.30, za izven.

V četrtek, 23. decembra, ob 19. uri Cajkovski: HRE-STAC, za izven. Predstava bo se v soboto, 25. decembra, ob isti uri. Razprodano!

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE,**tel.: 061/ 312-860**

V petek, 31. decembra, ob 19.30 O. Scheinpflugo-va: FILM SE MU JE UTRGAL (OKENCE), za izven.

MGL, tel.: 061/ 210-852

Danes, 22. decembra, ob 20. uri M. Kleč: VSEGA JE KRIVA MARIJANA DERZAJ, za izven in konto. Go-stovanje SSG Trst.

V četrtek, 23. decembra, ob 19.30 E. Flisar: KAJ PA LEONARDO?, za izven in konto.

MALA SCENA MGL:

Danes, 22. decembra, ob 18.30. uri G. Barilly: ME-DENI MESEČ, za izven in konto.

GLEDALIŠČE GLEJ,**tel.: 061/ 216-679**

Vsak četrtek in petek v decembru ob 21. uri pred-stava NEURODANCER.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI,**tel.: 061/ 448-920**

V petek, 31. decembra, ob 21. uri komedija, MOZ MOJE ZENE.

KUD FRANCE PRESEREN,**tel.: 064/ 332-288**

V petek, 24. decembra, ob 21. uri Gledališče Ane Monro: VARIETE.

CELJE**SLGC, tel.: 063/ 25-332**

Danes, 22. decembra, ob 15. uri R. Thayenthal: ANA IN KRALJ, KI JE PADEL IZ PRAVLJICE, za izven.

V petek, 24. decembra, ob 10. uri Z. Krilič: JAJCE, gostovanje lutkovnega gledališča iz Ljubljane, za abonma mravljica; predstava bo se ob 15. uri, za izven.

V četrtek, 30. decembra, ob 19. uri L. Pirandello: KOT ME TI HOČES, za izven.

JESENICE**GLEDALIŠČE TONETA CUFARJA,****tel.: 064/ 81-260**

V torek, 28., in v sredo, 29. decembra, ob 19.30 Ray Cooney: POKVARJENO.

KRANJ**PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ,****tel.: 064/ 22-681**

V petek, 31. decembra, ob 19.30 Igor Torkar: REVI-ZOR '93, za izven.

MARIBOR**DRAMA SNG, tel.: 062/ 221-206**

Danes, 22. decembra, ob 19.30 LA DIVINA COM-MEDIA - PURGATORIO.

V četrtek, 23. decembra, ob 19.30 LA DIVINA COMMEDIA - PARADISO.

V petek, 31. decembra, ob 18. uri v Minoritski cerkvi M. Vezovisek: JERMANOVO SEME, za izven.

OPERA IN BALET, tel.: 062/ 221-206

V nedeljo, 26. decembra, ob 17. uri balet P. I. Cajkovski: HRESTAC.

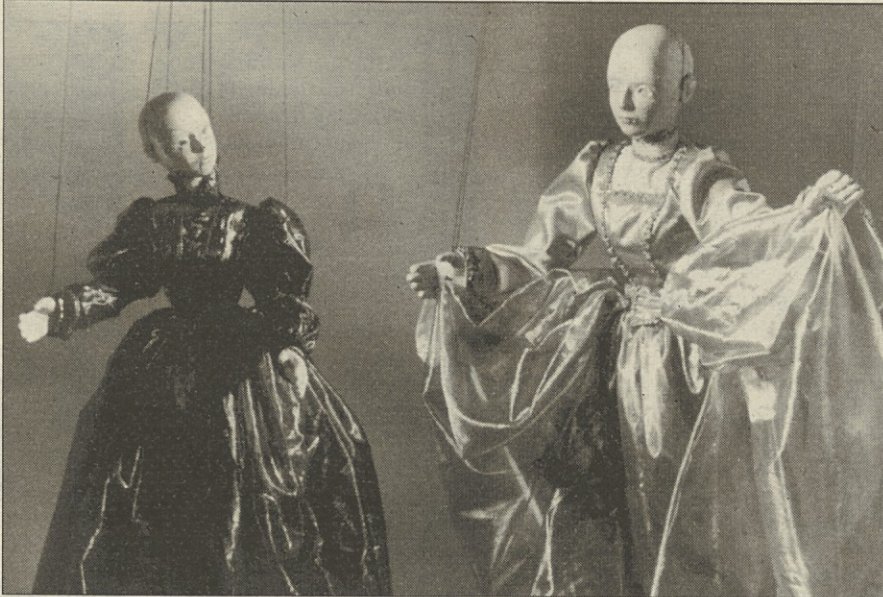
V ponedeljek, 27. decembra, ob 18. uri I. Kalman: KNEGINJA CARDASA, za red Tam.

V torek, 28. decembra, ob 19.30 G. Verdi: LA TRA-VIATA, za abonente in izven.

PIRNIČE**DOM KRAJANOV, tel.: 061/ 611-044**

Danes, 22. decembra, ob 17.20 I. Cankar: HLAPCI.

OB PRAZNIKIH LUTKOVNA PREDSTAVA

V tržaško gledališče Rossetti se vračajo Podreccove lutke: kot je že postala tradicija bodo namreč nastopale ob božiču. Tokrat je skupina »I Piccoli di Podrecca« pripravila Trmjuščico na glasbo Ottorina Respighija, vsebina pa je seveda povzeta po znani Perraultovi pravljici. Premiera predstave, ki so jo pripravili v sodelovanju z orkestrom Cittadella Musicale, občinsko in pokrajinsko upravo iz Arezza, je bila 18. decembra v gledališču Petrarca v toskanskem mestu. Pred Trstom pa so se Podreccove lutke ustavile še v Čedadu.

Skupina »I Piccoli« Vittoria Podreccce je nastala v Rimu leta 1914 v dvorani Verdi palače Odescalchi, kjer je nastopala dobro desetletje. Leta 1922 pa je začela potovati po Evropi, nato pa je odpotovala tudi »preko luže«, povsod je požela veliko odobravanje tako kritike kot publike. Po smrti ustanovitelja leta '59 je bila skupina takoj v težavah in je leta '64 povsem nehala nastopati. Leta '79 so jo obudili na pobudo deželne uprave FJK, ki je odkupljeno gradivo zaupala Stalnemu gledališču FJK. Prenovljena skupina je nastopila 5. julija '79 v Čedadu, rojstnem kraju Podreccce ob 20-letnici njegove smrti.

Trmjuščica je bila ena največjih uspehov Podreccove skupine, ki jo je prvič izvedla leta '22. V Trstu bo predstava na sporedu jutri zvečer, na božič in štefanovo.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Presernova 10

Razstava svetovne novinarske fotografije 1993 je na ogled do 26. decembra (Sprejemna dvorana).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del JANEZA ZORKA je na ogled do 9. januarja.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE, Celovška 23

Razstava slik JONA GALA PLANINCA: SLIKE '93 je na ogled do 10. januarja.

MODERNA GALERIJA, Tomsičeva 14

Razstava fotografij JANEZA MARENCICA je na ogled do 16. januarja. Razstava ODMIK IN BLIŽINA je na ogled do 9. januarja. Razstava avstrijskega umetnika ARNULFA RAINERJA je na ogled do 30. januarja.

NARODNA GALERIJA, Cankarjeva 20

Razstava FRANA KLEMENCICA (1880-1961), sopotnika slovenskih impresionistov, je na ogled do 10. januarja.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

Do petka, 31. decembra, si lahko ogledate razstavo jaslic.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava STANETA KREGARJA je na ogled do 28. januarja.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Razstava TURN AROUND WOMAN je na ogled do 20. januarja.

GALERIJA FILIPOV DVOREC,**Cankarjevo nabrežje 1**

Razstava del slikarja ZDENKA HUZJANA je na ogled do 14. januarja.

GALERIJA PIC LEK, Verovškova 57

Razstava slik KATARINE BELAVIC in ESTER LAMPIC je na ogled do 14. januarja.

GALERIJA SLOVENIJALE, Dunajska cesta 22

Razstava akademske slikarke MARJANCE JEMEC-BOŽIC je na ogled do 31. decembra.

GALERIJA SKUC, Stari trg 21

Razstava BRANISLAVA PETRICA je na ogled do 7. januarja.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA,**Vodnikova 65**

V četrtek, 23. decembra, bo ob 18. uri otvoritev razstave slik TOMAZA ZELEDNIKA. Razstava bo na ogled do 11. januarja.

SLOVENSKI SOLSKI MUZEJ, Plečnikov trg 1

Razstava SREČNA AFRIKA - otroške igrice iz Gane in Burkine Faso je na ogled do 15. februarja.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER**KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7**

Razstava CIPKE IZ BABICINE SKRINJE je na ogled do 6. januarja.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI,**Zaloska 61**

Razstava slikarjev naivcev je na ogled do 12. januarja.

DOMZALE**LIKOVNO RAZSTAVISČE DOMZALE**

Razstava slik MARIA VILHARJA je na ogled do 29. decembra.

MARIBOR**FOTOGALERIJA STOLP, Zidovska ulica**

Razstava fotografij VINKA SKALETA je na ogled do 20. januarja.

MURSKA SOBOTA**GALERIJA MURSKA SOBOTA**

Razstava slik in risb MIRKA RAJNARJA je na ogled do 17. januarja.

NOVO MESTO**DOLENJSKI MUZEJ, Muzejska ulica 7**

Tretja medregionalna likovna razstava je na ogled do 7. januarja.

GALERIJA KRKA, Cesta herojev 45

Razstava DIMITRIJA POPOVIČA ciklus Marilyn Monroe je na ogled do 10. januarja.

PIRAN**GALERIJA MEDUZA 2, Tartinijev trg 3**

Prodajna razstava miniaturnih in noveletnih originalnih vosčilnic je na ogled do 6. januarja.

POSTOJNA**GALERIJA POD KLANCEM, Vilharjeva 4**

Razstava ŠTEFANIJE POŽAR je na ogled do 10. januarja.

PTUJ**PTUJSKI POKRAJINSKI MUZEJ, Muzejski trg 1** Arheologija Poetovionensis - stara in nova arheološka spoznanja ob stoti obletnici ustanove in razstava slikarja SANDIJA CERNKA sta na ogled do 15. januarja.**SEMPETER PRI NOVI GORICI****GALERIJA BAZATO, Goriske fronte 2**

Razstava slik akademskega slikarja BORISA ZA-PLATILA je na ogled do 10. januarja.

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,**tel.: 061/ 222-815**

V soboto, 25. decembra, ob 18. uri BOŽICNI KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE. Program: A. Corelli, W. A. Mozart, F. Handel (GD).

FESTIVAL LJUBLJANA,**tel.: 061/ 226-544**

Danes, 22. decembra, bo ob 19.30 v Viteški dvorani koncert iz cikla Mladi virtuoz: MATEJ ZUPAN - flavta in NICOLETTA SANZIN - harfa. Program: Bach, Krumpholz, Naderman, Saint Saens, Grandjanyja, Karg-Elerta, Hilseja.

Danes, 22. decembra, bo ob 20. uri v cerkvi sv. Franciska božični koncert NEW SWING QUARTETA.

V četrtek, 23. decembra, bo ob 19. uri v trnovski cerkvi koncert Orkestra Slovenske policije in mešanega pevskega zbora Lira.

KUD FRANCE PRESEREN,**tel.: 061/ 332-288**

V četrtek, 23. decembra, ob 21. uri ETBIN ŠTEFANCIC - kitara.

VODNIKOVA DOMACIJA,**tel.: 061/ 558-973**

Danes, 22. decembra, bo ob 18. uri koncert SILVE KATAVIC - violina.

LJURSKA BISTRICA

V soboto, 25. decembra, bo ob 23. uri v klubu MKNZ koncert skupine THOSE WHO SURVIVED THE PLAGUE in skupine DEAF INDIANS.

NOVA GORICA

V ponedeljek, 27. decembra, bo ob 20. uri v veliki dvorani Kulturnega doma koncert GORISKEGA PIHALNEGA ORKESTRA.

NARODNI MUZEJ

Matjaž Kmecl**Andrej Smole**
znameniti Slovenecigra **Tone Gogala**

Režija Dušan Mlakar

Četrtek, 23.12. ob 17^hSreda, 29.12. ob 20^h

Rezervacije: blagajna muzeja 218 886

FJK

TRŽIČ

Občinsko gledališče

V petek, 14. januarja 1994 bo na sporedu koncert Simfoničnega orkestra RTV Slovenije. Nastopajo Serghej Krylov - violina, Luisa Castellani - sopran, dirigent Anton Nanut.

GORICA**Avditorij Savio****Ul. XX . septembra 89**

V četrtek, 30. t.m., ob 20.30 novoletni koncert z Filharmoničnim orkestrom »Oltenia«. Dirigent Ovidiu Balan.Solistka Anastasia Tchegotariova - violina.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom**Slovensko Stalno Gledališče**

Danes, 22. t. m., ob 20. uri, gostuje SSG v Mestnem gledališču ljubljanskem z delom M. Kleca »Vsega je kriva Marijana Deržaj«. Jutri, 23. t.m., ob 16. uri za red G t.m., ponovitev monodrame »Boš ze videla«. Igra Mira Sardoc, režija Jože Babič.

Verdi - Dvorana Tripcovich**Operna sezona**

Danes, 22. t. m., ob 20. uri (red H)zadnja ponovitev opere »Hänsel in Gräthel«. Direktor Michael Luig.

Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (9-12, 16-21).

Gledališče Rossetti

Danes, 22. t.m., ob 16.00 (red sreda polpoldne): Piccolo Teatro iz Milana ponovi Goldonijevo komedijo »Primorske zdrahe«. Režija G. Strehler. V abonmaju odrezek st. 4.

Jutri, 23. t. m., v soboto, 25. t. m. in v

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče

Danes, 22. t.m., ob 10.30 - Astrid Lindgren : »Pippi Langstrumpf«, predstava za otroke. Ponovitev jutri, 23. t.m., ob 19.30.

Jutri, 23. t.m., ob 19.30 premiere Smetanove ope-

nedeljo, 26. t. m. bo na sporedu Respighijeva opera »La bella dormiente nel bosco« (Trmjuščica) z lutkami I Piccoli di Podrecca.Režija R. Piaggio. Popusti za abonenate gledališča Verdi, Tržaškega koncertnega združenja in gledališča Rossetti. Otroci do 10. leta starosti imajo vstop prost.

Gledališče Cristallo-La Contrada

Od torka 28. t.m., ob 20.30, izven abonmaja, izjemna predstava: »Erotico cavaliere errante«, igra Giorgio Albertazzi.

re »Prodana nevesta« (Die verkaufte Braut). Ponovitev 28. t.m. ob 19.30.

BELJAK

Studijski oder: danes, 22. t.m., ob 20. uri - Bernhard Slade »Nächstes Jahr - gleiche Zeit«.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815

Do petka, 24. decembra, VIDEO FILM FESTIVAL '93. Pregled sodobnih tokov v plesu na videu in filmu.

KLUB CD

Danes, 22. decembra, ob 21. uri umetniški večer - Stara Ljubljana. Sodelujejo: BESIM SPAHIC, NIKO GRAFENAUER, LADO LESKOVAR, TOMAZ PENGOV, KATJA LEVSTIK, MAJA IN ROMAN KONCAR, KAMILA VOLCANSEK, JANEZ LOMBERGER.

GALERIJA EQUINA, Gregorčičeva 3

Danes, 22. decembra, bo ob 18. uri predstavitev knjig ANE POGACNIK: Nad svetlobo sonca in MARKA POGACNIKA: Ko se boginja vrne.

MREZA ZA METELKOVO

Danes, 22. decembra, ob 20. uri koncert VENTIL in DISCRETION (Gala dvorana); ob 21.30 Channel Zero videoprojekcija: BODY DOUBLE (Sola-klet).

KUD FRANCE PRESEREN,**tel.: 061/ 332-288**

Danes, 22. decembra, ob 21. uri predstavitev knjige GORANA I. JANKOVICA: RIJEC - DVIJE O PETRONIJU.

KULTURNI DOM SPANSKI BORCI,**tel.: 061/ 1404-183**

V soboto, 25. decembra, bo ob 16. uri predstava Grimm-Valic: JANKO IN METKA LETA 2000, v izvedbi Mojega gledališča.

KNJIZNICA SISKI, Prušnikova 106

Danes, 22. decembra, ob 19.30 predstavitev dveh novih knjig dr. IZTOKA TOMAZINA.

KRIZEVNIŠKA CERKEV

Do petka, 24. decembra, so na ogled jaslice. Vodstvo je organizirano med 11. in 13. ter 15. in 18. uro. Vsak dan je ob 17. uri nastop gojencev glasbene sole Moste-Polje.

LITIJA**ZIK - KNJIZNICA DR. SLAVKO GRUM**

V četrtek, 23. decembra, bo ob 19. uri predstavitev literarne revije BESEDNE SENCE.

NOVO MESTO**DOM KULTURE, Presernov trg 3**

Danes, 22. decembra, ob 11. uri predstavitev knjige TONETA KNEZA: NOVO MESTO III.

TRST

Kulturni dom

V vzhodnem fojerju je do konca decembra na ogled spominska razstava ob 50-letnici Partizanskega dnevnika.

Dvorana Tripcovich

Se danes, 22. t. m., bo v fojerju na ogled razstava Marina Zocha.

ČEDAD**Trzaska kreditna banka**

Do 15. januarja 1994 razstavlja svoja dela Ra-do Jagodic.

VIDEM**Arteseigno**

Do 18. januarja 1994 razstavlja svoja dela Lojze Spacal.Urniki: petek, sobota, ponedeljek in torek od 17. do 20. ure, ob nedeljah od 10. do 12. ure.

KOROŠKA

CELOVEC

Dezelna galerija

Do

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.00	Zlati prah: Carobno ogledalo
10.05	Biskvitki, zadnji del ameriske risane serije
10.30	Videospon, ponovitev, VPS 1030
11.25	Iz življenja za življenje: Prislunhimo tišini
11.55	Veliki zločini in procesi 20. stoletja, ponovitev 12/13 dela angleske dokumentarne serije
12.20	S Petrom Ustinovom okoli sveta, 5/6 del angleske dokumentarne serije
12.45	Poslovna borza
13.00	Porocila
13.05	Studio City
14.05	Video strani
16.15	Svet poroča*
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	Abc-itd, tv igrice
19.10	Otroci voščijo otrokom
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarisce
20.40	Slovenske novele: Milan Pugelj-Tugo Stiglic: Nasmeh pod pajcolanom, tv film, VPS 2040
22.20	TV dnevnik 3, VPS 2220
	Sova
22.45	Burleske Charlieja Chaplina, 4. epizoda am. čb nanizanke
23.20	Zgodbe Dicka Francisa, 3., zadnji del koprodukcijske nanizanke, VPS 2320

SLOVENIJA 2

09.30	Video strani
09.55	Garmisch Partenkirchen: Slalom (Z), 1. tek, prenos
11.00	Video strani
12.55	Garmisch Partenkirchen: Slalom (Z), 2. tek, prenos
14.15	Televizijska konferenca
15.30	Moda, moč in slava, 2. oddaja
	Sova, ponovitev
16.30	Medvedja usluga, 11. del angleske nanizanke
17.10	Zgodbe Dicka Francisa, 2/3 del koprodukcijske nanizanke Po krivem osumljen
18.45	Sola podjetništva, 2/8 del izobraževalne serije
19.30	TV dnevnik 2
	Sportna sreda
20.05	Ljubljana: Finale DP v malem nogometu, prenos
21.35	Finale pokala Slovenije v odbojki (M), posnetek iz Murske Sobote
22.30	Opus, oddaja o glasbi
	Oddajo vodi Darja Korez-Korenčan.
00.00	Video strani

KANAL A

09.00	MacNeil in Lehrer komentirata, oddaja v angleščini
10.00	CMT
10.50	Koala, ameriska risana serija
11.00	Luč svetlobe, ponovitev 62. dela ameriske nadaljevanke
11.50	A-Shop
12.00	Matlock, ameriska nanizanka
	Afera
13.10	Video strani
16.10	A-Shop
16.20	Prva moc, ponovitev am. grozljivke
	Igrajo: Lou Diamond Phillips, Tracy Griffith, Jeff Kober, Mykel T. Williamson Elizabeth Arlen in drugi; režija Robert Resnikoff.
17.50	A-Shop
18.00	Luč svetlobe, 63. del ameriske nadaljevanke
18.45	Male zivali
19.00	Koala, ameriska risana serija
19.25	CMT
20.00	Risanke
20.10	Porocila
20.30	Dance Session, 12. oddaja o plesu
21.00	Matlock, ameriska nanizanka
	Afera
22.00	Portret Paagal Babe, dokumentarna oddaja
22.30	Porocila
22.50	A-Shop
23.05	CMT
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Slovenski program
-------	-------------------

KOROŠKA

19.00	Zvezna dežela danes
-------	---------------------

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-mattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.25	SP v smučanju: tek-stafeta 4X5 Z, 9.50 zenski slalom, 1. tek, 10.50 moski superveleslalom, 11.25 tek - 15 km M, vems (10.45) dnevnik
12.00	Nan.: Nancy, Sonny & C.
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.05	Prove e provini a Scom-mettiamo che...?
14.40	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes kviz, risanke, nanizanke in aktualnosti
17.30	Mikrofon je Big!
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: Brillantina, 19.00 Don Fumino
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: 44. Festival italijanske popevke - La tombola di Sanremo (vodi Pippo Baudo)
23.10	Dnevnik
23.15	Sportna sreda: IP v košarki
24.00	Dnevnik in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Dok.: Benin
1.10	Film: Come far volare il tempo (dram., ZDA '80)

RAI 2

6.30	V kraljestvu narave
7.00	Otroska odd., risanke
8.45	Jutranji dnevnik 2
9.05	Film: Erode il grande (zgod., It. '58)
10.40	Kronike v živo (vodi Mit-ta Medici)
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.40	Nad.: Beautiful, 14.20 Santa Barbara
15.10	Kronike v živo: Detto tra noi
17.15	TG2 in Iz Parlamenta
17.25	Pogum življenja
18.20	Sportne vesti
18.30	In viaggio con Sereno variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.35	Vreme, dnevnik, sport
20.20	Variete: Ventientini
20.40	Film: D.O.A. Cadavere in arrivo (krim., ZDA '88, i. D. Quaid, Meg Ryan)
22.25	Aktualno: Dosje
23.15	Dnevnik in vreme
23.35	Mixer dokumenti: Street of America - Delta Blues
0.05	Pregled tiska, kino
0.25	Film: Per amore o per denaro (kom., '84)

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrare-te, vmes aktualnosti
12.05	SP v smučanju: tek-15 km M, 12.50 zenski slalom, 2. tek
13.45	Znanstveni dnevnik
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.40	Operne arije
15.20	Sola se posodablja
15.50	Sport: teakwondo, rugby, 16.30 hokej
17.20	Rubrika Derby
17.30	Nan.: Vita da strega
18.00	Dok.: Geo - Pasji obrazi
18.35	Sport, Insieme, vreme
19.00	Dnevnik, dezelneste vesti
19.50	Variete: BlobCartoon, 20.05 Blob, 20.25 Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30	Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Film: Quell'oscuro oggetto del desiderio (dram., Fr. '77, r. L. Bu-nuel, i. F. Rey)
0.30	Dnevnik, vreme, kino

RETE 4

6.30	Nan., 8.30 nad. Piccola Cenerentola, 9.00 Anima persa, 9.30 dnevnik
10.00	Nad. Soledad, 10.30 Febbre d' amore, 11.15 Quando arriva l' amore
11.50	Luogo comune, vesti
12.00	Nad.: Celeste, Sentieri, 14.30 Primo amore, 15.00 La signora in rosa, 15.30 Cuore selvaggio, vmes (13.30) dnevnik
16.45	Kviza: gioco delle coppie, 17.35 La verità
17.30	Dnevnik TG 4
18.0	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Il nonno surgelato (kom., Fr. '70, i. Louis De Funés)
22.30	Film: Getta la mamma dal treno (kom., ZDA '87, i. Danny De Vito), vmes (23.30) dnevnik
0.30	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Kviz: Sarà vero?
15.00	Aktualno: Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna (vodita Mike Bongiorno, P. Barale)
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	TV film: Donna d'onore 2 (dram., '93, i. C. Alt, M. Ontkean, E. Wallach)
22.30	Aktualno: Spazio 5 (vodi E. Mentana)
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.15	Nanizanke
12.15	Aktualno: Tu Italia
12.30	Odpri studio
12.45	Otroski variete
14.30	Variete: Non è la RAI
16.15	Variete: UnoMania
16.30	Nan.: Agli ordini papà
17.10	Varieteja: Benny Hill, 17.35 Mitico
17.50	Sport studio
18.00	Nan.: SuperVicky, 18.30 Bayside School, 19.00 Il principe di Bel Air
19.30	Odpri studio
19.50	Radio Londra
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Film: Ragazzi in fuga-Missing in action 3 ('88, i. Chuck Norris)
22.40	Natale da campioni
23.40	Nan.: Voci nella notte
0.40	Sgarbi quotidiani
0.55	Sport studio
1.25	Radio Londra

TELE 4

13.30	19.30, 23.20 Dogodki in odmevi
18.20	Parole e musica
20.30	Le signore di Hollywood

MONTECARLO

19.30	22.30 Dnevnik
14.05	Film: Il capitano Sinbad
15.45	Variete: Tappeto volante
20.30	Nad.: Homefront ('91)
23.00	Mondocalcio
0.15	Film: 20.000 leghe sotto la terra (srh., i. V. Price)

Koper

13.00	Mannix, ameriska tv nanizanka
13.50	Stekleno srce, nemski film, 1976
	Igrajo: Joseph bierbichler, Stefan Guttler in drugi; režija Werner Herzog.
15.20	V ospredju, avtor Bruno Agrimi
15.30	Darovi narave, dokumentarna serija
16.00	TV novice
16.05	Carobna svetilka, otroški program
17.20	»Rotocalco Nostrano«, ponovitev
18.00	Slovenski program
	Minestra, mladinska oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Mannix, ameriska tv nanizanka
20.20	Dragnet, ameriska tv nanizanka
20.45	»Bersaglio«, vodi Tatiana Juratovec
21.25	Astronomija, ital. dokumentarna serija
	Planetarni sistem v vesoljskih raziskavah
21.50	TV dnevnik
22.05	Dalekozor, 2. del dokumentarne oddaje: Desetletje spomina
22.45	Hudobna zenska, ameriska drama, 1954

ORF Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
10.30	Trap na luni, ameriska komedija
13.00	Cas v sliki
13.10	Tarzan, gospodar dzungle, am. film
14.30	Lobo, risanka
14.35	Družinske vezi
15.00	Otroski program
15.50	Nahrbtnik poln dogodivscin
16.15	Potovanje po svetu iz najdb
16.35	Cez galaksijo in potem na levo
18.00	Cas v sliki
18.30	V stalni pripravljenosti
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.15	Ptič na zici, ameriska akcijska komedija, 1990
	Igrajo: Goldie Hawn, Mel Gibson, David Carradine in drugi; režija John Badham.
22.10	The Mixer - Clovek z Eaton Placea
22.55	Big Jake, am. vestern
	Igrajo: John Wayne, Maureen O'Hara in drugi; režija George Sherman.

ORF Avstrija 2

09.45	Tisoc mojstrovlin
09.55	Garmisch: Slalom (Z), 1. tek, prenos
12.00	Barbra Streisand, srečanje z veliko zvezdo
12.55	Garmisch: Slalom (Z), 2. tek, prenos
14.15	Igre življenja, serija
15.00	Fantomas proti Interpolu, franc.-ital. film
16.35	Iz srca Heinz Rühmann
16.45	Okno v podzemski svet
17.30	Zemlja in ljudje
18.00	Cas v sliki
18.00	Pri Huxtablovih: Plezanje v kleti
18.30	Le pogumno
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Solni baron, 4. del
22.00	Večerni studio
22.30	Za božjo voljo, 2. del dok. oddaje
23.15	Sporna vprašanja
00.15	Round Christmas

Hrvaška 1

10.00	Porocila
10.05	Solski spored
	Biblija
10.30	Likovna vzgoja
11.00	Zgodovina Biblije in zemljepis
11.15	Tecaj ameriske anglescine
11.35	Od igre do dela, 5., zadnji del hrvaske igrane dok. serije
12.00	Porocila
12.15	Luč svetlobe, 118. del
13.00	Družina za Joeja, am. film, 1990
	Igrajo: Robert Mitchum, Chris Furb, Maria Brew-ton in drugi; režija Jeffrey Melman.
14.30	Monofon
15.30	Učimo se o Hrvaski
16.00	Porocila
16.05	Marjana in njen vesela družina, 7/12 del otroške serije
16.30	Iz sveta znanosti
17.00	Hrvaska danes
18.00	Porocila
18.05	Kolo sreće
18.35	Santa Barbara, 592. del am. nadaljevanke
19.18	Loto 7/39, 1. zrebanje
19.30	Dnevnik 1
20.10	Loto 7/39, 2. zrebanje
20.15	Albe Vidaković, dokumentarna oddaja
21.00	Iskanja, politični magazin
21.45	Porocila
21.50	Večer ob glasbi: Ruza Pospis-Baldani
22.50	Slika na sliko
23.50	Porocila v angleščini
23.55	Sanje brez meja

Hrvaška 2

16.10	TV-koledar
16.20	Skrivnosti, 24/60 del serije
16.45	Rojstvo Evrope, ponovitev 6/7 del dokum. serije
17.40	Krog nasilja, pon. 6., zadnjega dela am.-ital. nadaljevanke
18.30	Odpri prvenstvo Hrvatske v dvoranskem nogometu, 1. polčas
19.00	Dvoranski nogomet, 2. polčas
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik 1
20.15	Polna hisa, 5/22 del am. humoristične nanizanke
20.45	Dvojna zmaga, 1/2 del ital. nadaljevanke
21.35	Peta hitrost
22.00	Prva ljubezen, angl.-franc.-svic. film
23.25	Proti toku

MTV Madžarska

06.03	Dobro jutro
09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Marx in Coca Cola, 1. del nem. tv filma
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.25	Pnevmatika, serija
14.13	V gravitaciji, ponovitev
14.53	Koncert-Svetovni pevski zbor v Matjaževi cerkvi
15.45	Pomoč v duševni stiski
16.00	Dnevnik
16.10	Nacionalni zakladi: Göcsej
16.25	Oblast in strast, serija
17.15	Za zivi svet
18.00	Vklopi, otroški program
18.50	Andersenove sanje
19.00	Vprašanja kristjanov
19.30	Dnevnik
20.15	Družinski krog, enodnevna sreća
21.10	Madžarski svetniki
21.35	Prelomnica tisocletja
22.20	Sužnji ljubezni, ruski film
23.55	Dnevnik

	KANAL A	21.00
	MATLOCK, ameriška nanizanka	

Kristina Kramer najame Matlocka za obrambo Sonje Cardenas, služkinje, ki je bila obtožena umora Kristininega moža, prisiljenega možakarja, ki je s Sonjo imel manjšo afero. Matlock se ne more upreti senzacionalnemu in donosnemu primeru, še posebej, ker ga je najela žena nezvestega moža.

	KANAL A	20.30
	DANCE SESSION, oddaja o plesu	

Predstavili vam bomo novo predstavo koreografije Eče Dvornik z naslovom Koža puščave. V drugem delu boste videli odlomke s predstave iz Pariza, koreografa Billa T. Jonesa, ki smo jo za vas posneli v centru Georges Pompidu. Voditelja oddaje pa sta s tem slavnim koreografom pripravila tudi zanimiv pogovor.

	HRVAŠKA TELEVIZIJA 2	22.00
	PRVA LJUBEZEN, angleško-francosko-švicarski film	

Film je nastal po romanu I.S. Turgenjeva. Zgodba se dogaja v Rusiji v prejšnjem stoletju. Mladi fant, ki je na počitnicah s svojimi starši, se zaljubi v Zinaido, ki je prav tako na počitnicah pri svoji plemiški teti. Vendar se pri plemiški zbira različna družba, dogajajo se veselice in čajanke, tako da je ne malo priložnosti, da postane mladi fant ljubosumen na svoje dekle.

	TV SLOVENIJA 2	18.45
	ŠOLA PODJETNIŠTVA, izobraževalna oddaja	

Ustanavljanje podjetja je pogosto podobno skoku v vodo. Seveda je vse v redu, če vemo, kako globoka je voda v katero skačemo in vemo, da bomo iz nje tudi izplavali. Zato lahko rečemo, pravi moderator druge oddaje iz Šole podjetništva mag. Iztok Sila, da je raziskava trga ugotavljanje, seveda v prenesenem pomenu, kako globoko je dno. Oddaja je zato namenjena temu, kako raziskati trg za svoj proizvod ali storitev in kako potem na tem trgu prodajati.

	RETE 4	22.30
	THROW MAMA FROM THE TRAIN, ameriški film, 1987	

Neoženjeni De Vito, ki ga trpinči nemogoča mati, predlaga nevrotičnemu učitelju kriminalogije Billyju Cristalu, da mu ubije bivšo ženo, če mu Billy ubije mater. Žena je namreč Cristalu ukradla zamisel za pravi best seller... De Vito se je v filmu zgledoval po znani Hitchcockejevi uspešnici Strangers on the Train, ki ga pretvori v izredno komedijo. Ob De Vitu velja omeniti predvsem Anno Ramsey, ki odlično igra res nemogočo mamico...

Film je režiral leta 1987 Danny De Vito, igrajo: Danny De Vito, Billy Crystal, Anne Ramsey.

	TV SLOVENIJA 2	22.30
	OPUS, oddaja o glasbi	

Oddaja OPUS bo tokrat etnomuzikološko obarvana. Voditeljica oddaje Darja Korez-Korenčan se bo z gosti v studiu pogovarjala o ohranjanju ljudskega izročila, o kolednistvu, božičnih ljudskih napevih in o vsem tistem, kar že rahlo tone v pozabo. Tudi tokrat se bosta oglasila dopisnika iz Londona in Dunaja, ki bosta povedala, kako je na podeželju in v mestu čutili praznični utrip in koliko je živa še ljudska glasba. Gostje v studiu - ansambel Trutamo-ra, Kurja koža, Ljuba Jenče, Bogdana Herman, vokalna skupina Ave - bodo povedali tudi nekaj o sebi in svojih izkušnjah z zbirateljstvom ljudskega blaga. Oddaja bo opremljena tudi z inserti zadnjih koncertov in nastopov tistih skupin, ki se lahko ponosijo z najbolj originalnimi interpretacijami ljudskih pesmi in plesov. Tisti od gledalcev, ki bo odgovoril na nagradno vprašanje pa bo odšel v Moravske toplice.

	KANAL A	22.00
	PORTRET PAAGAL BABE, dokumentarna oddaja	

Tam, kjer se srečata vzhod in zahod - na stičišču, kjer besede nečesar več ne pomenijo in izgubijo svoj smisel, kjer je odgovor na vprašanje: »Kdo ste vi Paagal Babo?«, prepuščen vsakemu posameznemu gledalcu, tam boste morda našli tisto... Seveda vsak zase, vsak svoje, vsak tisto, kar išče...

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.35

Nasmeh pod pajčolanom

Po noveli Milana Puglja Pokojnik

Scenarij in režija: Tugo Stiglic, po noveli Milana Puglja Pokojnik
igrajo: Nataša Ralijan, Robert Wald, Borut Veselko
fotografija: Rado Likon, scenografija: France Kveder, kostumografija: Leo Kulas, montaža: Janez Bricelj, ton: Tomaz Frahm, Igor Lalos, maska: Gabi Fleischman
V cem je usodnost zenske lepote ali njene privlačnosti? Spomin, ki postane živ, sele ko se »zrtev« zave svojega bližajega konca. Bo tudi s tretjim tako, kot je bilo s prvima dvema? Pa vendar kljub zli usodi, ki spremlja njene moške, ostaja Ona čista, nepokvarjena in preprosto iskrena.

	SAT 3	22.30
	ZARDOZ, angleški film, 1973	

Leta 2293. Mogočna rasa vesoljcev ima v oblasti Zemljo, na kateri vlada izbrana skupina Ubijalcev. Letem ukazuje Kristal in skrivnostno kamnito božanstvo Zardoz. Eden od Ubijalcev pa v sebi najde dovolj moči, da premaga vesoljce. Boorman je posnel tipični katastrofalni film, a se ni odrekel pozitivnemu in umirajočemu zaključku. Igra: Sean Connery (na sliki).

	HRVAŠKA TV 1	13.00
	DRUŽINA ZA JOEJA, ameriški film, 1990	

Glavnega junaka igra slavni igralec Robert Mitchum, hollywoodska zvezda, ki je zelo pozno začel svojo televizijsko kariero. Tokrat igra mornarja trgovske mornarice, ki je vse svoje prihodke v življenju porabil za pijačo. Ko se upokoji, se seveda bori z revščino in za vsak kozarec pijače. Zato se odloči, da bo vzel v skrbstvo nekaj sirot. Film je režiral Jeffrey Melman.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side; 10.00 Video; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.30 Dial MTV; 18.00 The Soul; 18.30 Music Non Stop; 20.00 The Real World II; 20.30 Most Wanted; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Ponovitve

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 12.00 Solly Jessy Raphael; 13.30 Paradise Beach; 14.00 Barnaby Jones; 15.00 Condominium, 2. del; 16.00 Drugačen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.30 Paradise Beach; 20.00 Rescue; 20.30 Growing Pains; 21.00 Return to the Lovesome Dove, 4. zadnji del; 23.00 Star Trek; 00.00 Nedotakljivi

PRO 7

05.15 Serije, ponovitve; 09.50 Zorro z vročim rezilom, am. komedija; 12.00 Roseanne; 12.30 Tisoč milj prahu; 13.30 Kaktus Jack, am. vestem; 16.55 Risanke; 18.25 Srčni fant in dve dami; 18.55 Vse čisto normalno; 19.25 Roseanne; 20.00 Poročila; 20.15 Perry Mason in glasbeni umor, am. tv kriminalka; 22.15 Jake in McCabe; 23.15 The Drifter, am. kriminalka; 00.45 Poročila

PREMIERE

07.00 Romeo; 08.00 The Player; 11.00 D.O.G. - Prepovedani triki; 14.15 Moj hudobni prijatelj Fred; 15.50 Bogovi na rizevi gori; 16.15 Tom Sawyer in Huckleberry Finn, am. kriminalka; 17.45 American Shaolin, akc. komedija; 19.00 Dirk Bach Show; 20.00 Kino '93; 20.15 Kriv zaradi suma, am. film; 22.00 Avatar-Ponovno rojstvo zla, am. film; 23.45 Ladies Super Night

SAT 1

09.10 Ponovitve serij; 13.10 Doktor Trapper John; 14.10 Sosedi; 15.40 Vesoljska ladja Enterprise; 16.45 Tvegaj!; 17.20 Pojdi na vse; 18.00 Regionalna poročila; 18.30 Pet krat Pet; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Ogenj na obzorju, am. polit. shjiljanka; 22.35 Z - Govorimo o zločinu; 23.35 Maščevanje dr. Fu Man Čuja, angl.-nem. kriminalka; 00.50 Ponovitve

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 10.45 Lech: Superveslalom (M), prenos; 12.30 Smučarski teki, 15km (M); 13.00 Alpsko smučanje, vrhunec; 13.30 Alpsko

smučanje, posnetek slaloma (Ž); 14.30 Eurogol, magazin; 15.30 Ameriški nogomet NFL; 17.00 Olimpijada, magazin; 17.30 Alpsko smučanje-Super G; 19.30 Športna poročila; 20.00 Jahanje, SP v preskakovanju ovir iz Londona; 21.00 Boks, dvoboji profesionalcev; 22.00 Motorji, magazin; 23.00 Nogomet, pregled kvalifikacij

RTL

09.00 Serije, ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Čas hrepenenja; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Družinske vezi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.45 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Super tipa v Miamiu; Morilec otrok; 22.10 TV-Stern; 23.10 SK 10 - Ofskoka pomografija; 23.55 Aljaska, 18. del; 00.50 Nočni program

SKY MOVIES PLUS

15.00 The Wrecking Crew; 17.00 Tom Brown's Schooldays; 19.00 Face Of A Stranger; 21.00 The Bear; 23.00 Conan The Destroyer; 00.40 Angel Eyes

MOVIE CHANNEL

15.00 Fire In The Dark; 17.00 Yabba-Dabba Doo Celebration; 19.00 This Gun For Hire; 21.00 For-urth Story; 23.00 Basic Instinct

FILMNET +

16.00 K-TV; 18.00 Oh, What A Night!; 19.30 El News; 20.00 Labyrinth, am. fantastični film; 21.30 Ecu Neil Simon; 22.00 Just My Imaginaton; 00.00 Playboy Club

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 On The Air; 20.00 Dateline; 21.00 Šport/Poročila; 22.30 Evropsko gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Show, vodil Jay Leno

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 MoneyLine; 10.30 World Report; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 8.40 Minute za smeh; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč; 20.00 Odkočno deska; 21.05 Koncert za besedo; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 22.40 Etno glasba sveta; 23.05 Nočno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Prireditve; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 10.00 Slalom (Ž); 10.40 Primorski val; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilizem; 12.40 Štajerski val; 13.00 Danes do 13-ih; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Šport; 19.30 Melodije po pošti; 22.20 Rock'n'roll.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Poročila; 8.10 Dobro jutro; 10.05 Umetniška beseda; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 17.05 Posnetki s festivalov; 20.00 Orgelska glas.; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasba pripoveduje; 23.55 Utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešet; 8.45 Delo; 9.00 Servisne informacije; 9.45 Odgovori na »Rešeto«; 10.30 Primorski val; 11.00 Moped Show; 11.30 Hladno...toplo... vroče; 12.30 Opoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Ob glasbi ob glasbi; 17.15 Primorski boben; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Ob glasbi, ob glasbi...; 19.00-23.15 Večerni program Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.15 Drobci zgodovine; 7.45 Ulica velikih vetrov; 8.05 Horoskop, slovarček; 8.10 Prireditve; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Igrajte z nami; 8.50 dobro jutro, otroci; 9.05 Alternativna medicina; 9.45 Po vaši izbiri; 10.00 Pregled tiska; 11.00 Randevous; 12.00 Romagnina miza; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Back to the future; 16.00 Ob 4; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Svet harfe; 19.30

Dnevnik; 20.00- Nočni pr.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved dogodkov; 7.45 Slov. novice; 9.25 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarska oddaja; 13.55 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 18.15 RGL na razjogre, oddaja o turizmu; 22.00 Radosti življenja z Alenko Sivko; 01.00 Star sat radio.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.40 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; Zakon o javnem obveščanju; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 13.00 Pešem tedna; 17.00 Country club; A. Šifer; 18.50 Radio jutri, koristne informacije.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 10.05 Tema dneva; 11.45 Infoserwis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.15 Telefon express; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Zeleli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 18.00 Po domače; 19.30 Športna sredo; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva - Nočni program.

Radio Študent

11.00 Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 17.00 Rešeto: rock indok...; 19.00 Tolpa bumov; Jon Spencer Blues Explosion; 20.00 Come Together; 21.00 Kozmiki; 22.00 Blues: Slide kitara, 4. del; 23.00 Pantomalni kabaret; 24.00 Radio-satelit.

Radio Trst A

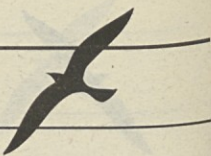
7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.00 Iz studia z vami; 9.15 Odprta knjiga: Bolgarka (P. Voranc, pripoveduje Štefka Droč); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Zborovska glasba; 13.20 Na gorškem valu, (1. del); 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na gorškem valu (2. del); 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val, 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; kitaristi v našem studiu; 18.00 Tiho tiho, davno davno; 18.20 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 21.00 Pogovor z odvetnikom; 22.30 Drugi Trst.

Radio Koroška

18.10-18.30 Glasbena sredo; 21.05-22.00 Koncert APZ Tone Tomšič.

VIPAVA / TUDI GIBANJE JE POMEMBNO

Novi prijemi pri vzgoji prizadetih

Okrogla miza o pomenu športa za razvoj duševno in telesno prizate mladine

Ob mednarodnem dnevu invalida se je vipavski zavod javnosti, okolju in staršem otrok s cerebralno paralizo predstavil tudi z dejavnostmi, ki presegajo zavodske okvire. Center, ki je sestavni del solskega sistema in ki usposablja otroke in mladostnike z več motnjami v duševnem in telesnem razvoju, se začne navadno ukvarjati z otroki, ki to dopolnijo sedem let. S 15 leti se gojenci vključijo v skupino posolskega delovnega usposabljanja. Eno vprašanj, kaj z mladostniki, ki so končali usposabljanje, je zdaj rešeno. »Novost v centru je organizirano bivanje v stanovanjski skupnosti, ki mladostnikom daje samostojnost in seveda samozavest. V lastnem nadstropju imajo opremljene bivalne prostore s kuhinjo,« je povedala ravnateljica Zdenka Fucca. Novost centra je tudi možnost, da starši bivajo pri otrocih in spremljajo njihovo napredovanje, kar je dobrodošlo zlasti pri premagovanju začasnih težav pri vstopu v solo.

V celodnevnem skupnem programu za učence od 1. do 3. razreda se terapija in nega prepletata z vzgojno-izobraževalnimi dejavnostmi. Gojenci so enakomerno obremenjeni in lažje sledijo pouku in drugim programom. Vzgojitelji spodbujajo vse psihične in fizične sposobnosti, ki so otrokom se ostale. Pri tem si pomagajo s posebnimi terapijami, od nevrofizioterapije in delovne terapije do logopedije in nove muzikoterapije. Že dlje časa poteka tudi poučevanje na domu, vpeljana je mobilna služba centra, organizirana je poletna sola v na-

December se je v Centru za usposabljanje invalidne mladine v Vipavi začel z dnevom odprtih vrat, ko so gojenci z delom v različnih delavnicah pokazali svoje dosežke. Nadaljeval se je z miklavževanjem, v sredini prejšnjega tedna so si gojenci ogledali lutkovno predstavo Stena Vilarja in prihod dedka Mraza, nato pa se lutkovno predstavo Povodnjak in makovskrat. Uvod v novo leto bodo imeli že v torek z novoletnim srečelovom. Starejši gojenci, sicer člani domačanske skupnosti, bodo za božic prebili teden dni v Ankaranu. Praznični dnevi in prireditve se prve dni novega leta sicer ne bodo vrstili tako pogosto kot zdaj, dogovorili pa so se, da si bodo kaj lepega povedali za valentinovo, kot vedno pa bodo pripravili tudi na pustovanje. Že jeseni so se v Centru, kjer so specializirani za usposabljanje prizadetih po cerebralni paralizi z več motnjami v duševnem in telesnem razvoju, začeli pripravljati na januarsko solo smučanja. Centru so doslej denarno pomagali razni pokrovitelji v ajdovski in drugih občinah. Smučarska sola bo služila tudi kot priprava za udeležbo na zimski olimpijadi v februarju, junija prihodnje leto pa bodo v Vipavi na specialni olimpijadi gostili tudi kakih 200 udeležencev iz prostora Alpe-Jadran.

ravi, sola smučanja itd. Sola in usposabljanje v centru, ki je pred petimi leti dobil prijetne bivanjske in delovne prostore, zapolnjujeta večino časa. Preostalega si zapolnijo gojenci sami v sedmih krožkih, likovni ali računalniški delavnici, z obdelovanjem gline ali slikanjem na glino. Veliko pozornosti namenjajo sportu, od smučanja in plavanja do atletike in kolesarjenja. Pomenu športa kot visji kakovosti življenja duševno prizadetih je bila posvečena okrogla miza v Vipavi. Čeprav stroka vse bolj priznava pomen športa in telesne vzgoje za nadaljnji razvoj prizadetih otrok, financiranje poletnih in zimskih sol v naravi ter ukvarjanje s športom se vedno nista sistemsko rešena. V državi žal ni nobenega diplomanta fakultete za sport, ki bi se pripravljali na delo z otroki z motnjami v dušev-

ni in telesnem razvoju, vendar pa pedagoška fakulteta pripravlja športni program za delo s takimi ljudmi. Zavodi in centri so prepričani samim sebi in pretoku izkušenj, kadar koli iščejo delavce, ki bili izobraženi za delo s prizadetimi otroki. Okrogla miza je bila delno tudi odziv in kritika nedavne podobne razprave v Ljubljani, ki pa je prinesla preveč vrednostnih sodb na osnovi premajhnega poznavanja posebnosti prizadetega prebivalstva. Na okrogli mizi so predstavili tudi specialno olimpijado, ki združuje okoli 1500 prizadetih na 30 koncih države in ki je s svojo zamislijo in poslanstvom predstavila dejavnost ter tudi voljo in zagnanost ljudi, ki se poklicno ukvarjajo z mladimi prizadetimi. Junija 1994 bo v Vipavi tudi mednarodna specialna olimpijada.

Artur Lipovž

POSTOJNA / PROSTORSKA STISKA

Rešitev zaenkrat le na papirju

Kam bodo šli policisti in kam muzej?

Prostorske težave Notranjskega muzeja, ki se že vrsto let vlečejo kot jara kača, se vedno ostajajo nerešena tema občinskega vodstva. Občinska vlada od republiške vlade zahteva, naj stavbe UNZ Postojna ne proda, pač pa dodeli ministrstvu za kulturo oziroma Notranjskemu muzeju, ki zdaj zivotari na borih 120 kvadratnih metrih površine. Prvo možnost za rešitev prostorske stiske je imel muzej po odhodu JA. Izvršni svet je takrat obrambnemu ministrstvu predlagal, naj stavbo nekdanjega poveljstva divizije na Kolodvorski 3, ki naj bi je ne potrebovalo, odda v najem muzeju. Za stavbo so se kmalu začeli zanimati tudi postojnski policisti. Ti naj bi tja pre-

selili svoji postaji in tako rešili sedanjo razdrobljenost v središču mesta.

Vendar zapleta ni bilo mogoče urediti. Izkazalo se je namreč, da je stavba na Kolodvorski 3 že tako namenjena varnostnim potrebam, torej policiji, ta pa bo za preselitev potrebovala denar, ki ga bo med drugim dobila tudi s prodajo objekta v Gregorčičevem drevoredu. Muzej oziroma občina se je tako obrisala pod nosom, saj denarja za odkup hise nima.

Povedati je treba, da je bila zgradba v Gregorčičevem drevoredu nekoč že občinska, dokler je ni leta 1956 brezplačno dobil tedanji državni sekretariat za notranje zadeve. Ponovna pridobitev stavbe bi bila zato utemelje-

na, ker pa notranje ministrstvo za prenovo zgradbe na Kolodvorski pač potrebuje denar, občina predlaga drugačno rešitev. Ker sta obe stavbi (nekdanje poveljstvo divizije in UNZ) last države in ker obe instituciji, tako policija kot muzej (ki ju financira republiški proračun), potrebujejo prostore, ni pametno prodajati objekta ene, medtem ko je druga (muzej) takorekoč na cesti. Občina bo zato vztrajala, da se pristojni ministrstvu (notranje in kulturno) dogovorita, da stavbi ostaneta v lasti države. Spremenila naj bi se le njuna namembnost, tako da bi prostore na Kolodvorski uporabljala policija, tiste na Gregorčičevi pa muzej. (M. G.)

NOVA GORICA / PLINIFIKACIJA

Podpis pogodbe o koncesiji

Omrežje bodo gradili in z njim 29 let upravljali Slovenski plinovodi

Zdaj menda ni več nobenega zadržka za podpis pogodbe med izvršnim svetom novogoriške občine in ljubljanskim podjetjem Slovenski plinovodi, s katero so slednji dobili koncesijo za izgradnjo plinovodnega omrežja na širšem območju Nove Gorice in v naseljih Solkan, Sempeter, Kromberk, Rožna dolina in Vrtojba. Na včerajšnji seji občinskega IS so postavili datum podpisa na 7. januar 1994.

O vsebini pogodbe - ta bo veljala 29 let - so se na včerajšnji seji pogovarjali že drugič, in sicer zato, ker se prvič niso mogli zediniti

okoli nekaterih postavk, kot sta cena plina in dobiček. Občinski IS namreč ni soglasal, da je v ceno vsakega kubičnega metra dobavljene plina vključili tudi pričakovani dobiček koncesionarja. Na njihovo zahtevo je predstavnik Slovenskih plinovodov Tomaz Vuga pojasnil, da v bistvu družba vsaj petnajst let ne bo mogla iz prodaje plina računati na kakršen koli dobiček in da se bo ta pojavljal sele po tem roku. Do takrat pa bo, kljub temu da bo ta vračunan v ceno plina, nič eno oziroma ga ne bo. Tudi zato se takšne pogodbe po svetu in pri nas

sklepajo na tako dolgo obdobje. V zvezi s to pogodbo prihaja ponovno na dan vprašanje gradnje skupne kotlovnice za ogrevanje Nove Gorice. V omenjeno pogodbo, ki jo bodo, kot rečeno, podpisali v začetku prihodnjega meseca, so vloženi tudi nekateri elementi, ki dopuščajo možnost te gradnje.

Kot smo izvedeli na včerajšnji seji IS, je idejni nacrt plinovoda sprejet, zacenja se pot do soglasij in do gradbenega dovoljenja. In če bo prav, se bodo Novogoričani ponasali s plinovodom že prihodnje leto.

Vojko Cuder

PIRAN / KRAJEVNA LASTNINA

Govorice o nakupu poslopja KS niso resnične

Po besedah predsednika KS poslojpe dajejo v najem, z denarjem od najemnin pa ga prenavljajo

V zadnjem času so dobile krila najrazličnejše govorice v zvezi s poslojpm KS v Levstikovi ulici. Predsednik in tajnica naj bi kratkoma prostore kupila in jih zdaj oddajala v najem. Že pred časom so iz hise morale različne dejavnosti KUD K. Pahor, nedavno tudi Sportna zveza in ker je tudi sama stavba nenehno v manjših prenavljanjih, se nam je zdelo, da imamo dovolj razlogov, da pogledamo v oči predsedniku KS Rudiju Mrazu.

»Gre za ciste lazi in si-kaniranje, ki ga doživljam že osem let, odkar sem na KS,« nam je zatrdil Mraz. Te govorice seveda niso »ljudskega« izvora, ampak jih nekdo namerno spušča med Pirancane. Vse, kar na KS počnemo, delamo po crki zakona. Ker je naše

delo na vpogled, se lahko vsakdo prepriča. Zapleti izvirajo od drugod, iz občinske palače, kjer se že ves čas obnašajo skoraj tako, kot da nas ni. Če bi čakali na njih, bi se nam streha v stavbi, kjer domuje, sesula na glavo. Zato smo bili prisiljeni poiskati nacin, kako priti do denarja za popravilo. Od uporabnikov naših prostorov smo pač zahtevali zgolj placevanje najemnine. Ne KUD ne Sportna zveza nam nista placala, zato sta se morala izseliti. Nimam česa skrivati.

Predsednik seveda ni mogel mimo boleče ugotovitve, kaj vse lahko spleto zlobni jeziki. »Vem pa,« dodaja, »da to ni od Pirancanov, temveč prihaja iz Portoroža in Lucije, od ljudi, ki v mesto nič ne prina-

sajo, temveč samo odnašajo. Koliko gorja so nam naredili samo s prometno problematiko! Že to bi bilo dovolj, da bi Piran sel na svoje.«

Pirancane najbrz zanima, kaj bo z dvorano v stavbi. Bo tudi ona končala v krempljih kaksnega »pogoltnega« najemnika? »Dvorana bo postala spet tisto, kar je nekoč že bila: prostor za vse in ne le pešico krajanov,« je odločen Mraz, »tu se bodo odvijali razni kulturni dogodki, srečanja, otroške prireditve ipd., postala naj bi točka, kjer se bo v ljudeh utrjevala pripadnost kraju. Zdajšnjo sejo dvorano v prvem nadstropju naj bi nekoliko zmanjšali in prostor preuredili za otroke in njihove prireditve.«

Andrej Znidarčič

Odprli enoto SAZU

NOVA GORICA - V novogoriški enoti znanstvenoraziskovalnega centra SAZU, oziroma njegovega zgodovinskega instituta Milka Kosa, so včeraj potomci pokojnega dr. Henrika Tume izročili v varstvo in uporabo arhiv in knjižnico tega slovenskega pravnikar, politika, odvetnika, narodnjaka in naprednjaka ter navdušenega planinca in pisca. S tem se je urednicila tripartitna pogodba, sklenjena med Tumovimi dedici, novogoriško občino in ZRC SAZU. Obenem so tudi uradno odprli novogoriško enoto naše nacionalne akademije.

Slavnosti so prisostvovali poleg novogoriških znanstvenih in kulturnih delavcev, upravnika zgodovinskega instituta mag. Staneta Granda, predstavnikov kulturnega ministva in novogoriške občine

Z otvoritve prostorov SAZU v Novi Gorici (Foto: Vojko Cuder)

tudi svojci dr. Tume, in sicer prof. dr. Matija Tuma, dipl. inz. Dusan Tuma in dr. Vera Tuma. Poslej bo v knjižnici te ustanove v Novi Gorici

dostopno uporabnikom 4200 knjig in Tumova obsirna korespondenca. Del te - okoli 500 pisem - je pripravljen za tisk. Urednik dr. Branko Ma-

rušič je povedal, da bi knjiga že morala iziti, a se je zataknilo s tiskarjem. Pričakovati je, da bo ugledala luc sveta spomladi. (V. C.)

!! *Prihodnji teden se bova poročila.*
Že včeraj sva se naročila! !!

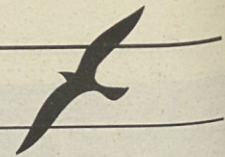

**VSEM NOVOPOROČENCEM
BREZPLAČNA NAROČNINA**

Tudi letos bo prednaročnina na Primorski dnevnik ostala nespremenjena - **300.000 lir**, kljub podražitvi časopisov. S prednaročnino boste torej prihranili **150.000 lir** in imeli možnost, da objavljate še naprej vaše čestitke in male oglase brezplačno. Naročnike čaka letos še dodatno presenečenje: lepa slovenska knjiga. Za vse novoporočence v letu '94 bo naročnina brezplačna.

Cena naročnine **300.000** bo veljala, le če se naročite do **31. januarja 1994**. Naročnino lahko vplačate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri vseh raznašalcih ter v vseh slovenskih bančnih zavodih.

 Primorski dnevnik
Moj dnevnik.

KOŠARKA / V MILANU

Stefanel drevi proti Recoaru

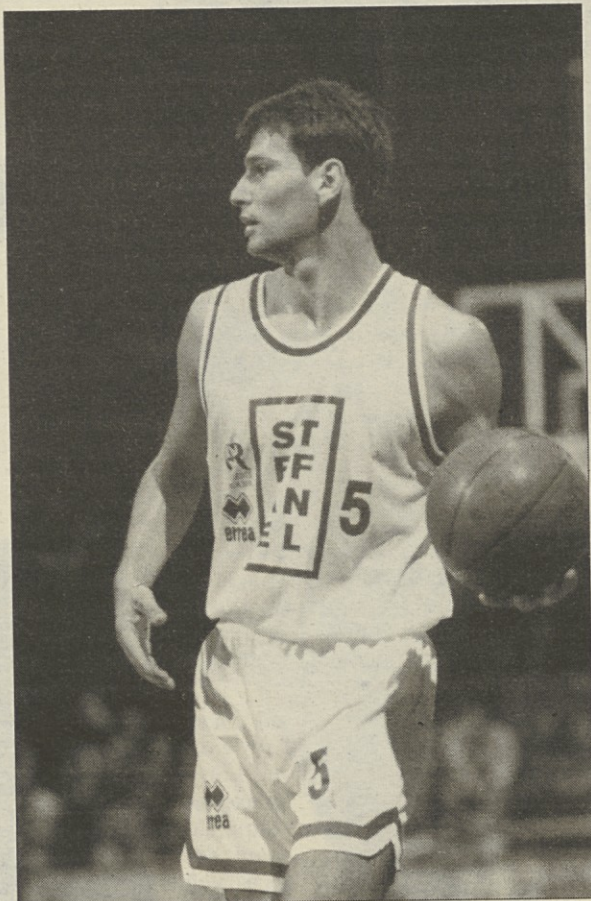
Spor Buckler-Levingston še odmeva

Pri trzaskem Stefanelu forma igralcev ni najboljša, veliko hujše ure pa preživljajo v Bologni, kjer se je vodstvo Bucklerja zapletlo v spor z nekdanjo zvezdo NBA lige, Američanom Cliffom Levingstonom. Igralec pravi, da ga boli hrbet in da je potreben operacije, klubski zdravniki pa trdijo, da lahko igra. Po razburljivi seji je Levingston zagrozil, da bo odsel, funkcionarji pa govorijo o kršitvi pogodbe. Ne ve se še, ali bo Američan drevi igral proti Clearu, če pa bi ga odslovili, bi največje težave imele v »euroclubu«, kjer pravila ne dopuščajo zamenjav tujcev med igranjem finančne faze.

Stefanel bo drevi igral v Milanu proti Clearu, drugi polčas tekme pa bo v posrednem prenosu, s pričetkom ob 23.15, po Raiuno. Za Tržačane tudi tokrat ne bo igral Gentile, ki ga hranijo za »big match« 1. januarja proti Bucklerju. Recoaro ima na lestvici le 14 točk. Tabak ni bistveno pripomogel k uspehom moštva, tako da je najnevarnejši adut Milančanov še naprej Djordjević, toda Recoaro je le belda senca nekdanje armade, društvo pa je moralo za saniranje izpraznjenih blagajin odtopiti Pittisa Benettonu, s čimer je dokazal tudi svojo nemoc.

Bolj kot odsotnost Gentileja pri Stefanelu zbujajo skrb poprečna forma celotnega moštva. Vsi se prav dobro zavedajo, da bo tekma v Milanu zelo zahtevna.

V prihodnjih dneh bo Stefanel nastopil v Ma-

Gentile še odsoten (KROMA)

dridu se na bozičnem turnirju, na katerem bodo sodelovali se Real Madrid, Estudiantes in neka selekcija brazilskih zvezdnikov.

DANASNI SPORED: Clear - Buckler, Recoaro - Stefanel, Pfizer - Bialelli, Kleenex - Glaxo, Reggio Emilia - Baker, Burghy - Benetton, Venezia - Onyx, Fortitudo - Scavolini.

VRSTNI RED: Stefanel 22, Buckler 20, Glaxo 18, Recoaro, Benetton in Scavolini 14, Kleenex 12, Pfizer, Clear in Onyx 10, Baker 9, Filodoro, Bialelli in Burghy 8, Reggiana

6, Reyer 2.

A2 liga
DANASNI SPORED: Monini - Pulitalia, Team-system - Banco di Sardegna, Francorosso - Olitalia, Telemarket - Auriga, Elecon - Pavia, Goccia di Carnia - Teorematur, Napoli - Carife, Floor - Cagiva.

VRSTNI RED: Cagiva 22, Elecon 20, Monini in Team-system 18, Telemarket, Francorosso in Floor 14, Olitalia 12, Auriga in Napoli 10, Pavia, Pulitalia in Teorematur 8, Banco di Sardegna in Carife 6, Goccia di Carnia 1

V PROSTORIH SGT / PODELJEVANJE NAGRAD IN PRIZNANJ

Med nagrajenci tudi Samo Kokorovec (Polet)

Prispevke dobilo pet naših društev: OK Val, SZ Sloga, ŠD Polet, ŠK Kras in TPK Sirena - Skupno razdelili 258 milijonov lir

S srečanja na sedežu društva Ginnastica (KROMA)

V ponedeljek je bilo v novih prostorih trzaskega kluba Società Ginnastica Triestina podelitev priznanj in prispevkov deželne CONI za društvene uspehe v letu 1992 in za uspehe posameznikov leta 1993.

Med posamezniki je bil kajpak nagrajen tudi Poletov kotalkar Samo Kokorovec, ki je v tem letu osvojil vse, kar se je osvojiti dalo. Postal je namreč državni, evropski in svetovni prvak v umetnostnem kotalkanju. Ker je bil Samo zaseden, je priznanje prejel oče Marino Kokorovec, ki je tudi predsednik SD Polet.

Skupno so med 93 društev razdelili 258 milijonov lir. Prispevka je bilo deležno tudi pet naših društev.

Za kotalkanje in hokej je med stirmi društv v deželi dobilo prispevek tudi SD Polet. Nagrado pa je dvignil predsednik Marino Kokorovec. Osem odbojarskih društev je prejelo nagrado, med temi tudi OK Val in SZ Sloga. Prispevek za Val je dvignil predsednik Sandro Corva, za Sloga pa Ivan Peterlin. Za namizni tenis je edino nagrado v deželi prejel SK Kras (dvignil jo je odbornik Igor Milic), od starih jadrskih društev pa je prispevek dobil TPK Sirena, ki ga je dvignil predsednik Livio Pertot.

Uspelo prireditve je briljantno vodil casnikar Augusto Re David, nagrade in priznanja pa so podeljevali deželni delegat CONI Emilio Felluga ter odborniki Borri, Gemo in Polis. Velika dvorana SGT je bila za to priloznost skoraj pretesna. Toliko je bilo namreč prisotnih, med katerimi skoraj vsa najbolj znana sportna imena v deželi. (bl)

SMUČANJE / PRED PRIČETKOM SEZONE

Naši smučarji pridno vadijo

Prve tekme FISl bodo 9. januarja - Veleslalom na Kaninu

Kljub kroničnemu pomanjkanju snega, treba reči, da smučarji selekcije ZSSDI, ki bo tudi letos nastopali pod pokroviteljstvom tvrde Indules, trdno trenirajo. Smučarji Brdine so svoj smučarski tabor v koncih tedna postavili na Pohorju. Tekmovalci Devina so svoje proste dneve izrabili za treninge v Arnoldsteinu, na Kanclu ter v Cerknem, smučarji Mladine pa so imeli enodnevne treninge na Kanclu ter v Cerknem.

Prejšnjo nedeljo je bil na Kaninu veleslalom za Pokal Primorskih novic, ki ga je organiziral SK Nova Gorica. Tekmovali so samo v mlajših kategorijah na progi Graben, sicer odprta je bila na Kaninu samo se proga Sedlo. V jutranjih urah je bilo na Kaninu sončno, a v popoldanskih urah se je prikazala megla. Sneg je bil dober. Najboljše me-

sto je med našimi smučarji dosegla Mateja Paulina (Devin selekcija Indules), med mlajšimi cicibankami je bila druga. V kategoriji cicibanov je bil Matej Krizmancic (Devin sel. Indules) peti. Na 13. mesto se je uvrstil Marko Sadlowski (Mladina).

V kategoriji mlajših dečkov je 9. mesto pripadlo Borutu Bogatcu (Mladina sel. Indules), Stefano Maizen ter Tomaž Sirca (oba Devin) sta bila na 12. oziroma na 13. Mlajša cicibanka Martina Bogatec (Mladina sel. Indules) je po pomoti na startni listi tekmovala med mlajšimi deklicami, tu se je uvrstila na peto mesto.

Sedaj čakajo naše smučarje zimovanja posameznih društev, kjer bodo dosegle priprave svoj višek v pričakovanju tekem FISl, ki se bodo začele 9. januarja. (E.M.)

NOVICE

Nogometno prvenstvo CSI

Chiarbola - Breg 1:9

STRELCA: Strajn 7, Razem 2.

BREG: Baldé, Scroccaro, Ota, Franko, R. Damin, N. Damin, Razem, Gregori, Strajn, Klun, Petaros, Iozza, Sancin.

Brezani so proti Chiarboli dosegli drugo zmago v prvenstvu CSI. Pravi junak srečanja je bil Strajn, ki je kar sedemkrat zatresel nasprotnikovo mrežo. Ostala dva zadetka je dosegel Razem. Brezani niso imeli nobenih težav, saj skoraj vsak strel je šel v vrata. Dosedanji izidi Brezanov so sledeči: Domio - Breg 5:1, Breg - Triestina 5:2, Breg - S. Sergio 3:6. (E.B.)

Mladinski nogomet na Goriškem

NAJMLAJSI

Rezultati zaostalega 6. kola: Lucinico - Natisone 1:2, Pieris - Sanrocchese 6:2, Pro Romans - Monfalcone 0:2, Staranzano - Isonzo 2:1, Audax - Isontina 0:0, Aris - Gradese 3:7, Corno - Sovodnje 0:2. Vrstni red: Sovodnje 22, Pieris 19, Isontina 18, Monfalcone 15, Audax 15, Staranzano 14, Gradese 12, Natisone 12, Lucinico 11, Pro Romans 11, Isonzo 5, Sanrocchese 2, Aris 0.

S tem zaostalim kolom se prvenstvo prekine za kake tri tedne. Sovodnjska ekipa je trdno usidrana na vrhu lestvice, in to kljub temu, da ima tekmo manj od Pierisa in dve tekmi manj od tretjevrščne Isontine. Prvenstvo začetnikov, kjer igra doberdobska Mladost, pa se je zaključilo prejšnjo nedeljo.

ZACETNIKI

Rezultati 10. kola: San Marco - San Canzian B 1:2, Aris - San Canzian B 0:5, Staranzano - Ronchi 1:0, Gradese - Real Isonzo 6:1, Mladost - Pieris 4:2. 9. kolo: Pieris - Gradese 2:2.

Vrstni red: San Canzian A 16, San Michele 13, Monfalcone 12, Ronchi in Staranzano 10, Mladost 9, Aris 8, Gradese 7, Pieris in San Canzian B 4, Real Isonzo 3, San Marco 0. (VIP)

NAMIZNI TENIS / ODPRTO PIONIRSKO PRVENSTVO SLOVENIJE

V zelo kakovostni konkurenci se je Vanja Milič prebila vse do finala

Dobro so se v Križah pri Trziču odrezali tudi ostali predstavniki ŠK Kras

V soboto se je odvijalo v Križah pri Trziču zanimivo in kakovostno pionirsko odprto prvenstvo Slovenije, ki ima sicer naslov bozičnega novoletnega odprtega turnirja, na katerem so nastopale ekipe iz Slovenije, Hrvaške, avstrijske Koroske in seveda, kot edini predstavniki Furlanije-Juljske krajine, ekipa Krasa iz Zgonika. Naših je bilo precej, saj je na tem turnirju nastopalo kar enajst starejših in mlajših pionirjev. Nekateri boljši pa se tekmovali niso udeležili zaradi solskih obveznosti, pa tudi zato, ker so nastopali na kvalifikacijskem tekmovalcu v Tolentinu (Marke).

Tekmovali so pomnilo za naše mlade na-

miznoteniseace pomembna preizkusnja primerjanja lastnih tehnicnih in takticnih kvalitiet s slovensko in končno mednarodno realnostjo in seveda nabiranje izkusenj, ki so pomembne za napredek slehernege tipa igralca. Največji in zelo pomemben uspeh je dosegla Vanja Milic (na sliki), ki je s svojo raznoliko napadalno igro dokazala, da se je pod okriljem trenerja Matjaza Sercerja marsicesa naučila. V polfinalu se je borila proti solidni Janezicevi, katero je suvereno nadigrala v dveh setih. Morala pa je priznati v finalu premoc pionirske podprvakine mesanih dvojic na zadnjem evropskem prvenstvu Petri Drmastji,

ki razpolaga z bolj učinkovito obrambno in nepricakovano napadalno igro. Ostale krasove igralke so igrane spretno. Barbara Santini, Martina Milic in Gorazd Milic so se prebili

iz predtekmovalne skupine v nadaljnjo fazo na izpadanje. Nekaterim drugim tekmovalcem ni uspelo premostiti tekmece iz kvalifikacijskih skupin, ceprav nasi razpolagajo z dobro tehnic-

no izbiro udarcev. V ključnih in izenačenih trenutkih jim je zmanjkala tista borbenost, ki je pri njih večkrat prisotna. Upadla je koncentracija in s tem končni uspeh je zasukal v nasprotnikovo korist.

Posamezni rezultati in posamezne uvrstitve:

Pionirji posamezno:

1. Smrekar Juri (Era Velenje); 2. Slatinsek Vesna (Ljubljana); 17. Milic Gorazd; 33. Grom Jani; 37. Simoneta Bojan (vsi Kras).

Pionirke posamezno:

1. Drmastja Petra (Ilirija Ljubljana); 2. Milic Vanja; 9. Santini Barbara, 11. Milic Martina; 17. Stubelj Kristina; 18. Kralj Jasmin; 19. Milic Nina; 21. Gustin Tjasa; 23. Breščiani Dasa (vsi Kras).

KOŠARKA / DANES IN JUTRI

Na Jadranovem Božičnem turnirju tudi mlada ekipa beguncev iz BiH

Tudi letos bo SZ Jadran priredilo mednarodni mladinski košarkarski »Božični turnir« za letnike 1979 in mlajše. Letošnje prireditve, ki bo pod pokroviteljstvom ZSDSI, se bodo udeležili ekipe Stefanela in Libertasa iz Trsta, Slovana iz Ljubljane, dve Jadranovi moštvi ter ekipa otrok iz Bosne in Hercegovine, ki so v begunskem taborišču v Cervinjanu.

Ze na lanske prvi izvedbi je bil uspeh tega turnirja vsestranski: tako glede zanimivih tekem, organizacije same in predvsem zaradi velike solidarnosti, ki so jo izkazali nastopajoči igralci in vsi prisotni do bosanske ekipe.

Tudi letos bodo igralci ekipe beguncev BiH gostje pri družinah Jadranovih košarkarjev, da bi v toplem, sicer žal ne v svojem družinskem okolju preživeli dva dni med temi božičnimi prazniki. Na lanskem turnirju so otroci bosanske ekipe prejeli več daril in tudi letos je več trdk in ustanov poskrbelo za begunce iz Cervinjanu za darila.

Na tem turnirju je pričakovati tudi kakovostne tekme, saj bosta nastopali tudi zelo močni ekipi ljubljanskega Slovana in Stefanela. Slovanovi košarkarji so celo kandidati za državni naslov v tej kategoriji.

Stefanel pa je gotovo med najmočnejšimi v deželi.

Sicer pa je »Božični turnir« predvsem prilozost, da se vsi igralci med sabo spoznajo in spoprijateljijo. Vse ekipe bodo zato prejele tudi enake pokale ne glede na končni vrstni red.

SPORED

Danes, 22.12.

15.00: Jadran A - Stefanel

16.30: Bosna - Libertas Ts

18.00: Jadran B - Slovan Lj

Jutri, 23.12.

08.30: Jadran B - Libertas Ts

10.00: Jadran A - Slovan Lj

11.30: Steranel - Bosna

15.00: Jadran B - Bosna

16.30: Jadran A - Libertas Ts

18.00: Slovan Lj - Stefanel

Nagrajevanje

Vse tekme bodo v telovadnici doma Ervatti pri Briscikih.

Na sliki S. Ferrari: posnetek s tekme Bosna - Jadran z lanskega turnirja.

KOŠARKA / TRŽAŠKA SKUPINA DEŽELNIH MLADINCEV

Četrta zaporedna zmaga mladincev Cicibone

Borovci so se dobro upirali Miljčanom, v zadnjem delu tekme pa so popustili - Breg visoko zgubil s Santosom

Libertas - Cicibona 68:80 (31:34)

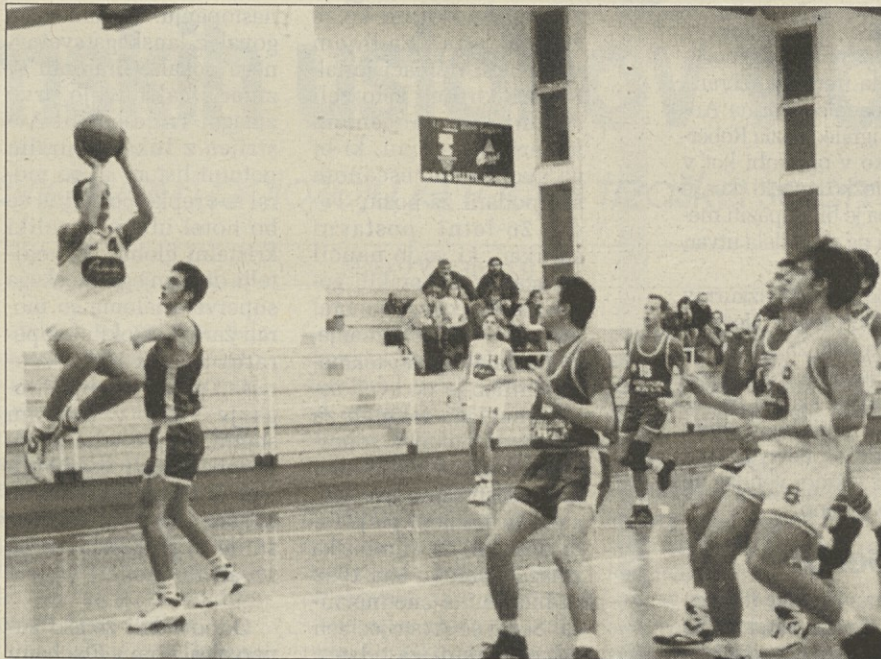
CICIBONA: Giacomini 5 (3:4), Gallopin 16 (2:3), Ravbar 15 (7:10), Verri, Križmančič 5 (1:2), Cupin 19 (5:6), Tomsic 20 (7:8), Korosic; trener Jogan.

PM: 25/33. SON: 23. PON: Križmančič (31), Cupin (40). 3T: Tomsic 1.

Cicibonasi so si z dobro igro v drugem polčasu zagotovili peto zmago v prvenstvu. V prvem polčasu sta si bili ekipi dokaj enakovredni, nasi so uspešno igrali v obrambi in pri skokih, zmedeno in nepovezano pa v napadu, kar jim je onemogocilo, da bi si lahko priigrali večjo prednost. V tem delu je uspešno igral le Sasa Cupin. V drugem polčasu so belozeleni le zaigrali kot znajo in si z delnim izidom 16:2 v prvih petih minutah priigrali prednost 17 točk (50:33). V 31. minuti je prednost znasala že 19 točk, predvsem po zaslugi Martina Ravberja, ki je v drugem polčasu zbral kar 15 točk in Aleksa Gallopinu, nasploh pa so v tem delu vsi igrali dobro. Cicibonasi so v zadnjem delu tekme nadzorovali visoko prednost, še minuto pred koncem pa je bil izid 80:62, tako da o zmagi ni bilo več dvoma. Omembe vreden je tudi podatek o nadpovprečni natančnosti pri izvajanju prostih metov (kar 76%), z novo zmago pa so se mladinci Cicibone še bolj približali zgornjemu delu lestvice. (VJ)

Bor Radenska - Inter Muggia 67:82 (37:35)

BOR: Oberdan 12 (4:8), Pozar 13 (4:4), Jogan 11 (2:3), Sancin 18 (4:5), Ursic 3 (1:2), Lapel 9 (1:2), Del Monaco 1 (1:2); trener

Igor Giacomini (pri metu proti Santosu) je proti Libertasu dobro vodil Cicibono (f.KROMA)

Krečič.

PM: 17:26. PON: Pozar (35'). SON: 18. 3T: Pozar 1, Jogan 1.

Borovi mladinci so proti Inter Muggia dosegli že peti zaporedni poraz. Krečičevi varovanci pa so tokrat imeli veliko možnost za zmago, kajti igralci iz Milj, ceprav starejši, so bili na papirju nekoliko slabši od naših. Borovci so zaigrali učinkovito le do 28. min., ko so se vodili (52:50), nato pa so prepustili vajeti igre gostujoči ekipi, ki je spretno izkoristila vsako napako borovcev in jih kaznovala z učinkovitimi protinapadi. Nedvomno je za mlade borovce važnejše kadetsko prvenstvo, res pa je tudi, da sta k prvim uspehom (4 zmage in en poraz v prvih petih kolih) veliko pripomogla Samec in Grbec, ki sta s kadetsko postavbo tvorila eno največjih favoritov

za najvišja mesta. Ko pa sta ta dva igralca zmanjkala (Michel je prestopil k Jadranu, Stefan je že dalj časa poškodovan), so se borovci znasli kot ovce brez pastirjev in tako začeli izgubljati tekmo za tekmo. Upamo, da bodo z novim letom vsaj delno popravili sedanji položaj. (Matija Jogan)

Breg - Santos 76:107 (41:56)

BREG: Kocijancić 2, Punis 5 (1:2), Filipčić 24 (3:6), Cah 6 (0:2), Delise 6, Mingot 13 (1:1), Malalan 10 (3:6), Canziani 4, Pintarelli 6.

PON: Delise, Canziani. 3 TOČKE: Filipčić, Malalan.

Tudi proti Santosu so morali bregovi mladinci potegniti prvi konec, za kar se morajo "zahvaliti" raztreseni igri v prvem segmentu prvega polčasa ter prvim desetimi minutami drugega polčasa, ko so jih nasprotniki z netipično

consko postavitevijo 1-2-2 popolnoma zmedli. V obeh drugih delih polčasov so Brežani zaigrali znatno bolje, vendar to je bilo premalo, da bi lahko ogrozili nasprotnike, ki so bili pac kot je letos že pravilo, fizično in tehnično popolnejši, višji ter številnejši. Recimo, da so bregovi mladinci odigrali svojih najboljših letošnjih deset minut v prvem polčasu, ko so nadoknadili 25 točk zaostanka, in sli na odmor po desetih minutah zelo uspešne igre v obrambi in v napadu. Sicer pa so morali pač priznati premoc nasprotnikov, ki so bili tudi tokrat res boljši od domaćinov. V bregovih vrstah bi tokrat poudarili zelo dobro igro Egona Caha, ki je poizkušal vredno igrati predvsem v obrambi, ter Filipčića, ki je edini konstantno ogrožal nasprotnikov kos v napadu. (Cancia)

Na Proseku srečanje naših mladih

Na sedežu SD Primorje na Proseku je bil pravi sportni praznik vseh mladih nogometašev, ki v kategorijah cicibonov, začelnikov, najmlajših in narasčajnikov zastopajo naše združene ekipe. Voscili so jim vesele praznike in predvsem, da bi bili tudi v novem letu tako uspešni kot v letosnjem, je dejal predstavnik izvršnega odbora ZSSDI Livio Valencic! Prisotnih je bilo kakih sto mladih nogometnih privržencev z vseh koncev, od Brega, Vzhodnega in Zahodnega Krasa do samega mesta, vsi pa so bili nagrajeni s »panetonom«! Prisotni so bili tudi vsi trenerji združenih ekip in sicer Lovrečić (Breg), Primosi in Hafner (Zarja Adriaimpex), Pocrnjic (Bor), Tul in Pertot (Primorje). Skupna je bila ugotovitev, da je treba po poti združevanja sil nadaljevati tudi v prihodnjem letu, ker je samo tako možno pričakovati uspehe in zadovoljenja. Prisotni so voscili tudi staršem, ki stojijo ob strani mladim nogometašem. Kmalu se bo iztekla tudi jesenski del prvenstev, obračun leta pa je že sedaj izredno pozitiven in spodbuden. (d.gr.)

MINIBASKET / NEDLEJSKO 2. KOLO TURNIRJA ZA TROFEJO JADRAN NA PROSEKU

Izenačen boj med Borom in Divačo Polet in Sežana zmagala brez težav

Tekmo Kontovel - Portorož preložili - Tretje kolo 23. januarja 1994

Posnetek z nedeljske tekme med Poletom in Sokolom (KROMA)

Po 2. kolu turnirja v minibasketu za Trofejo Jadran za letnike 1982 in mlajše sta s »polnim številom« točk ostala le Bor in Polet.

Medtem ko je v nedeljo Poletovo mostvo zanesljivo premagalo sokolovce, pa se je na tretjem srečanju sporeda med Borom in Divačo bil ogorčen boj za vsako točko. Po prvi četrtini je kazalo, da bo Divača z borovci imela lahek posel, saj je vodila že s 16:7. Ob polčasu pa je tržasko mostvo zmanjšalo zaostanek le na eno točko (25:26). Tretja četrtina je bila v glavnem izenačena (5:4 za Divačo), v četrti pa je bil Bor boljši za sedem točk (22:15) in tako tudi zmagal.

Na drugem srečanju je Sežana po pričakovanju premagala, sicer poizkuševalne domovce, tekmo med Kontovelom in Portorožem pa so preložili na poznejši datum.

Tretje kolo tega turnirja bo na sporedu konec januarja.

IZIDI NEDELJSKIH TEKEM

Polet - Sokol 64:24 (32:11)

POLET: Gustin 10, Piccini 6, Sibelja 2, Svab 10, Zagar, Hrovatin 8, Gregori 6, Kocijancić 2, Mi. Suhadolc 6, Ma. Suhadolc 4, Ferluga 10, vaditelj Vremec.

SOKOL: Sosic, Kosmina, Privileggi 6, I. Rogelja 2, P. Rogelja, Rebuta 14 (2:4), A. Hro-

vatina 2, P. Hrovatin, Lansetti, vaditelj Ziberna.

Sežana - Dom 73:22 (37:6)

SEŽANA: I. Tavcar 8, Dodic 17 (5:6), B. Tavcar 6, Dolenc 8, Rakic 11 (1:2), M. Tavcar 4, Abram 10 (0:2), Pavlovic 6 (2:2), Grmek 8, vaditelj Gerjevic.

DOM: A. Tacco, Grauner 15 (5:10), Parasos, D. Tacco, Slivic 2, Spacapan, Cozzuccoli 7 (3:4), vaditelj Semolic.

Bor - Divača 50:47 (25:26)

BOR: Miralem 2, Pison, Lovriha 12, Tolentino (0:2), Verri, Kafol, Lombardo, Stokelj 28 (2:2), Gaburro 8 (2:9), S. Corbatti, vaditelj St. Corbatti.

DIVACA: Beca 2, Petaros 4, Krajcek 2, Vetkovski 2, Bombac 10 (9:10), Grzelj 5 (1:2), Babic 16 (0:2), Pancic 2, Stancic 2, vaditelj Sila.

SODNIKI: W. Corbatti, Hrovatin, Lakovic, Petaros in Vremec.

VRSTNI RED: Bor in Polet 4, Divača, Portorož in Sežana 2, Dom, Kontovel in Sokol.

Kontovel in Portorož imata po tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO (23.1.94, v telovadnici doma Ervatti, Brisciki): Divača - Sokol, Bor - Dom, Polet - Portorož, Kontovel - Sežana.

Ewiva MB: skoraj 400 igralcev

Na sobotni prireditvi Ewiva il Minibasket v telovadnici Don Bosca je bilo vse živo. Zbralo se je skoraj 400 minikosarkaric in minikosarkarjev, med temi je bilo tudi lepo število naših predstavnikov.

Po tekmi All Stars, na kateri so igral tudi minikosarkarji naših društev Bora, Kontovela, Poleta in Sokola, so bile na vrsti se tekme v mehih in stafetah. Organizator je poskrbel za bogate nagrade. Vzdušje na sobotni prireditvi pa je bilo vedro in živahno.

NOVICE

Mešana komisija za ZOI'92 bo kmalu začela z delom

TRST - V prihodnjih dneh bo začela z delom mešana komisija, ki jo sestavljajo člani organizacijskega odbora FJK in odborniki Obcine Trbiz, da bi temeljito preučili možnost, da bi postavili skupno kandidaturu s koroskima centroma Arnoldstein in Hermagor ter slovenskim centrom Jesenic za organizacijo zimskih olimpijskih iger leta 2002. Odločitev sta sporazumno sprejela včeraj v Trstu deželni odbornik za turizem Paolo Polidori in trbiski zupan Carlo Toniutti.

Prvič Silenzi

Med nogometasi, ki jih je selektor italijanske nogometne reprezentance povabil na treninge izbrane vrste, je prvič tudi 27-letni napadalec Torina Andrea Silenzi, novinec pa je tudi igralec Lazio Roberto Di Matteo, ki lahko igra tako v obrambi kot v zvezni vrsti. »Silenzi ni bilo težko opaziti, ker je dal letos ogromno golov, teže pa je bilo opaziti mene«, je včeraj dejal Di Matteo, ki pa si ne dela utvar, da ima zagotovljen odhod na SP v ZDA.

Sacchi je medtem pripravil program dela azzurrov do »mundiala«. Italija bo 15. februarja v Neaplju igrala prijateljsko tekmo proti Franciji, 25. marca pa se bo v Stuttgartu pomerila z Nemčijo. Na pripravi se bodo Italijani zbrali 10. maja, skupaj pa bodo trenirali do 3. junija. Sedmega junija bodo odpotovali v ZDA, 11. junija pa bodo na newyorskem stadionu Giants Stadium imeli tekmo, vendar ne proti Japoncem, kot je bilo sprva rečeno.

Scoglio novi trener Genoe

GENOVA - Franco Scoglio je novi trener italijanskega prvotiliga Genoe, novi tehnični direktor pa Maurizio Casasco. Scoglio je zamenjal Claudia Masellija, ki v tem prvenstvu gotovo ni imel sreče. Scoglio je bil že pred leti trener v Genovi in z Genoo tudi napredoval v A ligo. V tej sezoni pa je v B ligi vodil Pecaro le za nekaj kol.

Apostel selektor Poljske

VARŠAVA - Henryk Apostel, 52 let, je novi selektor poljske nogometne reprezentance. Zamenjal je Andrzeja Streilaua, ki je dal ostavko, ker se Poljska ni uvrstila na finalni del svetovnega prvenstva v ZDA.

Velik dan za Američane

VAL D'ISERE - Na drugi tekmi svetovnega pokala ISF v snowboardanju v francoskem smučarskem središču, so v veleslalomu slavili ameriški tekmovalci, čeprav igrajo sicer v »alpskih« disciplinah tega sporta v zadnjem času bolj stransko vlogo. Pri moških sta prvi dve mesti zasedla Američana, mladi Chris Klug (Burton) in »veteran« Mike Jacobi (Hot). Tretji je bil Italijan David Marcandi (Oxbow), Slovenci pa se na prvi progi niso uvrstili med šestnajstero, ki je nastopila drugič. Dejan Kosir je bil 46. in dobil 125 točk World Pro Toura, Toma Tajnšek je bil 53., Jani Aljancic, vsi so iz ekipe Surf Team, pa nastopa ni koncal. Pri ženskah je bila najhitrejša Italijanka Gaia Dabbeni (Nitro), druga je bila Američanka Betsy Shaw (Burton), tretja pa Svicarka Severine Combremont (Free Surf). Nastopilo je 85 moških in 35 žensk iz 12 držav, že sobotna prsta voznja pa je bila usodna za Francoza Franka Moranvala, tretjega slalomista na svetu, ki si je poskoval vretenca in koncal sezono. Naslednji tekmi »svetovne serije«, veleslalom in paralelni slalom, ki bi morala biti včeraj in danes v Oberstdorfu, sta odpadli zaradi toplega vremena in dežja. Tja je bila namenjena tudi ekipa Snurf (A. D.)

Tretje mesto Švedski

MOSKVA - V boju za tretje mesto na tradicionalnem prednovoletnem hokejskem turnirju Izvestij je Švedska prepričljivo, z 8:5 (1:1, 2:1, 5:1), premagala reprezentanco ZDA.

Nova odločitev o odbitku časa

SOUTHAMPTON - Na zahtevo treh jadmric, ki sodelujejo na jadralni regati Whitbread okoli sveta, bodo ponovno preučili časovne kompenzacije, ki sta jih bila deležna francoski La Poste in ameriški Winston, ko sta na zahtevo organizatorjev pomagala italijanskemu Brooksfildu, ki se je na drugi, najtežji etapi, znesel v težavah. Ponovno zasedanje ziri je bo opravljeno sele po naslednjem postanku v Aucklandu, saj nekaterih članov ziri je ni več v Avstraliji, po mednarodnih pravilih o jadranju pa mora biti sestava ziri enaka kot na prvem zasedanju.

Zmaga v zadnjem trenutku

CALGARY - V ameriški profesionalni hokejski ligi so Anaheim Mighty Ducks premagali Winnipeg Jets s 7:5, v Calgaryju pa so gostovali potapljalci se »Kralji« iz Los Angelesa in čudežno zmagali s 5:4, saj so dosegli zmagoviti zadetek sele v zadnji sekundi podaljška. Dva zadetka za »Kralje« je dosegel Gretzky, pri Calgaryju pa je bil dvakratni strelac German Titov, sicer eden izmed igralcev, ki jih je hotel v letosnji sezoni v Celje pripeljati Vladimir Krikunov.

Waldner najboljši

DUNAJ - Na najnovejši namiznotenjski lestvici vodi Šved Jan Ove Waldner pred Belgijcem Jeanom Michelom Saivejem in Francozom Jeannom Phillipom Gatienom. Končni vrstni red za leto 1993: 1. Waldner (Sve) 2043, 2. Saive (Bel) 1987, 3. Gatien (Fra) 1983, 4. Tao (Kit) 1965, 5. Wange (Kit) 1964.

SMUČANJE / SVETOVNI POKAL

Trening po programu tekma odpovedana

Patrick Ortlieb napoveduje zmago
Med favoriti tudi Mader, Aamodt in Girardelli

LECH - Potem ko je zmagal na zadnjem smuku, si domači junak Patrick Ortlieb zelo zeli se zmago v današnjem superveleslalomu, ki bi ga svojim someščanom rad podaril za božič. Toda 26-letni postavni smukač, ki se je naučil smučati v arlberskih gorah okoli Lecha, bo moral pokazati vse svoje znanje, če bo želel ugnati tekmece. Ortlieb je po svoji sedmi zmagi na tekmah za svetovni pokal v sobotnem smuku v Val Gardeni se zlasti samozavesten, s prvim mestom pa je tudi dokazal, da olimpijska zmaga v smuku leta 1992 ni bila muha enodnevnica. Sedaj se Avstrijec zeli odkupiti tudi za odstop na prvem superveleslalomu sezone v Val d'Iseru pred desetimi dnevi. Takrat je zmagal Günther Mader, ki tudi tokrat upa, da bo na 2100 metrov dolgi progi Kriegerhorn zbral maksimalno število točk in v skupni razvrstitvi prehitel Alberta Tomba in Kjetila Andrea Aamodta. Trikratni olimpijski zmagovalec Tomba, ki ne bo nastopil na današnji tekmi, s 454 točkami vodi v skupni razvrstitvi sedem točk pred Aamodtom in 31 točk pred Maderjem. Norvežan je v vseh disciplinah pridno nabiral točke, v Val d'Iseru pa je bil drugi z zaostankom 17 stotink sekunde za Maderjem. Lahko pa se zgodi, da se bo današnji superveleslalom končal z zmago nekoga izven ozgega kroga favoritov, kajti Mader, Aamodt in Marc Girardelli so že malo utrujeni po nenehnem

nastopanju. Skupni zmagovalec lanskega svetovnega pokala Girardelli se zmeraj caka svojo prvo zmago. Tridesetletni Avstrijec z luksemburšim potnim listom se bo moral se krepko potruditi, če bo hotel ubraniti veliki kristalni globus. Prireditelji današnjega moškega superveleslalomu so morali zaradi visokih temperatur odpovedati včerajšnji prosti trening. Proga je sicer v dobrem stanju, prireditelje pa so pomirili tudi vremenslovci. Start tekme bo ob 11. uri, obstaja pa možnost, da bi ga predstavili na 12. ali 13. uro.

Odpovedali ženski superveleslalom v Flachauu
FLACHAU - Zaradi slabega vremena so v Fla-

chauu morali odpovedati včerajšnji ženski superveleslalom za svetovni pokal, ki ga bodo skušali izvesti danes (start ob 12. uri). Predstavnik Mednarodne smučarske zveze FIS Kurt Hoch je povedal, da je proga dobro pripravljena in da je tudi vremenska napoved ugodna. Prireditelji pa imajo se en problem. Američanke in Kanadčanke namreč ne morejo ostati v Evropi se en dan dlje, kajti že danes bi morale iz Nemčije odpotovati domov. »Letalske vozovnice smo rezervirali že pred pol leta in težko jih bomo zamenjali,« je dejal vodja ekipe ZDA Paul Major. »Če ne bomo doma do božica, me bodo dekleta ustrelila.«

Marc Girardelli še čaka na prvo zmago 8AP)

SMUČARSKI TEKI / SVETOVNI POKAL

Smirnov in Di Centa prva v Toblachu

Danes moški zasledovalni tek na 15 km in ženska štafeta 4X5 km v drsalnem slogu

TOBLACH - Na včerajšnji tekmi tekačev na smučeh za svetovni pokal je na 10 km v klasični tehniki zmagal Vladimir Smirnov (Kazahstan) pred Fincem Jarijem Isometsajem in Norvežanom Sturejem Sivertsenom, sicer svetovnim prvakom v tej disciplini. Nastopila sta tudi dva slovenska tekmovalca. Tomaž Globočnik se je uvrstil na 92. mesto, Robert Kerstajn pa je bil 102. Pri ženskah, ki so tekle na 15 km prav tako v klasičnem slogu je zmagala Italijanka Manuela di Centa (na sliki) pred Ru-

sinjama Ljubov Jegorovo in Jeleno Välbe. Danes se bodo tekači pomerili se v zasledovalnem tek na 15 km v drsalni tehniki,

tekačice pa v istem slogu v štafeti 4 x 5 km.

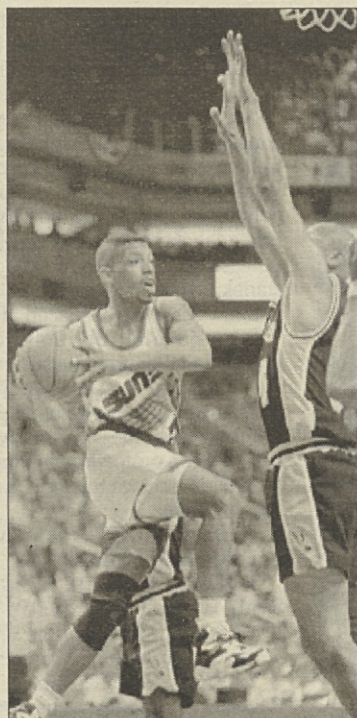
Rezultati: moški - 10 km: 1. Smirnov (Kaz) 24:02.8, 2. Isometsä (Fin) +18.0, 3. Sivertsen (Nor) +18.3, 4. Jonsson (Sve) +21.5, 5. Myllylä (Fin) +21.7, 6. Prokurorov (Rus) +22.1, 7. Dählie (Nor) +26.1, 8. Fauner (Ita) +39.4, 9. Mogren (Sve) +40.1, 10. Buhta (Ces) +40.9, ... 92. Globočnik +2:11.3, 102. Kerstajn (oba Slo) +2:26.0; ženske - 15 km: 1. Di Centa (Ita) 44:18.6, 2. Jegorova +13.6, 3. Välbe +59.2, 4. Danilova (vse Rus) +1:14.9, 5. Belmondo (Ita) +1:20.2,

6. Lazutina +1:25.7, 7. Martinova +1:33.5, 8. Nagejkina (vse Rus) +1:38.2, 9. Määtä (Fin) +1:42.8, 10. Nybraaten (Nor) +1:51.2; svetovni pokal - moški: 1. Smirnov (Kaz) 250, 2. Dählie (Nor) 176, 3. Isometsä (Fin) 175, 4. Mogren (Sve) 169, 5. Ulvang (Nor) 133; ženske: 1. Välbe (Rus) 260, 2. Di Centa 210, 3. Belmondo (oba Ita) 185, 4. Jegorova 160, 5. Lazutina (oba Rus) 130; pokal narodov (po 8 tekmah): 1. Rusija 1495, 2. Norveška 1198, 3. Italija 895, 4. Finska 810, 5. Švedska 471, ... 19. Slovenija 30.

NBA LIGA / SPET NATRPAN SPORED

Favorito zmagujejo kot za stavo Chicago Bulls vse bolj stopnjuje formo

Kukočevo moštvo je v zadnjih enajstih nastopih doseglo deset zmag

V NBA prvenstvu so odigrali več tekem in najboljše so se odrezale prav ekipe, ki zasedajo najvišja mesta na skupnih lestvicah. Houston je brez težav odpravil Dallas, Seattle se je znebil Milwaukeeja in Golden Stateja, Phoenix pa je premagal Clipperse in Indiano. V Vzhodni skupini je v najboljši formi Chicago, ki je v zadnjih enajstih tekmah zmagal kar šestkrat. V zadnjem tednu so Bullsi premagali zelo solidna moštva, in sicer San Antonio, New York ter Charlotte, v ospredje pa se vse bolj postavljata moštvi Orlando in Utah. Prvi so si celo privosčili Phoenix ter Sacramento v gosteh in tudi Jazzi so v dveh dneh dvakrat zmagali na tujem. V Bostonu so se uveljavili s točko razlike, v Washingtonu pa s sedmimi. V polni krizi pa je moštvo Los Angeles Clippers, ki je kar trikrat ostalo praznih rok, kar dvakrat na domačih tekmah in to s sibkejsimi ekipami v ligi.

Petkove tekme: Boston - Utah

96:97 (Radja 19 točk, 16 skokov); Chicago - New York 98:86 (Kukoč 5 točk, 3:5 pri metu iz igre, 5 asistenc); Philadelphia - Lakers 105:95; Charlotte - Denver 99:96; Seattle - Milwaukee 127:97; Phoenix - Orlando 101:104 (Barkley 26, O'Neal 36); Sacramento - Golden State 94:109 (po desetih mesecih je spet zaigral Chris Mullin - 23 točk); Clippers - Minnesota 90:105.

Sobota: Chicago - San Antonio 102:90 (Armstrong 20, Kukoč 12); Detroit - Cleveland 98:92; Washington - Utah 95:102 (K.Malone 26); Atlanta - Denver 112:96; Indiana - New Jersey 108:90; Miami - Philadelphia 113:90; Houston - Dallas 104:93 (Olajuwon 28); Phoenix - Clippers 116:109 (Barkley 26); Seattle - Golden State 126:111 (Pierce 23); Portland - Minnesota 105:95.

Nedelja: Cleveland - Lakers 122:92 (Price 21); Sacramento - Orlando 91:97; Portland - Milwaukee 93:81 (zaradi poškodbe bo Drexler

nekaj tednov odsoten).

Ponedeljek: Chicago - Charlotte 109:97 (Pippen je že 12. v svoji karieri zabeležil »triple double« 22 točk, 11 skokov in 10 asistenc); Phoenix - Indiana 102:94 (Barkley 27); New York - Dallas 101:92 (Ewing 21, Oakley 20); Philadelphia - Detroit 121:92 (Perry 29); Minnesota - Washington 84:99 (Leattner 25); Clippers - Milwaukee 92:105 (Norman 20).

Vzhodna skupina: New York 16-5; Atlanta 16-5; Chicago 14-8; Orlando 13-9; Charlotte 12-11; Boston 11-12; Indiana 10-12; Miami 9-11; Philadelphia 9-14; New Jersey 8-14; Detroit 8-14; Cleveland 8-14; Washington 7-16; Milwaukee 6-18.

Zahodna skupina: Houston 21-1; Seattle 19-2; Phoenix 19-4; Utah 17-7; San Antonio 15-9; Portland 14-10; Golden State 12-10; Denver 9-13; LA Clippers 9-13; Minnesota 8-15; LA Lakers 8-16; Sacramento 5-17; Dallas 1-22. (V.Jogan)

Rekordni 4 odstotki

RIM - Italijanska inflacijska krivulja se od leta 1993 poslavlja z več kot razveseljivimi stavki, ki so jih včeraj razkrili podatki o gibanju življenjskih stroškov v osmih vzorčnih mestih. V polovici teh mest, in sicer v Milanu, Turinu, Trstu in Benetkah, je rast življenjskih stroškov glede na november povsem zamrla, v ostalih starih mestih pa so se zvisali za komaj 1 (v Bologni in Palermu) do 2 odstotka (v Genovi in Neaplju). Letna stopnja rasti življenjskih stroškov, torej v primerjavi z lanskim decembrom, se je znižala v Trstu (od 4,4 na 4,1%), Turinu (od 3,8 na 3,6%) in Palermu (od 4,0 na 3,9%), na lanski ravni je ostala v Milanu (3,8%) in Benetkah (4,4%), medtem ko se je rahlo zvisala v Bologni (od 4,1 na 4,2%), Neaplju (od 3,9 na 4,0%) in Genovi (od 4,9 na 5,1%). Srednja stopnja letosnje inflacijske rasti, ki hkati ponazarja bolj dolgoročni trend, pa se v vseh vzorčnih mestih odločno niza in niha med 3,9 odstotka v Milanu do 4,7 odstotka v Benetkah.

Posplošnega slika včerajšnjih projekcij nam daje za december 4-odstotno letno inflacijsko rast, kar je naj

Največ so k tako ugodnemu umirjanju rasti življenjskih strokov prispevali praktično zamrznjeni stroški za prehrano, ki so npr. v Genovi in Trstu celo upadli. Področje obleke in obutve je doživelo se nekaj posledic sezonskih zvišanj cen, medtem ko je gibanje strokov za električno in druge vire energije precej različno po posameznih mestih, ker nanje vplivajo tudi različne krajevne tarife in dobavne cene naftnih derivatov. Ustaljeni so tudi stanovanjski stroški in izdatki za zdravstvo, medtem ko so se stroški za prevoz v nekaterih mestih celo znižali. Precej stabilni so v tem mesecu tudi stroški za gospodinske dobrine in storitve in izdatki za prosti čas, za potrditev slike gibanja življenjskih strokov pa bo seveda treba počakati na Istatove podatke ob koncu meseca.

Načrt za skupno upravljanje sejemskih ustanov v deželi

Nacr o racionalizaciji stroškov na področju sejemске dejavnosti je torej bolj kot kdajkoli aktualen, vendar bo veliko odvisno od razvoja političnega zapleta na Deželi. Problem pa bo seveda ostal tudi v primeru, ko bi sedanji odbor zamenjali z drugim, ki bo izrazil drugačne koalicije.

Zavarovalnici Giuliana Vita in Giuliana Assicurazioni vztrajno širita obseg poslov

TRST - Upravni svet zavarovalnice Giuliana Vita, ki jo nadzoruje Lloyd Adriatico in pri kateri glavnici je soudeležen tudi denarni zavod Banca Antoniana, je v teh dneh opravil obračun dela v iztekaajoči se poslovni dobi oziroma spregovorili o budžetu za prihodnje leto. Člani upravnega sveta so z neprikritim zadovoljstvom ugotovili, da bo letošnji promet zavarovalnice presegel znesek 6 milijard lir. Giuliana Vita deluje od konca leta 1991 in predstavlja po zahtevu predsednika Antonia Sodara ze utečeno stvarnost na področju sodelovanja med bančnim in zavarovalniškim sistemom, to je pri snovanju in prodaji posebno ugodnih življenjsko zavarovalnih polic.

Na zasedanju upravnega sveta so med drugim odobrili sklep o imenovanju novega generalnega direktorja zavarovalnice: to je Gualtiero Paoletti, ki je nasledil Micheleja Frankfurterja (le-ta bo odslej odgovoren za celovito življenjsko zavarovanje v sklopu matične družbe Lloyd Adriatico) in ki ima enako zadolžitev tudi pri

Danes pa bodo predstavniki tržaske zavarovalnice predstavili javnosti veliko novost, strukturo za posege proti organiziranemu kriminalu, ki si jo je Lloyd Adriatico zamislil prvi v Italiji.

Med čakanjem na pokojninske sklade se velja pripraviti na starost

Ce vzamemo v postev 45-letnika, ki investira 2,5 milijona lir, ugotovimo, da se zavarovalnica obvezuje, da mu bo po izteku zavarovanja vrnila 3.302.000 lir. Torej se kar dobra donosnost, ki pa se s fiskalnim varčevanjem povzpne na 11,85%, kar je v sedanjem obdobju zelo visoka obrestna mera. Do nje smo prisli preprosto tako, da smo od 2.500.000 lir odbili 675.000 lir, ki nam jih nekako pokloni država. Naj pri tem dodamo, da sta družbi Nori-

Pri TKB imajo sicer na razpolago tudi klasično rentno zavarovanje, in sicer Pokojnina in prihranki s trajanjem 5, 10 ali 15 let. Za primerjavo vzemimo v postev najkrajše obdobje, ki ga dopušta zakon, in sicer 5 let. Če to izračunamo za petinštiridesetletnika, ki v tem primeru investira 5 krat po 2.500.000 lir, torej 12.500.000 lir, bo po zapadlosti lahko dvignil 15.602.000 lir. Ker bo v petih letih privarčeval pri davkih 3.375.000, bo dejansko investirali samo 9.125.000 lir. Donosnost tovrstnega zavarovanja je torej zelo zanimiva in presega 12-odstotno letno rast. Gre sicer za hipotezo in za sedaj lahko recemo, da bo v naslednjih letih donosnost nekoliko nižja zaradi splošnega padca obrestnih mer. Kljub temu pa nam fiskalno varčevanje omogoča, da je ta prirakek več kot zanimiv v primerjavi z drugimi investicijami. (ok)

MINISTRI EVROPSKE UNIJE O RIBIŠTVU

Kvote za ulov rib bodo manjše

Ogrožene ribje vrste bodo kljub drugačnim priporočilom strokovnjakov še lovili

BRUSELJ - Ministri za ribištvo Evropske unije so se včeraj dogovorili za precej zmerno znižanje kvot za ulov rib v naslednjem letu, niso pa opredelili pogojev, pod katerimi naj bi spanskim ladjam v letu 1996 dovolili poln dostop na ribolovna območja Evropske unije. »Ze dogovor o kvotah je dober rezultat,« je po 18 ur trajajočem sestanku izjavil belgijski minister za ribištvo André Bourgeois, ki bo v imenu Belgije do novega leta predsedoval EU. Usklajevalni napori se bodo tako nadaljevali tudi po 1. januarju, ko bo predsedstvo EU prevzela Grčija. Ministri so nekoliko omilili prepovedi, ki jih je uvedla Evropska komisija, da bi v Severnem in Irskem morju zavarovala hudo razredcene ribje vrste, kot so pole-

novka, vahnja in oslic. Znanstveni komite EU je namreč predlagal, da bi dovoljeni ulov zmanjšali kar za 70 odstotkov. Ministri so predlagano zmanjšanje kvot za polenovko v Irskem morju, kjer je najbolj ogrožena, prepolovili predvsem zato, ker so pri tem skušali upoštevati socialne in gospodarske potrebe irskih ribičev.

Ulov polenovke v Severnem morju bodo dovolili v nekoliko večji količini kot lani, kjer je delež dvanajsterece okrog 93 tisoč ton, ceprav bodo ob zahodni obali Škotske obseg tega ulova nekoliko zmanjšali, na 13 tisoč ton. Kvote za ulov morskih listov, slanikov in skuš bodo ostale nespremenjene. Niso se uspeli dogovoriti o tem, da bi Španiji in Portugalski dovolili poln

dostop na ribiška območja EU tudi po letu 1996, ko bosta potekla dosedanja sporazuma. Zataknilo se je pri vprašanju nadzora izvajanja sporazuma in količin ulova. Britanija in Irska sta vztrajali pri precejšnjem zmanjšanju, češ da je spansko ribiško ladjeve, ki je največje v EU, v preteklosti premalo spoštovalo kvote za ulov. Irski minister za pomorstvo David Andrews je vztrajal pri omejitvah ribolova ob irskih obalah, ki naj bi veljale se naprej. Španski minister za ribištvo Vicente Albero Silla pa je vztrajal pri tem, da je treba spoštovati načela dostopnosti, kakršna izhajajo iz prehodnega sporazuma in španskim ribičem zagotavljajo dostop na vsa ribolovna območja EU do leta 1996. **Reuter**

Zatika se pri nadzoru ulova rib (Foto: S. Živulović)

Gatt: Ugoden psihološki učinek

PARIZ - Sporazum Gatt naj bi »postopoma učinkoval« na svetovno trgovino po letu 1995, je v ponedeljek poudaril predstavnik Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Pozval je tudi vlade, naj se spopadejo z vztrajnostjo ohranjanja protekcionističnih mehanizmov. Porocilo OECD o možnostih gospodarskega razvoja, ki so ga objavili v ponedeljek in v skladu s katerim naj bi se svetovna trgovina v letu 1994 povečala za 5,4 odstotka ter v letu 1995 za 6,4 odstotka - po 2,6 odstotnem povečanju v letu 1993, se ne upošteva učinkov zaključka urugvajskega kroga pogajanj. Po mnenju Humiharja Skighare iz OECD, bo imel sporazum o liberalizaciji svetovne trgovine »po vsej verjetnosti tudi ugoden psihološki učinek«. OECD izraža zadovoljstvo, ker je »glavnim trgovinskim velesilam uspelo preseči nesoglasja ob vrsti vprašanj,« je izjavil. »Ko pa bodo sporazum ratificirali posamezni parlamenti, bi bilo treba vztrajati tudi pri obcutnem izboljšanju gospodarskih okoliš,« je nadaljeval. »Uspešen zaključek pogajanj urugvajskega kroga seveda ne pomeni, da so rešeni vsi trgovinski problemi,« je opozoril Shighara, ki je ob tem omenil »nove groznje«, ki pretijo multilateralnemu trgovinskemu sistemu. »Določeni problemi že dalj časa ogrožajo trgovinske tokove, ki so v sporazumu komaj zajeti ali pa sploh ne.« Medsebojno učinkovanje ukrepov za zaščito okolja in trgovinskih nacer je »postalo« zarisce trenja, je poudaril. »Napetosti, ki jih povzročajo protekcionistični ukrepi so se zmeraj velike in ne bodo nikakor izginile same od sebe,« je poudaril Shighara. Ob tem je predstavnik OECD navedel vrsto tendenc, ki naj bi pripeljale do sprememb v bilateralnih dogovorih, posvečenih zasciti posameznih trzisc ali uravnavanju posameznih trgovinskih neravnotezij. **(AFP)**

PORTUGALSKA / PRIVATIZACIJA

S prodajami podjetij zaslužili manj

S privatizacijo naj bi letos zaslužili 1,3 milijarde dolarjev, dobili pa so le 400 milijonov

LIZBONA - Zagon portugalske privatizacije je nekoliko usahnil, saj gospodarstvo stagnira, krajevni vlagatelji pa nočejo placati zahtevanih cen za podjetja v finančnih težavah, pri katerih tudi tuji vlagatelji niso pretirano dobrodošli. Vlada je načrtovala, da bo od privatizacije v letu 1993 zaslužila 225 milijard escudov (1,29 milijarde dolarjev), a je doslej uspela zbrati manj kot 70 milijard escudov (400 milijonov dolarjev). Ena prvih odločitev, s katero se sooca novi portugalski finančni minister Eduardo Catro-

ga, ki je dolžnost prevzel 2. decembra, bo vsekakor, ali naj proda eno največjih portugalskih bank BPSM ponudniku Banco Comercial Portugues SA (BCP). BCP naj bi ponudila zgolj stiri milijard escudov (80,04 milijona dolarjev), kar je veliko manj od 251,5 milijona dolarjev, na kolikor je premier Anibal Cavaco Silva racunal. Edini resni ponudnik za BPSM, ki za izpolnitev obveznosti iz svojega pokojninskega sklada potrebuje precejšnjo injekcijo kapitala, je prejšnji lastnik banke Antonio Champalimaud.

Druga velika dilema, s katero se bo moral spopasti Catroga, je nadaljevanje privatizacije pri Petrogalu, ki naj bi samo letos prinesel 114,3 milijona dolarjev izgube, po 165,8 milijona dolarjev, kolikor so njegove izgube znašale v letu 1992. Konzorcij, na čigar čelu je francoski Total, je pri Petrogalu lani kupil 25-odstotni delež, ki pa ga ni hotel povečati do višine 51 odstotkov pod pogoji, za katere so se dogovorili na začetku. Predstavniki omenjenega konzorcija menijo, da je finančni položaj Petrogala slabši, kot so pričako-

vali, zaradi česar naj bi za drugi obrok odsteli veliko manj. Vlada upa, da bo manjkajoči denar, ki naj bi ga zaslužila s privatizacijo (1,14 milijarde dolarjev), uspela pridobiti s prodajami v letu 1994, čeprav nekateri analitiki menijo, da gre za pretirano ambiciozen načrt. Od leta 1989 je vlada kljub vsemu uspela zbrati 700 milijard escudov (stiri milijarde dolarjev) s prodajo vrste podjetij v državni lasti, od papirnic, pivovarn, bank in avtomobilskih proizvajalcev.

Robert Powell, Reuter

AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA

ZDA bodo spet na prvem mestu

Računajo, da bodo po številu izdelanih avtov prehiteli Japonsko

DETROIT - Po napovedih stirinajst dnevnika Automotive News, ki je izšel v ponedeljek, bodo Združene države Amerike v letu 1994 znova prevzele vlogo vodilnega proizvajalca avtomobilov na svetu in tako prvič po trinajstih letih prehiteli Japonsko.

ZDA so to državo

skoraj ujele ze letos, saj bodo ameriske tovarne do konca prihodnjega tedna izdelale 10,7 milijona osebnih vozil in tovornjakov, medtem ko so jih lani izdelale 9,8 milijona.

Po drugi strani pa so na Japonskem v letošnjem letu proizvedli 11,1 milijona vozil, v letu 1992 pa

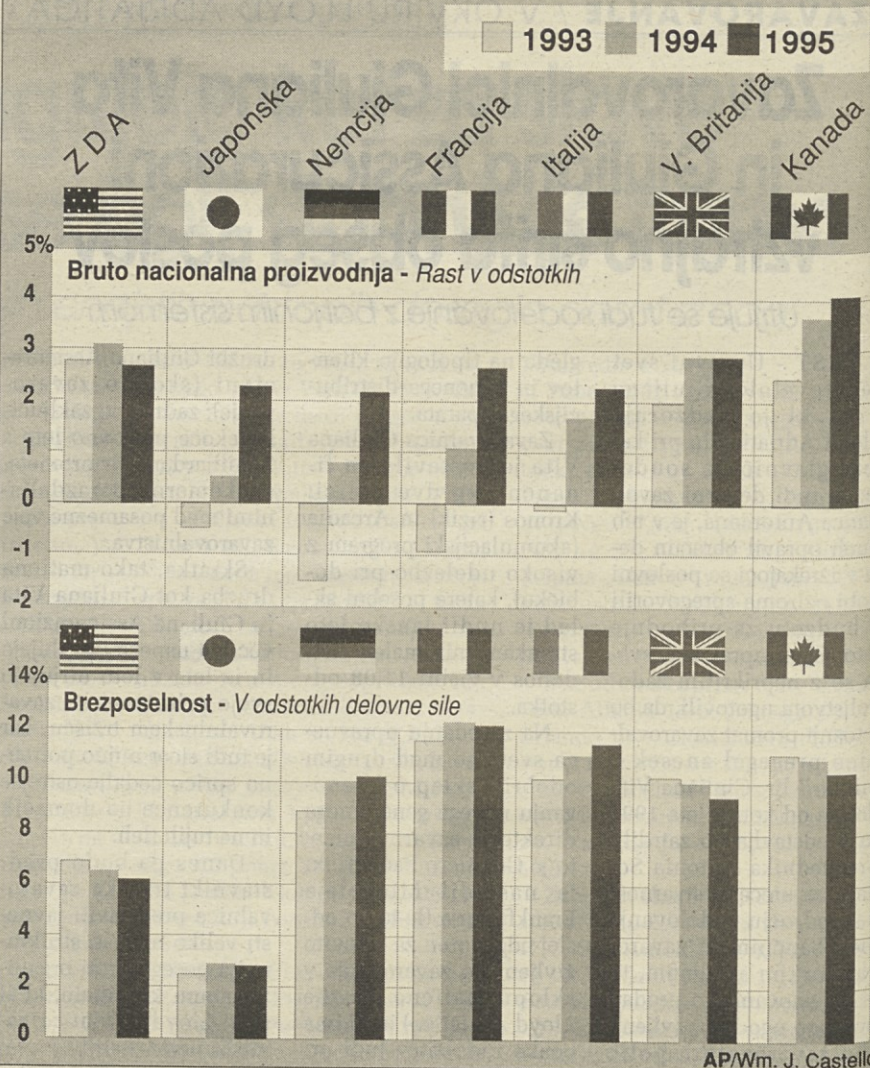
12,5 milijona.

Po napovedih stirinajst dnevnika Automotive News se bo proizvodnja avtomobilov v ZDA v prihodnjem letu povečala za 4,6 odstotka, torej na 11,2 milijona vozil, na Japonskem pa naj bi jih izdelali približno enajst milijonov.

(AFP)

Gospodarstvo v razvitih državah

Projekcije Organizacije za gospodarski razvoj in kooperacijo (OECD) o gospodarski rasti in nezaposlenosti v sedmih najbolj razvitih državah v obdobju 1993-95.

Britanska tovarna cigaret v Rusiji

SANKT PETERSBURG - Britanska tobakna tovarna Rothmans International Plc. bo začela graditi novo tovarno cigaret v Sankt Petersburgu leta 1994 ter tako znova uveljavila nekdanji sloves tega mesta, ki je veljalo za prestolnico tobaka nekdanje Rusije, so povedali uradni predstavniki pri Rothmansu. Sporocili so, da bodo v okviru mešanega podjetja z Nevo Tobacco Limited, Rothmans Nevo A.S., ki je v zasebni lasti, zgradili obrat v vrednosti 55 milijonov funtov (82 milijonov dolarjev) v predmestju tega drugega največjega mesta v Rusiji. »Za zdaj se še nismo odločili, katere znamke cigaret bomo izdelovali, vsekakor pa bodo s filtrom in narejene v skladu z mednarodnimi kakovostnimi standardi,« je izjavil operativni direktor Rothmansa Sankt Petersburga Robert Peach. To je že tretja velika tuja nalozba v izdelavo cigaret v Sankt Petersburgu. Ameriški izdelovalec cigaret RJ Reynolds Tobacco International se je že dogovoril za mešano podjetje, katerega namen je povečati proizvodnjo v lokalnem obratu od sedanjih 12 na 20 milijard cigaret letno. Philip Morris se je kot drugo ameriško podjetje prav tako dogovorilo, da bo zgradilo avtomatsko tovarno za izdelavo cigaret in kasneje se novo tovarno v vrednosti 50 milijonov dolarjev, ki bo stala na obrobju Sankt Petersburga. Peach je povedal, da bo nova tovarna Rothmans začela s proizvodnjo 10 milijard cigaret letno in bi jo kasneje utegnili podvojiti. Tobakni proizvajalci se se zmeraj pripravajo, kako veliko je rusko tržišče cigaret, na katerem je ponudba nenehno capljala za povpraševanjem. Po vladnih podatkih, ki jih je objavila agencija Interfax, so leta 1992 izdelali 254 milijard cigaret. **Lynnley Browning, Reuter**

STAVKA BORZNIH POSREDNIKOV

Špekulacijam je odklenkalo

Rekordna višina cen delnic je posledica špekulacij, menijo oblasti

BOMBAY - Največja indijska borzna tržišča utegnajo ostati zaprti zaradi stavke borznih posrednikov vse do novega leta, potem ko predstavnikom bombajske borze ni uspelo uskladiti nesoglasij, zaradi katerih je bilo trgovanje prejšnji teden ustavljeno. Posredniki so zavrnili trgovanje potem, ko je indijska agencija za trgovanje z vrednostnimi papirji in borzo (SEBI), ki nadzoruje tržišča kapitala v tej državi, prejšnji teden prepovedala nadaljnje trgovanje. V ponedeljek je po štiri ure trajajočem sestanku bombajska borza (BSE) sporočila, da je imenovala šestčlanski komite, ki se bo sestel s predsednikom SEBI V. G. Ramakrishno ter skušal najti rešitev. Predsednik SEBI, 63-letni Ramakrishna, nekdanji veleposlanik v EU, je namreč prav zdaj v New

Delhiju na posvetu s finančnim ministrom. Iz njegovega urada so sporočili, da se do četrta ne namerava vrniti v Bombay. Zato so borzni posredniki omenili možnost, da bo trgovanje na borzi ustavljeno vse do novega leta. SEBI utemeljuje prepoved nadaljnega trgovanja s prevelikim obsegom špekulacij na borznem tržišču. Prepoved je namreč pršla prav v trenutku, ko so se cene delnic z izdatno podporo tujih skladov dosegle rekordno višino, posredniki pa so na veliko peli hvalo Indiji, češ da gre za eno najbolj privlačnih novih tržišč. Skok delnic, ki je že tretji po vrsti od začetka novembra, je razveselil vlagatelje, pri SEBI pa so prepričani, da gre za nezdravo povečevanje vrednosti, ki temelji zgolj na špekulacijah.

Madhav Reddy, Reuter

MENJALNIŠKI TEČAJI						
21. december 1993						
menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka	76,55	76,95	10,78	10,90	7,66	7,80
Avtohisa Ljubljana*	76,70	76,85	10,80	10,90	7,65	7,75
Azur Grosuplje	76,60	76,85	10,83	10,94	7,67	7,86
Banka Vipava Nova Gorica	76,51	76,80	10,80	10,84	7,73	7,77
BTC Sezana	76,30	76,95	10,75	10,90	7,66	7,77
BTC Ljubljana	76,50	77,00	10,60	10,85	7,40	7,75
Come 2 us*	76,60	76,85	10,80	10,87	7,65	7,79
Creditanstalt - Nova banka	76,60	77,00	10,80	10,95	7,65	7,85
Dom caffè Domžale*	76,50	76,90	10,86	10,96	7,60	7,85
Eros Ljubljana*	76,60	76,80	10,80	10,90	7,65	7,77
Eros Kranj*	76,60	76,80	10,80	10,90	7,65	7,77
Firadas Idrija	76,40	77,00	10,70	10,90	7,60	7,78
Hida	76,75	76,80	10,85	10,88	7,76	7,79
Hipotekarna banka Brežice*	76,30	77,00	10,80	10,95	7,65	7,80
Hram Rožice Menges*	76,55	76,90	10,87	10,97	7,50	7,75
Idila Sečovelje*	76,58	76,95	10,70	10,87	7,70	7,87
Italdesign Nova Gorica	76,50	76,80	10,80	10,95	7,73	7,77
Komercialna banka Triglav	76,55	77,55	10,85	10,96	7,67	7,85
Kompas Hertz Celje*	76,55	76,85	10,80	10,86	7,65	7,76
Kompas Hertz Velenje*	76,50	76,80	10,80	10,86	7,65	7,76
Kompas Hertz Idrija*	76,50	76,80	10,80	10,86	7,65	7,76
Kompas Hertz Tolmin*	76,50	76,80	10,80	10,86	7,65	7,76
Kompas Hertz Bled*	76,50	76,80	10,80	10,86	7,65	7,76
Kompas Hertz Nova Gorica*	76,50	76,80	10,80	10,86	7,72	7,78
Kompas Hertz Maribor*	76,45	76,75	10,82	10,87	7,65	7,76
Kompas Holidays	76,65	76,85	10,80	10,90	7,65	7,80
Kreditna banka MB d.d.*	75,97	76,90	10,80	10,93	7,72	7,85
Klub Slovenijales	76,70	76,85	10,84	10,90	7,67	7,78
LB splošna banka Celje	75,85	77,00	10,80	10,95	7,72	7,83
LB splošna banka Koper	75,75	77,18	10,69	10,89	7,62	7,81
LB Dolenjska banka NM	76,30	77,10	10,78	10,97	7,67	7,71
LB banka Zasavje, Trbovlje	75,80	76,95	10,78	10,94	7,66	7,78
Libertas Koper	76,52	76,92	10,75	10,88	7,69	7,80
Ma Vir	76,60	76,90	10,80	10,95	7,65	7,85
Madai Nova Gorica, Šempeter*	76,45	76,80	10,80	10,88	7,74	7,78
Media*	76,70	76,90	10,83	10,90	7,72	7,80
Monefa Ljubljana	76,69	76,79	10,84	10,87	7,73	7,77
Niprom I, II Ljubljana	76,64	76,79	10,84	10,88	7,73	7,80
Otok Bled	76,55	76,84	10,83	10,88	7,67	7,80
Petrol Ljubljana*	76,70	76,80	10,86	10,88	7,73	7,80
Pigal Solkan*	76,40	76,80	10,75	10,85	7,74	7,80
Pigal Ilirska Bistrica*	76,10	76,70	10,70	10,85	7,68	7,78
Pigal Kobarid*	76,30	76,80	10,70	10,85	7,70	7,80
Poštna banka Slovenije*	75,52	76,87	10,55	10,89	6,52	7,78
Primario Ljubljana*	76,70	76,89	10,80	10,90	7,65	7,79
Probanka Maribor	76,30	76,95	10,81	10,94	7,65	7,80
Publikum Ljubljana	76,70	76,78	10,86	10,88	7,74	7,79
Publikum Celje	76,50	76,83	10,81	10,86	7,68	7,78
Publikum Krško	76,40	76,95	10,68	10,98	7,56	7,77
Publikum Maribor	76,30	76,79	10,81	10,87	7,65	7,83
Publikum Metlika	76,50	77,00	10,75	10,95	7,65	7,80
Publikum Mozirje	76,42	76,88	10,75	10,92	7,66	7,79
Publikum Novo mesto	76,50	77,00	10,75	10,95	7,65	7,80
Publikum Tolmin	76,45	76,90	10,82	10,87	7,66	7,77
Publikum Sevnica	76,35	76,89	10,79	10,89	7,66	7,78
Publikum Šentlaj	75,45	76,89	10,65	10,93	7,65	7,83
Publikum Šentjur pri Celju	76,50	76,90	10,81	10,86	7,62	7,70
Publikum Trebnje	76,69	77,05	10,78	10,88	7,67	7,78
Publikum Zalec	76,40	76,85	10,81	10,86	7,67	7,77
Roja Ljubljana	76,60	76,95	10,80	10,95	7,65	7,85
Shalaby Koper	76,65	76,88	10,79	10,85	7,72	7,77
SKB d.d. **	75,78	75,98	10,77	10,80	7,73	7,75
Slovenska investicijska banka*	76,40	76,95	10,75	10,90	7,35	7,80
Slovenijaturist zel. pos. Ljubljana*	76,70	76,90	10,65	10,90	7,45	7,75
Slovenijaturist Maribor*	76,55	76,75	10,84	10,86	7,30	7,65
Sonce Ljubljana	76,70	76,80	10,84	10,92	7,75	7,82
SZKB d.d. Ljubljana	76,55	76,89	10,79	10,90	7,60	7,80
Tartarus Postojna	76,12	76,81	10,73	10,87	7,66	7,76
Tentours Domžale	76,60	76,90	10,80	10,95	7,62	7,82
Tori Ljubljana	76,60	77,00	10,82	10,93	7,65	7,81
UBK Ljubljana	76,10	76,95	10,80	10,94	7,60	7,82
Upimo Ljubljana	76,71	76,77	10,67	10,85	7,75	7,79

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

BANKA SLOVENIJE								
Tečajna lista št. 248 z dne 21. decembra 1993 — Tečaji veljajo od 22.12.1993 od 00.00 ure dalje								
				ZA DEVIZE				
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni		
Avstralija	036	avstr. dolar	1	88,2698	88,5354	88,8010		
Avstrija	040	šiling	100	1078,2212	1081,4656	1084,7100		
Belgija	056	frank	100	364,9667	366,0649	367,1631		
Kanada	124	dolar	1	96,4728	96,7631	97,0534		
Danska	208	krona	100	1937,0378	1942,8664	1948,6950		
Finska	246	marka	100	2257,7294	2264,5230	2271,3166		
Francija	250	frank	100	2224,3714	2231,0646	2237,7578		
Nemčija	280	marka	100	7581,3613	7604,1738	7626,9863		
Grčija	300	drahma	100	—	53,0391	53,1982		
Irska	372	funt	1	—	184,9335	185,4883		
Italija	380	lira	100	7,7406	7,7639	7,7872		
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	2,0000	—		
Japonska	392	jen	100	116,9804	117,3324	117,6844		
Nizozemska	528	gulden	100	6771,6719	6792,0480	6812,4241		
Norveška	578	krona	100	1748,6410	1753,9027	1759,1644		
Portugalska	620	escudo	100	74,2216	74,4449	74,6682		
Švedska	752	krona	100	1546,2186	1550,8712	1555,5238		
Švica	756	frank	100	8944,4900	8971,4042	8998,3184		
Velika Britanija	826	funt sterling	1	192,7940	193,3741	193,9542		
ZDA	840	dolar	1	129,5957	129,9857	130,3757		
Evropska Skupnost	955	ECU	1	146,6084	147,0495	147,4906		
Španija	995	peseta	100	92,6442	92,9230	93,2018		
Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.								
Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. DECEMBRA 1993								
št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:				1,300,000	735,391	757,115	1,492,507	
29		113,1371%	116,4793%	114,8082%	130,000	73,539	75,712	149,251

TEČAJ TOLARJA V TUJINI			
21. DECEMBER 1993			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,00	10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,00	9,60
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,20	9,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,00	9,70
Italija	Kmečka banka Gorica	12,30	12,95
Italija	Tržaška kreditna banka	12,90	13,00

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		
21. DECEMBER 1993		
valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1648,00	1698,00
nemška marka	967,00	991,00
francoski frank	282,50	291,30
holandski gulden	859,50	886,00
belgijski frank	46,40	47,80
funt sterling	2450,00	2525,00
irski sterling	2333,00	2402,00
danska krona	246,00	252,75
grška drachma	6,30	7,00
kanadski dolar	1226,00	1262,00
japonski jen	14,80	15,30
švicarski frank	1132,00	1166,00
avstrijski šiling	136,75	141,00
norveška krona	222,00	228,75
švedska krona	196,00	202,25
portugalski escudo	9,20	9,75
španska pezeta	11,60	12,20
avstralski dolar	1120,00	1154,00
madžarski florint	12,00	15,00
slovenski tolar	12,40	13,00
hrvaški dinar	0,15	0,22

KMEČKA BANKA - GORICA		
21. DECEMBER 1993		
valuta	v LIRAH	
	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1648,00	1695,00
nemška marka	968,00	988,00
francoski frank	283,00	293,00
holandski gulden	860,00	880,00
belgijski frank	46,40	48,20
funt sterling	2450,00	2510,00
irski sterling	2340,00	2390,00
danska krona	246,00	254,00
grška drachma	6,70	7,20
kanadski dolar	1230,00	1260,00
švicarski frank	1140,00	1170,00
avstrijski šiling	137,00	140,00
slovenski tolar	12,50	13,00

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
21. DECEMBER 1993			
valuta	v DEM		
	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.709	-
francoski frank	-	29.340	-
nizozemski gulden	-	89.320	-
belgijski frank	-	4.814	-
španska peseta	-	1.222	-
danska krona	-	25.550	-
kanadski dolar	-	1.272	-
japonski jen	-	1.543	-
švicarski frank	-	117.980	-
avstrijski šiling	-	14.222	-
italijanska lira	-	1.021	-
švedska krona	-	20.395	-

MEDPODJETNIŠKI TRG			
Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij			
Tečaji veljajo od 22. decembra 1993 od 00.00 ure dalje			
		ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	prodajni
Avstrija	šiling	100	1096,2318
Francija	frank	100	2261,5272
Nemčija	marka	100	7708,0000
Italija	lira	100	7,8699
V. Britanija	funt	1	196,0144
ZDA	dolar	1	131,7606
Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.			
banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	76,90	77,10
SKB Banka d.d.	DEM	76,90	77,05
Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.			

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij			
Tečaj velja dne 22. decembra 1993 od 00.00 do 24. ure			
banka	valuta	nakupni	prodajni
Creditanstalt - Nova banka	DEM	76,90	77,05
Bank Austria	DEM	76,90	77,10
UBK banka	DEM	76,95	77,15
SZKB	DEM	76,90	77,10

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.

* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavzemajo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

POTOPIS

S poti po divjem Kurdistanu (15)

V enem najbolj vročih mest v Turčiji

Ob poti do mesta Tavan, kjer zapustimo obalo in se obrnemo proti Diyarbakirju, srečujemo številne kolone vojskih vozil ter ob cesti ukopane tanke. Za Tatvanom se začnemo spuščati po ozkih in zavitih dolinah, rastje postaja vedno redkejša, temperature nižje. Prihajamo v najbolj vroče kraje Male Azije, v nizinsko pokrajino na jugovzhodu Turčije, kjer leži nas naslednji cilj Diyarbakir. To je eno najbolj vročih mest v Turčiji, kjer so poleti temperature nad 45°C vsakdanji pojav. To občutimo tudi na lastni kozi, saj se ves dan prazimo v razgretim kombiju in tudi ponoci vročina ne popusti.

Diyarbakir

Pokrajinsko središče Diyarbakir, ki ga imajo Kurdi za svoje glavno mesto, je veliko približno toliko kot Ljubljana in Kurdi pravijo, da jih je v mestu devetdeset odstotkov. Diyarbakir je sploh največje in najpomembnejše kurdske mesto, saj ga kot svojo prestolnico priznavajo ne le turski Kurdi, pač pa tudi Kurdi iz Iraka, Sirije in Irana.

Diyarbakir je eno naslikovitejših mest v Turčiji in je vsekakor vredno ogleda. Kdor potuje po vzhodu Turčije ga mora vsekakor obiskati, kajti ogled njegovih starinskih hiš, ozkih ulic in številnih bazarjev je res izjemno doživetje.

Diyarbakir je eno najbolj živih mest - z njim se lahko primerja le Istanbul -, je mesto, ki ima svojo dušo, mesto, ki

si ga ne ogledas, pač pa ga doživis.

Stari del mesta, stisnjen med mogočno obzidje iz temnega bazaltnega kamena, ki je vidno daleč naokoli, živi in diha s svojimi ozkimi tlakovanimi ulicami, s svojimi slikovitimi starimi stavbami, zgrajenimi v tipično orientalskem slogu, s svojimi nestetiimi trgovinami, kjer lahko kupiš takorekoc vse, z živahnimi bazarji, mogočnimi in precudovitimi mošejami ter skoraj premnogimi čajnicami, gostilnicami in prodajalnami preprog. Ulice so prepolne ljudi, vse kipi od življenja, ulični prodajalci pa ti na vsakem koraku ponujajo vse.

Na žalost ne morem reci, da je Diyarbakir čisto mesto, saj je umazanija povsod, po ulicah pa videvas raznovrstne odpadke, gnilo sadje in celo glave pravkar zaklanih kokoši.

Vendar tudi umazanija in smrad dajeta mestu svoj pečat in ko se sprehaš po ozkih, včasih smrdecih in umazanih ulicah, se umikaš uličnim prodajalcem ter kramljas s starci, ki pijejo čaj sredi bazarja, kjer lahko kupiš precudovite orientalske preproge, nakit in bakreno posodo, doživis pravi utrip orientala. Zares enkratno. Mestu ne pravijo zastoj »Pariz vzhoda«.

Bogata zgodovina se pozna predvsem na največji mestni znamenitosti Ulu Cami (v prevodu Velika dzamija). Dzamija stoji v samem središču mesta, obkrožena z ozki-

mi ulicami in majhnimi trgi, na katerih je znamenit ter izjemno živahen in prometni bazar.

Ta verski objekt je bil najprej sinagoga (se do danes se je v notranjosti ohranila davidova zvezda), potem so jo Bizantinci prezidali in povečali v pravoslavno cerkev, v arhitekturi pa se je iz tedanjih časov ohranil tudi precejšen armenski vpliv. S prihodom Arabcev leta 639 pa je cerkev postala seveda dzamija. Tako kot že večkrat poprej, so jo Arabci povečali, dozidali pa so tudi mogočno obzidje in poleg dzamije sezidali še medreso.

Velika dzamija je tako postala eden največjih sakralnih objektov tistega časa, se danes pa velja za enega izmed šestih najpomembnejših svetišč muslimanskega sveta. Zanimivo je tudi, da je to sploh prva dzamija, ki so jo zgradili v Mali Aziji, oziroma Anatoliji in ena redkih, ki je bila zgrajena že pred prihodom Turkov. Poleg verskih namenov, služi dzamija danes tudi kot središče družabnega življenja predvsem starejših meščanov, postala pa je tudi velika turistična znamenitost, če lahko o turizmu v Diyarbakirju sploh govorimo.

Mesto je zaradi navzočnosti kurdskega upornikov pod strogo policijsko kontrolo, zato lahko na ulici srečaš za evropske razmere nanašajočo veliko policistov, po mestu pa se sprehaajo tudi oboroženi vojak.

(Se nadaljuje)
Blaz Zabukovec

MODA

Na novoletno zabavo v hipijevskih oblačilih

Zraven sodi veliko poslikanega in kovinskega nakita

Za sproščeno počutje na novoletni zabavi je potrebna tudi udobna in lepa obleka. Enostavne široke hlače, ki jih v pasu prevezemo z dolgim salom, so preproste in učinkovite. Močnejše ženske naj oblečejo enobarvne temne hlače, visoke in vitke pa roznate, pisane, crtaste oziroma taksne ki se bodo skladale s se bolj pisano jopo in nakitom.

Spodaj lahko oblečemo srajco brez ovratnika. Sprejaj se zapenja na gumbe in lahko sega do bokov, da jo damo čez hlače. Sal prestavimo s pasu na boke, vozal pa naredimo ob strani. Namesto jope oblečemo usnjen ali drugačen brezrokavnik.

Jopo naredimo iz blaga ali jo spletemo. Na blago nasijemo različne trakove, cipke in druge okraske, pripleteni jopi pa si pomagamo z vzorci. Menjaje plete-

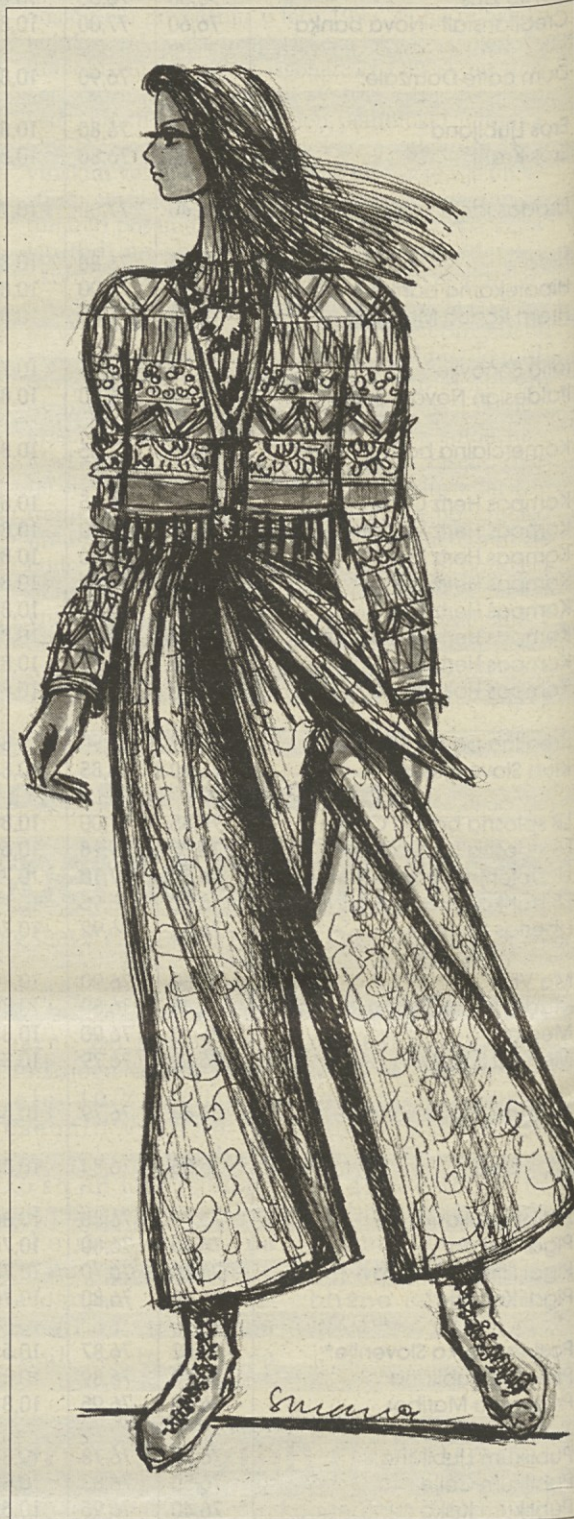
mo luknjicaste in reliefne vzorce, pletivu dodamo kroglice iz keramike. Na gladko pletenino nasijemo cipke vezene na tilu. Za razmejitev dveh vzorcev lahko nasijemo kratek plise ali rese iz usnja, semisa ali bombaza. Na nekatere vzorčne pasove nasijemo zamet. Vsi materiali naj bodo v istem barvnem odtenku ali v različnih močnih barvah, ki kažejo tendenco ponovitve.

Hlače so lahko iz sifona. Dala bo nežen pridih romantike, nosi pa se lahko s semis jakno z resicami. Tudi srajčka naj bo iz sipona, ima naj valovit ovratnik.

Sicer pa hlače naredimo iz viskoze ali tankega jerseyja.

Veliko poslikanega keramičnega nakita in takega iz kovine bo poskrbelo za zvenket in zaokrožilo podobno oblačila.

Suzana Belak Pungartnik

AVANTURA / SHISHA PANGMA

Na smučeh z osemfisočaka (2)

Pod goro nismo bili sami

Slabo vreme se je se kar nadaljevalo. - Ko so nas na koncu ceste odložili, smo sotre postavljali v hudem snežnem metežu. Monsun je bil letos izredno močan in prav tukaj v Tibetu se je se posebno dolgo zadržal. Sicer pa se blizu konec septembra in mi gremo na goro - torej obstajata več kot dva dobra razloga za izboljšanje vremena!

Dostop do gore

Vreme »uboga« in v dveh dneh postane nebo kot umito. Po kratkem dvodnevnem počitku na tej višini je že čas, da si postavimo bazni tabor pod Shisho Pangmo. Ker pa tibetanski nomadi nimajo dovolj jakov, tibetanskega goveda, ki med drugim nosijo alpinističnim od-

pravam tovore z opremo, gremo do baznega tabora v dveh skupinah: najprej Iztek in Drejc, dva dni kasneje, ko se jaki vrnejo, pa se midva z Matejem. Ta čas izkoristiva za dodatno aklimatizacijo, saj je dostopni marš pod Shisho Pangmo precej naporna zadeva: traja le en dan, pa vendar je treba ta čas prehoditi kar 25 km na višini od 5000 do 5600 m, kjer bo prostor za bazni tabor. To pa pomeni sedem do osem ur ne preveč počasne hoje.

Pred odhodom proti baznemu taboru dobiva Iztekovo sporočilo. Njun dostop se je zavlekel na enajst ur, ker so jaki na stresli tovore s svojih hrbtov. Za ponovno privezovanje plastičnih sodov z

Cesta, ki nas je pripeljala v neskončnost Tibeta

našo opremo na hrbe jakov pa je potrebno kar precej časa in tako sta Iztek in Drejc dosegla bazo sele ponoci.

Z Matejem se precej bolj izkazeva: najina pot je bila za stiri ure krajša. Vendar je tudi teh sedem ur prekleto dolgih. Lahno se vzpenjava skupaj z jaki in njihovimi gonjaci ob ledeniški moreni proti gori, ki pa se tudi po nekaj urah hoje ne zdi nič bliže kot na

začetku. Začnem misliti na druge stvari in tako čas hitreje mine. Ob sedmih zvečer, malo pred mrakom, ko že pritise mraz, prispeva v bazni tabor.

Sosedje

Pod Shisho Pangmo nismo sami. Tukaj so Korejci, »ostanek« italijanske odprave, dva Bolgara, v kratkem pa pričakujemo tudi Američane in Kata-

lonce, ki pridejo izpod Co Oja, kjer so osvojili tudi vrh. Od tam so pred časom prišli tudi Korejci: trije izmed njih so dosegli vrh Co Oja v zelo slabem vremenu, vodja pa je dobil kar hude ozeblin. Zdravniki pod goro so jim odsvetovali poskus vzpona na Shisho Pangmo, vendar jih je vodja odsvolil z »I do what I want.«

(Se nadaljuje)
Urban Golob

Danes goduje

Franciška Ksaverija Cabrini

Italijanka Francesca Saveria Cabrini si je nadvse zelela postati redovnica, a je zaradi telesne šibkosti in slabotnega zdravja v takrat obstoječe redove niso hoteli sprejeti.

Kazalo je že, da bo za vedno ostala podezelska učiteljica, a se je njeno življenje povsem vspremenilo, ko jo je leta 1874 skof v Sodiju prosil, da prevzame vodstvo krajevne sirotišnice. S svojo ustvarjalnostjo in podjetnostjo je uspela skromno sirotišnico, imenovano Hisa Previdnosti, spremeniti v novo versko družbo. Kmalu je ustanovila redovno naselbino tudi v Rimu.

Na pobudo papeža Leona XIII. je Cabrinijeva leta 1889, ko ji je bilo devetintrideset let, odšla na misijonsko

poslanstvo v ZDA, kjer je milijonom italijanskih izseljencev močno primanjkovalo duhovnikov in redovnikov.

Ze leta 1892 je v New Yorku ustanovila prvo Kolumbovo bolnišnico, v naslednjih letih pa tudi po drugih večjih mestih v ZDA. Kar tridesetkrat se je prepeljala čez Atlantik in iz Italije vsakokrat pripeljala nove sestre za svoje bolnišnice. Glavno delo misijonark njene verske družbe je bilo odpiranje sol, sirotišnic in bolnišnic ter skrb za reveže.

Franciška Ksaverija Cabrini je umrla leta 1917, leta 1946 pa postala prva državljanka Združenih držav Amerike, ki je dosegla svetniško cast. Je zavetnica izseljencev.

(Vir: Leto svetnikov)

NAGRADNA AKCIJA Z RGL

Beemvejev
model '94Dizelske motorje izdelujejo
že deset let

Pri BMW so začeli pred desetimi leti poleg navadnih, bencinskih motorjev izdelovati se motorje na dizelski pogon.

Med trinajstimi različnimi modeli BMW serije 3 je tudi model 325 tds. Ta dizelski turbomotor je najmočnejši med tremi vrstami dizelskih motorjev te

serije, ki jih izdeluje tovarna BMW v Münchnu.

Konstruktorji BMW so izpopolnili tudi model 325 tds, ponudili pa vam ga bodo v letu 1994. Kljub dizelskemu motorju je avto dinamičen in opremljen z vsemi značilnostmi pasivne in aktivne varnosti. Pri izpopolnjevanju modela so največ pozornosti namenili prilagoditvi vozila razmeram na cesti. Večji hitrosti, ki jo doseže izpopolnjeni 325 tds, je prilagojena tako voznikova kabina kot tudi sistem varnostnega pasu. Kompresijski vžig motorja, značilen za model 325 tds, pa postaja možnost, s katero je vredno računati.

Marjeta Smolnikar

Motor.....	105 kW
Maksimalni vrtilni moment:	
260 Nm pri 2200 vrtljajih	
Poraba goriva:	
90 km/h	4, 9l
120 km/h	6, 5l
Maksimalna hitrost:	
Mehanski menjalnik	214 km/h
Avtomatski menjalnik.....	211 km/h
Pospeski	
od 0 do 50	3, 4 sek
od 0 do 80.....	6, 7
od 0 do 100	10, 4
za avtomatski menjalnik.....	10, 8
od 0 do 120	14, 2
za avtomatski menjalnik.....	15, 7

V času nizkih temperatur morate 325tds obvezno napolniti z zimskim dizelskim gorivom

NAGRADNA AKCIJA

V našem časniku lahko ob sredah in petkih spremljate nagradno akcijo BMW in v njej tudi sodelujete.

Z akcijo se pridružujemo kvizu »Labirint znanja«, ki je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo vsak dan na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglašil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaz Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT
Z N A N J A

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Odkrit pogovor s pravo osebo vam bo odstrl simo na obzorje medsebojnega zaupanja. Zavedli se boste, da ste to od nekdaj pogresali. Ne zapirajte ga torej.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Previdno boste izbirali cloveka, kateremu bi se lahko zaupali. Ko ga boste našli, se bo vasa trenutna šibkost brz spremenila v pravo notranjo moc.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Izkazalo se bo, da prijateljsko vzdusje lahko zivi tudi na delovnem mestu. Pri tem pa pazite, da ne boste pozabili na cas in delali do noci.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Potrudili se boste izboljšati odnose na delovnem podroccju, saj vam bo kristalno jasno, da brez sodelovanja ni mogoce doseci pravih rezultatov.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Vasa proznost vam bo ohranila vedrino navkljub doloconim problemom. To je res vse hvalevredno, se zlasti, ker ne boste iskali potrditve.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Kljub temu da boste zelo potrebni neznosti in razumevanja, ne pričakujte prevec. Vecina bo vasa šibkost izkoristila za dokazovanje svoje »moci«.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Razmisljanja o tem, da je moznost marsikaj izboljšati, bodo tokrat prerasla v dejanja. Uspelo vam bo razcistiti marsikatero pomembno zadevo.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Vasa ljubezen do bliznjega bo tokrat na vrhuncu. Brez zadržkov jo boste izrazali tudi pred drugimi. Ce bo to koga motilo, izrazite ljubezen se do njega.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Navduševale vas bodo nove ideje in projekti. Odločno boste opravljali svoje delo in pomagali tudi drugim. Vrnjeno vam bo z bogatimi obrestmi.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Pospeseno delo vas bo osvobajalo notranjih občutkov nezadovoljstva. Tudi prav, v kolikor se boste pri tem zavedali, da je to le zacasna resitev.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Z izzivalnostjo vasesga oblačenja boste zasli na rob pretiravanja. A vedite, da je zunanja privlačnost steber, ki se slej ko prej sesuje v lastni prah.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Vasa zadržanost do novih ljudi bo presenetljivo plodna. Ne boste namreč izgubljali časa z beznimi stiki, tisti pravi pa so tako ali tako dovolj vztrajni.

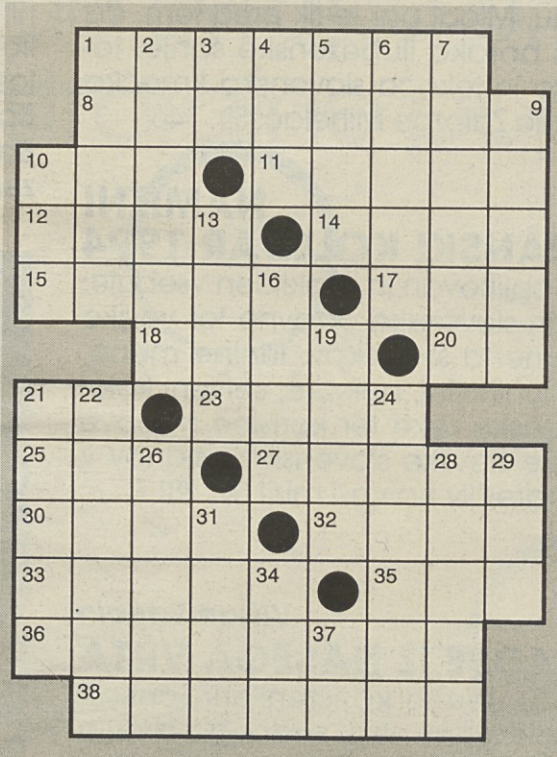
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. vrsta koktajla, 8. uvodna glasba, 10. nadležna žulzelka, 11. valjast tulec s smodnikom in izstrelkom, 12. pristanišče na polotoku Krimu, 14. pristanišče, 15. vihar, 17. krajša oblika angleskega imena Kenneth, 18. največje mesto na jugu Arabskega polotoka, 20. avtomobilska oznaka avstrijskega Zwettla, 21. kratica za "tega meseca", 23. Mojzesov brat, 25. moderna črnska glasba, 27. duri, 30. malik, 32. grški bog vojne, 33. duh v Shakespearovem Viharju, 35. ameriska obvescevalna agencija, 36. grški vulkanski otok v otocju Kikladi, Thera, 38. igralec nepomembne, neme vloge v filmu.

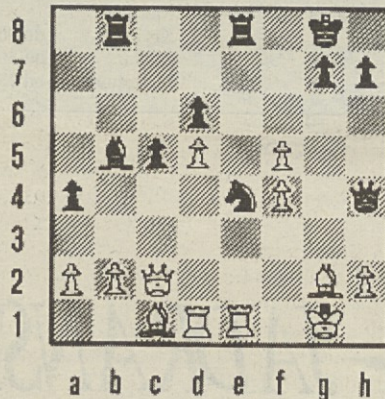
Navpčno:

1. slovenska pesnica, publicistka in prevajalka (Erna), 2. pripadnica Obrov, 3. kemijski znak za renij, 4. rastlinska bodica, 5. praprebivalec Apeninskega polotoka, 6. vrsta usnja, 7. pripadnik skupine sorodnih severnoameriskih indijanskih plemen, 9. grški poveljnik pred Trojo, 10. organ vida, 13. krava temne dlake, 16. zivec, 19. Ibsenova drama, 21. najstarejša doba srednjega veka geoloske zgodovine Zemlje, 22. glavno mesto indijske države Tamižagam, 24. lep mladenic v grški mitologiji, ki se je zaljubil v svojo zrcalno podobo v vodi, 26. točka, poen, 28. barva kože, polt, 29. satrojudovski kralj, 31. reka pozabljenja v grški mitologiji, 34. praded Moabitov po Svetem pismu, 37. avtomobilska oznaka Reke.

Resitev:
Vodoravno: martin, uvertura, osa, naboj, Kerc, loka, orkan, Ken, Aden, '12, 'tm, Avron, rap, vrata, idol, Ares, Ariel, CIA, Santorin, statist.

ŠAH

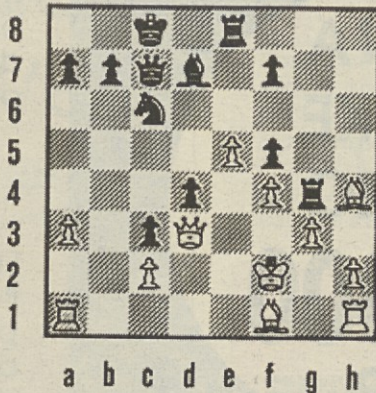

1) Furman - Batigin / Kalinin 1950

Na belega kralja so črne figure usmerile svoje delovanje, vendar sta prva in druga vrsta belega dobro zavarovani. Črni, ki je na potezi, pa išče možnost napada v taktičnih zapletih. To mu tudi uspe in beli se znajde v težkem položaju iz katerega ni več rešitve.

Resitev naloge

S potezo belopoljnega lovca 1...Ld3! je črni iz obrambnih vrst belega zelel odstraniti damo alitrdnjavo. Poglejmo kako mu to uspeva: a) 2.Dd3: Df2+ 3.Kh1 De1+! 4.Te1: Sf2+ 5.Kg1 Sd3; b) 2.Td3: De1+ 3.Lf1 Tb4; c) 2.Da4: Df2: 3.Kh1 Sg3+ 4.hg3 Te1; v vseh primerih s prednostjo črne!

2) Kobo - Ivkov / Havana 1963

Po uspešno odigrani francoski obrambi so črne figure utesnile delovanje belih figur. Velemojster Ivkov, ki je na potezi, zato išče najkrajšo pot do uspešnega napada na belega kralja. Za uspešen preboj so potrebne tudi zrtve, zato pri analizi ne skoparite s črnimi figurami, ki prodirajo proti belemu kralju!

Resitev naloge

Proboj bele pozicije velemojster Ivkov pričinja z zrtvijo trdnjave. 1...Te5!! 2.fe5 Se5: Za dva kmeta se je aktiviral črni skakac. 3.Dd1Na 3.De2 Dc5! Sledi nova zrtve: 3...Th4!! 4.g4 Sg4+5.Ke1na 5.Kg2 Se3+; na 5.Kg1 Df4 6.De2 Lb5 7.Dg2 De3+V partiji se sledilo 5...Df4 6.De2 Lb5! in beli se je vdal!

Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1600

Plamen vneme
je planil
v evangelijske
knjige

Delo J. V. Valvasorja ni le odlična osvetlitev naše zgodovine, je tudi spomenik izredne vneme in ljubezni do domovine in nenazadnje tudi izraz naše povezanosti z Evropo.

Valvasor, ki je v posvetilu zapisal, da je domovini treba služiti tudi z orožjem, ki ga nosimo za usedom, v poglavju Znameniti dogodki mesta Ljubljane v knjigi Slava vojvodine Kranjske opisuje tudi neprecenljivo kulturno škodo, ki jo je naredila prevneta protireformacija. Valvasor pise, da je 23. decembra leta 1600 »planil plamen vneme v evangelijske knjige ter jih tudi z elementarnim ognjem zgrabil: Pozgali so jih javno na trgu pred mestno hiso.

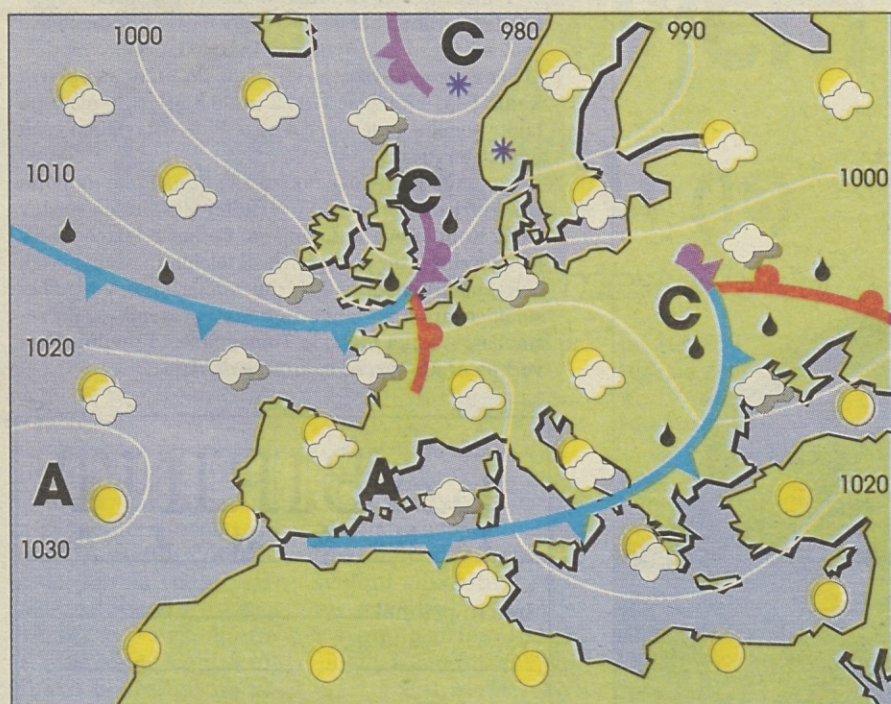
Leta 1601 so požiganje ponovili: 9. januarja so vrgli v ogenj tri polne vozove...«

PREBLISK

Ubili knjigo pomeni isto kot ubiti cloveka. Tisti, ki unicuje knjige, ubija cloveski um.

André Maurois

EVROPA / SPREMENLJIVO S PADAVINAMI

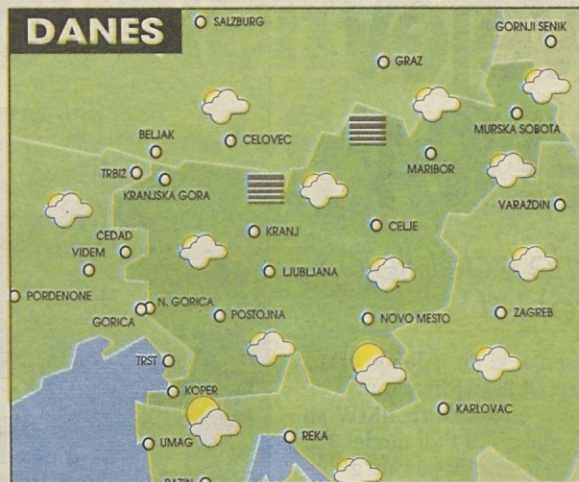
Vremenska slika:

Za hladno fronto, ki je ponoči presla naše kraje, se je nad srednjo Evropo zgradil sibe greben visokega zračnega pritiska. S severovzhodnim vetrom bo danes v nižjih zračnih plasteh k nam prehodno pritekal hladnejši zrak.

ALPE JADRAN / RAZJASNITVE, HLADNEJE

OBLACNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

Slovenija: Danes bo delno jasno in hladneje, na Primorskem bo prehodno pihala burja. Najvišje dnevne temperature bodo od 1 do 6 °C.

Sosednje pokrajine: Izboljšanje z delnimi razjasnitvami. Hladneje bo. Ob severnem Jadranu bo pihala burja.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

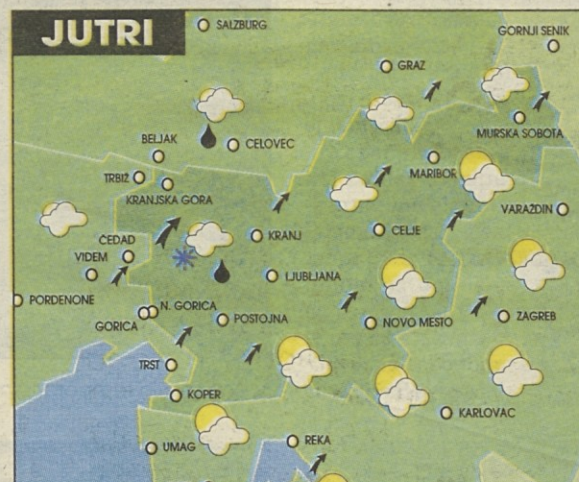
včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	11/12
TRST.....	-/-
CELOVEC.....	-/-
BRNIK.....	10/11
MARIBOR.....	14/14
CELJE.....	12/13
NOVO MESTO.....	15/16
NOVA GORICA.....	8/9
MUR. SOBOTA.....	13/15
PORTOROŽ.....	10/11
POSTOJNA.....	10/11
ILIRSKA BISTRICA.....	10/12
KOČEVJE.....	12/13
CRNOMELJ.....	15/16
SLOV. GRADEC.....	1/7
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	9/8
VOGEL.....	2/2
KREDARICA.....	-3/3
VIDEM.....	7/-
GRADAC.....	4/7
MONOSTER.....	10/14
ZAGREB.....	15/16
REKA.....	12/13

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-2/3
STOCKHOLM.....	-4/2
MOSKVA.....	-1/2
BERLIN.....	1/6
VARSAVA.....	1/6
LONDON.....	2/6
AMSTERDAM.....	1/7
BRUSELJ.....	6/8
PARIZ.....	8/14
DUNAJ.....	5/15
ZÜRICH.....	10/16
ZENEVA.....	12/14
RIM.....	14/14
MILAN.....	6/9
BEOGRAD.....	7/15
BARCELONA.....	8/18
ISTAMBUL.....	8/14
MADRID.....	5/7
LIZBONA.....	12/14
ATENE.....	15/18
TUNIS.....	9/16
MALTA.....	12/18
KAIRO.....	9/21

V Sloveniji: V četrtek bo zmerno do pretežno oblačno in v glavnem suho. Zacet bo pihati jugozahodni veter.

Obeti: V petek bo oblačno s padavinami.

DOLŽINA DNEVA	SNEŽNE RAZMERE	SNEŽNE RAZMERE	PLIMOVANJE
Sonce bo vzšlo ob 7.41 in zasllo ob 16.20. Dan bo dolg 8 ur in 39 minut. Luna bo vzšla ob 12.13 in zasllo ob 01.11.	FURLANIJA-JK	SLOVENIJA	Danes: ob 4.12 najvišje 30 cm, ob 12.27 najnižje -21 cm, ob 18.39 najnižje -5 cm, ob 21.18 najvišje -7 cm.
RAZMERE NA CESTAH	Piancavallo 0/20 cm	Soriska planina 60 cm	Jutri: ob 5.07 najvišje 32 cm, ob 13.02 najnižje -31 cm, ob 19.44 najvišje 2 cm, ob 23.08 najnižje -3 cm.
Ceste po vsej državi so vlažne in spolzke. Promet je povsod tekoc.	Forni di Sopra 0/15 cm	Stari vrh 20 cm	
	Zoncolan 10/15 cm	Liboje do 35 cm	
	Trbiz 10/30 cm	Golte do 45 cm	
	Nevejsko sedlo 10/60 cm	Pokljuka od 15 do 20 cm	
	Sauris -/- cm	Kandrse do 35 cm	
		Logarska dolina do 15 cm	
	VENETO	Velika Planina do 30 cm	
	Sappada 0/10 cm	Rakitna snega ni	
		Krvavec do 50 do 60 cm	
		Rogla od 50 do 60 cm	
		M. Pohorje od 25 do 35 cm	

JADRANSKI KOLEDAR 1994

s knjižno zbirko

JADRANSKI KOLEDAR
ZBORNİK 1994

Kdo smo? Kam gremo Slovenci v Italiji? Odgovore poiščite v zborniku, ki že skoraj pol stoletja nepretrgoma spremlja življenje, probleme in uspehe slovenskih ljudi ob Jadranu, raziskuje njihovo preteklost in spodbuja njihovo ustvarjalnost. Str. 192

Ivan Sivec

PESEM NJENIH ZVONOV

Jerica je pridno, lepo in zaljubljeno kmečko dekle, ki ga oče Vrban po dolgem kolebanju le obljubi v zakon izvoljenemu Boštjanu. Mladi par je tik pred tem, da bi kronal s poroko ljubezenske sanje, toda... Berljiiva in tekoča slovenska kmečka povest. Izdaja Založbe Mihelač. Str. 146

NAMIZNI

JADRANSKI KOLEDAR 1994

Elegantno oblikovan in praktičen vsebuje: italijanske in slovenske državne ter verske praznike, imena svetnikov, lunine mene, dolžine sončnih dni, beleške, setveni koledar, vremenske reke ter koristne naslove in telefonske številke slovenskih ustanov v Italiji. Nepogrešljiv na vaši mizi! Str. 68

Vitjan Sancin

SADJE IZ NAŠEGA VRTA

Vedno aktualen in koristen priročnik o sajenju, gojenju in negi sadnega drevja obravnava 22 sadnih vrst, ki najbolj uspevajo v naših krajih. 140 barvnih fotografij, skice o obrezovanju, škropilni koledarji. Str. 376

Stanko Flego - Lidija Rupel
PRAZGODOVINSKA
GRADIŠČA TRŽAŠKE
POKRAJINE

Po 90 letih od zadnje tovrstne italijanske knjige prvi sistematični strokovni opis utrjenih prazgodovinskih naselbin v Trstu in okolici. Lega, zgodovina, značilnost, arheološke posebnosti kraških in tržaških gradišč. Bogato slikovno in kartografsko gradivo. Barvna priloga z zračnimi posnetki. Priložen zemljevid. Tudi italijanska izdaja. Str. 240

NAROČITE GA LAHKO:

- v TRSTU — na sedežu ZTT, Ul. Montecchi 6
- v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 635969
- v GORICI — na uradništvu Primorskega dnevnika, Ul. 24. maja 1, tel. 53382
- v Katoliški knjigarni, Trg Vittoria 25, tel. 531407
- v ČEDADU — na uradništvu Novega Matajurja, Ul. Ristori 28, tel. 731190
- v ŠPETRU — v knjigarni Cemetig Francesca, Condominio al Centro ali po telefonu na št. 727536

- po telefonu od 12. do 14. ure in od 18. do 20. ure tel. 040/7796401
- preko raznašalcev Primorskega dnevnika

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

CENA
ZBIRKE
SAMO
55.000
LIR

VSE IZDAJE V LETOŠNJEM
PAKETU
JADRANSKEGA KOLEDARJA
IMAJO V PROSTI PRODAJI
VREDNOST 130.000 LIR